2023
ÅRSRAPPORT

SpareBank 1 SMN

Innholdsfortegnelse

Virksomheten vår

Konsernsjefens forord 4
Viktige hendelser i 2023 6
Dette er SpareBank 1 SMN 8
Styret og konsernledelse 14
Samfunnsutbytte 21
Eierstyring og selskapsledelse 24

Vårt bærekraftsarbeid

Innledning 39
Ansvarlige utlån og investeringer 46
Rådgiving og kundetilbud 71
Bærekraftig omstilling av Midt-Norge 78
Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN 82
Mennesker og organisasjon 93

Finansielle resultater

Styrets årsberetning 100
Resultatregnskap 114
Balanse 116
Endring i egenkapital 118
Kontantstrømoppstilling 121
Noter til regnskapet 122
Analyse av regnskapet (konsern) 221
Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5 226
Revisjonsberetning 227
Egenkapitalbevis 234

Vedlegg

Energi- og klimaregnskap SpareBank 1 SMN 237
Energi- og klimaregnskap konsernet 245
GRI-indeks 254
Erklæring fra revisor - bærekraftsrapportering 262
SpareBank 1 SMN sine medlemskap 266
Taksonomiopplysninger Annex VI 267

Virksomheten vår

Konsernsjefens forord

Stolt jubilant gir tilbake til eiere og samfunn

Vi har akkurat lagt bak oss selveste jubileumsåret, hvor SpareBank 1 SMN har markert 200 år sammen med kunder og lokalsamfunn i hele Midt-Norge. Året har samtidig gitt et rekordhøyt resultat, og vært et av de mest innholdsrike i bankens historie. Vi har gjennomført en strategisk viktig sparebankfusjon, avtalt fusjoner for sentrale felleseide produktselskaper, hentet team fra Danske Bank, styrket våre finanshus og etablert oss i Oslo.

Fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre styrker posisjonen i Møre og Romsdal. Den bekrefter også ambisjonen om å være en ledende sparebank. Samtidig gir den viktige erfaringer for senere fusjoner i et norsk bankmarked der vi forventer at konsolideringen vil fortsette.

Det skjer også konsolidering blant de bankeide produktelskapene. Året startet med en viktig fusjon innen betalingsområdet mellom Vipps og MobilePay. I løpet av høsten ble det også presentert avtaler om fusjon mellom SpareBank 1 Kreditt og Eika Kreditt, og mellom Fremtind forsikring og Eika forsikring. Sistnevnte vil gjøre Fremtind til markedsleder innen personforsikring i Norge. I tillegg har SpareBank 1 Markets fusjonert med markets-aktiviteten i SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Nord-Norge. Dette gjør at SpareBank 1 Markets igjen har blitt et selskap for hele Alliansen.

I samme året som SpareBank 1 SMN har feiret 200 år, og gjennomført offensive investeringer, kom nyheten om at Danske Bank trekker seg ut av personmarkedet i Norge. I den forbindelse har vi rekruttert et stort team med medarbeidere innenfor Private Banking og kapitalrådgivning. Dette er et segment som også har en nær kobling til bedriftsmarkedet. Vi ser allerede betydelig tilgang av nye person- og bedriftskunder.

Finanshusene står sentralt i SpareBank 1 SMN sin forretningsmodell. Her har vi samlet et komplett tilbud av finansielle tjenester for både personkunder og næringsliv. Disse inkluderer alt fra finansiering og plassering, via forsikring og pensjon og til eiendomsmegling og regnskap. De siste årene har satsingen på regnskapstjenester blitt ekstra viktig, gjennom flere titalls oppkjøp i regi av Regnskapshuset. Samtidig har tjenestetilbudet blitt utviklet fra føring av regnskap til rådgivning innen områder som bærekraft, skatt, HR og transaksjoner.

I løpet av 2023 har mange av finanshusene i Midt-Norge blitt oppgradert og tilpasset for å kunne huse alle konsernets tjenester. I tillegg har vi etablert oss i Oslo. Både tilstedeværelse og synlighet har derfor blitt styrket. Parallelt har konsernet investert i digitale løsninger, inkludert bruk av kunstig intelligens. Kombinasjonen av den fysiske tilstedeværelse og den digitale satsingen er det vi kaller for en FYGITAL modell.

Resultatet for 2023 er også historisk, med et overskudd på nesten 3,7 milliarder kroner. Samtidig gjør en ren kjernekapitaldekning på 18,8 % at vi er en av landets aller mest solide banker. Det gjør oss i stand til å håndtere uro og usikkerhet, samtidig som det gir kapasitet for fortsatt lønnsom vekst. I tillegg gir det rom for å gi eierne et rekordsterkt utbytte på 12 kroner per egenkapitalbevis.

Med vår unike eiermodell, går mer enn en milliard kroner av overskuddet tilbake til samfunnet, enten ved direkte tildelinger eller via stiftelsene. Gjennom de siste fem årene har overskuddet fra SpareBank 1 SMN tilført samfunnet i Midt-Norge mer enn 2,6 milliarder kroner i samfunnsutbytte. Dette har gitt grunnlag for tildelinger til små og store prosjekter over hele Midt-Norge, mange i regi av frivilligheten.

I forbindelse med presentasjonen av årsresultatet, besluttet styret å sette av 50 millioner kroner til å støtte hjerneforskningen ved Kavli-instituttet i Trondheim. Nobelprisvinnerne Edvard og May Britt Moser har sammen bygd et verdensledende miljø for forskning på hjernen. Kanskje bidrar midlene til at miljøet finner svaret på gåten bak folkesykdommen Alzheimer.

Selve jubileumsfeiringen har blitt brukt til å hedre Jakob Roll og de 43 andre borgerne som la 1596 spesidaler på bordet for å starte en sparebank. Disse fremsynte borgerne var opptatt av å bygge en bank for å utvikle samfunnet. Først med fokus på sparing, og etter kort tid kombinert med kreditt.

Lite ante de om at de la grunnlaget for et moderne finanskonsern. Et konsern som har taklet både opp- og nedturer, og stått støtt i med- og motvind.

Evnen til å håndtere nedturer i markedet, kaller vi ofte for vår «is i magen-strategi». Dette kan komme godt med i en verden som har betydelige utfordringer og stor usikkerhet. Disse inkluderer klimakrise, krig i Ukraina, uro i Midtøsten og usikkerhet i amerikansk politikk. Selv om denne situasjonen gir grunn for uro, gir det trygghet å vite at sparebankmodellen har stått støtt i 200 år. Ved inngangen til det nye året har vi derfor offensive planer om å videreutvikle posisjonen som ubestridt markedsleder i Midt-Norge og ledende norsk sparebank.

Vi i SpareBank 1 SMN er stolte over det vi får til som lag, og det nære samarbeidet vi har med kunder, partnere og lokalsamfunn. Alt under visjonen *«Det er sammen vi får ting til å skje»*. En visjon jeg tror de som grunnla banken en maidag i 1823 også ville gitt sin tilslutning til.

Jan-Frode Janson
Konsernsjef i SpareBank 1 SMN

Viktige hendelser i 2023

1. kvartal 2023

- Resultat etter skatt 778 millioner kroner og en avkastning på egenkapitalen på 13 prosent.
- Økte utlånsmarginer styrker inntektene fra bank, i tillegg til gode resultater fra regnskapshus og eiendomsmegler.
- SpareBank 1 SMN anmelder en innleid vikar i banken for grovt underslag, vedkommende blir fengslet og siktet.
- I februar lanserer samfunnsutbytte en støtteordning for tiltak som bidrar til like muligheter for barn og unge. Ordningen har fokus på tiltak rundt sosial inkludering, økonomisk utenforskap og mental helse.

2. kvartal 2023

- Resultat 923 millioner kroner og en avkastning på egenkapitalen på 15,1 prosent.
- Solid kapitalisert og god likviditet, gjør at vi er i en god posisjon for videre vekst.
- Juridisk fusjon med SpareBank 1 Søre Sunnmøre blir gjennomført. Fusjonen vil styrke vår posisjon i Sunnmøre og Fjordane.
- Høye renteinntekter som følge av vekst og reprising.
- I mai feiret vi 200-årsdagen vår og inviterte lokalsamfunnene i hele Midt-Norge til å feire med oss. Gjennom samfunnsutbyttet støttet vi en rekke prosjekter som skal gi verdi i mange år fremover.
- Vi gjør den største investeringen fra samfunnsutbytte noensinne når vi etablerer såkornfondet Såkorn 1 Midt og legger 150 millioner kroner i potten.

3. kvartal 2023

- Resultat 740 millioner kroner og en avkastning på egenkapitalen på 11,1 prosent.
- Vi forbereder oss på dempet etterspørsel fremover og spisser vekststrategien mot geografier, prioriterte kundesegmenter og økte synergiuttak i finanshusene med en ambisjon om å styrke markedsposisjonen.
- Banken er solid med kapitaldekning godt over regulatoriske krav. Robuste utlånsporteføljer, solid kapitaldekning og høy likviditet gir utsikter for videre vekst og god utbyttekapasitet.
- Vi rekrutterer flere private banking rådgivere og kapitalforvaltere fra Danske Bank til våre kontorer i Trondheim og Oslo og styrker dermed vårt tilbud til private banking kundesegmentet.
- Dyrtiden begynner å merkes og flere kunder sliter med å håndtere økte kostnader. Et finansielt helse-team blir etablert for å jobbe forebyggende mot utsatte kundegrupper.
- Vi fortsetter å markere vårt 200-års jubileum med jubileumsseilas, folkefest og jubileumskonserter på flere steder i regionen. Mannskapet på seilasen består av unge modige mennesker fra hele verden som har deltatt i et åtte måneder langt bærekraftsprosjekt som vi har arrangert i samarbeid med FN-sambandet og Wfuna.

4. kvartal 2023

- Resultat 1.247 millioner kroner og en avkastning på egenkapitalen på 18,3 prosent.
- Norges Bank økte styringsrenten til 4,5 prosent i desember og kredittveksten til husholdninger falt ytterligere i fjerde kvartal.
- I desember 2023 ble transaksjonen hvor SpareBank 1 SR-bank og SpareBank 1 Nord-Norge kom inn som eiere i SpareBank 1 Markets gjennomført. Dette innebærer at SpareBank 1 SMN nå eier 39,9 prosent av SpareBank 1 Markets, mens SpareBank 1 SR-Bank eier 33,3 prosent og SpareBank 1 Nord-Norge eier 18,1 prosent.
- Fremtind Forsikring og Eika Forsikring inngår intensjonsavtale om å slå seg sammen. Det sammenslåtte selskapet vil hete Fremtind Forsikring.
- SpareBank 1 Kreditt og Eika Kredittbank samler sin kredittvirksomhet, for å øke konkurransekraften og styrke ansvarlig utlånspraksis. Det sammenslåtte selskapet vil ha forretningsadresse i Trondheim.
- SpareBank 1 SMN mottok i fjerde kvartal nytt pilar 2-krav. Kravet ble redusert til 1,7 prosentpoeng og må tilfredsstilles med minimum 56,25 prosent ren kjernekapital. Som følge av endringen er konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapitaldekning endret til 16,3 prosent.
- Konsernet videreførte i fjerde kvartal sitt spareprogram i bankens egenkapitalbevis for sine ansatte. Formålet med programmet er å motivere ansatte til å være medeiere i banken. Hele 74 prosent av ansatte deltar nå i programmet.

Dette er SpareBank 1 SMN

- en samfunnsbygger i 200 verdifulle år

Vår historie går 200 år tilbake, helt til 1823. Rike og mektige kjøpmenn hadde den økonomiske makta i Trondheim den gangen, og flertallet av byens befolkning var tjenestefolk eller dagarbeidere. Norges Bank hadde blitt stiftet her allerede i 1816, men ble ikke brukt av næringslivet som forventet.

Trondheim var allerede da Norges tredje største by, og den var populær blant både norske og utenlandske innflyttere. En av disse var den 32 år gamle østlendingen Jacob Roll, som slo seg ned her i 1815. Han var både rik og mektig, og tok en fremtredende plass i byen helt fra han kom hit. Han skulle bli en svært viktig mann i byens historie, og ikke minst i vår historie.

De første norske sparebankene så dagens lys på 1820-tallet, og i Trondheim begynte man å se at s amfunnet hadde bruk for en bank. Det var både et behov hos næringslivet og hos folk flest, som til nå ikke hadde mulighet til å få renter på sparepengene sine.

Fem menn, med Jacob Roll i spissen, tok initiativ til å starte en sparebank. De fikk med seg andre av byens bedrestilte menn; menn som var opptatt av å bygge samfunnet og å støtte næringslivet. I 1823 la 44 av dem til sammen 1.596 spesidaler, i overkant av 400.000 kroner i dagens verdi, av egne penger på bordet for å få nok kapital til å starte en sparebank.

Lite visste de at dette skulle bli begynnelsen på en lang og stolt historie, en historie som enda ikke er ferdigskrevet. Den 26. mai 1823 ble Trondhjems Sparebank opprettet, takket være disse borgerne og deres 1.596 spesidaler. Banken ble den tredje sparebanken som ble opprettet i Norge, og det er denne banken som i dag er SpareBank 1 SMN.

Banken skulle være for vanlige folk. Den ble opprettet til det beste for arbeids- og tjenestefolk, og både menn og kvinner kunne sette inn små summer som de fikk renter på. Årsberetningen fra 1824 viser at innskuddene i banken var satt inn av to offentlige stiftelser, fire koner og enker, åtte embedsmenn, en kjøpmann, 18 håndverkere, 26 borgersønner og døtre, 40 tjenestefolk og elleve dagarbeidere.

Fra 1820-årene og langt inn på 1900-tallet ble nye sparebanker stiftet over hele regionen. Mange av disse ble etter hvert slått sammen med det som en gang var Trondhjems Sparebank. Trondhjems Sparebank ble til Trondhjems og Strindens Sparebank, som igjen ble til Sparebanken Midt-Norge, og i 2008, SpareBank 1 SMN.

På 2000-tallet begynte vi også å løfte blikket utenfor Trøndelag. Oppkjøpet av Romsdals Fellesbank i 2005 var en svært viktig brikke i å ta steget fra en trøndersk til en midtnorsk bank. Så, i 2008, fulgte oppkjøp av islandske, kriserammede Glitnir Bank, som tidligere hadde kjøpt BN Bank og Kredittbanken i Ålesund. Det ga oss grunnlaget for en solid tilstedeværelse på Sunnmøre. Den 2. mai i 2023, fusjonerte vi med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, noe som ytterligere har bidratt til å befeste vår posisjon i Møre og Romsdal.

Mennene som grunnla Trondhjems Sparebank var opptatt av å bygge samfunnet og å bidra til at de mindre bemidlede fikk hjelp til å spare. De ønsket også at samfunnet skulle eie banken og allerede i 1847 begynte vi å bruke deler av overskuddet til å støtte prosjekter som skulle komme lokalbefolkningen til gode. I 1870 ble det formelt vedtatt at en tiendedel av reelt overskudd skulle deles ut til veldedige formål, både sosiale og kulturelle.

I løpet av 200 år har både vi og samfunnet endret seg. Prosjektet det ble besluttet at vi skulle bidra til årlig fra 1847 var opprettelsen av en tvangsarbeideranstalt, muligens noe vanskelig å argumentere for som samfunnsnyttig i dag. Det som ikke har endret seg ar at vi fortsatt deler av overskuddet vårt. I dag går over 40 prosent tilbake til samfunnet hvert år, vi kaller dette samfunnsutbytte. Det investeres hovedsakelig innenfor fem områder: Kunst og kultur, idrett og friluftsliv, innovasjon og verdiskapning, fellesskap og bærekraft.

I dag er vi også mye mer enn en bank. Vi er regionens ledende finanskonsern og kan tilby våre kunder et helhetlig tilbud innen bank, regnskap og eiendomsmegling, langt utenfor Trondheim.

Hovedkontoret vårt er fortsatt i byen hvor vi ble stiftet. Vi har holdt hus på samme sted siden 1882, men "gammelbanken", som en gang hadde så mye plass at både Trondheim Kunstforening og en familie holdt hus her sammen med banken, har vokst nedover Søndre gate og dekker i dag et helt kvartal. I dag har vi også kontorer over hele regionen, fra Rørvik i nord til Førde i sør og Røros i øst. I 2023 åpnet vi også et kontor i Oslo.

Verdigrunnlaget fra 1823 har vært med oss gjennom hele vår historie og står sterkt den dag i dag. Vårt hovedmål er, og har alltid vært, å gi god økonomisk rådgiving til folk og bedrifter, i gode og dårlige tider. Samfunnet er fortsatt vår største eier og får hvert år sin rettmessige del av overskuddet.

Vi har et stort hjerte for lokalsamfunnene rundt om i regionen vår, og vi har en urokkelig tro på at Sammen får vi ting til å skje. Ikke minst har vi en urokkelig tro på at verdi er mye mer enn penger. Sammen med folk, næringsliv, lag, organisasjoner og lokalsamfunn har vi skapt verdier i 200 år. Det skal vi fortsette med.

Vår ambisjon

SpareBank 1 SMN har som mål å være det ledende finanskonsernet i Midt-Norge og blant de best presterende i Norden. Vi skal skape finansielle verdier, bygge samfunnet i regionen og ta vår del av ansvaret for en bærekraftig utvikling.

Våre mål

Med sterke kunderelasjoner og høy avkastning over tid har vi et godt fundament å bygge videre på. Vi har tydelige mål innen lønnsomhet, soliditet og effektivitet.

Målene for kommende periode er:

- Lønnsom med minst 13 prosent egenkapitalavkastning.
- Solid med ren kjernekapitaldekning på 16,3 prosent. Utdelingsgrad om lag 50 prosent.
- Effektiv. Årlig mål om mindre enn 40 prosent kost/inntekt i morbank, og mindre enn 85 prosent kost /inntekt i datterselskaper.
- Ansvarlig. Oppnå netto null utslipp innen 2050.
- Styrket markedsposisjon. Ambisjon om å være nummer én innen konsernets virksomhetsområder.
- Flere fornøyde kunder. Ambisjon om å ha de mest fornøyde kundene innen alle virksomhets- og markedsområder.

- Stolte og engasjerte ansatte. Ambisjon om å ha de mest engasjerte medarbeiderne i finansbransjen i Norge.
- Kvalitet i alt arbeid.

Strategiske prioriteringer

Vi har løftet fem strategiske prioriteringer som spesielt viktige for å realisere konsernets visjon og langsiktige mål. De strategiske prioriteringene har stått sentralt siden 2020, og vil stå fast gjennom 2024:

- Skape «Ett SMN» med styrket kundetilbud og tett samspill på tvers av bank, datterselskaper og støttefunksjoner.
- Øke digitaliseringen og bruk av innsikt for relevant rådgivning, ledende digitale løsninger og effektiv drift.
- Lede an i utviklingen av sparebank-Norge ved å utnytte kraften fra SpareBank 1-alliansen, og i samarbeid med regionale og nasjonale partnere i finansbransjen.
- Integrere bærekraft i forretningen for å redusere risiko, og for å stimulere til bærekraftig utvikling av Midt-Norge.
- Utnytte kraften i eiermodellen for å bidra til regionens verdiskapning, styrke lokalt næringsliv og bygge stolthet og engasjement blant ansatte.

Organisering av SpareBank 1 SMN

Vi er en selvstendig regional sparebank og regionens ledende finanskonsern. Sammen med våre datterselskap og tilknyttede selskaper er vi et komplett finanshus som jobber både mot privat- og bedriftsmarkedet. Inkludert datterselskap har vi ved utgangen av 2023 cirka 1740 ansatte.

SpareBank 1 SMN er en av seks eiere i SpareBank 1-alliansen. Gjennom alliansen og våre egne datterselskaper tilbyr vi konkurransedyktige produkter innen finansiering, sparing, forsikring og betaling, eiendomsmegling, leasing, regnskapstjenester og kapitalmarkedstjenester.

Konsernets organisering bygger på følgende struktur:

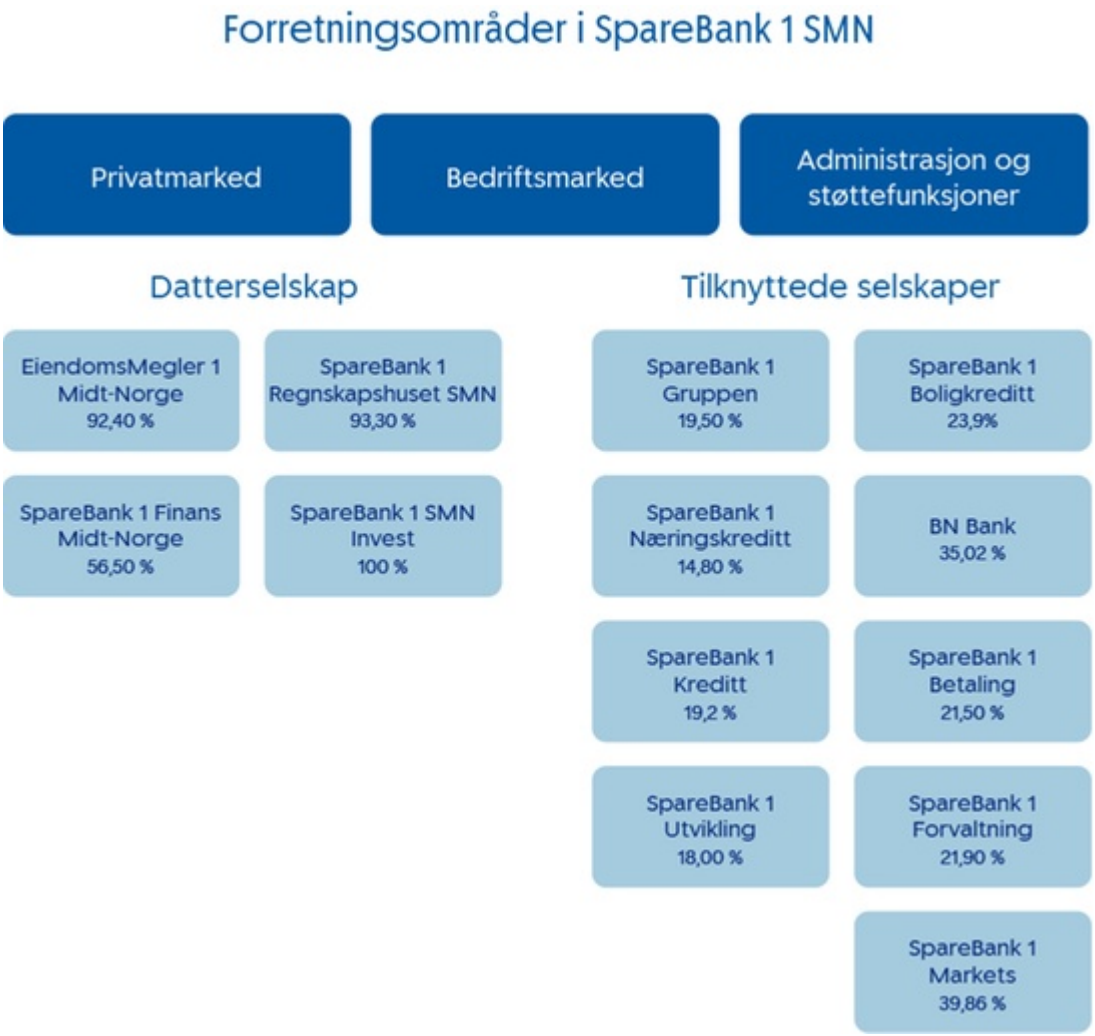

Figur 1: Oversikt over forretningsområder i SpareBank 1 SMN

Hovedkontoret vårt ligger i Trondheim og konsernet har til sammen 63 kontorer.

Noen av kontorene er enkeltstående og på mange plasser er to forretningsområder samlokalisert under samme tak. 15 av kontorene våre er det vi kaller finanshus – her finner du bank, regnskapshus og megler på én og samme plass.

Her finner du oss:

Figur 2: Oversikt over SpareBank 1 SMN-konsernets kontorer

Datterselskaper

EiendomsMegler 1 Midt-Norge

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er et datterselskap av SpareBank 1 SMN. Øvrig eier er SpareBank 1 Nordmøre. EiendomsMegler 1 Midt-Norge eier Brauten Eiendom og er en del av EiendomsMegler 1-alliansen, landets største leverandør av eiendomsmeglertjenester. Selskapet, inkludert Brauten Eiendom, har omtrent 260 medarbeidere fordelt på rundt 30 kontorer i hele Trøndelag og Møre og Romsdal, og arbeider med bruktbolig-, nærings-, nybygg-, utleie-, og landbruksmegling. I 2023 feiret EiendomsMegler 1 Midt-Norge 50 år.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN er et datterselskap av SpareBank 1 SMN. Øvrige eiere er SpareBank 1 Gudbrandsdal og SpareBank 1 Lom og Skjåk. Selskapet har omtrent 550 medarbeidere på 43 steder i

Trøndelag, Møre og Romsdal, Innlandet og Oslo. Selskapet er et fullverdig økonomi- og teknologihus, og er en av de tre største aktørene i regnskapsbransjen i Norge. I tillegg til tradisjonelle regnskapstjenester tilbyr selskapet tjenester innen bærekraftsrapportering, HR, eierskifte, skatt og avgift, og IT.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge
SpareBank 1 Finans Midt-Norge er et datterselskap av SpareBank 1 SMN. Øvrige eiere er Sparebanken Sogn og Fjordane, SpareBank 1 Sørøst-Norge, SpareBank 1 Østfold-Akershus, SpareBank 1 Nordmøre, SpareBank 1 Hallingdal Valdres, SpareBank 1 Gudbrandsdal og SpareBank 1 Lom og Skjåk. Selskapet tilbyr leasing, næringslån, salgspantlån og fakturasalg til om lag 38.000 privatkunder og 6.200 bedriftskunder. Selskapet formidler sine produkter via eierbanker, bilforhandlere og direktesalg. I tillegg er det inngått en egen distribusjonsavtale med Sparebanken Møre. SpareBank 1 Finans Midt-Norge har en forvaltningskapital på 12.4 milliarder kroner og er representert i fylkene Trøndelag, Møre og Romsdal, Vestland, Vestfold og Telemark, og Innlandet og Viken.

Andelen objekter som finansieres med elektriske drivlinjer er sterkt økende innenfor både privat- og næringsmarkedet. Kredittpolicyen i selskapet gir tydelige retningslinjer for ulike krav til virksomheter, produkter og bransjer og det er særlige hensyn til bærekraft slik at selskapet legger til rette for at kunder kan ta mer bærekraftige valg når de anskaffer nye objekter.

SpareBank 1 SMN Invest
SpareBank 1 SMN Invest AS er et heleid datterselskap av SpareBank 1 SMN, og eier aksjer og andeler i regionale vekstselskaper og fond. Aktiviteten i selskapet er redusert, og selskapet vil ikke investere i nye enkeltselskaper. Porteføljen vil derfor trappes ned over tid. Selskapets verdipapirportefølje har en verdi på 608 millioner kroner ved utgangen av 2023.

SpareBank 1-alliansens selskap

SpareBank 1-alliansen består av 13 selvstendige sparebanker som samarbeider om felles plattform og merkevare. Samarbeidet er organisert gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling med deres datterselskaper, i tillegg til flere direkte eide selskaper av SpareBank 1-bankene.

SpareBank 1 SMN sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen er 19,5 prosent. SpareBank 1 Gruppen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring, SpareBank 1 Factoring og SpareBank 1 Spleis. SpareBank 1 Gruppen eier 65 prosent av Fremtind Forsikring og 50 prosent av Kredinor. I tillegg har SpareBank 1 SMN sammen med andre SpareBank 1-banker direkte eierskap i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt, SpareBank 1 Kreditt, SpareBank 1 Betaling, SpareBank 1 Forvaltning og BN Bank.

Styret og konsernledelse

Styret

Kjell Bjordal (1953), styreleder

AMP Wharton Business School (1989). Siviløkonom fra NHH (1976) og 1. avdeling jus.

Medlem av styret siden 2007 og styreleder siden 2013. Medlem av godtgjørelsesutvalget siden 2012 og leder siden 2013.

Egen virksomhet.

Erfaring som administrerende direktør i EWOS-Gruppen og leder fôrdivisjonen i Cermaq, administrerende direktør i NorAqua, økonomidirektør og konsernsjef i Glamox Gruppen. Styreleder i Nordlaks-konsernet, Axio samt Norsk Landbrukskjemi.

Deltatt på 22 av 22 styremøter i 2023.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 130.000 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Christian Stav (1968), nestleder

Master of Business Administration fra NHH (2003), Autorisert Europeisk Finansanalytiker (AFA) fra NHH (2003). Statsautorisert revisor (1994) og Siviløkonom fra NHH (1991). Høyere revisorstudium NHH (1992).

Medlem av styret siden 2019. Leder av revisjonsutvalget, medlem av risikoutvalget siden 2019.

Konsernsjef NTE.

Erfaring fra revisjon og rådgivningstjenester, Partner i EY Transaction Advisory Services, økonomi og finansdirektør NTE.

Styreleder NTE Energi AS, NTE Marked AS, NTE Elektro AS og NTE Telekom AS

Deltatt på 21 av 22 styremøter i 2023.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 35.000 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Mette Kamsvåg (1971)

Siviløkonom fra Handelshøyskolen BI (1994).

Medlem av styret siden 2018. Medlem av revisjons- og risikoutvalgene fra 2018.

Selvstendig virksomhet.

Erfaring fra IT og betalingsformidling gjennom ulike lederposisjoner i BBS og Nets i 15 år. CEO i Nets fra 2011 til 2014.

Styreleder i Maritech Systems AS, WebMed AS og group.ONE. Styremedlem i Wordline SA. Industrirådgiver for Ferd AS.

Deltatt på 19 av 22 styremøter i 2023.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 5.600 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Tonje Eskeland Foss (1971)

Sivilingeniør innen «Petroleumsøkonomi» (1996).

Medlem av styret siden 2018. Medlem av godtgjørelsesutvalget fra 2018.

CEO i Frøy AS.

Tidligere erfaring som strategidirektør i Enova 2020 – 2022 samt regiondirektør i Atea Region Nord. Har 19 års erfaring fra oljeindustrien i ulike posisjoner og selskaper, blant annet AkerBP ASA.

Deltatt på 17 av 22 styremøter i 2023.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 0 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Ingrid Finboe Svendsen (1961)

Bedriftsøkonom fra BI (1990) og kommunalkandidat fra Norges kommunal- og sosialhøyskole (1983).

Medlem av styret siden 2023, leder av risikoutvalget og medlem av revisjonsutvalget fra samme tidspunkt.

Direktør i Thomas Angell Stiftelser. Erfaring som direktør i Arbeidstilsynet. Flere stillinger i det offentlige, senest kommunaldirektør for organisasjon i Trondheim kommune, organisasjonsdirektør Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Styreleder i Trondheim Spektrum, styremedlem i Olavsfestdagene og styremedlem i E.C. Dahls stiftelse.

Deltatt på 12 av 17 mulige styremøter i 2023.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 300 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Kristian Sætre (1961)

Sivilingeniør fra NTH (1987). Maskiningeniør fra Ingeniørhøgskolen Ålesund (1982).

Medlem av styret siden 2023.

Har utstrakt erfaring fra ulike roller i AS Volda Mekaniske Verksted/Scana Volda, deriblant 11 år som administrerende direktør i Scana Volda AS. Administrerende direktør i Ulstein Verft AS i perioden 2013 til 2019, senere daglig leder i A-K maskiner. Nå Senior Vice President i Vard Group AS.

Nestleder i styret i SpareBank 1 Søre Sunnmøre i perioden 2008-2014 og varamedlem i 2022-23.

Utstrakt styreerfaring fra flere selskaper i og utenfor Norge.

Deltatt på 14 av 17 mulige styremøter i 2023.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 300 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Freddy Aursø (1972)

MBA fra University of Newcastle (2003). Ingeniør fra NTNU (1998).

Medlem av styret siden 2022.

CEO i Lighthouse8.

Bakgrunn som administrerende direktør i Global Media, Bigmouthmedia og LBi.

Styreleder i Lighthouse8 AS, Lighthouse8 Pte Ltd, Lighthouse8 Pty Ltd og Lighthouse8 Ltd. Tidligere styreleder og styremedlem i flere selskaper i og utenfor Norge.

Deltatt på 20 av 22 styremøter i 2023.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 0 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Inge Lindseth (1963)

Utdannelse innen IT Drift fra HIST og Prosjektledelse fra BI.

Medlem av styret siden 2019. Styremedlem i Finansforbundet region Trøndelag fra 2020. Fast møtende vararepresentant i forbundsstyret i Finansforbundet.

Konserntillitsvalgt fra 2019.

Tidligere tillitsvalgt og ansatterepresentant i representantskapet. Tidligere fagansvarlig/leder servicedesk innen teknologi, drift og sikkerhet. Ansatt i SpareBank 1 SMN siden 1982 og har hatt forskjellige stillinger og oppgaver.

Deltatt på 21 av 22 styremøter i 2023.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 10.913 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Christina Straub (1974)

Bankakademiet 1. avdeling og Forsikring.

Medlem av styret siden 2019.

Nestleder i Finansforbundet SMN fra 2019. Ansatt i Vår Bank & Forsikring (del av SpareBank 1 SMN fra 2000) fra 1998 til 2001, og TietoEvry fra 2001 til 2006. Har jobbet i ulike funksjoner i SpareBank 1 SMN siden 2006, de siste årene som produktsjef betaling og tillitsvalgt i diverse utvalg.

Har erfaring som styreleder i Saxenborg Barnehage i 4 år. Nåværende styreverv i Strindheim Håndball siden 2015.

Deltatt på 21 av 22 styremøter i 2022.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 1.082 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Runar Gretland (1978) Observatør

Bedriftsrådgiver i SpareBank 1 SMN, tidligere hovedtillitsvalgt og styremedlem i SpareBank 1 Søre Sunnmøre.

Deltatt på 14 av 17 mulige styremøter i 2023.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 140 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Konsernledelse

Jan-Frode Janson (1969)

Konsernsjef

Doktor ingeniør i Industriell økonomi og teknologiledelse fra NTNU (1996). Siviløkonom fra siviløkonomiutdanningen i Bodø (1992).

Konsernsjef i SpareBank 1 SMN siden 1. mai 2019. Tidligere konsernsjef i SpareBank 1 Nord-Norge og viseadministrerende direktør i Fokus Bank/Danske Bank. Har i tillegg hatt lederjobber i Orkla og ABB.

Styreleder i SpareBank 1 Betaling AS, Mavi XV AS og i SpareBank 1 SMNs datterselskaper EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS. Styremedlem i SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Utvikling DA, Vipps AS, VIPPS Holding AS, BankID BankAxept AS, Fremtind Forsikring AS og NTNU. Leder Bransjestyre bank og kapitalmarked (BBK).

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 49.166 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Trond Søraas (1968)

Konserndirektør - Konsernfinans og eierstyring

Autorisert Finansanalytiker fra NHH (2006) samt siviløkonom fra samme sted (1994).

Ansatt i SpareBank 1 SMN siden februar 2022. Tidligere erfaring fra KLP Banken AS og BN Bank ASA, senest som direktør økonomi- og finans i BN Bank ASA.

Styreleder i styret i SpareBank 1 Markets AS. Nestleder i styret i BN Bank ASA. Styremedlem i SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Styreleder i SpareBank 1 SMN Invest AS og Gma Invest AS.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 10.267 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Astrid Undheim (1980)

Konserndirektør Teknologi og utvikling

Doktorgrad i Kommunikasjonsteknologi fra NTNU (2009). Mastergrad i Kommunikasjonsteknologi fra NTNU (2004).

Ansatt i SpareBank 1 SMN siden 2020, tidligere lang erfaring fra Telenor, senest som leder av forskningsavdelingen på Analytics & AI.

Styremedlem i BN Bank ASA. Medlem av Rådet for SSB, deltaker i utvalget Norge mot 2025 (2020-2021). Tidligere erfaring fra flere offentlige utvalg.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 744 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Ola Neråsen (1965)

Konserndirektør - Risikostyring

Statsautorisert revisor fra NHH (1994). Siviløkonom fra BI (1990).

Ansatt i SpareBank 1 SMN siden 1997, konserndirektør for risikostyring siden 2009. Tidligere erfaring fra Deloitte og Forsvaret.

Ingen styreverv.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 43.764 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Rolf Jarle Brøske (1980)

Konserndirektør - Kommunikasjon og merkevare

Studier i statsvitenskap og historie fra Høgskolen i Molde og NTNU.

Ansatt i SpareBank 1 SMN siden 2016. Tidligere medlem av konsernledelsen med ansvar for kommunikasjon i Det norske Oljeselskap samt ledelsen i Danske Bank (Fokus Bank). Erfaring som rådgiver for tidligere næringsminister Børge Brende og for ordføreren i Trondheim. Har innehatt en rekke politiske verv.

Styreleder i Brøske & Bianchi Wine Import AS. Styremedlem i SpareBank 1 Spleis AS, Trøndelag Høyre, Sør-Trøndelag Høyre og Nidarosdomens guttekor.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 15.713 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Vegard Helland (1975)

Konserndirektør - Næringsliv

Autorisert Finansanalytiker fra NHH (2007) og siviløkonom fra Handelshøyskolen i Bodø (1999).

Ansatt i SpareBank 1 SMN siden 2003 og har primært jobbet mot bedriftsmarkedet. Konserndirektør for Bedriftsmarked siden 2010. Tidligere erfaring som revisormedarbeider og konsulent i KPMG og som analytiker hos Fontiera AS.

Styreleder i SpareBank 1 Finans Midt-Norge. Styremedlem i SpareBank 1 Markets AS, SpareBank 1 Factoring AS, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS, Kredinor AS og Mavi XV AS.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 36.202 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Nelly S. Maske (1975)

Konserndirektør - Personmarked

Master of Science fra South Bank University London (2000). Bachelor i Økonomi og Administrasjon fra Trondheim økonomiske høyskole (1998).

Ansatt i SpareBank 1 SMN siden 2013. Konserndirektør personmarked siden 2018. Tidligere konserndirektør Organisasjon og Utvikling (2015-2018) og Assisterende konserndirektør Privatmarked (2013-2015). Tidligere bred erfaring fra rådgivningsselskapet Ernst & Young, senest som direktør i Ernst & Young Advisory 2010-2013.

Styreleder i SpareBank 1 Gjeldsinformasjon AS. Styremedlem i Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS, SpareBank 1 Forvaltning AS og Julmas AS.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 21.876 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Stig Brautaset (1959)

Konserndirektør - Sunnmøre og Fjordane

Siviløkonom fra Bedriftsøkonomisk Institutt og 1. avdeling juridicum fra Universitetet i Oslo.

Ansatt i SpareBank 1 SMN siden mai 2023. Tidligere erfaring fra ulike lederstillinger i DNB, Sparebanken Møre og Danske Bank. Administrerende direktør i SpareBank 1 Søre Sunnmøre fra 2016 og frem til banken fusjonerte med SpareBank 1 SMN den 2. mai 2023.

Styremedlem i EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS og i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 1.407 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Arne Nypan (1970)

Administrerende direktør - SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

Master of Business Administration (MBA) fra Universitetet i Lund (1997). Bachelor in Business Administration (B.Sc.) fra Handelshøyskolen i København (1995). Offisersutdanning fra Hæren (1992).

Administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN siden 2020. Tidligere administrerende direktør i SpareBank 1 Finans Midt-Norge (2013 til 2020), leder for kundekonsept i SpareBank 1 SMN (2013), konsernbanksjef i SpareBank 1 SMN (2003-2012). Tidligere erfaring fra Innovation Strategic Consulting og Fokus Bank (Danske Bank).

Styremedlem i SpareBank 1 Kreditt AS.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 33.948 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Kjetil Reinsberg (1961)

Administrerende direktør - EiendomsMegler 1 Midt-Norge

Eiendomsmegler fra BI (2008).

Administrerende direktør i EiendomsMegler 1 Midt-Norge siden 1999. Tidligere erfaring fra Storebrand Bank, Notar og Bedre Råd samt flere års erfaring fra byggebransjen.

Styreleder i Brauten Eiendom AS. Styremedlem i EiendomsMegler 1 Norge, Agri Eiendom AS, Eiendom Norge Holding AS og Eiendom Norge.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN: 29.141 per 31.12.2023 (inkludert eventuelle egenkapitalbevis eiet av nærstående).

Samfunnsutbytte

Det midtnorske samfunnet er vår største enkelteier og lokalsamfunnenes andel av vårt overskudd kalles samfunnsutbytte. Samfunnsutbytte har lange tradisjoner i SpareBank 1 SMN. Helt siden 1847 har deler av overskuddet gått til allmennyttige og veldedige formål som bygger og utvikler regionen.

Som regionens ledende finanskonsern lever vi tett på menneskene i samfunnet vi er en del av. Vi brenner for hele regionens utvikling, fra Rørvik i nord til Førde i sør, og har et stort hjerte for lokalsamfunnet. Vi heier på alt det fantastiske som skjer rundt oss – fra det frivillige arbeidet, talentutvikling og kulturopplevelser, til det å skape bolyst og omfavne omsorg for fellesskapet. Vi legger spesielt stor vekt på fremtidige generasjoner og har derfor høy oppmerksomhet på tiltak og aktiviteter som kommer barn og unge til gode.

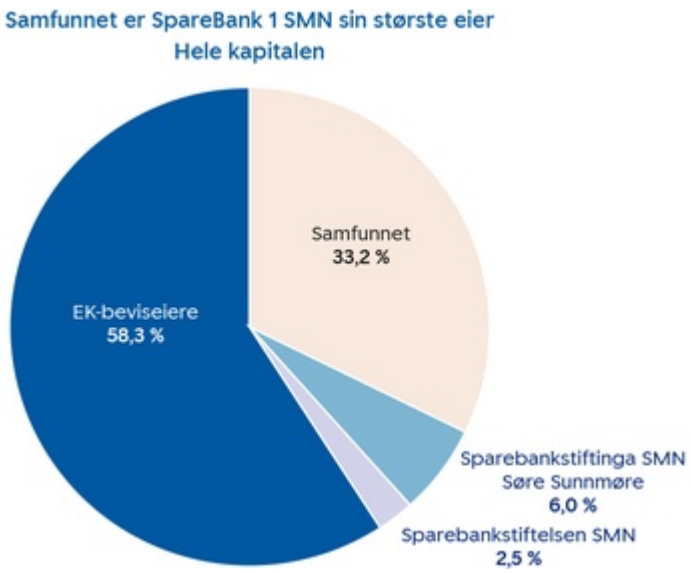

Midlene fra samfunnsutbytte skal gå til å støtte gode prosjekter som bygger og utvikler Midt-Norge, og gjør regionen til en bedre plass å bo og leve. Vi skal styrke samfunns- og næringsutviklingen gjennom å bygge kunnskap, innovasjonskultur og kapital. Slik kan nye investeringer bli gjort og grunnlaget for nye arbeidsplasser lagt.

En av de største private bidragsyterne i vår region

Samfunnsutbyttet var i 2023 på 474 millioner kroner. Av dette ble 230 millioner kroner avsatt til investering i ulike prosjekter i regionen. Videre ble 244 millioner kroner tilført Sparebankstiftelsen SMN, samfunnets "sparekonto".

Som et ledd i fusjonen med SpareBank1 Søre Sunnmøre ble Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre etablert, med en kapital på 1,341 millioner. Det betyr at vi har en betydelig styrket mulighet til å støtte lokalsamfunnene i Midt-Norge, der samfunnets eierskap i banken er 41,7 %. Eierskapet er fordelt blant samfunnet (33,2 %), Sparebankstiftelsen SMN (2,5 %) samt Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre (6 %).

I desember 2023 ble strategien for samfunnsutbytte fornyet med mindre endringer, for perioden 2024-2026. Her er fellesskap, idrett og friluftsliv, kunst og kultur, grønn pådriver samt innovasjon og verdiskaping definert som egne satsingsområder. En av endringene for den nye strategiperioden er en vridning av midlene som skal deles ut mer i retning av bærekraft for å understøtte rollen som grønn pådriver i Midt-Norge.

Ambisjonen er å styrke Midt-Norge gjennom tildelinger som bidrar til:

- å hindre utenforskap
- å skape levende lokalsamfunn
- å gjøre regionen ledende på bærekraftig nyskaping og grønn omstilling

Vi har økt innsatsen for å bidra til at Midt-Norge har mange og gode arbeidsplasser også i årene som kommer. Fremover ønsker vi å være en viktig aktør for gründere i Midt-Norge – helt fra gründerspirer på videregående skole til mer etablerte gründermiljø og økt innsatsen på rollen som arenabygger, nyskaper, investor og grønn pådriver gjennom samarbeid med gode partnere og næringsforeninger.

200 verdifulle år

Trondhjems Sparebank ble etablert 26. mai 1823 – og har gått fra å være en institusjon til en hjørnesteinsbedrift, med samfunnsnyttige prosjekter som viser at verdier er mer enn penger. I 2023 har banken derfor feiret sitt 200 års jubileum med økt engasjement i hele regionen og flere større prosjekter. Noen av disse nevnes her:

Støtteordning «Like muligheter»
På våren fikk mange lag og foreninger til sammen støtte på 30 millioner med overskriften «like muligheter», samt noen større prosjekter som skaper varig verdi for fremtidige generasjoner.

Bursdag og folkefest
I mai feiret vi bursdag på alle kontor og torg i Midt-Norge og har skapt folkefest sammen med folk i lokalsamfunnet og lag/foreninger. Vi hadde godt over 10.000 besøkende på arrangementene i september og 6.000 besøkende på skipet Statsraad Lehmkuhl, som ble basen for jubileumsseilasen langs kysten, med stopp i Ålesund, Molde, Nærøysund, Verdal og Trondheim. I Trondheim Spektrum inviterte vi til en rusfri jubileumskonsert med mer enn 8.000 besøkende. Alle billettinntektene gikk utelukkende til Miljøagentene, Mental helse ungdom og Livsglede for eldre.

Unge for fremtiden
Vi har gjennom jubileumsåret ønsket å bidra til at flere unge kan ta ord til handling for en bedre verden. I samarbeid med FN-sambandet og det internasjonale FN-sambandet World Federation of United Nations Associations (WFUNA) har vi gjennomført et åtte måneder langt bærekraftsprogram for 100 unge fra hele verden. Cirka halvparten av deltagerne kom fra Midt-Norge. De unge fikk lære om bærekraftsarbeid og prosjektledelse, og gjennomførte selv prosjekter i sine lokalsamfunn. Så samlet vi alle som mannskap om bord på Statsraad Lehmkuhl. Sammen seilte vi langs kysten av Midt-Norge, i vår seilas for fremtiden.

I havnene engasjerte vi over 3.000 skoleelever i innovasjonsaktiviteter for fremtiden, sammen med Ungt Entreprenørskap, MOT og FN-sambandet. Blant annet inviterte vi til ungdomskonferansen «Handling, takk», der unge selv fikk finne løsninger på utfordringer innen plast, utenforskap og gjenbruk.

Dokumentasjon av historien
For å ta vare på vår og samfunnets 200-årige historie, er det produsert et magasin og en bok, samt podcast-serien «Bank, Bank». I tillegg har Sverresborg Historiske Museum åpnet et flott historisk bankmuseum, støttet av vårt samfunnsutbytte.

Noen flere større tiltak i 2023

Etablering av "Såkorn 1 Midt"
Vi har som et tiltak for innovasjon og verdiskaping etablert en stiftelse – Såkorn 1 Midt. Det er satt av 150 millioner kroner der formålet er å bidra med kapital til grønne etableringer i tidlig fase, slik at flere ideer og bedrifter kan se dagens lys og etableres i regionen. Det jobbes med å reise tilsvarende beløp fra andre investorer i regionen.

Kompetanse som nøkkel til grønn omstilling
Som pådriver for grønn omstilling for næringslivet har vi gjennomført innovasjonskurs for små og mellomstore bedrifter i Midt-Norge både i 2022 og 2023. Innovasjonskurset har til sammen hatt 60 deltagerbedrifter i Trøndelag og på Sunnmøre i disse to årene og tiltaket videreføres våren 2024.

Dagsturhytta
Vi har bevilget inntil 11,4 millioner til «Dagsturhytta» - en hytte i samtlige 38 kommuner i Trøndelag. Formålet er å stimulere flere til fysisk aktivitet, der vårt mål er at dette skal være et godt tiltak for å fremme tiltak for folkehelse frem mot VM på ski i 2025. Prosjektet er et samarbeid med Trøndelag fylkeskommune som bidrar med tilsvarende beløp. Kommunene bidrar med en egenandel samt skal engasjere frivillige aktører som skal bistå med drift og engasjement lokalt.

Unge stemmer
I samarbeid med LO og NHO har vi etablert et program for unge talenter i regionen. Formålet er å bidra til å bygge, utvikle og sikre mangfold av unge trønderske ledertalenter og tillitsvalgte i regionen, der målet er at flere skal bidra i samfunnsdebatten om fremtidens næringsliv og høres på nasjonale arena. Basert på gode erfaringer med 15 unge deltakere i piloten for 2022, lanserte vi en ny mulighet for nye deltakere i 2023.

Talentstipend
To millioner kroner ble delt ut i talentstipend. Dette ble fordelt på 40 unge talenter innen kultur, idrett og nærings- og samfunnsutvikling i Midt-Norge.

Hjertevarme tiltak
Vi er opptatt av å bry oss om andre, særlig i krevende tider. Før jul engasjerte vi ansatte i konseptet «Julehjertevarme» der vi har brukt to millioner kroner for å hjelpe organisasjoner som gjør gode tiltak for de med dårlig økonomi og/eller utfordringer knyttet til utenforskap.

Søknader og bevilgning 2023

Tildeling fra samfunnsutbytte for 2023 var 230 millioner kroner. Det ble i 2023 behandlet 4123 søknader og omsøkt beløp var 614 millioner kroner. Av disse ble 1.966 søknader innvilget. Det ble bevilget 367 millioner kroner til samfunnsnyttige formål i 2023 (inkl 150 millioner avsatt til Såkorn 1 Midt).

Eierstyring og selskapsledelse

Redegjørelsen beskriver hvordan SpareBank 1 SMN følger de 15 anbefalingene som følger av det norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse (NUES).

Redegjørelsen er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven regnskapsloven § 3-3b[1] (2) og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, slik den ble utgitt 14.oktober 2021. Anbefalingen er tilgjengelig på nues.no. Det er ingen vesentlige avvik fra anbefalingen.

SpareBank 1 SMN følger reglene om styring av finansforetak som følger av Finansforetaksloven[2] med forskrifter og utstederreglene i Euronext Growth Oslo Regelbok II[3].

SpareBank 1 SMN redegjør for hvert punkt i anbefalingen. Der anbefalingen ikke følges er avviket begrunnet, og det er gjort rede for hvordan man har innrettet seg. Avvik er redegjort for under punkt 6 og 7.

Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 gjeldende punktene i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 14. oktober 2021 er fulgt opp.

Punkt 1: Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse
Styret i SpareBank 1 SMN har vedtatt en policy for eierstyring og selskapsledelse og redegjør gjennom dette dokumentet for selskapets eierstyring og selskapsledelse. SpareBank 1 SMN følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. Dokumentet svarer også på kravene fra regnskapsloven § 3-3b.

Konsernet skal gjennom sin eierstyring og selskapsledelse sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at de uttalte mål og strategier blir realisert. God virksomhetsstyring omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, kundenes og andre gruppers interesser.

Gjennom bankens eierstyring og selskapsledelse er det særlig vektlagt:

- en struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- en effektiv risikostyring
- fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon
- likebehandling av egenkapitalbeviseierne og balansert forhold til øvrige interessegrupper
- overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Avvik fra anbefalingens pkt. 1: Ingen

Punkt 2: Virksomhet
SpareBank 1 SMN er et finanskonsern og del av Sparebank 1 alliansen. SpareBank 1 SMN har vedtektsfestet formålet med virksomheten i vedtektenes § 1 som er: «å drive virksomhet som bank og for øvrig drive og delta i virksomhet som sparebanken kan utføre i henhold til tillatelser og den til enhver tid gjeldende lovgivning».

Konsernet er organisert med datterselskaper og tilknyttede selskaper, slik det fremgår av illustrasjonen under.

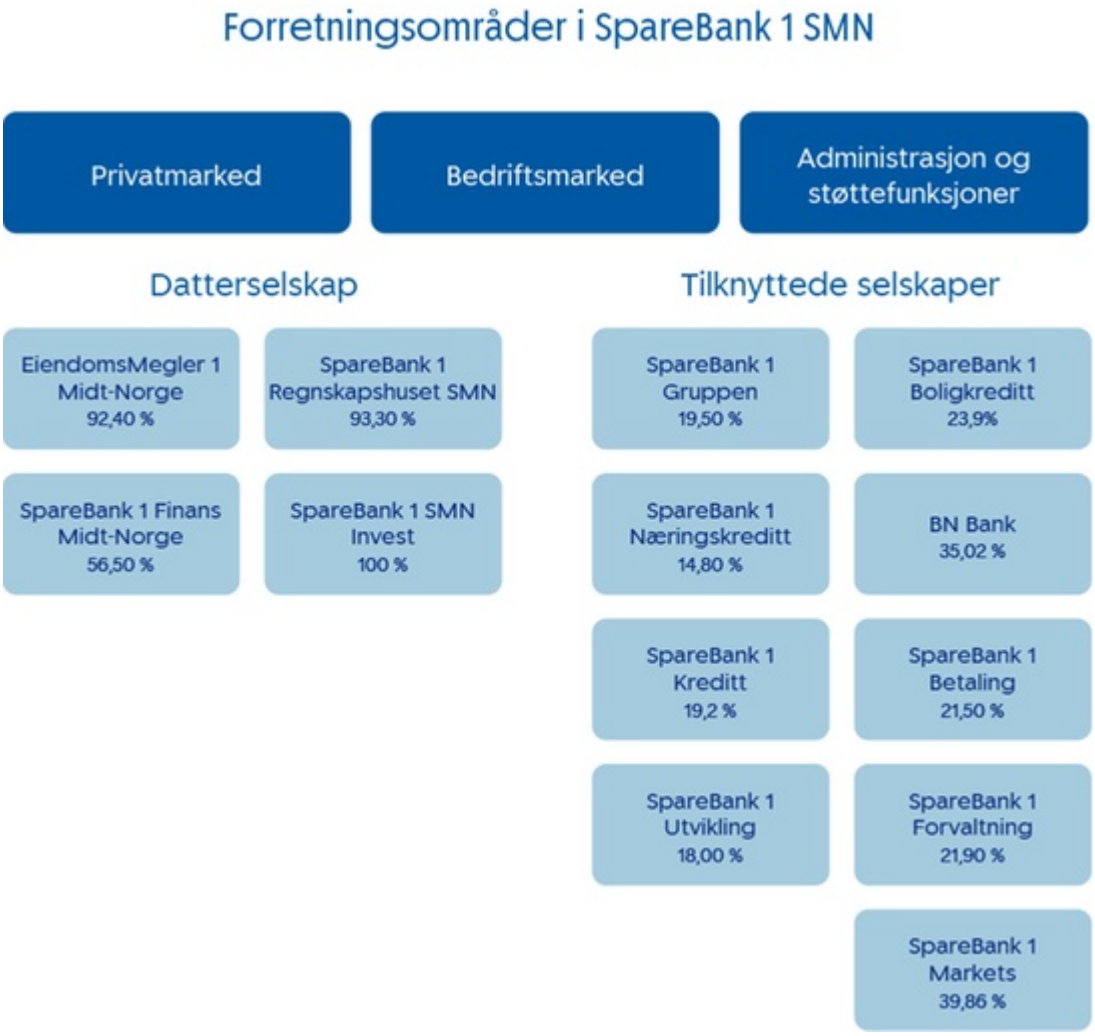

Figur 3: Oversikt over forretningsområder i SpareBank 1 SMN

Visjon og strategi, mål og risikoprofil

SpareBank 1 SMNs visjon er «sammen får vi ting til å skje». Visjonen handler om å skape energi, resultater, endring og utvikling i samarbeid med ansatte, kunder, leverandører, partnere og lokale krefter. Verdiene til SpareBank 1 SMN er: helhjerta, ansvarlig, likandes og dyktig.

Strategien til SpareBank 1 SMN er gjengitt i årsrapporten, hvor også de strategiske prioriteringene er beskrevet.

Konsernet har et mål om å være blant de best presenterende bankene i Norden og det overordnede finansielle målet er å levere avkastning på egenkapitalen på 13 % over tid. Langsiktig mål for kjernekapitaldekning på 16,3 % og for konsernet er målet å holde kostnadsprosenten under 40.

Styret fastsetter årlig hvilken risikoappetitt konsernet skal ha, sist i desember 2023. Mer informasjon om selskapets risikoprofil finnes i punkt 10.

Bærekraft og samfunnsansvar
Samfunnsansvar er en del av konsernets DNA og bærekraft er en svært viktig del av konsernets samfunnsansvar.

SpareBank 1 SMN jobber innen hele spekteret av FNs bærekraftsmål og ESG, som står for Environmental (miljø), Social (samfunn) og Governance (styring). Konsernet har sluttet seg til Science-Based Targets Initiative som en oppfølging av konsernets strategiske målsetning om netto null utslipp innen 2050. I Bærekraftsbiblioteket på smn.no finnes ytterligere informasjon om konsernets bærekraftsarbeid.

Mål, strategier og risikoprofil evalueres årlig av styret.

Styringsstruktur
Konsernets styringsstruktur fremgår av modellen under. Risikostyring og etterlevelse har anledning til å rapportere direkte til styret ved behov.

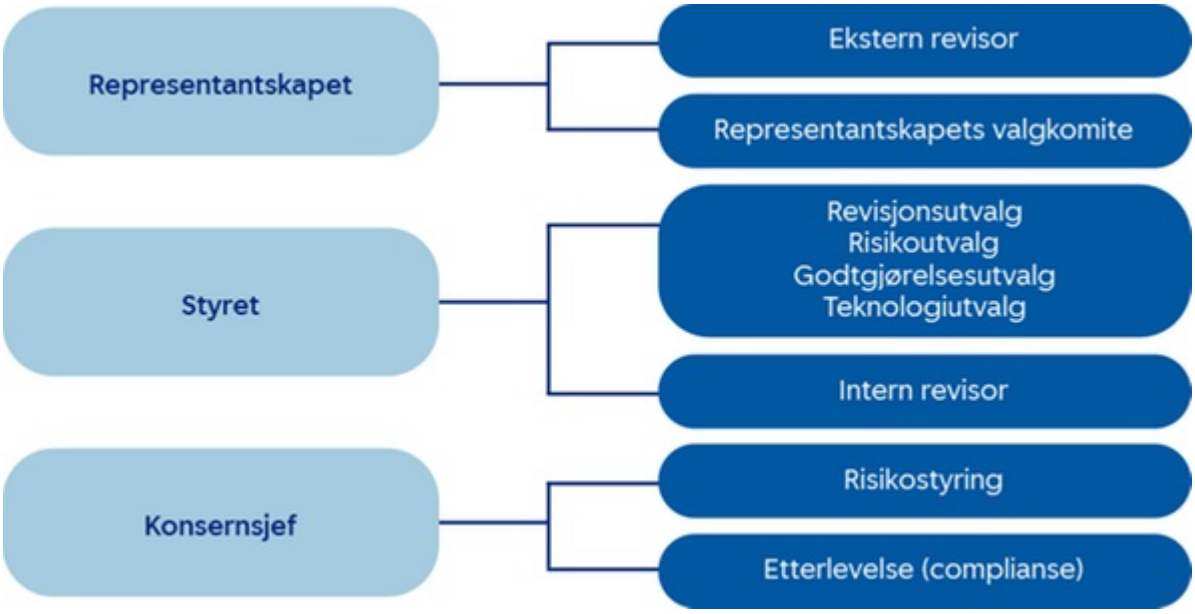

Figur 4: Styringsstruktur

Avvik fra anbefalingens pkt. 2: Ingen

Punkt 3: Selskapskapital og utbytte
Styret vurderer kapitalsituasjonen i lys av konsernets mål, strategi og ønsket risikoprofil. SpareBank 1 SMN hadde per 31. desember 2023 en ren kjernekapitaldekning på 18,8 prosent, og en kapitaldekning på 23,0 prosent.

For detaljert informasjon om kapitaldekningen, se egen note i årsrapporten. For nærmere omtale av reglene om kapitaldekning og hvilke prinsipper som legges til grunn for å vurdere kapitalbehovet, vises det til Pilar 3-rapportering som er publisert på smn.no.

Utbytte
SpareBank 1 SMN sikter mot å gi egenkapitalbeviseierne en god avkastning gjennom utbytte og kursstigning. Årsoverskuddet fordeles mellom eierkapitalen og grunnfondskapitalen basert på deres andel

av bankens egenkapital. Omtrent halvparten av overskuddet utbetales som utbytte, mens resten brukes til allmennyttige formål eller overføres til Sparebankstiftelsen SMN. Utbyttet fastsettes av bankens representantskap, med hensyn til forventet resultatutvikling, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Utbyttepolitikken er publisert på bankens hjemmeside.

Kjøp av egne egenkapitalbevis
Styret har fullmakt til å kjøpe egne egenkapitalbevis for inntil fem prosent av bankens eierandelskapital. Slike kjøp skal skje ved handel i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Den samlede beholdningen av egenkapitalbevis som banken eier og/eller har avtalepant i kan ikke overstige fem prosent av bankens eierandelskapital. Hvert egenkapitalbevis kan kjøpes til kurser mellom 1 og 300 kroner. Fullmakten er gyldig i 18 måneder fra vedtaket ble fattet i representantskapets møte 28. mars 2023.

Kapitalforhøyelse
Styrefullmakter til kapitalforhøyelser gis på bakgrunn av konkrete og definerte formål. Per 31. desember 2023 er det ikke gitt slik fullmakt.

Avvik fra anbefalingens pkt. 3: Ingen

Punkt 4: Likebehandling av aksjeeiere
SpareBank 1 SMN sikrer lik behandling av egenkapitalbeviseiere gjennom vedtekter og ledelsespraksis. Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett, og banken følger finansforetakslovens regler for eier- og stemmerettsbegrensninger, så langt de gjelder for sparebanker med egenkapitalbevis. SpareBank 1 SMN har en egenkapitalbevisklasse.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen har eksisterende eiere fortrinnsrett, med mindre spesielle forhold tilsier noe annet. Slik fravikelse vil bli begrunnet i børsmelding.

I 2023 fikk ansatte kjøpe egenkapitalbevis gjennom en spareordning, med en bonus for fortsatt eierskap og ansettelse. For å styrke egenkapitalbeviset krever bankens vedtekter et kvalifisert flertall for endringer som gjelder eierandelskapitalen.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen skal eksisterende eiere ha fortrinnsrett med mindre særlige forhold tilsier at dette fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet. En eventuell utøvelse av styrets fullmakt til kjøp av egne egenkapitalbevis skal skje ved kjøp i verdipapirmarkedet via Oslo Børs.

I 2023 fikk de ansatte tilbud om å inngå spareavtaler i egenkapitalbevis med spareavtaler på valgfrie årlige sparebeløp, på henholdsvis 6.000 kroner, 12.000 kroner, 24.000 kroner eller 36.000 krroner. Hvert kvartal kjøper konsernet egenkapitalbevis for det oppspart beløp gjennom Oslo Børs og til børskurs. For hvert annet egenkapitalbevis den ansatte tildeles gjennom spareordningen, gir SpareBank 1 SMN den ansatte ytterligere ett gratis EK-bevis. Tildelingen av «bonusbevis» skjer to år etter oppstarten av sparingen og forutsetter at den ansatte fortsatt eier de opprinnelig oppsparte EK-bevisene, og fortsatt er ansatt i konsernet. Det var 1.054 ansatte som benyttet seg av tilbudet i 2023.

For å styrke egenkapitalbeviset som et attraktivt finansielt instrument og gi investorer økt innflytelse ved beslutninger som berører eierandelskapitalen krever bankens vedtekter at et kvalifisert flertall innenfor representantene for egenkapitalbeviseierne må stemme for endringer som gjelder eierandelskapitalen i

tillegg til representantskapets kvalifiserte beslutning. En angivelse av hvilke saker dette gjelder for er angitt i bankens vedtekter § 10-1, som finnes på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 4: Ingen

Punkt 5: Aksjer og omsettelighet
Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs med ticker MING og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger på omsetteligheten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 5: Ingen

Punkt 6: Generalforsamling
For finansforetak som ikke er allmennaksjeselskap eller aksjeselskap åpner finansforetakslovens § 8-1 (3) for at det kan fastsettes annet navn på selskapets øverste organ enn generalforsamling. Det følger av vedtektene § 3-1 at Representantskapet skal være bankens øverste organ.

Representantskap
Konsernets øverste organ er representantskapet. Representantskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets vedtak.

Sammensetningen av representantskapet er fastsatt i vedtektene § 3-3 og skal speile sparebankens eiere, kundestruktur og interessegrupper samt samfunnsfunksjonen.

Representantskapet har 32 medlemmer og 30 varamedlemmer med følgende representasjon:

- egenkapitalbeviseiere: 12 medlemmer og 10 varamedlemmer
- fylkestingene i Trøndelag og Møre og Romsdal: 3 medlemmer og 3 varamedlemmer
- kunder: 9 medlemmer og 9 varamedlemmer
- ansatte: 8 medlemmer og 8 varamedlemmer

Representantskapets oppgaver fremgår av vedtektens § 3-10.

Møteinnkalling sendes til representantskapet, styret, konsernledelsen og revisor 21 dager før møtet. Innkallingen inneholder alle saksdokumenter som vil behandles i møtet, inkludert forslag til vedtak. Dokumentene publiseres på bankens hjemmeside og gjennom børsmelding, samt e-postutsendelse og utsendelse gjennom styreportalen.

Vedtektenes § 3-8 er det åpnet for at sparebanken kan kreve at forfall til møtet meddeles innen 5 dager før møtet, noe som er vurdert å være så nært møtedatoen som mulig for å få varamedlemmer til å stille.

Det følger videre av vedtektene § 3-9 at representantskapets leder er møteleder, eller ved dennes fravær nestlederen.

Protokoll fra møtene gjøres tilgjengelig på bankens hjemmeside.

En oversikt over representantskapets medlemmer finnes på smn.no.

Avvik fra anbefalingens pkt. 6: representantskapet stemmer over valgkomiteens innstilling til styremedlemmer samlet, av hensyn til den kollektive kompetansen i styret. Praksisen avviker fra NUES hvor det anbefales at det stemmes over en og en kandidat.

Punkt 7: Valgkomité
Det følger av vedtektenes § 5-1 at banken skal ha en valgkomité bestående av fem medlemmer og fem varamedlemmer som velges av representantskapet for en periode på to år. Valgkomiteen skal speile sammensetningen av medlemmer i representantskapet og være sammensatt som følger:

- To medlemmer med to varamedlemmer velges fra egenkapitalrepresentantenes valgte medlemmer
- Ett medlem med ett varamedlem velges fra kunderepresentantenes valgte medlemmer
- Ett medlem med ett varamedlem velges fra fylkestingsrepresentantenes valgte medlemmer
- Ett medlem med ett varamedlem velges fra ansattevalgte medlemmer

Representantskapet velger leder til valgkomiteen, medlemmer, fastsetter instruks og for arbeidet i valgkomiteen og fastsetter godtgjørelses for valgkomiteen.

Valgkomiteen gjennomfører årlige samtaler med alle styremedlemmene og konsernsjefen for å kartlegge behovet i styret, samt få forslag til aktuelle kandidater for styreverv.

Valgkomiteen skal forberede kundenes og egenkapitalbeviseiernes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet.

Valgkomiteen skal videre forberede valg av:

- leder og nestleder til representantskapet
- styremedlemmer
- leder og nestleder til styret. Disse velges i særskilte valg.
- representantskapsvalgte medlemmer til styret
- leder, medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen

Valgkomiteens innstillinger skal begrunnes og begrunnelsen skal inneholde informasjon om kandidatens kompetanse, kapasitet og uavhengighet, samt alder, utdannelse og yrkesmessig erfaring. Begrunnelsen bør videre inneholde eventuelle eierinteresser i selskapet, andre oppdrag for konsernet og vesentlige posisjoner i andre selskaper eller organisasjoner. Ved gjenvalg skal innstillingen også gi opplysninger om hvor lenge kandidaten har vært i selskapet og om deltakelse i møtene.

På bankens hjemmeside er det gjengitt hvem som er medlemmer av representantskapets valgkomite, frister for forslag, angivelse av neste valg og beskrivelse av hvordan forslag kan inngis.

Valgkomiteen innstiller honorarer til alle tillitsvalgte og fremlegger saken til beslutning for representantskapet.

Avvik fra anbefalingens pkt. 7: Alle medlemmene av valgkomiteen til representantskapet velges blant de gruppene som er representert i representantskapet, iht. vedtektsbestemmelser.

Punkt 8: Styret, sammensetning og uavhengighet
Det følger av finansforetaksloven § 8-1 at *«Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, herunder påse at kravene til organisering av foretaket og etablering av forsvarlige styrings- og kontrollsystemer blir etterkommet».*

Det følger av vedtektene § 4-1 at styret skal bestå av 7-9 medlemmer, samt at to av styrets medlemmer velges av og blant de ansatte, dersom de ansatte krever det. Videre slår bestemmelsen fast at styrets

medlemmer og varamedlemmer velges for 2 år. Medlemmene velges for to år av gangen, og kan maksimalt sitte i 20 år, hvorav 12 år sammenhengende i samme verv, jf. Vedtektenes § 7-1.

Styret består per 31.12.2023 av ni fast møtende medlemmer og en observatør. Av styrets ni medlemmer er to valgt av og blant de ansatte. Det er ingen ledende ansatte i styret. De syv representantskapsvalgte styremedlemmene er uavhengige, både fra selskapet, men også selskapets største eiere. Styrets medlemmer oppfordres til å eie egenkapitalbevis i banken.

Sammensetningen av styret skal være basert på bankens vedtekter og valgkomiteens instruks, og selskapets behov. Valgkomiteen vektlegger kompetanse, kapasitet og mangfold ved vurdering av potensielle kandidater til styret. De enkelte styremedlemmers bakgrunn, deltakelse i styremøter og deres beholdning av egenkapitalbeviset er beskrevet i årsrapporten og på smn.no.

Styret opptrer som et kollegium og fatter beslutninger i fellesskap.

Det er tegnet styreansvarsforsikring for SpareBank 1 SMN.

Avvik fra anbefalingens pkt. 8: Ingen

Punkt 9: Styrets arbeid
Styrets oppgaver og saksbehandling følger av finansforetaksloven kap. 8 II. Styret fastsetter styret alle vesentlige strategier, blant annet bankens forretningsstrategier, risikostyringsstrategier, bærekraftstrategier. Videre fastsetter styret finansielle mål, markeds- og organisasjonsmessige mål og risikoprofil. Det er styret som ansetter og avsetter konsernsjef.

Styret har fastsatt instruks for både styrearbeidet og den daglige ledelse, begge senest vedtatt 20. juni 2023. Instruksene inneholder bestemmelser om hvordan avtaler med tilknyttede parter skal behandles, detaljer finnes i andre avsnitt under «uavhengig behandling».

Styret mottar jevnlig rapporteringen innenfor resultat- og markedsutvikling, risikosituasjonen, etterlevelsesrisikoen, status for antihvitvasking, status for personvernarbeidet og status for informasjonssikkerhet i konsernet, samt rapporter fra internkontrollen

Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid og egen kompetanse. De vurderer arbeidsform, saksbehandling, møtestruktur og prioritering av oppgaver som igjen gir grunnlag for eventuelle endringer og tiltak.

Uavhengig behandling
Styreinstruksen slår fast at et styremedlem ikke må delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har betydning for egen del eller for noen nærstående. Dette gjelder saker hvor medlemmet må anses for å ha personlige, økonomiske eller andre særinteresser i saken. Det samme følger av de etiske retningslinjene i konsernet. Den enkelte plikter selv å påse at han eller hun ikke er inhabil i behandlingen av en sak. Styret starter hvert styremøte med å avklare om det foreligger forhold som tilsier tilpasninger i saksbehandlingen.

Styret skal godkjenne avtaler mellom banken og et styremedlem eller med konsernsjefen. Styret skal også godkjenne avtaler mellom banken og tredjemann, der et styremedlem eller konsernsjefen måtte ha en særlig interesse. Styremedlemmer skal på eget initiativ opplyse om enhver interesse den enkelte eller nærstående kan ha. Styrets vurderinger av habilitetsspørsmål skal protokolleres.

Avtaler mellom banken og øvrige konsernselskaper av vesentlig økonomisk betydning skal fremlegges styret for behandling.

Styreutvalg
Styret forbereder saker gjennom de lovpålagte styrevalgene godtgjørelsesutvalg, revisjonsutvalg og risikoutvalg. I tillegg har styret et teknologiutvalg som forbereder saker om teknologi. Alle utvalgene har ulike ledere. Medlemmene oppnevnes for en periode på to år. Styret fastsetter mandatene for utvalgene.

Revisjonsutvalg
Revisjonsutvalgets oppgaver etter finansforetaksloven § 8-19 med tilhørende bokstaver er å:

- forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen
- for så vidt gjelder foretakets regnskapsrapportering skal revisjonsutvalget overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring samt bankens internrevisjon
- avgi uttalelse om valg av revisor
- ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet
- vurdere og overvåke revisors uavhengighet og objektivitet

Revisjonsutvalget møtes minst fem ganger i året i forkant av styrebehandling av kvartals- og årsrapporter.

Risikoutvalg
Risikoutvalgets oppgaver er regulert i finansforetaksloven § 13-6 (4) og finansforetaksforskriftens § 13-2. Risikoutvalget skal bidra til at risiko- og kapitalstyringen støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Risikoutvalget skal bidra til at styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivået og omfanget av virksomheten.

Utvalget skal blant annet:

- bidra til at risikostyringen er i tråd med beste praksis og styrets ambisjonsnivå
- gjennomgå risikostyringsstrategier og policyer som forberedelse til styrets behandling
- bidra til at konsernets kapitaldekning er tilfredsstillende innenfor vedtatte konsernstrategi
- bidra til at lover og forskrifter samt interne regler som regulerer konsernet identifiseres, implementeres, etterleves og kontrolleres.

Risikoutvalget møtes minst fem ganger årlig.

Godtgjørelsesutvalg
Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg som skal bestå av minst tre styremedlemmer, hvorav en valgt av de ansatte. Styrets leder er fast medlem av utvalget og er også utvalgets leder.

Godtgjørelsesutvalget forbereder og fremlegger saker for styret om godtgjørelsesordningen, herunder blant annet:

- Godtgjørelsespolicy
- Rapport om praktisering av godtgjørelsesordninger
- Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte som fremlegges for representantskapet.
- Godtgjørelse for konsernsjef

Utvalget møtes etter innkalling fra lederen, men minst en gang i året og ellers etter behov. Det kreves at minst to medlemmer av utvalget deltar.

Teknologiutvalg
Banken etablerte i 2021 et teknologiutvalg, som er et forberedende organ for styret i saker som gjelder konsernets strategiske investeringer i teknologi.

Teknologiutvalget består av minst to styremedlemmer som ikke er ansatt i konsernet SpareBank 1 SMN. Styret skal også utnevne en leder for Teknologiutvalget.

Utvalget skal blant annet:

- Sikre tilstrekkelige strategiske investeringer innen teknologi og digitalisering
- Sikre at strategiske teknologiinvesteringer gir ønsket verdiskapning
- Bistå konsernledelsen for å sikre tilstrekkelig innovasjonshøyde og innovasjonshastighet
- Overvåke og evaluere eksisterende og fremtidige trender innen teknologi/industri som kan påvirke konsernets strategiske planer

Utvalget møtes etter innkalling fra lederen, men minst fire ganger i året (en gang per kvartal) og ellers etter behov.

Banken vil foreta en evaluering av om utvalget skal gjøres permanent.

Utvalgene har anledning til å trekke på ressurser i administrasjonen, hente råd og anbefalinger fra kilder utenfor selskapet, og rapportere fra sin behandling til det samlede styret.

Avvik fra anbefalingens pkt. 9: Ingen

Punkt 10: Risikostyring og intern kontroll
SpareBank 1 SMN har en risikostyringsfunksjon som rapporterer til konsernsjef og har adgang til å rapportere direkte til styret. Konsernet har også engasjert KPMG som intern revisor.

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i SpareBank 1 SMNs langsiktige verdiskaping. Internkontroll skal bidra til å sikre effektiv drift og forsvarlig håndtering av risikoer av betydning for å oppnå forretningsmessige mål.

Konsernets rapport om kapitalkrav og risikostyring, Pilar 3-rapport, inneholder en nærmere beskrivelse av risikostyring, kapitalstyring og kapitalberegning. Rapporten er tilgjengelig på smn.no.

SpareBank 1 SMN har som mål å opprettholde en moderat risikoprofil, og ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for rating, risikojustert avkastning, forventet tap, nødvendig økonomisk kapital samt regulatorisk kapitaldekning.

Styret gjennomgår kvartalsvis konsernets utvikling innenfor de viktigste risikoområdene og foretar årlig en gjennomgang av internkontrollen. Styret har hovedansvaret for å sette grenser for, og overvåke konsernets risikoeksponering. Risikoene måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som styret har vedtatt og skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse.

Styret mottar årlig, fra intern- og ekstern revisor, en uavhengig vurdering av konsernets risiko og internkontroll. Styret følger opp vedtatte rammeverk, prinsipper, kvalitets- og risikomål gjennom:

- kvartalsvis rapport fra konsernsjef og avdeling for risikostyring
- kvartalsvis rapport fra etterlevelse
- kvartalsrapport/årsrapport fra intern revisor

SpareBank 1 SMN benytter Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions (COSO) rammeverk og Control Objectives for Information and related Technology (CobiT) rammeverk som grunnlag for prinsipper for internkontroll og risikostyring.

Prinsipper og rammer for internkontroll og risikostyring er nedfelt i egen policy. Policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess.

Ledelsen i de ulike selskapene i konsernet har ansvar for risikostyring og internkontroll og dette skal bidra til å sikre:

- målrettet, sikker og kvalitets- og kostnadseffektiv drift
- pålitelig og rettidig rapportering
- overholdelse av gjeldende lover og regler samt interne rutiner og retningslinjer

Etterlevelse
Etterlevelsesfunksjonen er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer til konsernsjef. Funksjonen vurderer selskapets prosedyrer, rutiner og systemer for å sikre regelverksetterlevelse, og gir råd om tiltak som bør iverksettes for å sikre etterlevelse. Funksjonen samler sine observasjonen i en kvartalsvis rapport som presenteres for konsernledelsen og styret.

Funksjonen skal også etablere retningslinjer og prosesser for å håndtere etterlevelsesrisiko samt sikre at etterlevelse overvåkes og testes gjennom et strukturert og veldefinert overvåkingsprogram.

Forretningsområder, støttefunksjoner og datterselskap skal ivareta etterlevelse ved operasjonalisering av policy for etterlevelse og identifiserte etterlevelsesrisikoer vedtatt av styret.

Internkontroll finansiell rapportering
Styret i SpareBank 1 SMN har vedtatt retningslinjer for konsernets finansielle rapportering. Disse er gitt innenfor gjeldende myndighetspålagte krav og skal bidra til å sikre relevant, pålitelig, tidsriktig og lik informasjon til bankens egenkapitalbeviseiere og verdipapirmarkedet for øvrig.

Konsernfinans ledes av konserndirektør finans og er organisert uavhengig av forretningsområdene. Enheten ivaretar den finansielle rapporteringen både på morbank- og konsernnivå, og fastsetter retningslinjer for månedlig, kvartalsvis og årlig rapportering fra de ulike forretningsområdene og datterselskaper. Konserndirektør finans vurderer løpende forretningsområdenes finansielle resultater og måloppnåelse, og påser at alle enhetene presterer i tråd med konsernets overordnede økonomiske målsettinger. Konserndirektør finans rapporterer direkte til konsernsjef.

Avdelingene Regnskap og Virksomhetsstyring er organisert under Konsernfinans og utarbeider finansiell rapportering for konsernet. Avdelingene påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, konsernets regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer.

Konsernfinans har etablert prosesser som sørger for at regnskapsrapporteringen kvalitetssikres og at eventuelle feil og mangler følges opp og rettes løpende. Til all finansiell rapportering er det etablert en rekke kontrolltiltak for å sikre korrekt, gyldig og fullstendig rapportering.

Ekstern revisor foretar hvert kvartal forenklet revisorkontroll av konsernets delårsregnskap. I tillegg utføres full revisjon av konsernets årsregnskap.

For videre informasjon om risikostyring og internkontroll, se note 6 i årsrapporten vedrørende finansiell risikostyring samt konsernets rapport om kapitalkrav og risikostyring, Pilar 3-rapport, som er tilgjengelig på smn.no.

Internrevisjon
Intern revisor er et redskap for styret og administrasjonen for overvåking av at risikostyringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Det er KPMG som leverer internrevisjonstjenester og leveransen omfatter morbanken og datterselskap underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll.

Internrevisjonens hovedoppgave er å bekrefte at internkontrollen fungerer som forutsatt samt å påse at risikostyringstiltak er tilstrekkelige i forhold til bankens risikoprofil. Internrevisjonen rapporterer kvartalsvis til styret og revisors rapporter og anbefalinger blir gjennomgått og forbedringstiltak implementert fortløpende.

Styret vedtar årsplaner og budsjett for internrevisjonen.

Internrevisjonen utfører operasjonell revisjon av enheter og forretningsområder, og ingen finansiell revisjon for konsernet. Det utarbeides årlige revisjonsplaner som diskuteres med konsernledelsen, behandles i risikoutvalget og godkjennes av styret. Revisors risikovurderinger ligger til grunn for hvilke områder som skal gjennomgås. Det utarbeides særskilte revisjonsrapporter med resultater og forslag til forbedringstiltak som presenteres for ansvarlig leder og konsernets ledelse. Et sammendrag av rapportene sendes kvartalsvis til risikoutvalget og styret. Eventuelle konsulentoppdrag utføres innenfor standarder og anbefalinger som gjelder for internrevisorer (IIA).

Etikk og varsling
Det er utarbeidet etiske retningslinjer for konsernet og dets ansatte, og etikk er fast tema på kurs for alle nyansatte. Dette skal bidra til at verdigrunnlaget og de etiske retningslinjene blir godt kommunisert og gjort kjent i hele organisasjonen. Det er etablert klare retningslinjer for varsling dersom ansatte får kunnskap om forhold som er i strid med eksterne eller interne bestemmelser, eller andre forhold som kan være med på å skade konsernets omdømme eller finansielle situasjon. Håndtering av mottatt varsel avklares av den som har mottatt varselet, i samråd med HR-sjef og juridisk direktør. Banken har en avtale med KPMG som sikrer mulighet for anonym varsling. Varslingskanal via KPMG ble benyttet tre ganger i 2023.

Avvik fra anbefalingens pkt. 10: Ingen

Punkt 11: Godtgjørelse til styret
Godtgjørelse til styret forberedes av representantskapets valgkomite og bygger på markedsmessige vurderinger, styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og konsernets kompleksitet. Godtgjørelsen er fast og ikke resultatavhengig og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmer.

Styrets leder, styrets nestleder og medlemmer av styreutvalg godgjøres særskilt. Ingen av de representantskapsvalgte medlemmene av styret har oppgaver for konsernet utover styrevervet.

Nærmere informasjon om kompensasjon for styret og styreutvalg fremgår av lederlønnsrapporten som publiseres på smn.no.

Avvik fra anbefalingens pkt. 11: Ingen

Punkt 12: Godtgjørelse til ledende ansatte
Konsernets godtgjørlesespolitikk er utformet etter finansforetaksloven kap. 15 med tilhørende forskrifter. Styrets godgjørelsesutvalg forbereder saken, før styret fastsetter konsernets godtgjørelsespolitikk årlig. Politikken understøtter konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser.

Videre utformes politikken for å nå følgende målsetninger:

- Fremme forsvarlig og effektiv styring av risiko og unngå uønsket risikotagning
- Stimulere til effektiv kapitalanvendelse
- Stimulere til redusert risiko for svikt i internkontrollen

Disse reglene gjelder også for andre ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og for ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver.

Styret har et godtgjørelsesutvalg som forbereder saken for styret. Godtgjørelsesutvalget behandler godtgjørelsesordningen, kompensasjon til konsernsjefen og innstiller retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte (konsernledelsen). Godtgjørelsespolitikken ble sist vedtatt av styret 1. mars 2023 og retningslinjer for lønn til ledende ansatte ble vedtatt av representantskapet 28. mars 2023.

En beskrivelse av godtgjørelse til konsernsjefen og ledende ansatte fremgår av lederlønnsrapporten som publiseres på smn.no. Ytterligere beskrivelse av bankens godtgjørelsesordning finnes på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 12: Ingen

Punkt 13: Informasjon og kommunikasjon
Bankens informasjonspolitikk skal underbygge tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen samt sørge for at bankens interessegrupper har en løpende mulighet til å vurdere og forholde seg til banken. Bankens informasjonspolitikk er basert på en aktiv dialog der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus.

Den åpne informasjonspraksisen skal være i samsvar med interne og eksterne retningslinjer, med de begrensninger som følger av taushetsplikten og de til enhver tid gjeldende børsregler.

Korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner, eget Investor Relations-område på bankens hjemmeside og børsmeldinger. Finanskalenderen offentliggjøres på bankens hjemmeside.

Det avholdes også regelmessige presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere og investorer. Styret har vedtatt en egen kommunikasjonsstrategi som gir føringer for hvem som kan uttale seg på vegne av SpareBank 1 SMN og i hvilke saker.

Avvik fra anbefalingens pkt. 13: Ingen

Punkt 14: Selskapsovertakelse
SpareBank 1 SMNs egenkapital består av eierandelskapitalen, grunnfondskapitalen og opptjent egenkapital. Grunnfondskapitalen representerer en selveiende del av sparebanken som ikke kan overtas av andre ved oppkjøp. Eierstrukturen i en bank er for øvrig lovregulert ved godkjenning av erverv som medfører at eierandelen representerer 10 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i banken. En oversikt over de 20 største egenkapitalbeviseierne finnes på bankens hjemmeside smn.no.

Avvik fra anbefalingens pkt. 14: Lovpålagt eierbegrensning

Punkt 15: Revisor
Ekstern revisor velges av representantskapet. Det er revisjonsutvalget som forbereder valg av revisor for styret og styret som innstiller overfor representantskapet. Representantskapet fastsetter revisors honorar. Ekstern revisor er den samme for alle selskap i konsernet.

Ekstern revisor foretar den lovbestemte bekreftelsen av den økonomiske informasjon som gis i offentlige regnskap. Revisor presenterer hvert år en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet for revisjonsutvalget. Ekstern revisor gir revisjonsutvalget en beskrivelse av hovedelementene i revisjonen, herunder om det er identifisert vesentlige svakheter i bankens interne kontroll knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

Ekstern revisor deltar videre på alle revisjonsutvalgetsmøter hvor kvartals- eller årsregnskap behandles og deltar i styremøtet når årsregnskapet behandles. Styret avholder årlig minst ett møte med revisor uten at konsernsjefen eller andre fra den daglige ledelsen er til stede.

Det er fastsatt egne retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Eventuell rådgivning fra ekstern revisor skal til enhver tid ligge innenfor rammene av revisorloven.

I tillegg bekrefter revisor sin uavhengighet og opplyser om hvilke andre tjenester enn lovpliktig revisjon som er levert i løpet av regnskapsåret.

Avvik fra anbefalingens pkt. 15: Ingen

[1] Lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) - Kapittel 3. Årsregnskap og årsberetning - Lovdata
[2] Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) - Lovdata

3) https://www.euronext.com/sites/default/files/2023-09/Euronext%20Growth%20Rule%20Book%20-%20Part%20II%20-%20Euronext%20Growth%20Oslo%20%28norsk%20versjon%29%20-%20ikrafttredelse%201%20oktober%202023.pdf

Vårt bærekraftsarbeid

Innledning

SpareBank 1 SMN skal stimulere til en bærekraftig utvikling av regionen vår. Det er forankret som en strategisk prioritering og er en integrert del av konsernstrategien for inneværende periode. Konsernets bærekraftstrategi skal muliggjøre våre finansielle mål og skape verdier for kunder, eiere og ansatte gjennom å være en:

- Pådriver for grønn omstilling
- Partner for inkluderende samfunnsutvikling
- Veiviser for ansvarlig forretningskultur

Den strategiske målsettingen for vår klimaomstilling er å redusere 90-95% av konsernets totale klimagassutslipp («netto null utslipp») innen 2050. En sentral milepæl i dette arbeidet er å redusere utslippene med 50-55% innen 2030. Som en naturlig oppfølging av den ambisiøse målsettingen om netto null utslipp, har vi i 2023 forpliktet oss til Science Based Targets initiative (SBTi). Informasjon om hva vår forpliktelse innebærer for SpareBank 1 SMN er nærmere forklart i kapittelet "Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer".

Bærekraft er integrert i samtlige forretningsområder og støttefunksjoner i konsernet, herunder daglig drift, kundetilbud og disponering av samfunnsutbytte. Vi ser på bærekraft både som en finansiell risiko og en forretningsmulighet. Medlemmer av konsernledelsen har ansvar for å nå strategiske mål for bærekraft i forretningsområdene de har ansvaret for. Arbeidet med konsernets bærekraftsarbeid forankres regelmessig i bankens styre og i styrene i konsernets datterselskaper. Relevante styringsdokumenter er offentlig tilgjengelig i vårt Bærekraftsbibliotek på smn.no/bærekraft og finnes henvist til under hvert vesentlige tema i årsrapporten.

Det operasjonelle arbeidet med bærekraft er delt inn i tre områder:

- Daglig drift
- Kundetilbud
- Samfunnsutbytte

Vi gjennomfører en kontinuerlig interessentdialog med et stadig større nettverk av interessenter. Dette er et ledd i arbeidet med å sikre at vi har en helhetlig og langsiktig tilnærming til hvordan vi skal skape verdi for eiere av egenkapitalbevis, kunder, ansatte og samfunnet. En oppsummering av de mest vesentlige interessentene vises nedenfor. Mer informasjon finnes i dokumentet Interessentdialog i bærekraftsbiblioteket på smn.no/bærekraft.

Figur 5: Oversikt over interessentene til SpareBank 1 SMN

Dialogen med interessentene gjøres gjennom dybdeintervjuer, digitale spørreundersøkelser og direkte dialog. Vi vektlegger også informasjon fra annen samhandling med interessenter, for eksempel generalforsamlinger, kundeundersøkelser og møter, deltakelse i komitéer og initiativer som tar sikte på å løse et bredt spekter av samfunnsspørsmål.

I tillegg til den kontinuerlige interessentdialogen gjennomfører vi en dobbel vesentlighetsanalyse som oppdateres hvert andre år, hvor vi kartlegger både miljø-, samfunnsmessig- og finansiell vesentlighet. Våre rammebetingelser endrer seg i takt med samfunnsutviklingen, og vesentlighetsanalysen, og dens prosess, bidrar til at vi oppnår samsvar mellom virksomhetens mål og satsingsområder, og interessentenes forventninger til oss.

Konsernets doble vesentlighetsanalyse er et fundament både for realisering av konsernets finansielle mål og bærekraftsmål. I tillegg skaper analysen grunnlaget for vår etterlevelse av eksisterende og nye regulatoriske krav. Analysen identifiserer de vesentligste temaene i vår påvirkning på miljø og samfunn, og omgivelsenes finansielle påvirkning på SpareBank 1 SMN. I tillegg hjelper den oss å identifisere hvilke av FNs bærekraftsmål vi har størst påvirkning på.

Våre analyser er offentlig tilgjengelig i Bærekraftsbiblioteket og figur 4 viser metodikken for utarbeidelse av vår doble vesentlighetsanalyse.

Figur 6: Dobbel-vesentlighetsanalyse

Våre forpliktelser

Vi støtter følgende nasjonale og internasjonale avtaler i arbeidet med å integrere bærekraft i vår forretning:

- FNs bærekraftsmål
- Paris-avtalen
- ILO-konvensjon 100 og 111
- FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter
- Arbeidsmiljøloven
- Likestillings- og diskrimineringsloven

Vi har signert og/eller støtter følgende prinsipper og standarder:

- FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift (UNEPFI)
- UN Global Compact (UNGC Norway)
- Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)
- Task Force on Climate Related Financial Disclosure (TCFD)
- Global Reporting Initiative (GRI)
- Science Based Targets initiative (SBTi)
- Miljøfyrtårnstiftelsen
- Grønnvaskingsplakaten

Se vedlagte oversikt over SpareBank 1 SMN sine medlemskap i bransje-, lobby- og andre norske og internasjonale organisasjoner.

Våre fokusområder

Den siste oppdateringen av vår doble vesentlighetsanalyse som ble gjennomført høsten 2022, viste at mange av forventningene fra analysen i 2020 fortsatt stod ved lag, samtidig som noen nye temaer ble aktualisert. Med utgangspunkt i denne analysen identifiserte vi fire fokusområder med tilhørende vesentlige tema:

- Ansvarlige utlån og investeringer
- Rådgiving og kundetilbud
- Bærekraftig omstilling av Midt-Norge
- Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN

Disse fokusområdene danner grunnlaget for våre nøkkeltall som fungerer som drivere for vår omstilling. Måloppnåelse og status knyttet til disse nøkkeltallene rapporteres til konsernledelse og bankens styre på kvartalsvis basis.

Vi har i år arbeidet målrettet for å komplettere nøkkeltallstabellen. Komplettering av nøkkeltallene har krevd nye verktøy, datapunkter og arbeidsprosesser, men arbeidet har tatt noe lengre tid enn først antatt. Oversikten under oppsummerer status for nøkkeltallene for hvert fokusområde med tilhørende vesentlige temaer.

Ansvarlige utlån og investeringer	**Mål 2023**	**Resultater 2023**	**Mål 2024**
Tap som følge av svindel[10)]	< 10.000.000 NOK	15.660.000 NOK	< 22.500.000 NOK
Andel ledere og ansatte som har fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering	100 %	97 %	100 %
Utlånsvolum næringsliv med ESG-score	75 %	87 %	90 %
Utlånsvolum privatmarked med ESG score[1)]	20 %	0 %	20 %
Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner	Under arbeid	19,1 %[2)]	Under arbeid[3)]
Totalt klimagassutslipp fra utlånsporteføljer	1.000 (1000 tCO_2e)	1.034 (1000 tCO_2e)	SBTi[4)]
Andel boliger i utlånsporteføljen med energimerke	90 %	42 %	70 %
Andel næringseiendommer i utlånsporteføljen (>1.000m ^{2}) med energimerke	75 %	21 %	90 % av nye innvilgelser
Rådgivning og kundetilbud			
Salgsvolum produkter og tjenester med miljømessig fordel[5)]	2.000.000.000 NOK	2.516.000.000 NOK	3.000.000.000 NOK
Salgsvolum produkter og tjenester med samfunnsmessig fordel[6)]		0	
Kategoriscore bærekraft i Winningtemp[7)]	7,4	7,3	8
Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk	100 %	94 %	100 %
Antall dokumenterte klager for brudd på personvern eller tap av kundedata	0	12	0
Bærekraftig omstilling av Midt-Norge			
Antall deltagere på møteplasser og nyskapingsaktiviteter	7.000 deltagere 250 gründer- og ungdomsbedrifter	5.790 deltagere 300 gründer- og ungdomsbedrifter	6.000 deltagere 250 gründer- og ungdomsbedrifter
Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram	50-100	270	500
Andel store næringslivskunder med kredittengasjement som har et klimaregnskap[8)]	25 %	24 %	25 %
Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN			
Andel av konsernets vesentlige innkjøp (>100.000 kr) fra leverandører med klimaregnskap	50 %	68 %	80 %
Andel ledere og ansatte som har gjennomført e-læring i informasjonssikkerhet	100 %	90 %	100 %
Kategoriscore mangfold, inkludering og likebehandling i Winningtemp[9)]	I/A	I/A	I/A
Totalt klimagassutslipp i daglig drift	16,4 (1000 tCO_2e)	18,5 (1000 tCO_2e)	SBTi[4)]

[1)] Modellen for ESG-scoring i PM-porteføljen er foreløpig ikke utarbeidet i SpareBank 1 Alliansen

[2] Basert på eksisterende rammeverk per januar 2024

[3] Foreløpig er en offisiell definisjon av de 15 % mest energieffektive bygningene ikke tilgjengelig, hvor tilgang på sikre data er nødvendig for å sikre en robust tilnærming

[4] Våre målsetninger knyttet til klimagassutslipp er f.o.m. 2023 under utarbeidelse ifbm. vår forpliktelse til SBTi

[5] Produkter med miljømessig fordel er her definert som grønne produkter ihht. vårt produkthierarki. Dette avviker fra taksonomien. Se vår taksonomirapportering under fokusområdet "Ansvarlige utlån og investeringer".

[6] Vårt kundetilbud er en funksjon av krav og føringer fra våre kommunekunder, og vi har ikke egne produkter med samfunnsmessig fordel per 2023

[7] Vårt verktøy for medarbeideroppfølging

[8] «Store næringslivskunder» er kunder som overskrider to av tre følgende kriterier: Omsetning > MNOK 400, balansesum > MNOK 200, antall ansatte > 250

[9] Vi har revidert bærekraftsmodulen i Winningtemp, og dette nøkkeltallet inngår nå som en del av nøkkeltallet *Kategoriscore bærekraft i Winningtemp*

[10] Tap som følge av svindel er her definert som utgifter som følge av svindel mot bankens kunder, erstattet av banken.

Tabell 1: Fokusområder med tilhørende nøkkeltall

Kommende lovkrav og regulering

Rapporteringskravene for finansielle foretak er sterkt tiltakende i årene som kommer, mye som følge av at finanssektoren har en viktig rolle i omstillingen til en lavutslippsøkonomi nasjonalt og internasjonalt. SpareBank 1 SMN har i 2023 tatt flere steg i arbeidet med å forberede oss på å ivareta de nye regulatoriske kravene etter hvert som de inntreffer. Vi har:

- Styrket og samlokalisert konsernets fagmiljø på bærekraft.
- Fremskyndet tidspunkt for oppdatering av konsernet doble vesentlighetsanalyse til første kvartal 2024.
- Utviklet første versjon av et konsernfelles rammeverk for rapportering og offentliggjøring av bærekraftsinformasjon.
- Revidert mandatet til konsernets ESG-komité, hvor kompetanseutvikling knyttet til rapportering og rammeverk er en av flere oppdateringer.
- Gjennomført diverse kurs i implementering av kommende rapporteringskrav og standarder.
- Orientert revisjonsutvalg og styret om utvidelse av ansvar og oppgaver som følge av nye krav til bærekraftsrapportering.

Bærekraftsdirektivet

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), også kjent som bærekraftsdirektivet på norsk, trådte i kraft i EU 1. januar 2023, og erstatter Non-Financial Reporting Directive (NFRD), også kjent som regnskapsdirektivet, med virkning fra 1. januar 2024. Verdipapirlovutvalget overleverte i mai sin utredning om gjennomføring av CSRD i norsk rett, og det er forventet at Norge vil følge samme tidsplan som EU. SpareBank 1 SMN vil bli rapporteringspliktige for rapporteringsåret 2024, med første rapportering i 2025.

CSRD operasjonaliseres gjennom et omfattende sett med rapporteringsstandarder kalt European Sustainability Reporting Standards (ESRS) som dekker vesentlige tema innenfor EUs Green Deal både på miljømessige-, sosiale-, og økonomiske forhold.

Som børsnotert kredittinstitusjon omfattes vi av den første «bølgen» av rapporteringsplikt for regnskapsåret 2024. Vi har iverksatt flere initiativer internt for å sørge for at vi er klare til å imøtekomme kravene når de trer i kraft i Norge.

Vi har i 2023 gjennomført et prosjekt for å kartlegge og forstå konsekvensene av kommende lovkrav og regulering. Arbeidsgruppen har bestått av fagpersoner fra bærekraftsavdelingen i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS, samt nøkkelpersoner fra blant annet risikostyring, konsernregnskapsavdelingen og avdeling for etterlevelse. Mandatet har vært å utarbeide et konsernfelles rammeverk for rapportering og offentliggjøring av bærekraftsinformasjon.

Som en del av SpareBank 1-alliansen har vi også tett dialog med andre alliansebanker for å identifisere felles databehov, vurdere felles initiativer og skape en felles forståelse av hvordan regelverket treffer oss som sparebanker. Det er allerede igangsatt flere initiativer knyttet til å forstå ESRS og databehovene ESRS medfører.

De omfattende rapporteringskravene som følger av CSRD har introdusert et behov for ytterligere omorganisering og fordeling av rapporteringsansvaret på bærekraft innad i SpareBank 1 SMN-konsernet. For oss har den operasjonelle delen av bærekraft alltid vært sterkt forankret i de ulike fag- og forretningsområdene i konsernet, men rapportering og strukturering har tilhørt ansvarsområdet til Konsernfinans og Eierstyring.

Vi har en ambisjon om å benytte kravene i CSRD til å ruste våre strukturer, våre ansatte og vår forretningsmodell i en retning som fremmer langsiktig bærekraftig verdiskapning. De brede, komplekse, og til dels omveltende kravene i CSRD gjør at vi øyner både en mulighet, men også en nødvendighet, i å involvere konsernets fag- og forretningsområder ytterligere i rapporteringen. I løpet av 2024 vil vi i større grad involvere nøkkelpersoner i fag- og forretningsområder som bidragsytere i utarbeidelsen og oppdateringen av retningslinjer, handlingsplaner, nøkkeltall og målsetninger.

Konsernfinans og Eierstyring vil fortsatt ha det overordnede fagansvaret for forståelse og implementering av regelverket, samt potensielle endringer og oppdateringer, hvor nøkkelpersonene i fag- og forretningsområdene vil ha spesifikke oppgaver knyttet til ulike vesentlige tema. Vi mener at en slik organisering gjør at konsernet stiller sterkere i møte med kommende lovkrav og reguleringer.

Oppdatering av SpareBank 1 SMNs dobbelt vesentlighetsanalyse

Vi har siden 2020, med to-årig intervall for oppdatering, utarbeidet en vesentlighetsanalyse for konsernet. Oppdateringen er med på å sikre at vi alltid hensyntar endringer i våre interessenters perspektiv og preferanser. I 2020 utarbeidet vi en enkel vesentlighetsanalyse med fokus på påvirkningsvesentlighet; hvordan SpareBank 1 SMN påvirker klima, miljø og mennesker.

I oppdateringen av vesentlighetsanalysen høsten 2022 valgte vi å utvide perspektivet vårt med å ta inn finansiell vesentlighet som en dimensjon i vår vesentlighetsanalyse. Dette resulterte i en dobbel vesentlighetsanalyse som dannet grunnlaget for innholdet og strukturen i vår rapportering for 2022. Denne strukturen videreføres i 2023.

For første gang vil nå en dobbel vesentlighetsanalyse bli lovpålagt gjennom innføringen av Bærekraftsdirektivet (CSRD) i norsk rett. Den doble vesentlighetsanalysen danner fundamentet for vår rapportering i tråd med ESRS, og prosessen, samt resultatet, er viktig for vårt fokus i årene som kommer,

både i rapportering og virksomhetsstyring. Vi har foretatt en preliminær kartlegging av vår nåværende doble vesentlighetsanalyse mot tematikk og emner i ESRS, nettopp for å se hvilke vesentlige tema som mest sannsynlig vil være gjeldende for oss å rapportere på når CSRD trer i kraft.

Vi har som ambisjon å oppdatere konsernets doble vesentlighetsanalyse tidlig i 2024, og med erfaringer og kompetanse fra prosessen høsten 2022, føler vi oss godt rustet til å utarbeide en dobbel vesentlighetsanalyse i tråd med de nye kravene i ESRS. Vi fremskynder dette arbeidet i 2024 for å sikre at retningslinjer, handlingsplaner, nøkkeltall og målsettinger er i tråd med kravene i ESRS.

Taksonomi

Taksonomien trådte i kraft i Norge 1. januar 2023 med første rapportering i 2024 (for rapporteringsåret 2023). Som kredittinstitusjon spiller vi en viktig rolle i allokering av kapital til bærekraftige økonomiske aktiviteter, og blir som resultat av dette omfattet av første rapporteringsbølge på taksonomien i Norge.

Taksonomien er EUs klassifiseringssystem for bærekraftige økonomiske aktiviteter, og angir kriterier for hvilke økonomiske aktiviteter som er å anse bærekraftige og ikke. Taksonomien består av seks miljømål, hvor de to første miljømålene (klimaendringer og klimatilpasning) er gjeldende for rapportering i 2023. De fire gjenværende miljømålene er ikke forventet å bli innlemmet i EØS-avtalen før årsslutt, og vil først bli rapporteringspliktig for rapporteringsåret 2024.

Øvrig arbeid med taksonomien, herunder metodikk, beregninger, forutsetninger, utfordringer og muligheter finnes nærmere beskrevet i fokusområdet Ansvarlige utlån og investeringer.

Ansvarlige utlån og investeringer

Utlån til husholdninger og bedrifter er konsernets kjernevirksomhet. Det er en gjennomgående forventning fra våre interessenter at utlåns- og investeringsvirksomheten skal stimulere til bærekraftig næringsutvikling og verdiskaping. Fire vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon	Sikre etterlevelse av lover og regler gjennom oppdaterte risikovurderinger og effektiv bekjempelse av økonomisk kriminalitet	▪ Tap som følge av svindel ▪ Andel ledere og ansatte som har fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft	Styrke konsernets vekst og lønnsomhet gjennom differensiert prising av klimarisiko og aktiv porteføljestyring	▪ Utlånsvolum næringsliv med ESG-score ▪ Utlånsvolum privatmarked med ESG-score ▪ Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner	Konserndirektør Bedriftsmarked Konserndirektør Privatmarked
Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer	Redusere konsernets finansielle risiko gjennom å integrere klima- og naturpåvirkning i rådgiving, risikostyring og kredittmodeller	▪ Reduksjon av total klimagassutslipp fra utlånsporteføljer i tråd med overgangsplaner mot netto null innen 2050	Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring Konserndirektør Risikostyring
Stimulere til grønn omstilling for privatkunder og næringslivskunder	Aktivt påvirke reduksjon av kundenes energiforbruk gjennom rådgiving, produktutvikling og kurstilbud	▪ Andel boliger i utlånsporteføljen med energimerke ▪ Andel næringseiendommer i utlånsporteføljen (>1.000 m^2) med energimerke	Konserndirektør Bedriftsmarked Konserndirektør Privatmarked Administrerende direktør EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS

Tabell 2: Ansvarlige utlån og investeringer – vesentlige tema

Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon

Vår tilnærming til temaet

Omfanget av økonomisk kriminalitet som gjennomføres gjennom bank- og finansforetak er økende, og med kriminelle som stadig profesjonaliseres øker den kriminelle aktiviteten i kompleksitet. For oss er forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet og korrupsjon en sentral oppgave. Arbeidet er lovpålagt, og påvirker tilliten til det norske velferdssamfunnet og finansnæringen både nasjonalt og internasjonalt. Temaet er vesentlig for alle våre interessenter, og vi benytter betydelige ressurser på dette arbeidet.

Arbeidet med forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet

Økonomisk kriminalitet er handlinger som rammer enkeltpersoner, næringslivet og samfunnet, og kan få negative konsekvenser for tilliten i det norske velferdssamfunnet. Videre fremkommer det av ulike trusselvurderinger at bank og finans har en økt sårbarhet for ansatte som begår kriminelle handlinger alene eller gjennom tette bånd til kriminelle.

Som rapporteringspliktig etter hvitvaskingsregelverket, har SpareBank 1 SMN en lovmessig plikt til å gjennomføre tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Den 1. januar 2023 trådte ny finansavtalelov i kraft

med formål om å styrke forbrukervernet. Banken har fått en lovmessig plikt til å korte ned saksbehandlingstiden på klagesaker relatert til svindel.

Det er gjennomført mange små og store tiltak relatert til forebygging, avdekking og håndtering av økonomisk kriminalitet i 2023.

Strategisk forankring økonomisk kriminalitet
Viktigste retningslinjer: Konsernpolicy og overordnet retningslinje hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner, Policy interne misligheter og korrupsjon.

Ansvarlig for området: Leder økonomisk kriminalitet er bankens hvitvaskingsansvarlige. Konserndirektør Teknologi og utvikling har det overordnede ansvaret for antisvindel og interne misligheter og korrupsjon.

Målsetting: Å ivareta tillit hos myndigheter, kunder, samarbeidspartnere og konkurrenter gjennom forebygging, avdekking og håndtering av transaksjoner med tilknytning til hvitvasking, terrorfinansiering og annen økonomisk kriminalitet.

Svindel

Utvikling og trender i 2023
Banken har registrert en økning i svindel og svindelforsøk mot våre kunder i 2023. Samlede tall for våre kontaktflater - fra kundesenter, klage- og reklamasjonsavdeling til enheter som jobber mot økonomisk kriminalitet viser en fortsatt økning i omfang av svindel sammenlignet med foregående år. Dette er for øvrig på linje med rapporter fra myndigheter og offentlige aktører samt andre finansinstitusjoner i Norge for det siste året.

I 2023 har markante trender vært økningen i svindel knyttet til falske investeringer og økning i svindel knyttet til digitale bruktmarkeder. Vi ser at omfanget av telefonsvindel mot eldre ("Olga-bedragerier") fortsatt er høyt, samtidig som våre sikkerhetssystemer har forebygget og stanset et betydelig antall forsøk på dette i 2023, sammenlignet med 2022.

Tiltak og antisvindelarbeid i 2023
I 2023 har vi oppdatert våre risikovurderinger knyttet til forebygging av svindel sammen med øvrige alliansebanker som del av en langsiktig og strategisk utvikling av antisvindelarbeidet i SpareBank 1 alliansen. 2023 har vært preget av flere store svindelsaker hvor banken har tatt et ledende initiativ på nasjonalt nivå inn mot politi- og påtalemyndighet, og hvor utfallet av sakene har i stor grad kommet samfunnet til gode. 2023 har også vært et år hvor vi har inntatt en synlig posisjon i media med et svindelforebyggende budskap, i tillegg til å ha gjennomført en rekke foredrag og kundemøter lokalt hvor fokus har vært råd og veiledning for å unngå å bli svindlet.

Forventet utvikling 2024
I takt med en stadig voksende digital integrering av samfunnet, videre digitalisering av betalings- og finanstjenester ventes det at svindel som treffer banken og våre kunder vil fortsatt være høyt og økende i året som kommer. På generelt grunnlag vil digitalisering – som en positiv kraft i samfunnet som øker verdier, reduserer transaksjonskostnader og realiserer gevinst - også åpne opp for transnasjonal svindel, oppskalering og intensivering av angrep, effektiv deling av kriminalitetskunnskap og ny teknologi, samt at det åpner for raske endringer i modus og angrepsvektorer mot bank og bankkunder. Økningen i svindel må

også sees i sammenheng med et geopolitisk bilde i endring; svindel undergraver og svekker tillit mellom borgere, og den tilliten borgerne har til store samfunnsaktører, som bl.a. banker. Dette kan tjene kriminelle aktører.

Hvitvasking og terrorfinansiering

SpareBank 1 SMN har en lovmessig plikt til å gjennomføre tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. I årsrapporten for 2022 skrev vi at våre viktigste prioriteringer innen antihvitvasking og terrorfinansiering i 2023 ville være forbedring av prosesser og rutiner, sikre etterlevelse i forbindelse med fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, samt anskaffelse av neste generasjons AML-løsninger. I tillegg er vårt rammeverk for hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner oppdatert. Det er gjort en større kartlegging av bankens risiko tilknyttet ulike typer av korrespondentforbindelser, og innenfor personmarked er kvaliteten og effektiviteten relatert til "kjenn-din-kunde"-prosesser forbedret.

Vår konsernpolicy og overordnede retningslinjer på området stiller krav til interne kontroll- og kommunikasjonsrutiner som skal bidra til etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. 27.805 transaksjoner ble identifisert for videre kontroll av bankens transaksjonsovervåkning. 610 saker ble rapportert som mistenkelige til enheten for finansiell etterretning (EFE) i Økokrim.

Det er i 2023 gjennomført opplæringsaktiviteter for alle ansatte. 97 % av tildelt e-læring innenfor økonomisk kriminalitet er gjennomført og det er gjennomført spesifikk opplæring for fagmiljø, både gjennom fysiske samlinger, e-læring og sertifiseringsløp.

Interne misligheter og korrupsjon

Interne misligheter og korrupsjon er ødeleggende for samfunnet som helhet og undergraver lovlig forretningsvirksomhet og konkurranse. Befatning med interne misligheter og korrupsjon kan skade virksomheten og omdømme, samt medføre straffereaksjoner, tap av kontrakter eller annet økonomisk tap.

Mislighetsbegrepet omfatter både straffbare og ikke-straffbare forhold og kan utføres gjennom eksempelvis underslag, tyveri, bedrageri, korrupsjon, brudd på taushetsplikt og/eller etiske retningslinjer.

Konsernet har nedfelt nulltoleranse til alle former for interne misligheter og korrupsjon i sine etiske retningslinjer.

Antikorrupsjonspolicy er revidert og endret til å omfatte alle former for interne misligheter. Denne er styrebehandlet og angir føringer for konsernets holdning til og arbeid med å forebygge interne misligheter og korrupsjon.

De vesentligste risikoene for interne misligheter og korrupsjon som er identifisert er sårbarheter tilknyttet ansatte, misbruk av tilganger og utnyttelse av system. Det er gjennom året jobbet med en rekke tiltak for å kartlegge sårbarheter og implementere tiltak for å redusere risiko for interne misligheter og korrupsjon.

Våre etiske retningslinjer presiserer at ansatte skal unngå å komme i et avhengighetsforhold til konsernets kunder eller leverandører. Ansattes verv skal registreres og godkjennes av HR.

Retningslinjene knyttet til korrupsjon gjøres kjent for alle ansatte gjennom opplærings- og holdningsskapende tiltak. Dersom retningslinjene likevel blir brutt, medfører dette sanksjoner for de det gjelder.

Banken har egne varslingsrutiner for å sikre ansattes rett til å fremsette varsel om kritikkverdige forhold. Varslingsrutinene gjelder også dersom det mistenkes interne misligheter eller korrupsjon. Varsling kan gjøres anonymt. I 2023 var det 4 varslingssaker.

Opplæring
Hvert år gjennomfører alle ansatte i konsernet en obligatorisk etikkoppdatering som et ledd i å fremme etisk bevissthet og profesjonell integritet. Tema for årets etikkuke var habilitet og interessekonflikt. Per dags dato har 94 % av våre ansatte gjennomført denne opplæringen.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Konsernpolicy og overordnet retningslinje hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner
- Policy interne misligheter og korrupsjon
- Etiske retningslinjer

Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft

Vår tilnærming til temaet
Vår langsiktige lønnsomhet og konkurransekraft er avhengig av at vi lykkes med den grønne omstillingen i tett samspill med våre kunder, leverandører og forretningspartnere. Som ledd i dette arbeidet er ESG-scoring av næringslivskunder en integrert del av kredittprosessen. Tilsvarende verktøy vil også bli innført for våre privatkunder. Vi har innført tydelig differensiering på låneutmåling (LTV), avdragsprofil, mulighet til å utbetale utbytte for selskaper, avhengig av hvordan vi vurderer ESG-risikoen på kundenivå. Gjennom disse endringene i kredittprosessen, skal konsernets utlån i økende grad oppfylle kravene til grønn obligasjonsfinansiering.

Privatmarked
Kredittstrategien er vedtatt av bankens styre. Rammene for bærekraftige utlån er satt her og operasjonaliseres gjennom bankens kredittpolicy og rammeverk for utlånsvirksomheten. Rammeverket skal bidra til at banken eksempelvis ikke påfører kundene gjeldsforpliktelser som er i strid med god rådgivingsskikk og forsvarlig utlånspraksis. Banken har avslagsplikt der kunder ønsker å gjøre låneopptak på uforsvarlige låneformål, og der kunden har svak betjeningsevne.

I konsernets oppdaterte vesentlighetsanalyse vurderes det at privatmarked har størst påvirkning på temaene husholdning og landbruk. Finansiering til privatkunder kan positivt påvirke boligforhold, blant annet gjennom pådriverrollen for å inkludere lavtlønnede i boligmarkedet, og ved å tilby andre finansielle tjenester med positiv effekt på utsatte grupper i samfunnet, herunder vår satsing på finansielt helseteam.

Privatmarked har også en pådriverrolle i bygg- og eiendomsbransjen. Dette gjennom partnerskap med eiendomsutviklere og meglerforetak som kan ha positiv klimapåvirkning på byggeprosjekter som kan gi en bærekraftig boligstandard. Privatmarked jobber målrettet med videreutvikling av tilbudet av grønne produkter og bidra til at boligutviklere tar hensyn til boligkjøpers preferanser innen bærekraft og gjennom dette driver frem grønn omstilling.

Utlån til landbrukskunder tilhører privatmarkedsporteføljen, og omfatter segmentene jordbruk, skogbruk, husdyrhold, videreforedling av råvarer og leveranser av ulike tjenester på gård. Det er en viktig bransje for oss og er den nest største bransjeporteføljen i banken. Målt i utlånsvolum er vi den neste største landbruksbanken i Norge. Vår rolle innebærer, i henhold til vår landbrukspolicy, at vi skal bidra til å utvikle landbruket i regionen vår. Dette betyr at banken tar en større rolle i utviklingen av landbruket enn å kun være en tilbyder av kapital.

Slik skal vi stimulere kunder og forretningsforbindelser til å vurdere hvor bærekraftig egen virksomhet er i dag, og hvordan man kan tilpasse seg det grønne skiftet. Vi skal gjøre det mer attraktivt å velge gode, bærekraftige tiltak og løsninger på tvers av forretningsområdene våre. Dette skal skape grunnlag for langsiktige investeringer og miljøvennlig forvaltning, og er i tråd med forvaltertankegangen; landbrukseiendommen skal overlates i bedre stand enn den var da man selv overtok den.

I løpet av 2023 har vi fått mulighet til å hente «estimerte energimerker» fra Eiendomsverdi. Dersom disse energimerkene blir godkjent til bruk, vil mange av objektene som mangler energidata kunne estimeres. Dermed vil kun en mindre andel av objektene vi har finansiert stå uten energimerke. Dette legger grunnlaget for en implementering av en rådgivingsløsning og ta ESG inn i kredittvurderingen.

2023 har vært et krevende år for kunder med store lån, store forsørgerbyrder og lave inntekter. Vi har derfor i 2023 lansert finansielt helseteam; et tiltak som angriper problematikk med uhåndterbar gjeld på en mer helhetlig måte med fokus både på de økonomiske utfordringene og helseutfordringer, og den gjensidige påvirkningen disse kan ha på hverandre. Dette tiltaket forventes å hjelpe de av kundene våre som sliter med uhåndterbare gjeldsutfordringer.

Bedriftsmarked

Risiko knyttet til bærekraft er en integrert del av kredittrisikovurderingen av våre bedriftskunder, og inngår som fast element i kredittsaker og risikostyring. Denne typen risiko er kredittrisiko på lik linje med andre mulige risikodrivere. I henhold til vår kredittstrategi skal vi jobbe målrettet med å redusere både ESG-risiko og klimagassutslipp fra vår utlånsportefølje i tråd med vårt mål om netto null utslipp i vår utlånsportefølje innen 2050. Vi har utarbeidet dokumentet «Retningslinjer for håndtering av risiko knyttet til ESG» som overordnet retningslinje til våre kunderådgivere.

Konsernet skal jobbe målrettet mot å redusere både ESG-risiko og klimagassutslipp fra utlånsporteføljen. For relevante bransjer fastsetter vi bransjeretningslinjer som skal ivareta risiko knyttet til ESG, dette for å sikre at beslutninger blir tatt på solid grunnlag og i henhold til konsernets bærekraftstrategi.

ESG-modell og kredittvurdering

ESG-modellen vår er et sentralt verktøy i vurdering av ESG-risikoen til våre bedriftskunder. Modellen er utviklet i fellesskap i SpareBank 1 alliansen og har som formål å avdekke kredittrisiko relatert til ESG, hvor kunden scores på en skala mellom 1 til 10. Spørsmålene i ESG-modellen er tilpasset bransjen som kunden opererer i, i tillegg til vurderinger rundt klimarisiko (fysisk risiko og overgangsrisiko), sosiale risikofaktorer (f. eks. arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter), samt governance. ESG-modellen skal være et verktøy for finansrådgiveren i kundedialogen, dels for ESG-vurderingen sin del, men også for å diskutere risikobildet for kundens bransje, og synliggjøre hvilke tiltak kunden kan gjøre for å minke sin egen ESG-risiko.

Vi har et krav om klassifisering av ESG-risikonivå for alle engasjement lik eller over ti millioner kroner ved bruk av vår ESG-modell. Risikoklassifisering skal oppdateres minimum en gang i året og ved vesentlige endringer. Risikonivået kategoriseres som lavt, medium eller høyt.

For 2023 hadde vi som mål å vurdere 75 prosent andel av alle våre eksisterende og nye kredittengasjement på ti millioner kroner eller mer ved bruk av vår ESG-modell. Ved utgangen av året var andelen på 87,2 prosent og dermed godt over målsetningen. For 2024 har vi satt mål på 90 prosent andel.

Vi vil fortsette å videreutvikle ESG-modellen sammen med SpareBank 1 alliansen både når det gjelder funksjonalitet, spørsmål, vekting og data. For nye og eksisterende kunder med kredittengasjement under ti millioner kroner er det ingen krav til ESG risikoklassifisering i ESG-modellen, men det er krav om verbal ESG-vurdering knyttet til observerte negative avvik.

Investeringer hos SpareBank 1 SMN
Investeringer i SpareBank 1 SMN kan deles inn i tre kategorier:

- Egne direkteinvesteringer
- Investeringer gjort av forvaltningstjenester formidlet gjennom banken
- Investeringer gjort av midler fra samfunnsutbytte og SpareBank 1 SMN Utvikling

Egne direkteinvesteringer
I forbindelse med styring av konsernets likviditetsrisiko har vi en portefølje bestående av likvide verdipapirer med høy kredittkvalitet. Sammensetningen og størrelsen på porteføljen er i henhold til styrevedtatte styringsdokumenter for likviditetsområdet og lovpålagte krav for likviditetsstyringen. I tillegg er det utarbeidet retningslinjer for bærekraft i likviditetsforvaltningen. Konsernets investeringer i sertifikater og obligasjoner utgjør 34 milliarder kroner ved utgangen av 2023. Vi har i 2023 fortsatt oppbygging av andelen obligasjoner med ESG-kriterier, og vurdert og deltatt i flere emisjoner i NOK og Euro gjennom året. Dette utgjør 2,7 milliarder kroner, og er i all hovedsak obligasjoner utstedt av multinasjonale organisasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett.

SpareBank 1 SMN Invest AS eier aksjer og andeler i regionale virksomheter og fond. Aktiviteten i selskapet er redusert, og selskapet vil ikke investere i nye enkeltselskaper. Porteføljen vil derfor trappes ned over tid.

Investeringer gjort av forvaltningstjenester formidlet gjennom banken
SpareBank 1 SMN er ikke en forvalter av verdipapirfond, men er en distributør av verdipapirfond. Som distributør er vi opptatt av å tilby fond med høye ambisjoner innen bærekraft. Fondstilbudet er bygget opp gjennom ODIN, et selskap SpareBank 1 SMN har indirekte eierskap i gjennom SpareBank 1 Forvaltning, i tillegg til verdipapirfond fra andre fondsforvaltere.

Sammen med de andre bankene i SpareBank 1-alliansen ønsker vi å gjøre det enklere for våre kunder å investere i verdipapirfond som er riktige for kunden, både med tanke på avkastning og risiko, men også med tanke på bærekraft.

Vi har egne retningslinjer knyttet til bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond, og utarbeidelse og oppfølging av retningslinjene gjøres sammen de andre bankene i SpareBank 1 alliansen. Gjennom våre

retningslinjer har vi definert hva vi oppfordrer til, forventer, og krever av forvalterne av verdipapirfondene som vi distribuerer til våre kunder. Dersom en forvalter bryter med kravene og etter dialog med oss ikke velger å endre praksis, vil vi stoppe distribusjonen av det respektive verdipapirfondet.

I tillegg til dette har vi etablert vår egen merkeordning, hvor de ulike fondene gis en bærekraftsmerking basert på etterlevelsen av våre forventninger. Kort sagt forventer vi at forvalterne av de respektive fondene er aktive eiere og ekskluderer selskap og sektorer for å sørge for en mer bærekraftig utvikling for selskapet isolert sett, men også for samfunnet og miljøet. Vi tror også dette er viktige faktorer for selskapenes verdiskapning til eierne som igjen er våre kunder.

Som følge av en større pågående revisjonsprosess av merkeordningen i andre halvdel av 2023, har vi avventet prosessen med å innhente ny bærekraftsinformasjon fra forvalterne for 2023. Framover kommer vi i større grad til å støtte oss på Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), også kjent som Offentliggjøringsforordningen på norsk, og mer objektiv bærekraftsinformasjon gjennom en leverandør av bærekraftsdata i merkeordningen, og mindre på informasjon innhentet direkte fra forvalterne. Vi forventer at den nye merkeordningen blir faset inn i første halvdel av 2024.

Tabellen under viser fordelingen av karakterene i merkeordningen for 2023. Det er kun en karakterendring for fondene som var i distribusjon i 2022.

ESG score	2023	Nye fond 2023
A	12	1
B	179	3
C	17	0
D	4	0
E	0	0
F	1	0
Sum	**213**	**4**

Tabell 3: Fordeling av ESG-score på fond

De aller fleste fondene vi distribuerer har karakteren B, og vi mener dette er fond som har en ansvarlig tilnærming til bærekraft. Revisjonen av merkeordningen har blant annet som mål å i større grad kunne skille fond fra hverandre, slik at konsentrasjonen av fond med karakter B blir lavere. Det er kun ett fond som har gått fra karakter A til karakter B sammenlignet med forrige ESG-scoring. For å få karakter A, må fondet i tillegg til å svare opp alle forventingene, være klassifisert som artikkel 9-fond under SFDR.

Samtlige av forvalterne oppgir at de har signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer og rapporterer på etterlevelse.

Investeringer gjort av midler fra samfunnsutbytte og SpareBank 1 SMN Utvikling
Dette er nærmere beskrevet i kapittelet om "Samfunnsutbytte" og "Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst".

Rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner
I tråd med konsernets bærekraftsstrategi, har vi i SpareBank 1 SMN utarbeidet et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner (Green Bond Framework). Rammeverket er utarbeidet i tråd med ICMA Green Bond Principles. Rammeverket støtter opp om FNs bærekraftmål, og alle kvalifiserte utlån i porteføljen kan relateres til en eller flere av følgende bærekraftmål:

- Nr. 7: Ren energi til alle

- Nr. 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Nr. 9: Industri, innovasjon og infrastruktur
- Nr. 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Nr. 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
- Nr. 14: Livet i havet
- Nr. 15: Livet på land

Kvalifiserte utlån er delt i flere kategorier:

- Grønne boliger og næringsbygg
- Miljømessig og bærekraftig forvaltning av levende naturressurser og arealbruk
- Sirkulær økonomiske tilpassede produkter, produksjonsteknologier og prosesser med utvalgte bærekraftsertifiseringer
- Ren transport
- Fornybar energi

SpareBank 1 SMN har utnevnt Multiconsult som rådgiver for å identifisere de mest energieffektive bolig- og næringseiendommene, elektriske kjøretøy og fornybar energi. Sustainalytics har gjort en uavhengig vurdering av rammeverket.

Per 31. desember 2023 har vi utstedt grønne obligasjoner for 23,8 milliarder kroner. Kvalifiserende eiendeler i porteføljen utgjør 34 milliarder kroner. Mer detaljer om utstedelsene finnes i allokeringsrapporten som publiseres i vårt bærekraftsbibliotek på smn.no

SpareBank 1 SMNs rammeverk for grønn finansiering – ferdigstilt januar 2024 – er en oppdatering av eksisterende rammeverk for grønne obligasjoner med tanke på EUs taksonomi. Det er fortsatt noen avvik fra taksonomien og dette skyldes i hovedsak to ting:

- Grandfathering av lån – dvs lån som kvalifiserte på tidspunktet de ble innvilget, men hvor sikkerheten for lånet ikke ville kvalifisert i dag.
- Næringer og sertifiseringer som ikke er en del av taksonomien i dag, som fiske, fiskeoppdrett og Miljøfyrtårn.

For øvrige forskjeller mellom SpareBank 1 SMNs rammeverk og taksonomien viser vi til beskrivelsen i uttalelse fra Sustainalytics som har vurdert rammeverket.

Klimarisiko og muligheter

Klimarisiko er risikoen for finansielle tap eller svekket omdømme, som kan relateres enten direkte til klimaendringer (fysisk risiko) eller som en konsekvens av tilpasninger mot et lavutslippssamfunn (overgangsrisiko).

Tap som følge av klimarisiko vil materialisere seg gjennom de tradisjonelle risikogruppene som kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Klimarisiko er derfor en driver for risiko, og ikke en egen risikogruppe. Konsernet anser klimarisiko som en vesentlig finansiell risiko, og frem til klimarisiko er helt integrert i de tradisjonelle risikogruppene og konsernets virksomhetsstyring vil klimarisiko ha et forsterket fokus i vår risikostyring.

Vi benytter Task force on Climate related Financial Disclosure (TCFD) som veiledning i vårt arbeid med, og rapportering på, klimarisiko.

Ledelse

Styrets involvering i klimarelaterte risikoer og muligheter

Ansvaret for klimarisiko følger ordinær ansvarsstruktur i konsernet, i henhold til konsernets risikostyringspolicy. Styret i SpareBank 1 SMN har det overordnede ansvaret for klimarisiko gjennom godkjennelsen av styringsdokumenter og oppfølging av rapportering fra administrasjonen. Risiko- og revisjonsutvalget følger opp konsernets arbeid med klimarisiko og gir sin innstilling i saker til styret. Klimarisiko rapporteres minst kvartalsvis til styret gjennom kvartalsrapporteringen og som fast tema i risikorapport, og årlig gjennom årsrapport og ICAAP.

Styret har godkjent og vil fremover revidere styringsdokumenter som er utformet for å håndtere klimarisiko, som for eksempel Bærekraftstrategien, Policy for bærekraft, Klimarisikostrategi og Kredittstrategien. Arbeidet med å integrere og revidere klimarisiko i alle styrende dokumenter er en kontinuerlig prosess.

Styret vedtok i 2022 ambisjonen om netto null i 2050, anerkjente klimarisiko som en strategisk mulighet og trussel, og vedtok rammeverket for overgangsplaner mot netto null. Styret har i 2023 tatt ambisjonen om netto null i 2050 ett steg videre med å forplikte konsernet til Science Based Targets initiativ (SBTi). Innen oktober 2025 må konsernet utarbeide og få validert planer og utslippsbaner mot netto null i 2050.

Ledelse av klimarelaterte risikoer og muligheter

Konsernledelsen har satt retning for arbeidet med klimarisiko ved å sette bærekraft som en av fem strategiske prioriteringer i konsernstrategien, som ble vedtatt i 2019.

I den daglige driften følger håndtering av klimarisiko ordinær forsvarslinjestruktur og ansvar, der konsernsjef har det øverste ansvaret. Presiseringer av roller og ansvar i arbeidet med klimarisiko, som del av arbeidet med bærekraft, er beskrevet i Policy for bærekraft. Ved at klimarisiko inkluderes i alle styringsdokumenter blir ansvaret for klimarisiko en integrert del av konsernets virksomhet.

Konsernets ESG-komité skal bidra til utvikling og implementering av en felles konsernstandard for bærekraft i SpareBank 1 SMN. Klimarisiko er en del av dette arbeidet. Alle forretningsområdene i konsernet er representert med et medlem i komitéen, som er pekt ut av ansvarlig konserndirektør eller leder for datterselskaper. Komitéens mandat ble revidert i oktober 2023, og skal blant annet:

- Overvåke trender og utviklingstrekk innen ESG
- Stimulere til at arbeidet med å integrere bærekraft videreutvikles og intensiveres i alle deler av konsernet i tråd med gjeldende strategisk initiativer.
- Bidra til å utvikle aktive påvirkningsstrategier og overgangsplaner som hjelper konsernets kunder, leverandører og forretningspartnere å lykkes med nødvendig omstilling
- Bidra til å tydeliggjøre konsernets ESG databehov som grunnlag for helhetlig virksomhetsstyring og forberedelse til å tilfredsstille nye regulatoriske krav
- Bidra til å utvikle kompetanse på relevante rammeverk og regulatoriske krav

Strategi

SpareBank 1 SMN er opptatt av å skape bærekraftig lønnsomhet og vekst. Konsernets strategi for klimarisiko skal understøtte disse målene ved at:

- Det langsiktige målet skal nås ved å identifisere, vurdere og håndtere fremtidig klimarisiko knyttet til konsernets virksomhet, primært gjennom å være en pådriver for grønn omstilling.

- Vi skal utvikle og vedlikeholde kunnskap, verktøy og metoder for å identifisere klimarisiko både på kundenivå og å kvantifisere risiko på aggregert porteføljenivå.
- Policy og fullmakter skal utformes slik at de danner en effektiv ramme for virksomheten, med det mål å holde konsernets eksponering mot klimarisiko innenfor styrets vedtatte risikoappetitt.
- Vi skal aktivt jobbe med å redusere klimarisiko i utlånsporteføljen gjennom rådgivning, finansiering til omstilling og i siste instans avvise kunder eller leverandører som hverken oppfyller minstekrav til bærekraft eller har manglende forpliktelse til omstilling.

Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, medium og lang sikt
Konsernet oppdaterer årlig en detaljert kartlegging av klimarisiko etter mal fra TCFD. For utlånsvirksomheten er vesentlige bransjer gjennomgått i samarbeid mellom bransjeansvarlig, Kredittavdelingen og Risk Management. Potensielle trusler og usikkerhet blir identifisert og risiko blir vurdert på kort, medium og lang sikt. Ved funn av vesentlig finansiell risiko kan ESG-modellen tilpasses til å identifisere utsatte kunder. Til slutt vurderes valg av risikostrategier for å håndtere risikoen, herunder utvikling av nye policyregler.

Resultatene fra analysen viser at klimarisiko primært er en risiko gjennom utlån til kunder. Utlånsporteføljen vår bærer med seg en relativt lav fysisk risiko, med unntak av bransjene fiskeri og havbruk hvor risikoen er moderat som følge av forventet økt temperatur i havet. Overgangsrisiko vil påvirke de fleste bedrifter i tilpasningen mot lavutslippssamfunnet. Vi er eksponert mot landbruk og skipsrelaterte bransjer, som i våre analyser har høye estimerte klimagassutslipp, og har offentlig oppmerksomhet knyttet til utslippene. Disse bransjene har selv et bevisst forhold til problemstillingen og jobber aktivt for å redusere klimagassutslippene, som gjennom Landbrukets Klimaplan og International Maritime Organization (IMO).

I tillegg til å representere en overgangsrisiko er kundens omstilling en mulighet for konsernets forretningsområder knyttet til produkter og rådgivingstjenester. Vi ser at etterspørselen etter grønne lån er stigende blant større bedrifter, men også mindre bedrifter og boliglånskunder etterspør dette. Produktet er både en mulighet for økt salg og en motivasjon for våre kunder til å gjøre grønne investeringer. Grønne investeringer kan bidra til å redusere kunders sårbarhet mot klimarisiko, men kan også bli en finansiell risiko for kunden dersom investeringskostnaden er for stor eller teknologivalget er feil.

Konsekvenser for drift, strategi og finansiell planlegging
Resultatene fra kartleggingen av klimarisiko er brukt til å prioritere videre arbeid, etablering av nye policyregler og til arbeidet med overgangsplaner mot netto null. Resultatene benyttes også som input i arbeidet med kredittstrategi. Ambisjonen er at prioriteringer for vekst og justering av kredittrammer skal bidra til at klimarisiko er innenfor styrets risikoappetitt.

Implementeringen av tiltak vektlegger å støtte bærekraftstrategiens mål om å være pådriver for grønn omstilling. I 2023 ble overgangsplaner for landbruk, fiskeri og næringseiendom ferdigstilt eller oppdatert.

Klimarisiko er blant annet integrert i virksomhetsstyringen gjennom KPI-er, som vist i nøkkeltallstabellen innledningsvis i årsrapporten.

Vi utsteder grønne obligasjoner og har et etablert program for å sikre bruken av midlene. Rammeverket for grønne obligasjoner ble revidert i 2023. I tillegg har SpareBank 1 Boligkreditt finansiert seg med grønne obligasjoner. Vi tilbyr grønne boliglån, byggelån og landbrukslån.

Klimascenarioers potensielle påvirkning på drift, strategi og finansiell planlegging
SpareBank 1 SMN benytter Network for Greening the Financial System (NGFS) sine scenarioer til å analysere konsekvensene av klimaendringer for konsernets aktiviteter. Vi fokuserer på de tre scenarioene «Ordnet overgang», «Uordnet overgang» og «Varm verden». Våre overgangsplaner utvikles for å bidra til en ordnet overgang, men forbereder også virksomheten på å kunne håndtere de to andre scenarioene. Den kvalitative analysen som er gjennomført fokuserer på de to nedsidescenarioene.

Det er utført kvantitative analyser på utlånsporteføljen med utgangspunkt i scenarioene. For overgangsrisiko i utlånsporteføljen til næringsliv har vi sett på hvordan økte karbonpriser i NGFS-scenarioene kan påvirke årsresultatene til våre næringslivskunder gitt estimerte klimagassutslipp per kunde. Resultatene bekrefter at dersom forurenser selv skal betale for sine utslipp, så vil bransjer med høye klimagassutslipp få store kostnader.

Bankene i SpareBank 1-alliansen har i 2023 videreutviklet stresstestmodell for kredittrisiko til å inkludere klimascenarioer og klimarelaterte variabler. Arbeidet fortsetter i 2024.

Vår vurdering er at en uordnet overgang vil være mest utfordrende innenfor analysehorisonten frem til 2050. Vi jobber derfor aktivt med å stille krav og forventninger til våre kunder slik at grønn omstilling reduserer sårbarhet mot en uordnet overgang til lavutslippssamfunnet.

Risikostyring
Identifisering av klimarisiko
Vi har flere prosesser for å identifisere klimarisiko i vår virksomhet. Vi fokuserer det meste av vårt arbeid med klimarisiko mot utlånsvirksomheten, ettersom det er her vi anser risikoen som størst.

Den tidligere nevnte kartleggingen av klimarisiko etter TCFD-mal er en grundig analyse av hendelser som kan treffe våre kunder, vurdert på bransjenivå.

Innenfor en bransje kan sårbarhet mot klimarisiko variere. Alle næringslivskunder med volum over 10 MNOK, samt finansiering av landbrukskunder, skal vurderes i SpareBank 1 alliansens felles ESG-modell. Modellen vurderer kundenes overgangsrisiko, fysisk risiko, sosiale forhold og selskapsledelse. Modellen er utarbeidet med mål om å gi gode og oppdaterte risikovurderinger og sikre god datafangst. Foreløpige resultater fra modellen styrker vår vurdering om at overgangsrisiko er en større utfordring for våre kunder enn fysisk risiko.

Klimarisiko er et eksplisitt vurderingspunkt for alle kredittsaker for næringslivskunder og landbruk. Rådgiver må altså gjøre en egen vurdering av kundens sårbarhet mot klimarisiko i tillegg til gjennomføring av ESG-scoring.

Håndtering av klimarisiko
Vår strategi for håndtering av klimarisiko er primært å være en pådriver for grønn omstilling for våre kunder gjennom rådgiving og finansiering til omstilling. Våre overgangsplaner per bransje inneholder krav og forventninger til våre kunder som videre skal bidra til håndtering av kundens klimarisiko.

Gode retningslinjer bidrar til å forebygge kredittrisiko og setter tydelige rammer for utlånsvirksomheten. For finansiering av næringseiendom har vi strengere krav til belåningsgrad av bygg som er lite energieffektive. Dette fordi vi forventer behov for oppgradering mot moderne energistandard for å tiltrekke seg leietakere og møte offentlige krav.

Integrering av klimarisiko i rammeverket for risikostyring
Integrering av klimarisiko i virksomhetsstyring er en pågående prosess, og innebærer at effekten av klimarisiko skal tas med i samtlige strategier, retningslinjer og rutiner. Utover Bærekraftstrategien, Policy for bærekraft og Klimarisikostrategien, er klimarisiko integrert i rammeverket for risikostyring som en driver for risiko. De tre nevnte dokumentene har fungert som veiledere for hvordan andre styringsdokumenter skal integrere klimarisiko.

EU (EBA) stiller omfattende krav til vårt arbeid med klimarisiko, som f.eks. i retningslinjer for innvilgelse og oppfølging av lån. Interne prosjekter er gjennomført for å sikre etterlevelse, som videre bidrar til økt fokus og kvalitet i arbeidet.

Klimarisiko er vurdert som en driver for risiko i bankens ICAAP.

Mål og metode
Metoder som brukes til å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter, i tråd med strategi- og risikostyringsprosesser
De kvalitative TCFD-analysene av klimarisiko gjøres på vesentlige aktiviteter i konsernet, med fokus på de største bransjene i vår utlånsportefølje. Vi vurderer hver hendelse separat og hendelsene i sum per overgangs/fysisk-risiko iht. en skala fra lav til høy risiko. Risikovurderingen gjøres også i tidsdimensjonen kort, medium og lang (2030+).

Gjennom våre analyser har vi identifisert klimagassutslipp som en risiko for kunder i vår utlånsportefølje. Dette har bidratt til at konsernet ble medlem av Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). I løpet av 2023 har vi jobbet med å løfte kvaliteten på estimatene og tilpasse metodikken mot Finans Norge sin veileder for finansierte klimagassutslipp. Estimatene er fremdeles heftet med stor usikkerhet, men vi bruker likevel tallene i vårt strategiske arbeid. Detaljert beskrivelse av beregninger og forutsetninger ligger i kapittel om “Finansierte utslipp”.

For finansiert eiendom har Eiendomsverdi levert energiattest for eiendommer som har dette, og estimert energikarakter for resterende eiendommer. For samtlige eiendommer har Eiendomsverdi levert estimert energiforbruk, som er brukt til å estimere klimagassutslipp. Tabellen nedenfor viser antall finansierte næringsbygg med bruksareal over 1.000 kvm og boliger, fordelt per energikarakter på bygget. Tallene er inklusive lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt/Næringskreditt.

ENERGIKARAKTER	Antall boliger	Andel	Akkumulert andel	Antall næringsbygg	Andel	Akkumulert andel
A	463	1 %	1 %	3	0 %	0 %
B	3.453	4 %	5 %	30	4 %	4 %
C	3.858	5 %	10 %	30	4 %	8 %
D	4.759	6 %	16 %	51	7 %	15 %
E	5.054	6 %	22 %	26	3 %	18 %
F	6.730	8 %	31 %	15	2 %	20 %
G	8.590	11 %	42 %	8	1 %	21 %
Utgått energiattest	4.190	5 %	47 %			
Mangler, men bygd etter 2010	8.084	10 %	57 %	122	16 %	37 %
Mangler energiattest	34.062	43 %	100 %	484	63 %	100 %
Totalt antall eiendommer	**79.243**			**769**		

Tabell 4: Fordeling energikarakter

Tabellen viser at mange boliger har mulighet for energieffektivisering. Banken tilbyr prisgunstig grønt byggelån eller grønt lån til energitiltak til kunder som ønsker å oppgradere boligen til bedre energikarakter.

Fysisk klimarisiko

Våre TCFD-analyser indikerer at vi har noe sårbarhet mot oppvarming av havet gjennom våre kunder innen bransjene fiskeri og havbruk. Videre vil eiendommer som har en ugunstig beliggenhet i forhold til økte havnivå, flom eller ras bli mer utsatt ved varmere og mer ekstremt klima.

Eiendommene vi finansierer gjennom boliglån og næringslån har blitt knyttet opp mot NVE sine risikokart. Data er levert av Eiendomsverdi, og videre koblet til våre utlån. Vi har valgt følgende innslagspunkt for når en eiendom blir flagget for mulig fysisk risiko.

- Havnivå; 200 års stormflo, nå-scenario.
- Flom; 20 års flom, nå-scenario eller 200-års klimajustert scenario.
- Kvikkleireskred; Middels sannsynlighet, nå-scenario.
- Fjellskred; Faresone ustabilt eller 100-års sone.
- Snøskred; Befart aktsomhetsområde.

Tabellen nedenfor viser totale utlån, inklusive lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt, som er pantsatt av fast eiendom. Landbrukskunder er her en del av bedriftskundene.

Mill. kr	Personkunder	Bedriftskunder	Sum utlån	Andel
Totale utlån	152.971	38.599	191.570	
- Herav utsatt for fysisk klimarisiko				
Flom	822	1.715	2.537	1,3 %
Snøskred	2.966	1.041	4.007	2,1 %
Fjellskred	76	109	184	0,1 %
Kvikkleireskred	3.881	668	4.549	2,4 %
Havnivå	2.122	3.345	5.467	2,9 %
Sum risikoeksponert[1)]	**9.362**	**6.470**	**15.832**	**8,3 %**

[1)] Sum risikoeksponert er mindre enn summen av risikogruppene. Dette skyldes at noen eiendommer treffes av flere risikogrupper.

Tabell 5: Andel risikoeksponert utlån

NVE sine risikokart viser kun treff der kartlegging er gjennomført, utenom havnivå, som er modellert for alle eiendommer. Flagget sier heller ikke noe om sikringstiltak er gjennomført.

De kommunene med mest treff på snøskred er Ørsta, Ålesund, Rauma og Oppdal. For kvikkleireskred er Trondheim kommune overrepresentert. Dette skyldes både at konsernet har mest utlån til denne kommunen og at det er identifisert mange områder med kvikkleiregrunn.

Rapportering av klimagassutslipp scope 1, 2 og 3
Se vedlagt klimaregnskap, kapittelet "Redusere karbonavtrykk i daglig drift" og kapittel om "Klimagassutslipp fra konsernets utlånsporteføljer" for vår rapportering på oppstrøm- og nedstrøms klimagassutslipp for 2023.

Mål for arbeidet med å styre klimarelaterte risikoer og muligheter
Vårt mål med styring av klimarelaterte risiko og muligheter er knyttet både opp mot vår mulighet til å påvirke omgivelsene og hvordan omgivelsene påvirker oss. Mer presist betyr dette:

- Netto null innen 2050, både utslipp fra daglig drift og utslipp som følge av vår utlånsvirksomhet.
- Langsiktig bærekraftig lønnsomhet og vekst gjennom håndtering av klimarisiko
- Vellykket omstilling av lokalt næringsliv og privatkunder mot lavutslippssamfunnet

Vi er en betydelig aktør i regionen og vi jobber med å utnytte konsernet for å bidra til omstillingen, gjennom banken, våre datterselskaper og bidraget til samfunnet.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Retningslinjer for bærekraft i utlån til privatkunder
- Overgangsplan for bærekraftig landbruk
- Retningslinjer for bærekraft i utlån til næringslivskunder
- Overgangsplan for næringseiendom
- Overgangsplan for fiskeri
- Retningslinjer for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond
- Retningslinjer for bærekraft i eierstyring
- Retningslinjer for bærekraft i likviditetsforvaltningen
- Rammeverk for grønne obligasjoner
- SpareBank 1 Boligkreditt rammeverk grønne obligasjoner (engelsk)
- Allokeringsrapport 2023 (engelsk)
- Effektrapport (engelsk)
- Sustainalytics second party opinion Multiconsults rapport (engelsk)

Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer

Vår tilnærming til temaet
Finansnæringen har neglisjerbare direkte utslipp, og vår klimapåvirkning oppstår i hovedsak som en konsekvens av kapitalen vi forvalter gjennom utlån og investeringer. Karbonavtrykket i våre utlånsporteføljer utgjør en økende finansiell risiko for oss som konsern. Vi erkjenner at SpareBank 1 SMN som en stor og regional finansinstitusjon må gå foran som en pådriver for grønn omstilling i vår region.

Vår pådriverrolle innebærer å redusere klimagassutslipp gjennom aktiv påvirkning av våre kunder, samtidig som vi fortsetter arbeidet med å integrere vesentlige bærekraftsforhold i virksomhetsstyring, risikostyring og kredittmodeller. Overgangsplanene mot netto null utslipp på bransjenivå, endringer i kredittpolicy og forpliktelsen til SBTi er eksempler på vårt systematiske arbeid med å følge opp og redusere vårt totale klimafotavtrykk.

Vår forpliktelse til Science Based Targets initative

Omstillingen til lavutslippssamfunnet er avhengig av finansnæringen, men utarbeidelsen av nøkkeltall, målsetninger, beregninger og resultater er utfordrende med mangelfulle prinsipper og definisjoner for utslippsreduksjon, og liten grad av standardiserte måle- og beregningsmetoder. Det er også betydelig manglende definisjoner av hva som regnes som effektive utslippsstrategier. Vår forpliktelse til Science Based Targets initiative (SBTi) skal hjelpe oss å løse problemstillingene nevnt ovenfor.

SBTi er et globalt, frivillig organ som skal bistå bedrifter, herunder finansinstitusjoner, å sette ambisiøse klimamål i tråd med den nyeste klimavitenskapen. Initiativet kom som et svar på tiltaksgapet etter COP21 (Parisavtalen) i 2015, da de globale løftene ikke var tilstrekkelig for å hindre global oppvarming over 1,5 grader. Initiativet er et globalt samarbeid mellom Carbon Disclosure Project (CDP), United Nations Global Compact (UNGC), World Resources Institute (WRI) og World Wildlife Fund (WWF).

Som en naturlig oppfølging av styresakserien «Klimaomstilling mot 2050» hvor konsernets strategiske målsetting om netto null utslipp innen 2050 ble vedtatt, vedtok styret i august 2023 at det skal utarbeides validerte mål i tråd med SBTi for alle vesentlige sektorer i konsernets utlånsportefølje. En offentlig forpliktelse om utslippskutt i tråd med en 1,5 graders utslippsbane ble innsendt til SBTi 6. oktober 2023. Forpliktelsen innebærer at vi i SpareBank 1 SMN, over de neste to årene, skal utarbeide, og få godkjent, både kortsiktige og langsiktige mål med tilhørende tiltaksplaner frem mot 2050.

Prosjektgruppen, ledet av konsernets bærekraftsansvarlig, består av personer fra næringsliv, privatmarked, risikostyring, finans og konsernregnskap med ulike erfaringer, kompetanse og ansvarsområder i konsernet. Hensikten med organiseringen er å sikre objektivitet, ekspertise og bredde i synspunkter, diskusjoner og resultater. I tillegg til den interne prosjektgruppen har vi også identifisert et behov for å diskutere beregningsmetoder og annen metodikk med SpareBank 1 Alliansen og andre banker underveis i utarbeidelsen av våre egne mål. Involveringen av eksterne aktører gjør at vi sikrer et ytterligere utstrakt faglig samarbeid med banker som er underveis i utarbeidelsesprosessen eller allerede har utarbeidet vitenskapsbaserte mål.

Siste del av 2023 gikk med på å forstå hvordan rammeverket vil påvirke våre målsetninger, herunder forståelse av rammeverkets definisjoner, prinsipper, regler, og måle- og beregningsmetoder. Med denne forståelsen skal vi i løpet av 2024 forbedre måling av klimagassutslipp, identifisere vesentlige utslippstiltak, utarbeide metodisk tilnærming og påbegynne målutforming. Vi er opptatt av at våre interessenter skal ha innsikt i status på dette arbeidet, og vi vil derfor være åpen om fremdrift i valideringsprosessen. Informasjon vil i løpet av valideringsprosessen (2024-2025) bli delt i relevante kommunikasjonskanaler.

Klimagassutslipp fra konsernets utlånsporteføljer

I 2021 forpliktet konsernet seg til Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), et globalt samarbeid mellom finansinstitusjoner som jobber for å harmonisere og estimere klimagassutslipp finansiert av lån og investeringer. Denne forpliktelsen og partnerskapet gir oss blant annet tilgang til en metodikk

godkjent av GHG-protokollen til å estimere klimagassutslippene fra kunder i vår utlånsportefølje. PCAF har blitt bransjestandard i bank og finans for å estimere og rapportere klimagassutslipp knyttet til finansiert aktivitet.

Estimatene i PCAF tar utgangspunkt i tre kategorier utslipp (scopes) som består av direkte og indirekte utslipp. Scope 1 representerer utslippskilder tilknyttet driftsmidler som kunden eier eller kontrollerer. Scope 2 representerer indirekte utslipp som stammer fra kundens forbruk av energi, herunder elektrisitet og fjernvarme. Scope 3 representerer indirekte utslipp som kan knyttes til kundens aktiviteter, men som ikke direkte eies eller kontrolleres av kunden. Utslippene i scope 3 er enten knyttet til kjøp av varer og tjenester (oppstrøm) eller salg av varer og tjenester (nedstrøm).

Våre kunders scope 1 og scope 2 klimagassutslipp inngår i konsernets scope 3 nedstrømsutslipp. Finansierte klimagassutslipp beregnes med å multiplisere kundens totale klimagassutslipp med finansiert andel av kundens eiendeler. Dersom banken finansierer 5 % av kundens eiendeler, tar vi inn 5 % av kundens klimagassutslipp.

Grunnmuren i PCAF-metodikken er estimerte utslipp basert på inntekts- eller utlånsbaserte utslippsfaktorer per næring. Vår målsetting er å erstatte de enkle estimatene med enten rapporterte utslipp fra kunden selv eller aktivitetsbaserte estimater.

Datakvalitet på estimerte klimagassutslipp, omtalt i PCAF som «data-quality score» strekker seg fra 1 (basert på kundens egne rapporterte klimagassutslipp) til 5 (faktorbaserte utslipp på utlånssaldo). Lav score angir høy datakvalitet. De fleste kunder måles med faktorbasert metode. Estimerte klimagassutslipp som presenteres nedenfor har generelt lav kvalitet og høy usikkerhet.

Metodikken for å estimere klimagassutslippene fra utlånsporteføljen er i år oppdatert med flere endringer for å være mer i tråd med Finans Norge sin «Veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp». I tillegg er utslippsfaktorene oppdatert* og betydelig endret. Endringene i målemetode er så store at de historiske tallene for 2022 har blitt estimert på nytt med oppdatert målemetode, med unntak av Lønnstakere. Dette for å sikre at rapporterte endringer i størst mulig grad reflekterer endringer i faktiske klimagassutslipp, og ikke tekniske justeringer i målemetode.

* Etter anbefaling i PCAF_EXIOBASE_Methodology_2023.pdf har vi gått over fra norske utslippsfaktorer til EU-faktorer. Noen ekstremverdier er korrigert iht. PCAFs anbefaling. Det gjelder spesielt oljerelatert virksomhet.

Tabellen nedenfor viser estimerte klimagassutslipp fra utlånsporteføljen til konsernet inkludert lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, både for 2023 og med ny beregning på 2022-tallene. Fullstendige klimaregnskap både for morselskap og konsern er vedlagt årsrapporten.

	Saldo utlån (mrd. kr)		Estimerte klimagassutslipp (1000 tonn CO_2e)		Utslippsintensitet (tonn CO_2e per mill. kr utlån)		PCAF datakvalitet	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Jordbruk og skogbruk	12	11	603	518	50,4	48,4	3,3	3,4
Fiske og fangst	5	7	69	96	12,7	13,7	2,8	2,6
Havbruk	2	2	14	18	6,3	7,6	2,5	2,9
Industri og bergverk	3	2	62	50	21,2	20,4	4,1	3,9
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	6	4	19	14	3,2	3,3	4,2	4,3
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	3	3	28	25	10,8	9,0	4,1	4,1
Sjøfart og offshore	6	5	107	118	17,9	22,0	4,0	4,1
Eiendomsdrift	21	19	4	3	0,2	0,2	3,4	4,2
Forretningsmessig tjenesteyting	4	3	6	5	1,4	1,4	4,3	4,3
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5	5	76	69	14,1	13,0	4,2	4,1
Offentlig forvaltning	0	0	0	0	1,4	0,7	4,9	5,0
Øvrige sektorer	1	1	3	3	2,0	2,8	4,2	4,3
Lønnstakere[1)]	153	135	19	16	0,1	0,1	3,0	3,0
Totale utlån ink. SB1 Bolig- og Næringskreditt[2)]	**222**	**198**	**1.012**	**935**	**4,5**	**4,7**	**3,2**	**3,3**
SMN Finans - lån/leasing av bil[3)]	**7,7**	**6,8**	**38,6**	**42,5**	**5,0**	**6,3**	**3,0**	**3,0**

1) Lønnstakere (Boliglån) er estimert basert på finansierte bygg. For 2022 er det benyttet forrige års rapporterte tall, altså er det ikke laget nye tall med oppdatert målemetode. Scope 3 ikke etablert.

2) Saldo utlån er litt lavere enn utlånsnoten. Differansen skyldes at påløpte ikke-kapitaliserte renter og bruttoposisjoner for cashpool-konti er ikke inkludert ovenfor.

3) Kun 7,7 av 12,6 mrd. av utlånsporteføljen til SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS er inkludert. Gjelder lån/leasing til fossilbiler.

Tabell 6: Utslippsestimering av utlånsportefølje

Estimatene bygger på lokasjonsbasert utslippsintensivitet for strømforbruk (19 gram CO_2e per kWh for 2023). Dersom utslippsintensiviteten endres til europeiske restmiks (502 gram CO_2e per kWh) så påvirker dette estimerte utslipp for lønnstakere og eiendomsdrift. De totale klimagassutslippene ville da økt med 524 tusen tCO_2e, fra 1.012 tusen tCO_2e (ved bruk av lokasjonsbasert utslippsintensitet) til 1.536 tusen tCO_2e (ved bruk av markedsbasert utslippsintensitet).

Våre estimater i tabellen over indikerer fortsatt at klimagassutslippene i utlånsporteføljen er konsentrert om noen få bransjer, og en begrenset andel av vårt utlånsvolum. Grafen nedenfor viser at fire bransjer utgjør kun 13 % av utlån, men hele 85 % av klimagassutslippene. Disse bransjene er jordbruk og skogbruk (60 %), sjøfart og offshore (11 %), transport og annen tjenesteytende virksomhet (8 %) og fiske og fangst (7 %).

Klimagassutslippene har økt med 8 %, noe som er mindre enn økningen i utlån. Økning i utlån skyldes både fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, inflasjon og vekst i finansierte aktiva. For landbruk har de aktivitetsbaserte utslippene økt, ved at vi har finansiert mer produsert vare. For fiskeri er utslippene redusert som følge av redusert utlånsvolum og færre finansierte båter.

Endringene i utslipp fra 2022 til 2023 er små relativt til måleusikkerheten. Vi kan ikke bruke tallene til å konkludere om klimagassutslippene fra utlånsaktiviteten er endret i perioden.

Reviderte tall for 2022 har gitt nedgang i totale klimagassutslipp for 2022, fra 1.054 tusen tCO_2e til 935 tusen tCO_2e, med store forskjeller mellom bransjene. Dette skyldes i hovedsak store endringer i utslippsfaktorer levert av PCAF. Konsernet vil i 2024 samarbeide med andre norske banker for å sikre mer stabilitet i utslippsfaktorer fremover.

Arbeidet med overgangsplaner per næring er en kontinuerlig prosess. Basert på analysen (se graf under) vil arbeidet med overgangsplaner prioriteres basert på utslippsbidrag. Overgangsplanene skal både bidra til at vi jobber mot å redusere finansierte klimagassutslipp og samtidig reduserer våre kunders sårbarhet mot klimaendringer, kjent som overgangsrisiko. Vi har i 2023 ferdigstilt overgangsplaner for fiskeri og næringseiendom, mens landbruk ble utarbeidet i 2022. Overgangsplan for skipsrelaterte næringer og boliglån pågår.

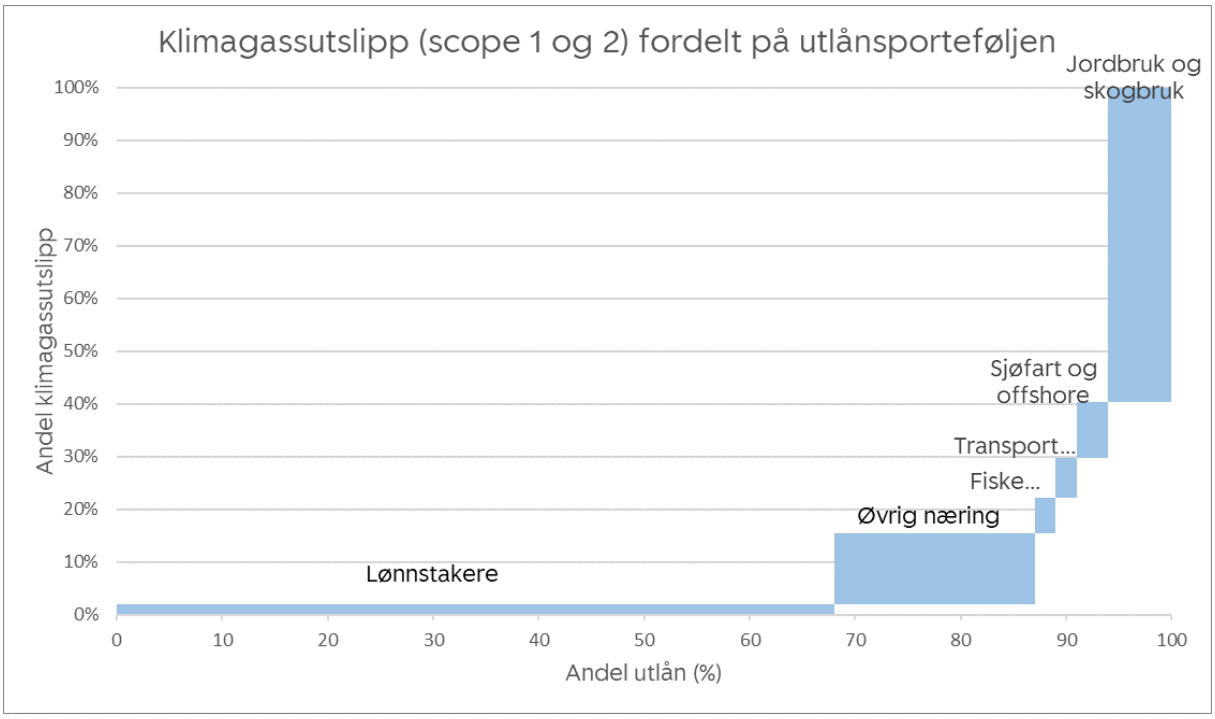

Figur 7: Fordeling av utlånsporteføljens klimagassutslipp

Dette er andre versjon av våre estimerte klimagassutslipp fra utlånsporteføljen. Tallene er fortsatt veldig usikre og må håndteres deretter. Tallene skal være retningsgivende i vårt arbeid og for våre fremtidige prioriteringer, men vi er forsiktig med å ta strategiske grep gitt den store usikkerheten. Når vi fremover skal måle endring i klimagassutslipp over tid, vil historiske tall fortsatt bli revidert for å sikre at rapporterte endringer i størst mulig grad reflekterer endringer i faktiske klimagassutslipp, og ikke kun tekniske justeringer i målemetode.

Vi har estimert majoriteten av vår utlånsportefølje ved bruk av enten inntektsfaktor eller utlånsfaktor. Det er et fåtall av våre kunder som per i dag rapporterer egne klimagassutslipp, og for dem som rapporterer så er tallene ennå ikke tilgjengelig i offentlige register, som vanskeliggjør innsamling av data. En oversikt over forutsetninger benyttet i estimeringen av klimagassutslipp til næringer hvor vi har hentet inn primærdata følger under.

Fiske og fangst
For fiskeriporteføljen har vi samlet inn bunkersbruk (drivstoff på skip) for våre største kunder i flere år. Dette er brukt til å estimere klimagassutslipp for fiskeriporteføljen med relativt god kvalitet. Dette er den porteføljen som har best datakvalitet i analysen. Datakilden har ett-årlig tidsforsinkelse, altså er bunkersbruk for 2022 brukt til å estimere kundens utslippsintensitet for 2023. Dersom en kundes finansiering har økt fra 2022 til 2023, så har altså estimerte utslippene økt tilsvarende.

Lønnstakere (boliglån)
For boliglånsporteføljen er estimerte klimagassutslipp levert av Eiendomsverdi AS, og utarbeidet av Simenergi AS. Klimagassutslippene er estimert med klimagassutslippsfaktor basert på fysisk produksjonsmiks med et utslipp på 19 gram CO_2e per kWh. Ovenfor har vi også presentert estimerte klimagassutslipp basert på europeisk restmiks, på 502 gram CO_2e per kWh.

Eiendomsdrift
Klimagassutslippene fra finansiert næringseiendom er gjort ved å hente informasjon om hvert enkelt bygg, altså type eiendom, bruksareal og energimerke, der det eksisterer. Informasjonen om bygget er så satt sammen med PCAF-utslippsfaktorer for eiendom, enten per kvm eller per bygg.

Fossile kjøretøy
For SpareBank 1 Finans Midt-Norge er klimagassutslippene kun estimert for 7,7 av 12,6 milliarder i finansiering som er brukt til å finansiere kjøretøy med bensin- eller dieselmotor. Vi har i estimatene benyttet en gjennomsnittlig kjørelengde på 12.000 kilometer for alle bilene.

Jordbruk og skogbruk
I årsrapport for 2022 ble estimerte klimagassutslipp fra landbruket estimert basert på utslippsfaktorer fra Asplan Viak, som igjen ble koblet til informasjon på gårdsnivå fra produksjonstilskuddsregisteret. Registeret inneholder oversikt over antall dyr, produksjon og forvaltet areal.

I denne rapporten er utslippsfaktorene byttet ut med tallene i Finans Norge sin veileder, de såkalte PLATON-faktorene. Dette har isolert sett gitt en økning i utslippene på 50 %, men endringen er oppveiet med at gårdsbruk som ikke har noen aktivitet registrert i produksjonstilskuddsregisteret nå er estimert som bolig, mens det tidligere fikk estimert veldig høye utslipp med faktorbasert metode.

Datakvaliteten til estimerte klimagassutslipp for landbruket er relativt sett god, men det er fremdeles knyttet usikkerhet til tallene og vi får blant annet ikke målt forskjellen på god kontra dårlig agronomi. Vi har forventninger til at våre kunder tar i bruk Landbrukets klimakalkulator og at dette vil bedre våre estimater på klimagassutslipp per gårdsbruk og gi input til vår plan for reduksjon av klimagassutslipp fremover.

Karbonopptaket fra skog har økt kraftig i Norge som et resultat av økt forplantning i årene 1955-1992. Den årlige karbonlagringen i skogareal har imidlertid gått ned siden 2009 som følge av lave investeringer i skogkultur, økt hogst og økende andel eldre skog (https://www.skogbruk.nibio.no/klimagassregnskapet-for-norske-skoger).

En stor del av gårdene som har finansiering i banken har også skogsdrift som del av sin virksomhet. Totalt er det registrert 1,6 mill. dekar produktiv skog på våre kunder. Korrigert for finansieringsgrad og multiplisert med faktor for arealbaserte opptak fra skog (0,2464 tCO_2e per dekar), så er finansiert andel av opptak av karbon i skog beregnet til 255 tusen tCO_2e. Dette er kun et estimat med stor utsikkerhet og skal ikke brukes til å motregne finansierte utslipp.

Taksonomi

EUs taksonomiforordning (EU 2020/852) har som formål å etablere et felles klassifiseringssystem for å kunne identifisere hvilke økonomiske aktiviteter som kan regnes som bærekraftige.

Klassifiseringssystemet er ment å bidra til å fremme bærekraftige investeringer og økonomisk aktivitet ved å gi investorer og selskaper klare retningslinjer og kriterier for å vurdere og rapportere bærekraftsaspekter ved sine virksomheter og prosjekter. I taksonomiforordningen er det fastsatt konkrete krav til hvilke aktiviteter som kan anses som bærekraftige samt hvilke kriterier som må være oppfylt for at et foretaks aktivitet kan kunne regnes som bærekraftig.

Lov om bærekraftig finans innlemmer taksonomiforordningen med påfølgende kommisjonsforordninger i norsk rett. Taksonomiforordningen trådte i kraft i EØS-avtalen 15. desember 2022 med virkning fra 01. januar 2023.

For at en aktivitet skal kunne regnes for å være taksonomiforenelig må det vurderes om aktiviteten bidrar vesentlig til minst ett av de seks miljømålene («Technical Screening Criteria»), og ikke gjøre betydelig negativ skade («Do No Significant Harm») på noen av de fem andre miljømålene. Videre må aktiviteten oppfylle minstekrav til sosiale og styringsmessige forhold («Minimum Social Safeguards») For 2023 skal det rapporteres på alle seks miljømål.

De seks overordnede klima- og miljømålene er:

1. Redusere og forebygge klimagassutslipp
2. Klimatilpasning
3. Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og marine ressurser
4. Omstilling til en sirkulærøkonomi, avfallsforebygging og gjenvinning
5. Forebygging og kontroll av forurensning
6. Verne om og restaurere naturmangfold og økosystemer

Forutsetninger

Rapporteringskravene som regulerer hvilke foretak som skal rapportere på dette for 2023 er regulert i EU 2013/34, direktivet for offentliggjøring av ikke-finansiell informasjon (NFRD). NFRD-pliktige foretak er både finansielle og ikke-finansielle store foretak av allmenn interesse. For SpareBank 1 SMN er det våre finansielle aktiviteter som skal vurderes iht. de seks klima- og miljømålene. For rapporteringsåret 2023 omfatter pliktig rapportering kun miljømål 1 og 2. For rapporteringsåret 2024 vil rapportering på miljømål 3-6 (se ovenfor) også være pliktig.

For kredittinstitusjoner skal rapportering i tråd med taksonomien avlegges forholdsmessig konsolidert i tråd med EU 575/2013. For 2023 betyr det at vi i SpareBank 1 SMN inkluderer rapporterte tall fra våre datterselskaper, tilknyttede og felleskontrollerte selskaper basert på eierandel. For oversikt over hvilke selskaper dette gjelder, henvises det til årsrapportens note 39 – Investering i eierinteresser.

Under følger oversikt over de ulike engasjementskategoriene som er inkludert i årets rapportering:

	Rapporteringskategori	Beskrivelse/ definisjon	Taksonomiforenelige aktiviteter	Datainnsamling
1	Finansielle foretak	Finansielle foretak eller eierandeler i finansielle foretak (som ikke innehas til handelsformål)	Brutto eksponering mot NFRD-pliktige foretak som har avlagt taksonomirapportering multiplisert med GAR. Inkluderer også obligasjoner med spesielle formål.	Rapportering baserer seg på selskapets/ kundens egen rapportering til SpareBank 1 SMN. På rapporteringstidspunkt for 2023 foreligger det få rapporter.
2	Ikke-finansielle foretak underlagt NFRD	Basert på screening av vår utlånsportefølje er våre kunder i all hovedsak små/ mellomstore foretak og har ikke rapporteringsplikt for 2023	Ingen	Rapportering baserer seg på selskapets/ kundens egen rapportering til SpareBank 1 SMN. Foreligger ingen frivillig rapportering på rapporteringstidspunktet.
3	Husholdninger - boliglån	Kategorien omhandler lån med pant i bolig som kan tilfredsstille kravene til begrensning av klimaendringer og tilpasning til klimaendringer (mål 1 og 2)	Vurdering etter byggeår på bolig, energiforbruk og ikke gjøre betydelig skade på klimatilpasning	Alle data brukt i klassifiseringen er levert av Eiendomsverdi. Spesifikt hentes energiforbruk for de boliger som har gyldig energiattest og alle boliger sjekkes mot NVE sine risikokart for flom, høy vannstand og ras. Utvalgskriterier er beskrevet nedenfor tabellen.
4	Husholdninger - billån	Kategorien omhandler lån til husholdninger med pant i elbil	Ingen	Vi mangler informasjon om elbilenes dekk. Alle elbillån blir derfor ekskludert ettersom de fleste bildekk fører til miljøskade.
5	Lokale myndigheter	Kategorien omhandler eksponering mot lokale og regionale myndigheter	Ingen	Lokale myndigheter er ikke underlagt NFRD og det foreligger heller ingen frivillig rapportering.
6	Ikke-finansielle, ikke underlagt NFRD	Små- og mellomstore foretak	Ingen	Denne kategorien skal ikke tas med i telleren ved beregning av GAR for 2023 pga. ingen rapporteringsplikt. Foreligger ingen frivillig rapportering på rapporteringstidspunkt.
7	Andre eiendeler som ikke inngår i GAR-beregningen	Statspapirer, eksponeringer mot sentralbanker og handelsportefølje	I/A	I/A
8	Poster utenfor balansen - finansielle garantier og eiendeler under forvaltning som er underlagt NFRD	Garantier eller eiendeler underlagt forvaltning	Ingen	Rapportering baserer seg på selskapets/ kundens egen rapportering til SpareBank 1 SMN. På rapporteringstidspunkt for 2023 foreligger ingen rapportering.

Tabell 7: Oversikt over engasjementskategorier

For rapporteringskategori «Husholdninger – boliglån» så er øvre grenseverdier for energibruk for grønne boligers satt i samarbeid med Multiconsult. For boliger bygget fra og med 2021 har vi benyttet korrigert «Veiledning om beregning av primærenergibehov i bygninger og energirammer for nesten nullenergibygninger», inklusive alle boliger med energimerke A. For boliger byttet før 2021 er NVE sin anbefaling for energiforbruk i «Kartlegging av bygningsmasse mtp. EUs taksonomi for miljøvennlige investeringer» lagt til grunn. Dette krever at vi har gyldig energiattest på boligen, som er et strengere kriterium enn hva som benyttes i vårt rammeverk for grønne obligasjoner, der alle boliger bygget mellom 2012 og 2020 er inkludert som grønne boliger.

Ved vurdering iht. å ikke gjøre betydelig skade på målet for klimatilpasning, så er boliger utsatt for fysisk klimarisiko (flom, stormflo, ras og skred) ekskludert. Dette er her brukt samme vurdering som i kapittel 9.2.6 (Fysisk klimarisiko).

Taksonomirelaterte nøkkeltall (KPI) for 2023:
I tråd med EU 2021/2178 (Disclosures Delegated Act) Annex V er vi i år pliktig til å rapportere på flere nøkkeltall. Nøkkeltallene vi er pliktig å rapportere på for 2023 er:

1. *Green Asset Ratio (GAR) Stock (Grønn brøk for beholdninger)*
   Samlet verdi av bærekraftige eksponeringer på balansen over totale eiendeler (totale eiendeler tilsvarer punkt 1 tom 6 i tabellen over).
2. *Green Asset Ratio (GAR) Flow (Grønn brøk for strømmer)*
   Samlet verdi av nye bærekraftige eksponeringer i inneværende år over totale eiendeler.
3. *Financial Guarantees (FinGuar) (Grønn brøk for finansielle garantier til finansielle og ikke-finansielle foretak)*
   Andelen av finansielle garantier for gjeldsinstrumenter som finansierer taksonomiforenelig aktivitet over totale finansielle garantier (punkt 8 i tabellen)
4. *Assets under Management (AuM) (Grønn brøk for eiendeler under forvaltning)*
   viser andelen eiendeler under forvaltning som tilhører foretak som finansierer taksonomiforenelige økonomiske aktiviteter over totale eiendeler under forvaltning (punkt 8 i tabellen)

Nøkkeltall knyttet til *Fees and comissions (F&C) (Gebyrer og provisjoner)* og *Trading Book (Handelsportefølje)* er ikke pliktig for årets rapportering, og vil ikke bli pliktig før rapporteringsåret 2026.

Beregning av Grønn brøk for beholdninger (GAR)	**Eksponering *)**	**Hvorav taksonomi-forenlig**	**Prosent av totale eiendeler**
Finansielle foretak	23.472	79	
Husholdninger	184.182	17.008	
Lokale myndigheter	1.224		
Total	**208.878**	**17.087**	**64%**
Andre eiendeler som ikke er med i teller	91.263		28%
Sum dekkede eiendeler ("Covered assets")	**300.141**		**92%**
Eiendeler ikke med i scope for grønn brøk	24.441		8%
Totale eiendeler[1)]	**324.582**		
Konsernets grønne brøk - sum taksonomiforenelige eiendeler over dekkede eiendeler (GAR, Beholdning)		**5,7 %**	

[1)] GAR baseres på eksponeringer og balanse i samsvar med virkeområdet for konsolideringen for tilsynsformål (FINREP) i samsvar med avdeling II kapittel 2 avsnitt 2 i forordning (EU) nr. 575/2013

Tabell 8: Beregning av GAR

For detaljerte resultater av årets beregning henvises det til Annex VI-skjema i vedlegg.

Utfordringer i 2023 og muligheter fremover
Hovedutfordringen for rapporteringen 2023 har vært tilgang på og kvaliteten på data. SpareBank 1 SMN har en kundeportefølje som i stor grad består av små og mellomstore foretak som ikke treffes av rapporteringsplikten i NFRD. Rapportering fra NFRD-pliktige og eventuell frivillig rapportering fra ikke-NFRD pliktige foretak, foreligger også på et senere tidspunkt og dette gjør det utfordrende å få inkludert denne informasjonen i årets rapportering.

I årene fremover vil flere foretak treffes av taksonomien. Etter hvert som flere foretak treffes av rapporteringsplikten, er det forventet at denne typen data vil bli offentlig tilgjengelige. Dette gjelder også felles bransjeløsning for bilbransjen med hensyn til dekkinformasjon og opplysninger om sirkulærøkonomi. Dette er løsninger som vil forenkle og øke kvaliteten på rapporteringen fra selskapene i årene som kommer.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Retningslinjer for bærekraft i utlån til privatkunder
- Retningslinjer i bærekraft i utlån til næringslivskunder
- Retningslinjer for bærekraftig landbruk
- Overgangsplan for netto null utslipp for landbruk
- Overgangsplan for netto null utslipp for næringseiendom
- Overgangsplan for netto null utslipp for fiskeri
- Strategi for klimarisiko
- Klimastrategi
- Klimaregnskap 2023, konsern
- Klimaregnskap 2023, SpareBank 1 SMN

Stimulere til grønn omstilling for kunder

Vår tilnærming til temaet
Konsernets samfunnsrolle er å stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge. For at vi skal lykkes i omstillingen er vi avhengige av at våre kunder lykkes. Å stimulere til grønn omstilling for våre kunder er derfor en kjerneoppgave i dag og i tiden fremover. Dette er også en tydelig forventning som fremkommer i konsernets interessentdialog, hvor store og små kunder, både bedrifter og privatpersoner, gir tilbakemelding og etterspør produkter og tjenester som stimulerer til nødvendig endring. Vår aktive påvirkning inkluderer virkemidler som ESG-vurdering på kundenivå, kredittpolicy og prising, overgangsplaner mot netto null utslipp på bransjenivå, rådgivning og kundemøter, utvikling av grønne produkter og tjenester, samt kompetansetiltak for bedrifter i regionen.

Privatmarked
Med et stort utlånsvolum til husholdninger og landbruksbransjen har privatmarked potensial til å ha stor påvirkning på kundene de sitter nær i det daglige. Vi har i 2023 jobbet med fellesprosjekter innenfor ESG sammen med de andre bankene i SpareBank 1-Alliansen. Dette gjelder både kundenære initiativ og knyttet til rådgiving, men også regulatoriske krav og rapportering. Det er blant annet jobbet med å få på plass estimerte energimerker for å ha grunnlag for å måle klimagassutslipp på boligeiendom.

Med bakgrunn i dette arbeidet er det ved slutten av året iverksatt nye initiativer som vil følges inn i neste år. De viktigste pågående initiativene er etablering av ESG-modell for privatmarked, rådgivingsverktøy for vurdering av klimarisiko, herunder fysisk risiko, kredittvurdering, og finansielt helseteam. I tillegg jobber både privatmarked og landbruk aktivt med produktutvikling for å tilby relevante løsninger til kundene våre.

Bedriftsmarked

Vår kredittstrategi fastsetter rammer og strategiske føringer for utlånsvirksomheten, herunder ambisjonen om å oppnå netto null utslipp i konsernets utlånsporteføljer innen 2050, og en halvering innen 2030.

I tillegg til systematisk ESG-vurdering av alle bedriftskunder, er vi godt i gang med å etablere overgangsplaner på bransjenivå som et tiltak for å oppnå målet om netto null utslipp. Overgangsplanene blir et sentralt og overordnet verktøy i vårt arbeid med å styre utlånsporteføljen vår mot netto null, og skal tilfredsstille våre vitenskapsbaserte målsetninger mot 2050 og 2030. Planene illustrerer mål, tiltak og styringsindikatorer og skal være en støtte for våre bedriftskunder når de skal tilpasse seg en utslippsbane mot netto null utslipp.

Overgangsplaner skal utarbeides for alle vesentlige bransjer i utlånsporteføljen, og er et ledd i å hjelpe våre kunder med å lykkes i sin omstilling. I overgangsplanene har vi oppsummert hva vi forventer av våre kunder, og hvordan vi som pådriver kan støtte dem i arbeidet. Vi har publisert «overgangsplaner mot netto null» for bransjene Næringseiendom og Fiskeri på smn.no under Bærekraftsbibliotek. Overgangsplaner for flere bransjer vil utarbeides og publiseres i 2024, hvor shipping kommer først.

Våre viktigste tiltak i 2024 blir å videreutvikle og analysere data fra vår ESG-modell, etablere overgangsplaner for flere bransjer, utvikle grønne produkter for våre kunder og kompetanseutvikling på bærekraft både internt og eksternt.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Bærekraftspolicy
- Klimastrategi
- Bærekraftsstrategi
- Strategi for klimarisiko
- Retningslinjer for bærekraftig landbruk
- Retningslinjer for bærekraft i utlån til privatkunder
- Retningslinjer i bærekraft i utlån til næringslivskunder

Nøkkeltall og resultater 2023

Ansvarlige utlån og investeringer	Mål 2023	Resultater 2023	Mål 2024
Tap som følge av svindel	< 10.000.000 NOK	15.660.000 NOK	< 22.500.000 NOK
Andel ledere og ansatte som har fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering	100 %	97 %	100 %
Utlånsvolum næringsliv med ESG-score	75 %	87 %	90 %
Utlånsvolum privatmarked med ESG-score[1)]	20 %	0 %	20 %
Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner	Under arbeid	19,1 %[2)]	Under arbeid[3)]
Totalt klimagassutslipp fra utlånsporteføljer	1.000 (1000 tCO_2e)	1.034 (1000 tCO_2e)	SBTi[4)]
Andel boliger i utlånsporteføljen med energimerke	90 %	42 %	70 %
Andel næringseiendommer i utlånsporteføljen (> 1.000 m^2) med energimerke	75 %	21 %	90 % av nye innvilgelser

[1)] Modellen for ESG-scoring i PM-porteføljen er foreløpig ikke utarbeidet i SpareBank 1 Alliansen

[2)] Basert på eksisterende rammeverk per januar 2024

[3)] Foreløpig er en offisiell definisjon av de 15 prosent mest energieffektive bygningene ikke tilgjengelig, hvor tilgang på sikre data er nødvendig for å sikre en robust tilnærming

[4)] Våre målsetninger knyttet til klimagassutslipp er fra og med 2023 under utarbeidelse i forbindelse med vår forpliktelse til SBTi

Tabell 9: Ansvarlige utlån og investeringer - nøkkeltall og resultater

Rådgiving og kundetilbud

God rådgiving er en sentral del av konsernets kjernekompetanse og kundetilbud. Det er en gjennomgående forventning fra våre interessenter at kundetilbudet vårt, herunder vår rådgiving, skal stimulere til innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst. Fire vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester	Skape nye, bærekraftige inntektsstrømmer gjennom taksonomitilpasset produkt- og tjenesteutvikling	▪ Salgsvolum av produkter og tjenester utviklet for å levere en miljø- og/eller naturrelatert fordel ▪ Salgsvolum av produkter og tjenester utviklet for å levere en samfunnsmessig fordel	Konserndirektør Bedriftsmarked Konserndirektør Privatmarked Administrerende direktør i datterselskap
Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte	Kontinuerlig utvikle motiverte, kompetente og ansvarlige medarbeidere som bidrar til bærekraftig verdiskaping for konsernet, kundene våre og lokalsamfunn i Midt-Norge	▪ Kategoriscore for bærekraft på minimum 7.4 i medarbeider-utviklingsverktøyet Winningtemp (WT)	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Ivareta etiske standarder	Sikre høy bevissthet og etterlevelse av konsernets etiske handlingsregler i det daglige	▪ Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger	Bygge og bevare interessentenes tillit til konsernet gjennom ansvarlig bruk og beskyttelse av data i digitale kundeløsninger	▪ Antall dokumenterte klager knyttet til brudd på personvernet eller tap av kundedata	Konserndirektør Teknologi og utvikling

Tabell 10: Rådgiving og kundetilbud – vesentlige tema

Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester

Vår tilnærming til temaet

Utvikling av nye, bærekraftige inntektsstrømmer er en del av konsernets vekststrategi. For å sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft har vi økende fokus på å utvide vårt kommersielle tilbud av produkter og tjenester med både klima-, natur-, samfunnsmessige og sosiale fordeler. Dette er et viktig arbeid for å etterleve de krav og forventninger vi møter fra kunder, myndigheter og andre interessenter. Vi har styrket arbeidet med innovasjon, både i SpareBank 1 alliansen og i eget konsern, for å videreutvikle egne forretningsmodeller og realisere nye kundetilbud.

Privatmarked

Vi ønsker å bidra til at våre privatkunder kan velge bærekraftig gjennom å tilby attraktive produkter. Vi tilbyr grønt boliglån til kunder som kjøper en ny bolig med energimerking A eller B, som bygger ny bolig med energimerking A eller B, eller rehabiliterer en eldre bolig til å ha energimerking A, B eller C. For å kvalifisere til grønt boliglån må kunden ha energiattest som dokumentasjon. Vi tilbyr også boliglån for unge og førstehjemslån, produkter som skal være med å tilby like muligheter til alle.

Vi tilbyr også grønt lån til energirettede tiltak for Enova sine støtteordninger. Formålet er å la kunder gjennomføre energitiltak med sikkerhet i egen bolig. I samarbeid med NTE tilbyr vi også gunstig finansiering av lån for kunder som ønsker å kjøpe solcelleanlegg.

I tillegg tilbyr vi grønt innskudd og kunden kan investere i bærekraftige fondsløsninger. Dette er produkter for de som ønsker å sikre at sparepengene bidrar til å redusere klimautslipp. De grønne innskuddene har noe lavere rentebetingelser enn andre produkter, men blir til gjengjeld brukt til å finansiere grønne lån. Vi kan ta imot grønne innskudd tilsvarende det vi har lånt ut i grønne lån.

I 2023 har vi etablert finansielt helseteam. Formålet er å gi bedre og mer målrettet kriseberedskap til kunder som sliter med uhåndterbare gjeldsproblemer. Dette gjør vi ved at vi etablerer et tverrfaglig team som har kompetanse på økonomisk rådgiving (bank), gjeldsrådgiving (ekstern) og psykologspesialistkompetanse (ekstern). Forskning viser at økonomiske problemer og psykiske helseproblemer påvirker hverandre tosidig. Gjennom dette er målet at kunder som har store gjeldsutfordringer skal få den beste hjelpen de kan få. På denne måten tar vi både et viktig ansvar for hver kunde, men også et samfunnsansvar.

Bedriftsmarked

Som ledd i den grønne omstillingen for kundene våre har vi satt i gang arbeid med å etablere produkter til våre bedriftskunder knyttet til bærekraft- og omstillingsfinansiering. Vi har allerede nedbetalingsprofil og andre lånevilkår som hensyntar kundens bærekraftsprofil, for eksempel energimerke på bygg. Dette er et tiltak i å rådgi våre bedriftskunder for å redusere klimagassutslipp/-intensitet og ESG-risiko. Vi har blant annet innført differensiering på låneutmåling, avdragsprofil og mulighet til å utbetale utbytte for selskaper som er avhengig av hvordan vi vurderer ESG risikoen på kundenivå. Alt annet likt vil bygg med lav energiklasse ha mulighet til å låne mindre og ha kortere nedbetalingstid.

Bærekraft skal være en viktig del av kundedialogen generelt og i forbindelse med vurderinger i ESG-modellen. Vurderinger på bærekraft er en integrert del av kredittevalueringen av lånekunder, men det er også viktig for bevisstgjøring og å bygge kompetanse hos både rådgiver og bedriftskunde.

Vi har satt opp et eget bærekraftsområde for våre kunderådgivere i Bedriftsmarked for å lette tilgangen til verktøy, presentasjoner, overgangsplaner og intern kursing innen bærekraftsområdet.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

Arbeidet med å gjøre bærekraft til et lønnsomt forretningsområde i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN ble startet i 2018, og på slutten av 2022 ble avdelingen «Bærekraftsrapportering- og rådgiving» etablert. På kun et år har avdelingen vokst betydelig; fire nyansettelser, herunder leder og fagansvarlig, med flere seniorrådgivere som tiltrer etter årsskifte. Sammensetningen av økonomer, jurister og ingeniører med ulik fartstid og erfaring vil skape et unikt kompetansemiljø som SpareBank 1 SMNs kunder vil dra stor nytte av i årene som kommer med tiltakende trykk på regulering og forventninger til næringslivet.

Etterspørselen etter avdelingens brede tjenestespekter har økt betraktelig i 2023; alt fra bistand til fastsettelse av vitenskapsbaserte mål (SBTi) til utarbeidelse av miljøvaredeklarasjoner («Environmental Product Declaration»). Vi ser at utarbeidelse av klimaregnskap og bistand til etterlevelse av Åpenhetsloven har stått for den største delen av etterspørselen blant våre kunder:

- Etterspørselen etter klimaregnskap stammer fra et økt regulatorisk press på større foretak og kredittinstitusjoner, samt økt vekting av klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser.

- Etterspørselen etter Åpenhetsloven stammer fra et direkte lovkrav som treffer øvrige foretak definert i Regnskapsloven, og flere av konsernets kunder henvender seg til avdelingen for å få bistand til hele eller deler av rapporteringsprosessen.

Fellesnevneren for disse to tjenestene er at de representerer en særdeles viktig binding til våre kunder - rapporteringen er gjentakende hvert år, og kunden blir værende hos SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge

Avdeling Nybygg har siden 2019 hatt et stort fokus på å tilrettelegge for utbyggere som ønsker å bygge boligprosjekter i grønn regi. Det er svært viktig at vi som Midt-Norges største leverandør av meglertjenester på nybygg er med på å tilrettelegge for bærekraftige nyboligprosjekt. Gjennom et tett samarbeid med Privatmarked og Bedriftsmarked kan vi tilby finansieringsløsninger til både utbyggere og privatkunder som ønsker å kjøpe i de aktuelle prosjektene. I tillegg tilrettelegger vi for bedre vilkår på meglerhonoraret for de kunder som bygger BREEAM eller i Powerhouse.

I kommunikasjon og rådgiving opp mot profesjonelle eiendomsaktører løfter EiendomsMegler 1 Midt-Norge bærekraft som et helt kritisk kriterium for alle aktører som ønsker å operere innenfor eiendomssektoren fremover. I mai 2023 arrangerte EiendomsMegler 1 Midt-Norge eiendomsseminar med tema *Det grønne skiftet vil gi utfordringer og mulighet for utvikling av både bolig- og næringseiendom*. Det er også utarbeidet markedsrapport med tema *Bærekraft* for nybygg og næringseiendom.

Innsikt om energieffektivitet og bærekraft belyses også løpende gjennom markedsrapporter og kundeseminarer, hvor vi vil fortsette å ha fokus på grønn finansiering og klimasertifiserte eiendomsutviklingsprosjekter.

Gjennom kompetanseøkning rettet mot egne ansatte og kunder vil vi øke fokuset på å redusere kostnaden på trykte medier og trykt markedsføring. Dette erstattes med mer lønnsomme og bærekraftige digitale løsninger.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge

SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS har størst klimapåvirkning gjennom utlån. Utlånsporteføljen består i hovedsak av finansierte objekter som biler, maskiner og andre kjøretøy. Ved å påvirke kundene til å redusere sitt klimaavtrykk ved å velge kjøretøy og utstyr med begrenset utslipp fremfor en utdatert bil /maskinpark, vil dette påvirke klimapåvirkningen for konsernet. Grønne billån gir en stadig økende andel elbiler i porteføljen. Andelen elbiler utgjør nå 28,7 prosent av privatbilporteføljen. Grønn finansiering i næringssektoren gjør seg også mer gjeldende med de første elektriske anleggsmaskinene og lastebilene.

Forretningsutvikling og innovasjon

Vi i SpareBank 1 SMN jobber for å være en katalysator for bærekraftig vekst og innovasjon. Arbeidet med utforskende innovasjon i konsernet er definert av en innovasjonsprosess med fire steg. Prosessen starter med å forstå nye trender som kan påvirke bank- og finanssektoren. Trendene går både på ny teknologi og kundeadferd, og evalueres i lys av bærekraftsmål, med hovedfokus på teknologi, samfunn og bransje. Neste steg er å utforske trendene dypere for å vurdere deres relevans og potensial. Basert på innsiktene fra utforskingen utvikles konsepter som kan omdannes til nye produkter og tjenester. Noen eksempler på trender som har vært særskilt utforsket underveis i året er generativ kunstig intelligens, digitalt utenforskap, og sirkulærøkonomi.

I 2022 gjennomførte vi sammen med Æra et omfattende opplæringsprogram i bærekraftig innovasjon for 30 ansatte i konsernet. Dette arbeidet fortsatte i 2023 der kursdeltagerne jobbet videre med sine områder. Det har vært arbeidet spesifikt med to vekstplattformer. Disse plattformene vil bli brukt i SpareBank 1 SMN sin innovasjonsprosess videre for å utvikle, teste og implementere nye produkter og tjenester som ikke bare fremmer vårt forretningsmål, men også bidrar til bærekraftig utvikling.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Bærekraftsstrategi

Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte

Vår tilnærming til temaet
For å kunne levere de beste kundeopplevelsene i dag og fremover er vi helt avhengig av at våre ansatte er oppdatert på regelverk og tematikk som er viktig for vår kundebetjening. Det er våre ansatte som operasjonaliserer bærekraft i SpareBank 1 SMN, og det er våre ansatte som snakker med kundene. Det er ingen tvil om at vår aller viktigste ressurs er de ansatte. Uten kompetente og motiverte medarbeidere som vil utvikle seg på bærekraft vil vi ikke lykkes i å omstille vår daglige drift, våre kunder eller skape nye, bærekraftige inntektsstrømmer som en del av konsernets vekststrategi.

Kompetansefokuset i 2023
I 2023 har vi fokusert på å skape en sterk læringskultur, sikre at konsernets kompetansebehov dekkes med målrettede og effektive tiltak, og å gjøre det enklere å lære i arbeidshverdagen. Våre egenutviklede læringsportaler gjør det enklere å få oversikt over konsernets læringstilbud og gjøre de ansatte kjent med vår økte satsning på kompetanse. I 2023 har vi fokusert på kompetanseheving innen bærekraft, digitalisering og etikk.

Vi skal være en pådriver for grønn omstilling og i 2023 har bærekraft blitt mer integrert i konsernets forretningsmodeller og de ansatte sin arbeidshverdag. Vi har jobbet med å ta ut effekter av kompetanseløp på bærekraftig innovasjon som ble gjennomført i samarbeid med Æra i 2022. Vi har også tilgjengeliggjort et bredt spekter av kurs og læringsressurser knyttet til bærekraft generelt og bærekraftig finans spesielt.

Finansrådgivere, både innenfor privat- og bedriftsmarkedet, har gjennomført en rekke opplæringsløp og kompetanseoppdateringer når det gjelder fag, produkter, rådgiving og etikk i 2023. Målet er å sikre høy kvalitet, tillit og trygghet i kundebehandlingen. For å møte forsikringsformidlings- og finansforetakslovens krav til 15 timers etterutdanning har alle autoriserte rådgivere i banken gjennomført omfattende læringsløp innen temaene god forretningsskikk, virkemidler og tiltak for kunder med økonomiske utfordringer, bærekraft, etikk, antihvitvasking, terrorfinansiering, samt fag- og produktoppdatering.

Det er også gjennomført opplæringsløp for alle ansatte i data- og informasjonssikkerhet samt lovpålagte kurs innen personvern og antihvitvasking. Konsernet har videre arbeidet strukturert med bevisstgjøring av våre etiske retningslinjer. Gjennom e-læring, etisk refleksjon og casearbeid har vi satt fokus på habilitet og interessekonflikter. I tillegg til opplæring og bevisstgjøring er det utarbeidet et sett med nye rutiner for

registrering av verv, roller og forretningsvirksomhet. Det er også laget ny og forbedret systemstøtte for disse prosessene, og ledere og ansatte har fått opplæring i bruk av disse løsningene.

Høsten 2023 ble det besluttet at kompetanse og utvikling av medarbeidere skal være ett av våre viktigste satsingsområder i 2024. Som et resultat av dette etableres det i 2024 et internt akademi som skal samle kompetanseressursene i konsernet og sikre økt kvalitet i kompetansearbeidet i årene fremover.

Vi er opptatt at våre ansatte ser hensikten i utvikling og opplæring, og vi oppfordrer alle konsernets ansatte til å gi tilbakemeldinger på tema de ønsker å lære mer om, mindre om, og evaluering av opplæringsløpene. Tilbakemeldinger er verdifulle ved at de setter oss i stand til å tilpasse opplæringsløp slik at de ansatte opplever faglig og personlig utvikling.

Les mer om jobb og karriere i SpareBank 1 SMN på vår nettside, smn.no.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Beskrivelse av Kompetanseløp bærekraft

Ivareta etiske standarder

Vår tilnærming til temaet
Vi er avhengig av tillit fra kunder, investorer, forretningspartnere og myndigheter. Våre etiske retningslinjer skal ivareta denne tilliten. Retningslinjene handler om holdninger og verdier, og skal bidra til bevissthet om og etterlevelse av den etiske standarden som kreves av ansatte og tillitsvalgte i SpareBank 1 SMN ved beslutninger i det daglige. Brudd eller manglende etterlevelse av disse retningslinjene innebærer høy risiko for omdømmetap. Vår integritet og tillit er avgjørende for å lykkes som det ledende finanskonsernet i vår region.

Etiske standarder i SpareBank 1 SMN
Alle medarbeidere og tillitsvalgte skal kjennetegnes ved høy etisk standard. Samtlige, uavhengig av posisjon og stilling, skal utvise en atferd som er tillitsvekkende, ærlig og redelig. De etiske retningslinjene er oppsummert i fire overordnede hovedprinsipper: taushetsplikt, økonomisk uavhengighet, lojalitet og personlig integritet. Adferd og handlinger skal bygge opp under konsernets rolle som en ansvarlig og sentral samfunnsaktør, med mål og strategier for samfunnsansvar og bærekraft.

All kundebehandling og rådgiving skal skje i henhold til bransjens krav om god skikk. Kundenes behov og interesser skal ivaretas gjennom god informasjon og rådgiving, slik at de kan ta bevisste og velinformerte valg.

Det er utarbeidet egne retningslinjer for å hindre bestikkelser og korrupsjon. De etiske retningslinjene understreker også at medarbeidere i konsernet ikke under noen omstendighet kan motta økonomiske fordeler fra konsernets kunder eller leverandører.

Personer med lederansvar har plikt til å gjøre sine medarbeidere kjent med våre etiske retningslinjer. Nyansatte får tidlig i arbeidsforholdet en grundig innføring.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Etiske retningslinjer

Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger

Vår tilnærming til temaet
I en verden som blir mer og mer datadrevet er personopplysninger på avveie en betydelig risiko for både bedrifter og privatpersoner. Gjennom konsernets tjenester forvaltes, behandles og eies store mengder persondata, med strenge krav til håndtering og ivaretakelse av sentrale personvernprinsipper som konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Etterlevelse av personvernlovgivningen er derfor kritisk for konsernets tillit og omdømme. Våre forpliktelser er beskrevet i detalj på smn.no/personvern, og er forankret i vår personvernpolicy

Vårt arbeid med personvern
Et eget personvernombud bistår konsernsjefen i arbeidet med å ivareta krav til behandling av personopplysninger. Personvernombudet utarbeider også en årlig rapport direkte til styret. I rapporten inngår hvilke områder personvernombudet har arbeidet med, hvilke observasjoner som er gjort og risikoområder som skal inngå i det videre arbeidet med personvern.

Konsernet har i 2023 arbeidet videre med å styrke og forbedre personvernsamarbeidet gjennom å øke bevisstheten i organisasjonen om krav til behandling av personopplysninger, herunder styrking av samspillet mot SpareBank 1 Utvikling – som er vår viktigste databehandler. Ambisjonen for 2024 er å fortsette arbeidet med styrking av samspillet mot SpareBank 1 Utvikling, opplæringstiltak og styrking av førstelinjen.

Vi har lav terskel for å melde brudd på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet. I 2023 har konsernet mottatt tre klager fra kunder vedrørende personvern og meldt inn 12 avvik klassifisert som lekkasje eller tap av persondata til Datatilsynet. Vi har ikke mottatt gebyr eller pålegg fra Datatilsynet i 2023.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Policy for personvern i SpareBank 1 SMN
- Personvernerklæring

Nøkkeltall og resultater 2023

Rådgivning og kundetilbud	Mål 2023	Resultater 2023	Mål 2024
Salgsvolum produkter og tjenester med miljømessig fordel[1)]	2.000.000.000 NOK	2.516.000.000 NOK	3.000.000.000 NOK
Salgsvolum produkter og tjenester med samfunnsmessig fordel[2)]		0	
Kategoriscore bærekraft i Winningtemp[3)]	7,4	7,3	8
Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk	100 %	94 %	100 %
Antall dokumenterte klager for brudd på personvern eller tap av kundedata	0	12	0

[1)] Produkter med miljømessig fordel er her definert som grønne produkter ihht. vårt produkthierarki. Dette avviker fra taksonomien. Se vår taksonomirapportering under fokusområdet "Ansvarlige utlån og investeringer".

[2)] Vårt kundetilbud er en funksjon av krav og føringer fra våre kommunekunder, og vi har ikke egne produkter med samfunnsmessig fordel per 2023

[3)] Vårt verktøy for medarbeideroppfølging

Tabell 11: Rådgiving og kundetilbud – nøkkeltall og resultater

Bærekraftig omstilling av Midt-Norge

En av våre samfunnsroller er å stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge. Finanssektoren er avhengig av kundenes og markedets tillit. Som finanskonsern spiller vi en viktig rolle i å stimulere til en bærekraftig utvikling av vår region. Våre kunder, samarbeidspartnere og samfunnet for øvrig har en klar forventning om at selskapets daglige drift, kundetilbud og samfunnsutbytte bidrar aktivt i denne utviklingen. Vi skal gå foran som et godt eksempel, og to vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst	Vi skal som arenabygger skape lokale møteplasser og stimulere til samarbeid. Vi skal som nyskaper støtte nyskaping gjennom å legge utviklingsløp for talenter, grundere, vekstbedrifter, spin-offs og etablerte FoU-miljø. Vi skal samarbeide med ulike kompetansemiljø om kompetanse- og utviklingsprogram for grønn innovasjon i næringslivet, og spesielt for SMB.	▪ Antall deltagere på møteplasser og nyskapingsaktiviteter i konsernets regi ▪ Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram i konsernets regi	Konserndirektør Kommunikasjon og merkevare
Bidra til å styrke omstillingsarbeidet i bedrifter i Midt-Norge	Hjelpe bedrifter i Midt-Norge med å lykkes med overgangen til lavutslippssamfunnet, gjennom effektive kundeløsninger og nye partnerskap	▪ Andel store næringslivskunder med kredittengasjement (omsetning > MNOK 400, balansesum > MNOK 200, antall ansatte > 250) som har et klimaregnskap	Konserndirektør Bedriftsmarked Administrerende direktør SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

Tabell 2: Bærekraftig omstilling av Midt-Norge – vesentlige tema

Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst

Vår tilnærming til temaet

Verdens klimaforskere er samstemt i budskapet om at vi ikke kan fortsette som før. Ubærekraftige mønstre på samfunnsnivå gir næring til ubærekraftige forretningsmodeller og adferd som ikke er forenlig med en utslippsfri, naturpositiv og sirkulær økonomi. Innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst er derfor en forutsetning for å lykkes i overgangen til lavutslippssamfunnet. Vår rolle som regionalt finanskonsern er viktig, både som samfunnsbygger, investor og kravstiller i vårt kundearbeid.

Investering av samfunnsutbytte

Samfunnsutbytte er samfunnets rettmessige andel av det årlige utbyttet fra overskuddet i SpareBank 1 SMN. Samfunnets eierandel utgjør i overkant av 33 prosent, og en tilsvarende andel av vårt årlige utbytte settes derfor av til allmennyttige formål.

I desember 2023 ble strategien for samfunnsutbytte fornyet med mindre endringer hvor vår rolle som grønn pådriver, fellesskap, idrett og friluftsliv, kunst og kultur, samt innovasjon og verdiskaping ble definert som egne satsingsområder. Midlene skal fremover i større grad deles ut til grønne prosjekter for å understøtte vår rolle som grønn pådriver i Midt-Norge.

Midlene står på konto i SpareBank 1 SMN, og avsetning for utdeling i 2023 var på 230 millioner kroner. Tildeling er normalt fordelt forholdsvis likt mellom felleskap, breddeidrett, kultur og næringsutvikling. Se samfunnsutbytte.smn.no for en oversikt over tildelinger.

Som grønn pådriver for næringslivet har vi i 2023 investert i tiltak som skal hjelpe næringslivet med den grønne omstillingen. Vi har jobbet med SINTEF og vi har avholdt innovasjonskurs i samarbeid med Ærа Strategic Innovation. Du kan lese mer om dette i kapittelet om samfunnsutbytte.

Stiftelsen SpareBank 1 SMN Utvikling har som formål å reinvestere og forvalte donasjoner fra SpareBank 1 SMN til samfunnsnyttige nærings- og utviklingsprosjekter, såkornvirksomhet eller andre allmennyttige formål som innebærer eierskap og som stimulerer til innovasjon og verdiskaping i vårt markedsområde. SpareBank 1 SMN Utvikling har ved utgangen av året eierposisjoner med en bokført verdi på 42,7 millioner kroner.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale for overstående tema:

- Samfunnsutbytte | SpareBank 1 SMN

Bidra til å styrke omstillingsarbeidet til bedrifter i Midt-Norge

Vår tilnærming til temaet
Manglende omstilling blant bedriftene i regionen vil kunne minke deres inntjening og øke antall konkurser, mens vellykket omstilling derimot vil kunne bidra til økt konkurransekraft og flere arbeidsplasser i regionen. Vår finansielle risiko avhenger av at næringslivet lykkes. Derfor er styrking av omstillingsarbeidet i regionen en prioritert oppgave, både strategisk og operasjonelt. Våre virkemidler er som omtalt tidligere skal støtte opp under dette arbeidet.

Status for omstillingen i regionen
For å sikre relevans og riktige prioriteringer, utarbeider vi årlig et bærekraftsbarometer for bedrifter, kommuner og innbyggere. Dette kunnskapsgrunnlag gir oss innsikt i omstillingsarbeidet som pågår, samtidig som regionen får innsikt i vesentlige hypoteser om arbeidet med bærekraftig utvikling i Midt-Norge.

Det er ingen uvilje mot grønn omstilling blant bedriftene i Midt-Norge, men det er stor usikkerhet om hvilke regulatoriske krav som gjelder, hvilken arbeidsmetodikk som bør følges og hva som burde prioriteres. Arbeidet med bærekraftig omstilling i Midt-Norge preges av bransjeforskjeller og bedriftenes størrelse. Vårt kunnskapsgrunnlag viser at det er bransjeforskjeller i hvor godt forberedt bedriftene i vår region er på å imøtekomme nye regulatoriske krav og samfunnets forventninger til bærekraftig omstilling. Omstillingsrisikoen er størst blant de minste bedriftene. Det er fare for at de minste bedriftene ikke klarer å tilfredsstille de store bedriftenes, og kommunenes, forventninger til systematisk bærekraftsarbeid. Samtidig ser vi at risikoforståelsen er økende, og at stadig flere bedrifter vurdere bærekraftsarbeidet som strategisk viktig. Les mer om dette i vårt bærekraftsbarometer for 2023 i bærekraftsbiblioteket på smn.no.

Samfunnsutbytte
Det midtnorske samfunnet er vår største enkelteier, og lokalsamfunnets andel av vårt overskudd kalles samfunnsutbytte. Overskuddet benyttes til allmennyttige og veldedige formål som bygger og utvikler regionen. Les mer om samfunnsutbytte i kapittelet for Samfunnsutbytte.

Samfunnsutbytte sin strategi ble revidet i 2023, og grønn pådriver ble trukket frem som en av flere satsningsområder. Vi har benyttet midler fra samfunnsutbytte til å styrke omstillingsarbeidet til bedrifter i regionen gjennom:

Etablering av "Såkorn 1 Midt"
Vi har som et tiltak for innovasjon og verdiskaping etablert en stiftelse – Såkorn 1 Midt. Det er satt av 150 millioner kroner der formålet er å bidra med kapital til grønne etableringer i tidlig fase, slik at flere ideer og bedrifter kan se dagens lys og etableres i regionen. Det jobbes med å reise tilsvarende beløp fra andre investorer i regionen.

Kompetanse som nøkkel til grønn omstilling
Som pådriver for grønn omstilling for næringslivet har vi gjennomført innovasjonskurs for små og mellomstore bedrifter i Midt-Norge både i 2022 og 2023. Innovasjonskurset har til sammen hatt 60 deltagerbedrifter i Trøndelag og på Sunnmøre i disse to årene og tiltaket videreføres våren 2024.

Unge for fremtiden
Vi har gjennom jubileumsåret ønsket å bidra til at flere unge kan ta ord til handling for en bedre verden. I samarbeid med FN-sambandet og det internasjonale FN-sambandet World Federation of United Nations Associations (WFUNA) har vi gjennomført et åtte måneder langt bærekraftsprogram for 100 unge fra hele verden. Cirka halvparten av deltagerne kom fra Midt-Norge. De unge fikk lære om bærekraftsarbeid og prosjektledelse, og gjennomførte selv prosjekter i sine lokalsamfunn. Så samlet vi alle som mannskap om bord på Statsraad Lehmkuhl. Sammen seilte vi langs kysten av Midt-Norge, i vår seilas for fremtiden.

I havnene engasjerte vi over 3.000 skoleelever i innovasjonsaktiviteter for fremtiden, sammen med Ungt Entreprenørskap, MOT og FN-sambandet. Blant annet inviterte vi til ungdomskonferansen «Handling, takk», der unge selv fikk finne løsninger på utfordringer innen plast, utenforskap og gjenbruk.

Bedriftsmarked
Vi har de siste ti årene utarbeidet bransjeanalyser for de viktigste bransjene i kundeporteføljen. I tillegg publiserer vi halvårlige kortere bransjeoppdateringer (bransjeindikatorer). Bransjekunnskap er en viktig del av kredittprosessen for å ha innsikt i drivere og risikofaktorer for hver bransje og hvordan disse utvikler seg over tid, i tillegg til å forstå kunden og kundens behov. Bransjeanalysene gir grunnlag for å prioritere hvordan vi ønsker videre utvikling av porteføljen og hvilke kriterier som skal fastsettes for utlån, herunder forhold knyttet til bærekraft.

Våre overgangsplaner beskriver hvordan vi praktiserer vår rolle som en pådriver for grønn omstilling innenfor de ulike bransjene vi finansierer. Krav og forventninger er utformet for å redusere kundens klimarisiko, som videre er en finansiell risikodriver hos SpareBank 1 SMN, og skal være med på å sikre bærekraftig omstilling og utvikling i vår region.

Vi ønsker å skape større bevissthet rundt klimarisiko hos våre kunder og motivere kundene våre til å etablere handlingsplaner for å redusere egne utslipp. Kredittengasjement på 10 millioner kroner eller større gis en ESG-vurdering og scores på en skala fra 1-10 i vår ESG-modell, noe som vil være en viktig faktor i kredittvurderingen av våre bedriftskunder.

Vi har per 31.12.2023 publisert overgangsplaner for bransjene næringseiendom og fiskeri. Flere overgangsplaner vil komme i 2024 og videre, i første omgang for shipping. Overgangsplanene med krav og forventninger er et verktøy i dette omstillingsarbeidet og er en integrert del av kundedialogen og vurderingen.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale for overstående tema:

- Bærekraftsbarometer 2023
- Overgangsplan fiskeri
- Overgangsplan landbruk
- Overgangsplan næringseiendom

Nøkkeltall og resultater 2023

Bærekraftig omstilling av Midt-Norge	Mål 2023	Resultater 2023	Mål 2024
Antall deltagere på møteplasser og nyskapingsaktiviteter	7.000 deltagere 250 gründer- og ungdomsbedrifter	5.790 deltagere 300 gründer- og ungdomsbedrifter	6.000 deltagere 250 gründer- og ungdomsbedrifter
Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram	50-100	270	500
Andel store næringslivskunder med kredittengasjement som har et klimaregnskap[1)]	25 %	24 %	25 %

[1)] «Store næringslivskunder» er kunder som overskrider to av tre følgende kriterier: Omsetning > MNOK 400, balansesum > MNOK 200, antall ansatte > 250

Tabell 13: Bærekraftig omstilling av Midt-Norge – nøkkeltall og resultater

Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN

Vi i SpareBank 1 SMN skal være en pådriver, partner og veiviser i arbeidet med bærekraftig utvikling i vår region. Vår egen omstilling er en forutsetning for å oppnå troverdighet og tillit i arbeidet med å hjelpe kundene våre å lykkes i sin omstilling.

Vi har forpliktet oss til å integrere FNs Prinsipper for Ansvarlig Bankdrift (UNEPFI) i både forretningsstrategi og kjernevirksomhet, og vi jobber bredt med FNs bærekraftsmål gjennom vår doble vesentlighetsanalyse. På denne måten ønsker vi å sette standarden for bærekraftsarbeid innen finans i vår region.

Fire vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder	Konsernet skal gå foran som et godt eksempel gjennom å redusere ressursbruk og avfallsmengde betydelig gjennom forebygging, reduksjon, resirkulering og gjenbruk	▪ Andel av konsernets vesentlig innkjøp (> 100.000 kr) fra leverandører som har et klimaregnskap	Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring
Styrke data og cybersikkerhet	Sikre en systematisk og risikobasert tilnærming for å ivareta informasjonsverdier og unngå at data kommer på avveie	▪ Andel ledere og ansatte i konsernet som har fullført kompetanse- og holdningsprogrammet for informasjonssikkerhet (Passopp)	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Fremme mangfold, inkludering og likebehandling	Gå foran som en inkluderende arbeidsplass med like muligheter for alle	▪ Kategoriscore på minimum 8 for mangfold, inkludering og likebehandling i WT	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Redusere karbonavtrykk i daglig drift	Redusere karbonavtrykk i tråd med målbaner mot netto null utslipp i 2050.	▪ 8 % årlig reduksjon av klimagassutslipp i daglig drift	Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring

Tabell 14: Bærekraftig omstilling av SpareBank 1 SMN – vesentlige tema

Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder

Vår tilnærming til temaet

Våre verdi- og leverandørkjeder er essensielle for at vi skal etterleve våre strategiske initiativer, og oppnå våre målsetninger. Som et større finanskonsern, og del av SpareBank 1 alliansen, er vi en betydelig innkjøper av varer og tjenester, og vår innkjøpspraksis har betydning for omstillingen nasjonalt og regionalt. Som finanskonsern er vi en tjenesteytende kunnskapsbedrift, og vi har størst mulighet til å påvirke eksempelvis klimagassutslipp, arbeidstakerrettigheter og likestilling gjennom verdi- og leverandørkjedene vi er en del av. Vi er av den grunn avhengig av å stimulere til ansvarlig ressursbruk hos leverandører og forretningspartnere gjennom tydelige krav til klima- og miljø, sosiale forhold og etisk styring. I tillegg er vi nødt til å kunne vise til konkrete og vellykkede omstillingsaktiviteter i vår daglige drift for å øke troverdigheten i dialogen med våre kunder.

Status for arbeidet

Et av våre mål er å påvirke kunder og ansatte til å gjøre bevisste, personlige og profesjonelle valg som bidrar til å gjøre konsernet og konsernets produkter mer bærekraftige.

Anskaffelser i SpareBank 1 SMN gjøres både sentralt og ute i markedsområdene, og det er viktig for oss som innkjøper å ha et bevisst forhold til ressursbruk, og kontinuerlig etterstrebe oversikt og kontroll av våre leverandørkjeder. Vår «Standard for Innkjøp» konkretiserer klare retningslinjer ved anskaffelser, for blant annet å ivareta økende lovkrav, samt målsettingen om å være en lokal og regional pådriver innenfor det grønne skiftet. Vi stiller krav om at:

- Leverandøren skal, om et minimum, tilfredsstille og rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og etiske prinsipper (herunder bestemmelser om forhold som lønn, arbeidstid, helse, miljø, sikkerhet og korrupsjon).
- Leverandøren skal ha retningslinjer for bærekraft, og at disse er understøttet av handling. I standardkontraktene er det nedfelt at vi kan kreve innsyn i, og oppfølging av etterlevelse av våre krav. Manglende etterlevelse anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen. De samme kravene er gjeldende for leverandørens underleverandører og samarbeidspartnere som er tilknyttet leveranse til oss. Kravene vi stiller er i henhold til vår etterlevelse av Åpenhetsloven.
- Tilbydere i anbuds- og tilbudsforespørsler skal dokumentere godkjent miljøsertifisering og har, eller har plan om, å etablere klimaregnskap.

I 2023 har vi videreført følgende fokusområder:

Profesjonalisering av leverandørkjeden:
Ved å kartlegge våre leverandørers klimaregnskap har vi bidratt til å sette viktigheten av klimaregnskap på dagsorden for de som enda ikke har dette. Vi har tatt inn dette som et kvalifikasjonskrav i våre anbudsmaler.

Bidra til ansvarlig ressursbruk og sirkulærtankegang
Logistikksystemet Loopfront, en database for ombruk, bidrar til at vi kan re-allokere inventar i kontornettet i stedet for å kjøpe nytt. Vår møbelleverandør har omstilt seg fra å være en ren møbelleverandør, til å bli en rådgiver for ombruk av brukte møbler. I 2023 har vi hatt to pilotprosjekter der aktiviteter knyttet til ombruk, reparasjon, redesign, transport og gjenvinning har blitt satt i system. Gjennom logistikksystemet har vi tilgang på kalkyler som viser faktisk reduksjon av klimagassutslipp som gir oss innsikt til videre forbedringsarbeid.

100 prosent-definisjonen
I tråd med kravene for miljøtårnsertifiseringen hatt en gjennomgang av egne driftsleverandører. Arbeidet ble påbegynt i 2019, hvor det ble kartlagt hvilke leverandører som innehar en miljøsertifisering av merke ISO 14001, EMAS eller Miljøfyrtårn. Vår målsetting var at 100 prosent av egne driftsleverandører skal være miljøsertifiserte innen utgangen av 2022. Målet ble oppnådd, men det er et kontinuerlig arbeid å opprettholde 100 prosent-definisjonen.

Som følge av vårt krav til klimaregnskap har en ny dimensjon blitt lagt inn under 100 prosent-definisjonen. Vår langsiktige målsetning er at 100 prosent av våre leverandører skal ha klimaregnskap. I første omgang prioriterer vi å kartlegge og påvirke våre leverandører hvor vi handler for over 100 000 NOK i året. Dette arbeidet fortsetter i 2024.

Ved årets utløp har vi dokumentert at 9 av våre 10 største leverandører har klimaregnskap.

Samarbeidet med SpareBank 1 Utvikling
Allianseinnkjøp er SpareBank 1-alliansens sentrale innkjøpsorgan og inngår leverandøravtaler på oppdrag fra bankene. Disse avtalene representerer våre vesentligste avtaler.

Allianseinnkjøp forventer, på lik linje som Innkjøp i SpareBank 1 SMN, at leverandører og forretningspartnere har et bevisst forhold til bærekraftrisiko i sin egen virksomhet og leverandørkjede. Det stilles krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og disse er understøttet av handling. Videre stilles det krav om etterlevelse av Åpenhetsloven, føring av klimaregnskap og plan for omstilling til netto null.

I 2023 har vi fokusert på seks områder i vårt arbeid med leverandørkjeden:

- Intern veiledning for bærekraftige innkjøp
- Oppsummering om åpenhetsloven – hvordan man enkelt kommer i gang
- Standard kontraktvedlegg om bærekraft
- EUs bærekraftdirektiv (CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive)
- Policy for ivaretakelse av grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter
- SpareBank 1 SMNs redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Allianseinnkjøp og SpareBank 1 SMN sitt arbeid med Åpenhetsloven
«Bærekraft i Innkjøp» er et begrep brukt siden 2019 og betyr at grundige ESG-vurderinger er etablert i all innkjøpspraksis. Leverandøroppfølging innen bærekraft har siden 2019 vært basert på OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger, de samme retningslinjene som er bærende i Åpenhetsloven. I henhold til Åpenhetsloven er vi pliktig til å offentliggjøre en redegjørelse om våre aktsomhetsvurderinger innen 30.06.2023. Redegjørelsen ble publisert innen fristen.

Vi har kartlagt lokale og forholdsvis mindre leverandører. Disse har blitt bedt om å signere alliansens “Krav til leverandører om bærekraft og forretningsetiske forhold”. Arbeid med aktsomhetsvurderinger av mindre lokale leverandører vil fortsette i 2024. Gjennom en tidligere risikobasert kartlegging av 249 eksisterende allianseleverandører, ble det prioritert 12 leverandører i 2022 som ble nærmere fulgt opp mot etterlevelse av Åpenhetsloven.

Under følger et utdrag fra våre aktsomhetsvurderinger gjennomført i 2022:

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger i 2022				
Faktiske og potensielle negative konsekvenser for menneske- rettigheter og anstendige arbeidsforhold kartlegges og vurderes på følgende måte:	Disse egnede tiltak er iverk- satt for å stanse, fore- bygge eller begrense negative konsekvenser:	På denne måten følger vi med på gjennomføring og resultater av tiltak:	På denne måten har vi kommunisert med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert:	På denne måten sørger vi for eller samarbeider om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd:
Følge opp 12 utvalgte leverandører innen bærekraft med dybdeundersøkelser. Leverandørene er innen kontormøbler, IT-utstyr, IT-tjenester og konsulent og bemanningsselskaper. De ble valgt på grunn av kriterier som risiko for neg. påvirkning, mulighet for å redusere risiko, størst omsetningsvolum og kjernevirksomhet.	Utvalgte leverandørers manglende oppfølging av aktsomhets- vurdering ihht. til OECDs retningslinjer ble fulgt opp med frister for forbedring.	Frister for å rette mangler, oppfølgingsmøter m.m. der retting ikke er tilfredsstillende.	Dette beskrives i innspill til bankenes årsrapport og i kvartalsmøter med alliansen (Samarbeidsutvalg innkjøp) der oppnådde forbedringer rapporteres.	De fleste leverandørene hadde retningslinjer m.m. på plass, mens 6 av 12 som ikke hadde påbegynt aktsomhetsvurdering i henhold til åpenhetsloven har utført dette etter tilbakemeldinger fra allianseinnkjøp. Alle leverandørene har nå dokumentert retningslinjer m.m. og redegjort for aktsomhetsvurderinger.

Tabell 15: Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger i 2022 i tråd med Åpenhetsloven

Samtlige 12 leverandører har redegjort for sine aktsomhetsvurderinger. Oppfølgingen av redegjørelsene viser at leverandørene legger mest vekt på den generelle beskrivelsen av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer osv. Det er mindre opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomhetene har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger.

Oppfølging av redegjørelsene i 2023

To av leverandørene har blitt fulgt opp videre - en større leverandør av IT-utstyr og en større leverandør av IT-tjenester. Begge leverandørene ble orientert om at vår vurdering av deres redegjørelse er at det ikke var lagt nok vekt på opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser, jf. Åpenhetsloven §§ 5 b og 5 c. De ble bedt om en nærmere tilbakemelding på dette. Leverandøren av IT-utstyr ble i tillegg bedt om å redegjøre for undersøkelser hos en av sine underleverandører av elektroniske komponenter i Kina.

Leverandøren av IT-utstyr har gitt mer konkret informasjon om faktiske funn i 2022 hos seks underleverandører i Asia som hadde «avvik knyttet til indikatorer på moderne slaveri innen kostnader til rekruttering, reise, medisinsk behandling og opphold. Det var et tilfelle av tilbakeholdt pass og en månedslønn og et tilfelle av tvungen overtid». Leverandøren skriver videre at de i «samarbeid med Responsible Business Alliance (RBA) har krevd at underleverandørene stopper den ulovlige praksisen og følger opp med stedlig revisjon. Det er også tilbakebetalt om lag 0,8 mill. USD til 200 ansatte i 2022».

Hos underleverandøren i Kina, som leverandøren av IT-utstyr ble bedt å redegjøre for, ble det avdekket «avvik for overtidsarbeid, bostøtte og trygdeavgifter. Dette indikerer systemfeil i kontrollprosesser og er under oppfølging».

Leverandøren av IT-tjenester har ikke offentliggjort redegjørelsen lett tilgjengelig på sine nettsider slik åpenhetsloven krever, men viser i stedet til årsrapporten. Vi anser ikke dette som tilstrekkelig. Til dette uttaler leverandøren at «det er relevant å se redegjørelsen sammen med øvrig innhold i vår bærekraftsrapportering, der flere andre områder også griper inn i vårt arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det vises her blant annet til kapitler om «responsible sourcing», «employee experience», «diversity and inclusion» og «cybersecurity & privacy».

Selv om det kan være interessant å se leverandørens redegjørelse i sammenheng med øvrig informasjon om bærekraftarbeid, kan ikke dette helt eller delvis erstatte redegjørelsen, som etter Åpenhetsloven skal gjøres lett tilgjengelig på deres nettsider. I tillegg skal det bemerkes at det ikke er lett å se hva som faktisk er redegjørelsen i årsrapporten og hva som er relevant tilleggsinformasjon slik leverandøren har uttalt. Når det er sagt, så anser vi denne leverandørens generelle arbeid med bærekraft som meget godt.

Allianseinnkjøp kommenterer:
Allianseinnkjøp arbeider for økt bevissthet, kompetanse og etterlevelse av bærekraft i innkjøp. Vi samarbeider særlig med bærekraft- og innkjøpsmiljøene i bankene og produktselskapene om dette.

Bankene og produktselskapene forventer at SB1U rapporterer på innkjøpsområdet i henhold til EUs standarder for 2024 (jf. CSRD). Dette blir et samarbeid, der de som har rapportbehovet melder ønsket rapportområde til SB1U basert på egen interessent- og vesentlighetsanalyse. SB1U skal først rapportere selvstendig etter bærekraftdirektivet for regnskapsåret 2025.

Fullstendige redegjørelser er publisert på:

- Sparebank 1 SMN Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger
- SpareBank 1 Utvikling DA – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

Våre aktsomhetsvurderinger for 2023 vil bli offentliggjort innen 30.06.2024 på smn.no/bærekraft.

Relevante styrende dokumenter
Følgende styringsdokumenter er sentrale for overstående tema:

- Bærekraftsstrategi
- Policy for bærekraft
- Standard for innkjøp
- Retningslinjer for bærekraft i innkjøp
- Leverandørerklæring bærekraft
- Standard kontraktsvedlegg om bærekraft
- Krav til leverandører om bærekraft og forretningsetiske forhold
- Policy for tjenestereise

Styrke data- og cybersikkerhet

Vår tilnærming til temaet

Data- og cybersikkerhet er nært knyttet til andre sikkerhetsutfordringer i dagens digitale samfunn, herunder geopolitikk, globale og lokale verdi- og leverandørkjeder og krisehåndtering. Vårt omdømme og tillit i markedet er derfor påvirket av vårt digitale forsvar og robusthet i møte med dataangrep og tjenestenekt fra ondsinnede aktører. Kundene anser data- og cybersikkerhet som en grunnleggende forutsetning for sin bankforbindelse, og manglende etterlevelse vil kunne føre til bortfall av både nye og nåværende kunder. For oss er dette et kontinuerlig og særskilt viktig arbeid for å etterleve de lover og regler som foreligger, opprettholde tillit og troverdighet som finanskonsern, og ivareta våre kunders sikkerhet på best mulig måte.

Trusselbildet i 2023

Geopolitisk uro har også preget 2023, både som følge av pågående krig i Ukraina og i Gaza. Det er en vedvarende bekymring at noen av de krigførende partene i nevnte konflikter kan ramme våre tjenester eller felles finansiell infrastruktur både gjennom målrettede eller vilkårlige digitale angrep.

Vi befinner oss også i en tid hvor en presset økonomi med flere rentehevinger, og dyr mat og strøm, fører til økt press på enkeltpersoner og på de finansielle institusjonene. Slike endringer påvirker trusselbildet innenfor data- og cybersikkerhet og hvordan vi jobber for å styrke og vedlikeholde vår digitale motstandsdyktighet.

Vi har også opplevd tjenestenektangrep rettet mot finansiell sektor, inkludert mot SpareBank 1-alliansen. Angrepene har ikke ført til vesentlige driftsforstyrrelser, og vi har sammen med våre partnere lyktes med å begrense effekten av angrepene til et minimum. Motivasjonsfaktorene bak slike angrep er ofte politiske, og angrepene arter seg ofte på en annen måte enn de økonomisk motiverte angrepene. Målet til trusselaktørene er å sabotere eller skape uro og usikkerhet rundt banktjenestenes stabilitet og tilgjengelighet.

Fokus og prioritering

Sikkerhet i digitale verdikjeder er et av områdene som har fått økt fokus i 2023. Digitale verdikjeder er komplekse, kan gå på tvers av landegrenser og inkludere flere ledd med underleverandører. Oversiktligheten over den digitale infrastrukturen og komponentene som utgjør den, minker når stadig flere systemer skal fungere og kommunisere sammen, samtidig som man også benytter seg av utkontraktering. Kriminelle aktører vil fortsette å forsøke å utnytte uoversiktligheten i leverandørkjedene også fremover, noe vi må ta høyde for gjennom tett oppfølging av sikkerheten også hos leverandører.

Kort- og BankID informasjon er fortsatt attraktivt for ondsinnede aktører, hvor målet er å misbruke dette til egen vinning. Vi prioriterer derfor sikkerhetsarkitektur og nye sikkerhetsløsninger høyt. Sammen med resten av alliansen har vi også i 2023 forsterket kompetansen innenfor cybersikkerhetsområdet. Vi utveksler sikkerhetsfaglige vurderinger og erfaringer vårt allianse-felles sikkerhetsråd, som består av medlemmer fra bankene i SpareBank 1-alliansen.

Vi har fokus på data- og cybersikkerhet på teknisk-, menneskelig- og organisatorisk nivå. I tillegg til de tekniske sikringstiltakene, står arbeidet med en god sikkerhetskultur sentralt gjennom holdningsskapende arbeid og god bevisstgjøring og opplæring. Vårt etablerte kompetanse- og holdningsprogram for

informasjonssikkerhet, Passopp, bidrar til å styrke sikkerhetskulturen i hele organisasjonen. Vi bruker resultatene fra Passopp aktivt for å planlegge og prioritere fremtidige kompetanse- og holdningskurs innenfor sikkerhetsområdet.

Vi har høy kapasitet for å ivareta nødvendig sikkerhet, høy driftskontinuitet og sikre tjenestene overfor kundene. Informasjonssikkerhet i forbindelse med åpen bankfront, samordning og skytjenester er særlig prioritert.

I tillegg har avdeling IT og sikkerhet et tett samarbeid med SpareBank 1 Utvikling som utførende samarbeidspartner på flere områder. Cybersikkerhet er et område hvor de operative oppgavene, inkludert kontinuerlig overvåkning av bankens systemer og døgnkontinuerlig vakt for hendelseshåndtering, ivaretas av SpareBank 1 Utvikling. TietoEvry leverer felles grunnplattform på klienter og servere til SpareBank 1-alliansen. Det sikrer blant annet at nyere versjoner av operativsystem benyttes og at operativsystem oppdateres med generelle oppdateringer minimum en gang i måneden og sikkerhetsoppdateringer umiddelbart.

Policy for informasjonssikkerhet er det grunnleggende styringsdokumentet for all behandling av informasjon. Policyen er oppdatert i 2023 med tanke på endringer i trusselbildet, regulatoriske endringer og nye teknologiske løsninger inkludert bruk av kunstig intelligens. Konsernet har en egen policy for utkontraktering av IT-tjenester samt en felles sikkerhetsstrategi som gjelder for hele alliansen. Utkontraktering av kritiske eller viktige tjenester skal styrebehandles, og meldes til Finanstilsynet. Gitt endringer i trusselbildet og høy kompleksitet i verdikjedene har vi styrket vår kapasitet på oppfølging av utkontrakteringer i 2023.

IKT-forskriften er førende for arbeidet med informasjonssikkerhet, og SpareBank 1 SMN revideres jevnlig både av intern- og eksternrevisjon opp imot denne forskriften. I år har også Stortinget vedtatt en ny lov om digital sikkerhet som vil gjelde for tilbydere av samfunnsviktige tjenester innen bla. bank og finansmarkedsinfrastruktur. Loven bygger på NIS-direktivet (NIS-1), som er EUs tiltak for å sikre et høyt felles nivå for sikkerhet i nettverks- og informasjonssystemer i hele Unionen. For virksomheter i finansnæringen kommer også EUs Digital Operational Resilience Act (DORA) som skal styrke finansielle institusjoners digitale motstandsdyktighet gjennom IKT-risikostyring. Slike regulatoriske endringer vil påvirke hvordan vi jobber med data- og cybersikkerhet i årene fremover.

Ansvaret for data- og cybersikkerhet ligger til avdeling IT og Sikkerhet i SpareBank 1 SMN. Avdelingen består av 20 årsverk. Med det formelle ansvaret for området data- og cybersikkerhet utfører avdelingen også i stor grad de operative oppgavene. Deler av disse oppgavene er satt bort til samarbeidspartnere og leverandører. Egne ansatte utfører blant annet tilgangskontroll til systemer og data, grunnsikring av servere og korrekt tilgangsnivå for ansatte, samt programvare for å sikre systemer og tjenester mot uautorisert adgang og sikkerhetskopiering av lokalt lagrede data.

På smn.no finner kundene tips og råd for sikker bruk av våre tjenester.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Policy for informasjonssikkerhet

Fremme mangfold, inkludering og likebehandling

Vår tilnærming til temaet

I SpareBank 1 SMN jobber vi målrettet for å sikre mangfold, inkludering og likebehandling i utviklingstiltak, rekrutteringsprosesser, lønnsdannelser, og ved omorganiseringer og rolleendringer. Vi mener at mangfold og inkludering bidrar til nyanserte og ulike syn på hverdagslige problemstillinger og spørsmål, samtidig som det gir et mer spennende, utviklende og dynamisk arbeidsmiljø. Vi streber etter at medarbeidere skal oppleve tilhørighet og behandles likeverdig gjennom hele arbeidsforholdet, og jobber aktivt for å sikre likestilling og unngå diskriminering i alle deler av arbeidsforholdet, fra stillinger lyses ut til arbeidsforhold avsluttes.

Status

Vi har underskrevet Kvinner i Finans Charter som forplikter oss til å sette mål for kjønnsbalansen på ledernivå. Målsettingen er at andelen kvinnelige ledere skal være minimum 40 prosent, og det er også en klar ambisjon om å øke andelen kvinnelige ledere i tyngre lederstillinger. God balanse mellom kjønn på alle organisasjonsnivå etterstrebes, og andelen kvinner i lederstillinger med personalansvar var på 45 prosent i 2023, en økning på to prosent siden 2022. Konsernledelsen består i dag av ti personer, hvorav to er kvinner. Konserndirektør for Teknologi og utvikling har et dedikert ansvar for oppfølging av arbeidet med likestilling og mangfold, og er vår representant i Kvinner i Finans Charter.

Vi har etablert et eget forum for mangfold, inkludering og likebehandling. Forumet følger opp handlingsplaner og tiltak som er besluttet iverksatt. Mangfold, inkludering og likebehandling er langsiktig arbeid, og det jobbes kontinuerlig med dette i alle ledd i organisasjonen.

Vi er en IA-bedrift (inkluderende arbeidsliv) og avtalen forplikter oss å legge til rette for god dialog og tillitsforhold mellom ledere og medarbeidere for å få ned sykefraværet. Det har i 2023 vært fokus på å sikre at våre prosesser for medarbeideroppfølging i sykdomsforløp etterleves og kontinuerlig forbedres. Rutiner på inkluderende oppfølging av medarbeidere ved sykdom er forbedret, og HR jobber tett med ledere for å sikre god veiledning og støtte i oppfølgingsprosesser.

På verdensdagen for psykisk helse var tema i år #Lagplass. Vi markerte dagen med å understreke behovet for tilhørighet, raushet og inkludering, og dele tips om hva ansatte og ledere kan gjøre for å bidra til dette. Vi informerte også om hvilke muligheter medarbeidere har til å få støtte gjennom arbeidsgiver ved behov.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Mandat for MIL-forum
- Policy diskriminering
- Rapport "Kvinner i Finans Charter"

Karbonavtrykk i daglig drift

Vår tilnærming til temaet

Selv om finansnæringen har neglisjerbare direkte utslipp, og vår klimapåvirkning i hovedsak er indirekte konsekvens av kapitalen vi forvalter gjennom utlån og investeringer, er vi nødt til å omstille vår daglige drift for å oppnå våre kortsiktige og langsiktige målsetninger. I tillegg, for å ivareta rollen som grønn pådriver for våre kunder, er vi nødt til å vise til måling, handlingsplaner og vellykkede klima- og miljøtiltak i vår egen daglige drift. Vi har også tro på at omstilling av vår daglige drift skaper stolthet og øker bevisstheten rundt tema hos våre ansatte, som de videre kan ta med i kundedialogen.

Klimagassutslipp fra daglig drift

Vårt lokasjonsbaserte oppstrømsutslipp utgjorde 18.553 tCO_2e i 2023, en reduksjon på 4 prosent sammenlignet med 2022. Forbruk av elektrisitet (151 tCO_2e), kjøpte varer og tjenester (14.462 tCO_2e), forretningsreiser (2.056 tCO_2e) og kapitalvarer (1.599 tCO_2e) er de største driverne bak klimagassutslipp i vår daglige drift, men står kun for 1,8 prosent av vårt totale klimagassutslipp. Resterende 98,2 prosent stammer fra vår utlånsvirksomhet.

Fullstendige klimaregnskap for morselskap og konsern er vedlagt årsrapporten. Her er nøkkeltall, metodikk, forutsetninger og begrensninger beskrevet i detalj.

Fokus på sirkulærøkonomi

En mer ressurseffektiv og sirkulær økonomi er nødvendig dersom vi skal klare å nå målsetningene vi har forpliktet oss til på, både i SpareBank 1 SMN, men også nasjonalt og internasjonalt. Vi har i 2023 etablert en intern prosjektgruppe med ressurser fra flere forretningsområder til å utvikle et rammeverk for sirkulær omstilling i konsernet. Arbeidet er organisert i to faser, hvor det i første fase fokuseres på konsernets daglige drift, før vi i andre fase vil fokusere på utlånsporteføljene.

En rekke drivkrefter, deriblant regulatoriske krav, forpliktelser, nasjonale føringer, strategiske mål og resultat fra interessentdialog, fører oss i retning av økt sirkularitet innenfor alle delene av vår daglige drift. Overgangen til en mer sirkulær økonomi er en utfordring som krever kompetansebygging, bredt engasjement, forankring i alle deler av konsernet, samt tett samarbeid med samfunnet. Vi er i gang med å planlegge interne sirkulære pilotprosjekter med hensikt å skape et bredt engasjement og læring på veien mot innfasing av mer sirkularitet i vår daglige drift.

Sirkulærøkonomi forventes å standardiseres og spille en betydelig rolle i næringslivet i årene som kommer. Vi ønsker som grønn pådriver å ta vår del av ansvaret i omstillingen.

Eiendomsforvaltning

Vi har et tett samarbeid med Kjeldsberg Eiendomsforvaltning (KEF) innen eiendomsforvaltning og energi- og miljøoppfølging av vår virksomhet. Som en del av dette samarbeidet henter KEF inn energi- og miljødata for bygningsmassen på flere av våre kontorer, i tillegg til at driftere av byggene raskt kan rykke ut for å utbedre feil. Det er også satt helt tydelige krav i samarbeidet mellom oss og KEF for årlig energireduksjon fra eiendomsporteføljen og aktiv påvirkning for å redusere klimafotavtrykk, noe som bidrar til å realisere konsernets bærekraftstrategi. Det er besluttet at all elektrisk kraft som kjøpes inn av banken skal være 100 prosent fornybar, noe som opprettholdes gjennom kjøp av opprinnelsesgarantier.

Vi har fokus på bærekraft i forbindelse med endringer i kontorstrukturen. Ett eksempel er vårt finanshus i Molde der vi har flyttet inn i et rehabilitert bygg i sentrum med ambisjon om sertifiseringen BREEAM In-Use «Excellent» - et prosjekt hvor ombruk av møbler og inventar hatt høy prioritet. Det er også iverksatt et forprosjekt på vårt bygg i Steinkjer med ambisjon om Breeam in Use Excellent sertifisering. Med støtte fra Enova har vi igangsatt arbeid med energikartlegging av våre eide bygg Steinkjer, Ålesund og Volda. Kartleggingen vil angi potensiale for energieffektiviseringstiltak i eiendommene med påfølgende tiltak.

Med bakgrunn i konsernets bærekraftstrategi og klimastrategi med tilhørende klimamål, vil fokuset på bærekraft i daglig drift styrkes i 2024. Dette vil gjøres gjennom en strukturert prosess hvor det legges en langsiktig strategi for å oppnå våre mål i 2030 og 2050. Fokus vil være på energieffektivisering og sertifiseringer på egeneide eiendommer, men vi vil også rette fokus på våre leide kontorarealer gjennom dialog med huseiere med ambisjon om å gjennomføre tiltak som samsvarer med konsernets bærekraft- og miljøstrategi.

Vi har gjennom flere år benyttet Miljøfyrtårn som et verktøy for miljøledelse og har i 2023 fortsatt arbeidet med å integrere dette som en del av vår virksomhetsstyring. Interne strukturer, rutiner og prosesser har blitt ytterligere forbedret og verktøy for oppfølging videreutviklet. Vi har blant annet innført miljøgrupper på alle lokasjoner for å ytterligere styrke lokal forankring og oppfølging. Det er også etablert en arena for alle miljøansvarlige i konsernet med hensikt å sikre felles rolleforståelse, kunnskap-/erfaringsdeling, og styrket tilhørighet og eierskap. I 2024 vil rollen som miljøansvarlig forsøkes styrkes i enda større grad. I løpet av 2023 har syv lokasjoner vært gjennom en resertifiseringsprosess med bank- og finanskriterier. Alle finanshus vil i løpet av 2024 bli revidert for å bli resertifisert og vurderes opp mot bank- og finanskriteriene gjennom Miljøfyrtårn. Rapportering, oppfølging og evaluering av dette er blitt godt mottatt blant våre ansatte.

Vi er i ferd med å implementere et styringssystem som vil gi klimadata på avdelingskontornivå. Dette vil være med på å øke bevisstheten og motivasjonen internt når det gjelder bærekraft i kjernevirksomheten, og det vil ha nytteverdi for bankens kunder og samarbeidspartnere. Det vil også iverksettes et arbeid med å utvikle et nettbasert interaktivt opplæringssystem for alle ansatte som omhandler bærekraft og miljø.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Klimastrategi
- Energi og klimaregnskap 2023, konsern
- Energi og klimaregnskap 2023, SpareBank 1 SMN
- Retningslinjer for bærekraft i innkjøp
- Policy for tjenestereiser

Nøkkeltall og resultater 2023

Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN	Mål 2023	Resultater 2023	Mål 2024
Andel av konsernets vesentlige innkjøp (>100.000 kr) fra leverandører med klimaregnskap	50 %	68 %	80 %
Andel ledere og ansatte som har gjennomført e-læring i informasjonssikkerhet	100 %	90 %	100 %
Kategoriscore mangfold, inkludering og likebehandling i Winningtemp[1)]	I/A	I/A	I/A
Totalt klimagassutslipp fra daglig drift	16,4 (1000 tCO_2e)	18,5 (1000 tCO_2e)	SBTi[2)]

[1)] Vi har revidert bærekraftsmodulen i Winningtemp, og dette nøkkeltallet inngår nå som en del av nøkkeltallet *Kategoriscore bærekraft i Winningtemp*

[2)] Våre målsetninger knyttet til klimagassutslipp er fra og med 2023 under utarbeidelse i forbindelse med vår forpliktelse til SBTi.

Tabell 16: Bærekraftig omstilling av i SpareBank 1 SMN – nøkkeltall og resultater

Mennesker og organisasjon

Vår HR-strategi tydeliggjør retning, mål, plan og rammer for arbeidet innenfor området Mennesker og organisasjon. Våre medarbeidere er konsernets viktigste ressurser, og for å kunne levere gode kundeopplevelser og rådgiving av stor verdi for våre kunder er vi avhengige av et mangfold av medarbeidere som er engasjerte, kompetente, nysgjerrige og utviklingsorienterte. Våre handlingsplaner har som hensikt å sikre dette, og HR-strategien har definert tydelige mål og tiltak innenfor dimensjonene organisasjon, mennesker, ledelse og kultur.

HR-strategien og handlingsplaner tar utgangspunkt i forretningsmål og strategier for både konsern- og forretningsområdene, samt relevante drivere og regulatoriske krav. I 2023 har fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre hatt et særskilt fokus, hvor vi har vært opptatt av å sikre en vellykket fusjonsprosess og en god introduksjon til konsernet for våre nye medarbeidere på Sunnmøre. Det har også vært ett år hvor teknologisk utvikling innen kunstig intelligens og store språkmodeller har gjort et gjennombrudd. Konsernet har jobbet strukturert med å tilgjengeliggjøre ny teknologi og nye arbeidsverktøy for å effektivisere ansattes arbeidshverdag.

Organisasjon

Mål: Sørge for at organisering, strukturer, systemer og prosesser understøtter konsernets forretningsbehov og sikrer måloppnåelse og utvikling

Lønn og bonusordninger
Lønn og bonusordninger er nærmere beskrevet i rapport om lønn til ledende ansatte publisert på smn.no /barekraft

Prosesser
I 2023 har vi videreført arbeidet med å forsterke effektene av “Ett SMN”, med fokus på samarbeidsmodeller og synergi på tvers av kundeenheter og fagmiljø. Gjennom 2023 har vi sett at denne modellen gir gevinster, og vi har fortsatt arbeidet med å samle konsernets forretningsområder under samme tak flere steder i regionen. Dette gir grunnlag for sterkere fagmiljø, enda tydeligere eierskap til arbeidsplassen, samt økt medarbeidertilfredshet.

Fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre har hatt stor fokus i 2023. Fusjonen innebar at vi fikk 72 nye ansatte. Det ble i forbindelse med fusjonen etablert en ny divisjon som inkluderer både ansatte fra SpareBank 1 Søre Sunnmøre og SpareBank 1 SMN sine øvrige ansatte på Sunnmøre og i Fjordane. Det ble etablert en egen ledergruppe for divisjonen, og Stig Brautaset ble konserndirektør og representerer divisjonen i konsernledelsen. Det ble gjennomført kompetansekartlegging av de ansatte, og nye roller og organisering ble beskrevet. Vi har lagt stor vekt på å sikre at våre nye kolleger fra SpareBank 1 Søre Sunnmøre skulle få en god start hos oss, og det er gjennomført omfattende introduksjons- og opplæringsprogram for å sikre dette.

Hybrid arbeidshverdag og hverdagsbalanse
SpareBank 1 SMN skal være en arbeidsplass hvor våre ansatte opplever en god balanse mellom jobb og fritid. Konsernets livsfasepolitikk skal sikre at ansatte i alle livsfaser ivaretas. Det finnes ordninger både med

fleksibel arbeidstid og mulighet for å jobbe hjemmefra slik at ansatte kan tilpasse arbeidshverdagen til familiesituasjonen sin. Vi har gode rutiner for den hybride arbeidshverdagen som sikrer et godt og forsvarlig arbeidsmiljø for våre ansatte og at våre ansattes behov og forventninger ivaretas.

Organisasjons- og medarbeiderutvikling

Engasjerte og tilfredse medarbeidere som opplever mestring, arbeidsglede og personlig utvikling er avgjørende for at vi skal lykkes. I 2023 har vi jobbet mye med oppfølging og utvikling knyttet til Winningtemp, som er vårt verktøy for å måle våre ansattes engasjement, tilfredshet og opplevelse av egen arbeidshverdag. Innsikten vi får gjennom bruk av verktøyet gjør det enklere for konsernledelsen, øvrige ledere og medarbeidere å sette fokus og tiltak på spesifikke områder vi enten må forsterke, utvikle eller endre. Resultatene fra disse temperaturmålingene er integrert i konsernets forretningsmål og følges opp av de respektive ledergruppene. I 2023 videreførte vi arbeidet med å dele kunnskap og erfaring om beste praksis mellom ledere for å sikre at verktøyet gir effekt for organisasjonen og den enkelte ansatte.

Varslingsprogram

Vi har interne retningslinjer for varsling. Ansatte oppfordres til å varsle dersom de blir kjent med, eller selv opplever, kritikkverdige forhold. Ansatte kan varsle via flere interne kanaler, blant annet nærmeste leder, leder for Mennesker og organisasjon og juridisk direktør. Det er også etablert en ekstern varslingskanal som ivaretar varslers eventuelle ønske og behov for anonymitet.

Informasjon om ansattes mulighet og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold er lett tilgjengelig på våre intranettsider. Det ble registrert fire varsler i 2023.

Winningtemp sender også ut spørsmål innenfor tema som diskriminering, likebehandling og trakassering. I tilfeller hvor ansatte responderer med lave skårer blir det automatisk gitt varsling til HR (anonymt) som følger opp via anonymiserte dialogmuligheter innebygd i verktøyet.

Arbeidstakerrettigheter

Vi respekterer og tar hensyn til internasjonale arbeidstaker- og menneskerettigheter. Det er utarbeidet og publisert policydokument på konsernets nettsider som spesifiserer de konvensjonene, rammeverkene og retningslinjene som konsernets selskaper følger.

Organisasjonsrett er viktig. En betydelig andel av de ansatte er medlem i en fagforening, og konsernet legger stor vekt på å ha et godt samarbeid med disse. Det er frivillig å organisere seg, og konsernet diskriminerer ikke ansatte som ikke er organisert. Andelen ansatte i konsernet som var omfattet av tariffavtale utgjorde 77 prosent i 2023.

Lønns- og arbeidsvilkår

Vi skal ha konkurransedyktige belønningsmodeller, og det jobbes kontinuerlig med å sikre dette. Fastlønn utgjør den største enkeltdelen av belønningen etterfulgt av pensjon, kollektive goder og forsikringer.

For å sikre konsistens og likebehandling i lønnsfastsettelse og lønnsvurderinger benyttes Korn Ferry sin stillingsevaluering som verktøy for definering av stillingsnivå.

Gjennom flere år har vi jobbet for likelønn mellom kjønnene og i 2023 var kvinners andel av menns lønn 90 prosent totalt for konsernet. Kvinners andel av menns lønn for ledere i konsernet var på 84 prosent. Det er variasjoner innenfor de ulike datterselskapene, stillingsnivå og ledelsesnivå.

Helse og fysisk aktivitet
Det jobbes systematisk med helse, miljø og sikkerhet, primært i dialog med verneombud, HR og ledere på avdelingsnivå. Vi ønsker å legge til rette for at medarbeiderne kan holde seg i god fysisk form.

I 2023 ble Hjertebank lansert som et nytt konsept for å legge til rette for både bedre fysisk og psykisk helse, og erstatter vår tidligere satsning "Bedre form". Hjertebank-konseptet vil få full effekt og blir et satsingsområde for hele konsernet i 2024. Tiltaket har som formål å bygge fellesskap og kultur, og stimulere enkeltpersoner og avdelinger til trening gjennom lystbetonte konkurranser og treningsaktiviteter.

Det legges i tillegg til rette for at ansatte enkelt kan trene på vei til og fra jobb. I den forbindelse er det ved hovedkontoret en egen sykkelgarasje med verksted og rengjøringsanlegg, i tillegg til garderober med alle fasiliteter.

Det er godt dokumentert at fysisk aktivitet bidrar til å redusere sykefraværet. Som IA-bedrift legger vi stor vekt på at ansatte som er syke holder kontakten med arbeidsmiljøet sitt, slik at de lettest mulig kan komme raskt tilbake i jobb. I samarbeid med NAV tar vi imot arbeidstakere som har behov for arbeidstrening.

Sykefraværet i banken var i 2023 på 5,2 prosent, mens det for konsernet totalt var 6,3 prosent.

Ledelse

Mål: *Sørge for at våre ledere er trygge og dyktige i utøvelsen av lederrollen og har relevant lederstøtte og gode ledelsesverktøy*

Våre ledersamlinger har i 2023 hatt søkelys på felles forventninger til konsernets ledere, digitalisering og endring, og lederes rolle som tilretteleggere og rollemodeller. Det er også gjennomført utviklingsprosesser med utvalgte ledergrupper hvor utvikling, forbedring av gruppeprosesser, og samhandling har vært fokusområder, områder som er avgjørende for at ledergruppene skaper ønskede resultater.

Videre har alle ledere i konsernet hatt tilgang til en ekstern portal med digitale kurs, med varierte tema som er relevante i arbeidshverdagen til en leder. Vi har også utarbeidet en egen lederportal hvor ledelsesprosesser og lederverktøy er tilgjengeliggjort for at våre ledere skal kunne mestre rollen som leder best mulig.

Ledere hos oss har også fått tilbud om å gjennomføre en digital nanograd – et konsept som er utviklet av interne eksperter innenfor teknologi og digitalisering i konsernet. Ca. 20 ledere benyttet seg av dette tilbudet i 2023.

Mennesker

Mål: Sørge for at vi tiltrekker oss, utvikler og beholder de beste og riktige medarbeiderne

En tro på at medarbeidere presterer bedre hvis de opplever mestring, tillit og autonomi og har en meningsfull arbeidshverdag, er et viktig styringsprinsipp for oss.

Rekruttering og employer branding
I 2023 har vi ansatt omtrent 300 personer til ulike roller i konsernet. Det inkluderer interne kandidater og prosesser hvor ansatte kan ha gått mellom avdelinger eller selskap innenfor konsernet.

Vi opplever at vi er en attraktiv arbeidsgiver, og får godt kvalifiserte søkere til våre ledige stillinger. I Universums undersøkelse av studenters oppfatning av arbeidsgivere, rangeres SpareBank 1 som nummer fire på listen over de mest attraktive arbeidsgiverne i Norge for økonomistudenter.

Vi skal være en attraktiv arbeidsgiver for et bredt mangfold av mennesker, og jobber aktivt med dette både i kommunikasjon og rekrutteringsprosesser.

Vi har som mål at det skal være både kvinner og menn blant kandidatene som gjennomgår en sluttvurdering før endelig beslutning om hvem som tilbys en åpen stilling. I 2023 ble dette målet oppnådd i de fleste ansettelsesprosessene. Konsernet jobber målrettet for å sikre mangfold blant de som søker på stillinger i konsernet, kandidater som inviteres til intervju og de som ansettes.

Vi har de siste årene jobbet bevisst for å sikre at måten vi kommuniserer på i rekrutteringsprosesser og employer branding bidrar til at vi er en attraktiv arbeidsgiver både for menn og kvinner. Kjønnsfordelingen i søkerantallet viser at vi har kjønnsbalanse, og at det relativ lik andel menn og kvinner som søker på våre stillinger. Samme bilde gjenspeiles på ansettelser der det i 2023 er god kjønnsbalanse.

I rekrutteringsprosessen blir det lagt vekt på objektive og rettferdige seleksjonskriterier, og vi benytter godt validerte testverktøy som skal gi et mest mulig objektivt bilde av kandidatene.

Vi ser også behovet for å være synlig og være en attraktiv arbeidsgiver for kandidater fra flere fag- og studieretninger. Det jobbes aktivt med å øke mangfoldet i søkermassen gjennom stillingsannonser, samarbeid med flere studieretninger, og synlighet på et bredt utvalg av utdanningsinstitusjoner og fagområder.

Konsernets nye employer branding strategi ble vedtatt mot slutten av 2023. Denne skal, sammen med et fortsatt systematisk arbeid med rekrutteringsprosessene våre, forsterke vår attraktivitet og bidra til at vi tiltrekker oss og ansetter personer med en mangfoldig bakgrunn.

Kompetanseheving av våre ansatte på bærekraft og våre etiske retningslinjer er omtalt nærmere som vesentlige tema under fokusområdet «Rådgiving og kundetilbud».

Kultur

Mål: Utvikle en felles «Ett SMN» kultur, som bidrar til kundevekst, kontinuerlig forbedring og som gjør SpareBank 1 SMN til regionens beste arbeidsplass

Konsernets ambisjoner for felles kultur
De siste årene har vi jobbet med å implementere felles kulturambisjoner for hele konsernet. Behovet for å skape felles kjennetegn og ambisjoner for alle ansatte har vært viktig som en forlengelse av å forsterke konsernmodellen etter organisasjonsendringen i 2020/2021. Våre felles kulturambisjoner på tvers av forretningsområdene er oppsummert i tre overordnede prinsipper:

- Skape kundeverdi
- Forme framtida
- Spille på lag

I feiringen av 200-årsjubileet i 2023 ble kulturambisjonene brukt aktivt og vi har jobbet bevisst med å skape tilhørighet og et sterkt fellesskap internt i konsernet. Vi har sett tilbake på 200 verdifulle år, men også fremover på hvordan vi kan forme framtida, fortsatt være relevant og skape verdier for kundene våre.

Bemanning

Konsern	2023	2022
Antall årsverk, inkl. datterselskap [1)]	1545	1592
Antall årsverk, morselskap [2)]	798	664
Sykefravær [3)]	6,3 %	4,8 %
Andel kvinner [4)]	56 %	56 %
Andel kvinner i ledende stillinger [5)]	45 %	43 %
Kvinners andel av menns lønn [6)]	90 %	90 %
Gjennomsnittsalder	41,2 år	42,4 år
Gjennomsnittlig ansettelsestid	7,8	8,7
Antall rekrutteringer, internt [7)]	13	21
Antall rekrutteringer, eksternt	292	208
Turnover ansatte [8)]	9,2 %	10,7 %
Andel ansatte omfattet av tariffavtale	77 %	77 %

1) Antall årsverk er justert for stillingsprosent

2) Tall hentet fra årsverksapplikasjonen og viser årsverksforbruk

3) Sykefravær konsern. Tallet for 2022 er sykefravær i banken

4) Gjelder faste ansatte

5) Gjelder kun ansatte i morselskap fordelt på stillingsnivå

6) Inkluderer grunnlønn til faste ansatte i hele konsernet.

7) Gjelder intern rekruttering i morselskap

8) Inkluderer ansatte som har sagt opp sin stilling og sluttet i konsernet

Tabell 17: Bemanning i konsernet

Aldersgruppenes kjønnsfordeling

Alder	Kvinne	Mann	Totalt
18-29	162	167	329
30-39	270	209	479
40-49	205	160	365
50-59	224	130	354
60-69	113	95	208
70-79	0	2	2
Totalt	**974**	**763**	**1737**

Tabell 18: Alder- og kjønnsfordeling

Fordeling bemanningsbyrå

Årsverk gjennom bemanningsbyrå	2023	2022
Privatmarked	25,8	42,4
Bedriftsmarked	12,9	5,7
Øvrige	5	1
Årsverk (bemanningsbyrå)	43,7	49,1
Årsverk (morselskap)	798	664
Årsverk (bemanningsbyrå) i % av årsverk i mor	5,48 %	7,39 %

Tabell 19: Årsverk gjennom bemanningsbyrå

Årsverkene er beregnet med like forutsetninger som øvrig bemanning, og inngår i «Årsverk (morselskap) i total bemanningsoversikt.

Fordeling nyansatte

I 2023 var det totalt 292 nyansatte, hvorav 179 var kvinner og 113 var menn (gjelder faste ansatte).

Alder	Kvinne	Mann	Totalt
18-29	65	48	113
30-39	60	40	100
40-49	25	15	40
50-59	25	7	32
60-69	4	3	7
Totalt	**179**	**113**	**292**

Tabell 20: Fordeling nyansatte

Fordeling type ansettelse og kjønn

Ansettelse	Kvinne	Mann	Totalt
Fast ansatt	**960**	**747**	**1707**
Fulltid	899	723	1622
Deltid	61	24	85
Lærling[1)]	**7**	**12**	**19**
Fulltid	*7*	12	*19*
Midlertidig ansatt[2)]	**6**	**2**	**8**
Fulltid	1	2	3
Deltid	5	0	5
Trainee[3)]	**14**	**16**	**30**
Fulltid	12	15	27
Deltid	2	1	3
Totalt	**987**	**777**	**1764**

1) Lærlinger er ansatt i et opplæringsløp som varer i 2 år. Etter endt lærlingtid går de opp til fagprøve.

2) Midlertidige ansatte har en tidsavgrenset arbeidsavtale med SpareBank 1 SMN.

3) Trainee EiendomsMegler 1 Midt-Norge er midlertidig ansatt i inntil 3 år som inngår i et opplæringsløp samtidig som de gjennomfører en bachelorgrad.

Tabell 21: Fordeling type ansettelse og kjønn

Tallene gjelder ansatte i SpareBank 1 SMN konsernet, og representerer antall ansatte hvor SpareBank 1 SMN konsernet har en forpliktelse.

Finansielle resultater

Styrets årsberetning

Makroøkonomiske forhold

Inflasjon og høyere markedsrenter preget året
Internasjonal økonomi ble i 2023 preget av høy, men avtakende inflasjon. De større sentralbankene fortsatte den innstrammende pengepolitikken gjennom året. Norsk økonomi var også i 2023 preget av høy aktivitet, lav arbeidsledighet og inflasjon langt over sentralbankens operative mål. Man har sett tegn til at bransjer som bygg og anlegg og næringseiendom har blitt påvirket av det høye rentenivået, samtidig som arbeidsledigheten har økt noe gjennom året. Verdiskapningen i fastlandsøkonomien økte med 0,7 prosent i målt mot 2022 og andelen helt ledige av arbeidsstyrken økte fra 1,6 prosent til 1,9 prosent. Lønnsveksten endte på 5,3 prosent i 2023.

Prisveksten i Norge, mål ved konsumprisindeksen (KPI), var fallende gjennom store deler av 2023. Årsveksten i KPI ble 5,5 prosent i 2023, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra 2022. Årsveksten i konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og energivarer (KPI-JAE) økte fra 3,9 prosent i 2022 til 6,2 prosent i 2023. Veksten i KPI-JAE avtok gjennom 2023, men ikke i like stor grad som KPI.

Norges Bank signaliserte i slutten av 2022 at styringsrenten ville økes til om lag 3 prosentpoeng mot utgangen av 2023. Den sterke prisveksten førte til raskere og kraftigere innstramming, med en styringsrente på 4,5 prosent ved utgangen av året. Banken har gjennomført renteendringer i takt med Norges Banks rentehevinger.

Tolvmånedersveksten i kreditt til husholdninger (K2) gikk ned fra 4,2 prosent i 2022 til 3,1 prosent i 2023. Norges Bank forventer at denne vil falle ytterligere i 2024.

Utsiktene for 2024 er usikre. Norges Banks pengepolitiske rapport per desember 2023 indikerte en styringsrente på om lag 4,25 i fjerde kvartal 2024. Inflasjonen forventes å reduseres videre både internasjonalt og i Norge.

IMF venter at global vekst holder seg stabilt på om lag 3 prosent i 2024, samtidig som de påpeker at risikoen i verdensøkonomien er redusert sammenlignet med tidligere.

Regionalt: Trøndelag og Møre og Romsdal
Arbeidsledigheten var svakt økende gjennom 2023, fra rekordlave nivåer. Andelen av arbeidsstyrken som var helt ledige var henholdsvis 1,7 og 1,5 prosent i Trøndelag og Møre og Romsdal ved utgangen av 2023.

SpareBank 1 SMNs konjunkturbarometer viser at framtidsforventningene til bedrifter i Midt-Norge er på et svært lavt nivå. Likevel er risikoutviklingen i SMNs næringslivsportefølje akseptabel. Det er fortsatt bedring innen offshore, men økt risiko i øvrig næringsliv på grunn av høy inflasjon og økte renter. Næringer som vurderes som mer utsatt enn andre er bygg og anlegg og næringseiendom.

Regnskap 2023

(Konserntall. Fra og med andre kvartal 2023 er tallene for tidligere SpareBank 1 Søre Sunnmøre inkludert. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt. Veksttall korrigert for fusjonen omtales i avsnitt utlån og innskudd)

- Resultat før skatt 4.484 millioner kroner (3.324 millioner)
- Resultat 3.688 millioner kroner (2.785 millioner)
- Avkastning på egenkapital 14,4 prosent (12,3 prosent)
- Vekst i utlån 11,9 prosent (8,1 prosent) og innskudd 8,9 prosent (9,6 prosent) siste 12 måneder
- Utlånsvekst til privatmarked i banken var på 13,1 prosent (7,1 prosent) siste 12 måneder. Vekst i utlån til næringsliv var 10,4 prosent (8,9 prosent) siste 12 måneder
- Utlån til lønnstakere utgjør 68 prosent (67 prosent) av utlån
- Innskudd fra privatmarkedet økte med 17,6 prosent (8,4 prosent) siste 12 måneder. Innskudd fra næringslivskunder økte med 0,1 prosent (5,5 prosent) siste 12 måneder.
- Netto resultat eierinteresser på 297 millioner kroner (442 millioner)
- Netto resultat finansielle instrumenter (inkludert utbytte) 502 millioner kroner (minus 61 millioner)
- Tap på utlån og garantier på 14 millioner kroner (netto inngang 7 millioner), 0,01 prosent (-0,00 prosent) av brutto utlån
- Resultat per egenkapitalbevis 16,88 kroner (12,82)
- Bokført verdi per egenkapitalbevis 120,48 kroner (109,86) og kursen på bankens egenkapitalbevis (MING) var 141,80 kroner (127,40)
- Styret foreslår et utbytte på 12,00 kroner per egenkapitalbevis (6,50 kroner) som er 74 prosent av resultatet, og 860 millioner kroner (474 millioner) som samfunnsutbytte

Godt resultat

SpareBank 1 SMN oppnådde et resultat på 3.688 millioner kroner (2.785 millioner), og en egenkapitalavkastning på 14,4 prosent (12,3 prosent). Resultatet for 2023 er høyere enn i 2022 primært som følge av økte netto renteinntekter og gevinst fra nedsalget i SpareBank 1 Markets.

Netto renteinntekter ble 4.632 millioner kroner (3.339 millioner). Banken har gjennomført generelle renteøkninger på utlån og innskudd i tråd med Norges Banks hevinger. Utlånsmarginene i privatmarkedet har blitt svekket samtidig som innskuddsmarginene er styrket sammenlignet med 2022, og forrentningen på bankens egenkapital har økt.

Utlånsveksten i konsernet var 11,9 prosent (8,1 prosent) i 2023. Vekst i utlån til privatmarkedssegmentet i banken var 13,1 prosent (7,1 prosent). Utlån til næringslivskunder i banken økte med 10,4 prosent (8,9 prosent).

Innskudd økte med 8,9 prosent (9,6 prosent). Innskuddene fra personmarkedet økte med 17,6 prosent (8,4 prosent). Innskudd fra næringslivskunder økte med 0,1 prosent (5,5 prosent).

Netto provisjonsinntekter ble 2.084 millioner kroner (2.042 millioner). Inntekter fra regnskapstjenester er økt med 97 millioner målt mot 2022. Samtidig er inntekter fra forsikringsprodukter og eiendomsmegling økt. Netto provisjonsinntekter ekskludert kredittforetakene er økt med 145 millioner fra 2022. Lavere marginer på lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt har redusert provisjoner fra kredittforetaket med 101 millioner kroner.

Resultat fra tilknyttede selskaper ble 297 millioner kroner (442 millioner). Svakere resultatandel fra SpareBank 1 Gruppen og negativt resultat i SpareBank 1 Mobilitet Holding er hovedforklaringen til nedgangen.

Netto resultat fra finansielle instrumenter økte fra minus 94 millioner kroner i 2022 til 476 millioner kroner i 2023. Økningen er drevet av nedsalget av SpareBank 1 Markets, som ga en gevinst på 414 millioner kroner i fjerde kvartal 2023.

Konsernets driftskostnader ble 3.017 millioner (2.443 millioner). Kostnadene påvirkes av lønns- og prisvekst samt fusjonskostnader og kostnadsføring av operasjonelt tap på 51 millioner kroner i første kvartal. Kostnadsprosenten, målt ved kostnader som andel av netto renteinntekter og provisjonsinntekter ble 37,7 prosent (37,2) i banken.

Per 31. desember er det tap på utlån på 14 millioner kroner (netto inngang på 7 millioner). På utlån til konsernets næringslivskunder er det tap på 6 millioner kroner i 2023 (netto inngang på 55 millioner kroner). Tilsvarende tall for personmarkedskunder er tap på 8 millioner kroner (44 millioner).

Forslag til overskuddsdisponering

Konsernets resultat fratrukket renter på hybridkapitalen og ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultatet danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet, og disponeringen gjennomføres i morbanken.

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utjevningsfond utgjør 74 prosent av det disponerte resultatet. Resultat per egenkapitalbevis ble 16,88 kroner. Med bakgrunn i bankens solide kapitalisering, men også utsikter til lønnsom drift i tiden fremover foreslår styret et utbytte på 12,00 kroner per egenkapitalbevis. Dette gir en utdelingsgrad på 71 prosent. Bankens langsiktige utbyttepolitikk er å dele ut om lag 50 prosent av disponibelt overskudd.

Videre foreslår styret at det avsettes 860 millioner kroner i samfunnsutbytte. Av dette beløpet overføres 250 millioner kroner til allmennyttige formål og 610 millioner kroner til Sparebankstiftelsen SMN. Utjevningsfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 621 millioner kroner og 308 millioner kroner.

	2023	2022
Årsoverskudd konsern	3.688	2.785
Renter hybridkapital	-122	-60
Årsoverskudd konsern ekskl renter hybridkapital	**3.566**	**2.725**
Resultat i datterselskaper	-408	-479
Utbytte og konsernbidrag datterselskap	302	422
Resultatandel tilknyttede selskaper	-297	-443
Utbytte fra tilknyttede selskaper	391	224
Elimineringer konsern	2	-15
Årsoverskudd morbank ekskl. renter hybridkapital	**3.557**	**2.434**

Overskuddsdisponering	**2023**	**2022**
Årsoverskudd morbank ekskl. renter hybridkapital	3.557	2.434
Overført fond for urealiserte gevinster	-37	101
Årsoverskudd til disponering	**3.520**	**2.535**
Utbytte	1.730	840
Utjevningsfond	621	781
Grunnfondskapital	308	440
Samfunnsutbytte	860	474
Sum disponert	**3.520**	**2.535**

Morbankens disponible resultat inkluderer mottatt utbytte fra datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet, og er korrigert for rentekostnader på hybridkapital etter skatt. I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper, mens resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inkluderes derfor ikke i konsernresultatet. Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på 37 millioner kroner. Samlet beløp til disponering er med dette 3.520 millioner kroner. Etter disponering av resultatet for 2023 er egenkapitalbevisbrøken fortsatt 66,8 prosent.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter ble 4.632 millioner kroner (3.339 millioner). Norges Bank økte styringsrenten til 4,50 prosent i desember 2023. Ved utgangen av fjerde kvartal 2022 var styringsrenten 2,75 prosent. Dette har gitt en betydelig økning i bankenes finansieringskostnader. NIBOR økte med om lag 150 punkter i løpet av 2023, og gjennomsnittlig NIBOR var 209 punkter høyere enn i 2022.

Sammenlignet med fjorår har gjennomsnittlige marginer på utlån vært om lag uendret, samtidig som innskuddsmarginene er økt. Utlåns, - og innskuddsvekst, delvis drevet av fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, har bidratt til økte netto renteinntekter. I tillegg har et høyere rentenivå en positiv påvirkning på forrentning på egenkapitalen. For privatmarkedskunder er det varslet ytterligere en renteheving med effekt i første kvartal 2024.

Provisjons- og andre driftsinntekter

Strategien til SpareBank 1 SMN om å utnytte bredden i konsernet og øke samhandlingen på tvers av de ulike forretningsområdene ligger fast. Høy produktdekning hos kundene bidrar til en kapitaleffektiv og diversifisert inntektsstrøm samt høy kundetilfredshet.

mill kr	2023	2022	Endring
Betalingstjenester	330	329	0
Kredittkort	61	61	-0
Sparing og forvaltning	43	40	2
Forsikring	253	236	16
Garantiprovisjoner	60	70	-10
Eiendomsmegling	432	418	13
Regnskapstjenester	661	564	97

Øvrige provisjoner	76	51	26
Prov.innt. eks. Bolig/Næring	**1.915**	**1.770**	**145**
Provisjoner Boligkreditt	155	256	-101
Provisjoner Næringskreditt	15	16	-1
Sum provisjonsinntekter	**2.084**	**2.042**	**43**

Provisjonsinntekter ekskludert kredittforetak økte med 8,2 prosent, til 1.915 millioner kroner (1.770). Det er spesielt inntekter fra regnskapstjenester som driver utviklingen i provisjonsinntekter.

For utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt mottar banken en provisjon som tilsvarer utlånsrenten fratrukket finansierings, - og driftskostnader i selskapene. Hovedårsaken til reduserte provisjonsinntekter fra disse selskapene i 2023 er økte finansieringskostnader.

Avkastning finansielle investeringer

Avkastning på finansielle instrumenter ble 476 million kroner (minus 94 millioner). Aksjegevinster på 464 millioner kroner inkluderer 414 millioner kroner knyttet til nedsalget i SpareBank 1 Markets. Øvrig aksjegevinst er hovedsakelig knyttet til SpareBank 1 SMN sin aksjeportefølje.

Finansielle instrumenter, herunder obligasjoner og sertifikater, ga kurstap på 96 millioner kroner (kurstap på 198 millioner kroner) og inntekter fra valutaforretninger økte med 17 millioner kroner fra 2022, til 108 millioner kroner (91 millioner).

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	2023	2022	Endring
Gevinst/(tap) på aksjer	464	13	451
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-96	-198	102
Gevinst/(tap) på valuta	108	91	17
Netto resultat fra finansielle instrumenter	**476**	**-94**	**570**

Tilknyttede selskaper

SpareBank 1 SMN har en bred og veldiversifisert inntektsplattform. Konsernet tilbyr sine kunder et bredt produktspekter gjennom ulike produktselskaper som gir provisjonsinntekter og avkastning på investert kapital.

Samlet resultatandel fra produktselskapene og andre tilknyttede selskaper ble 297 millioner kroner (443 millioner) i 2023.

Resultat fra eierinteresser (mill. kr)	2023	2022	Endring
SpareBank 1 Gruppen (19,5 %)	-34	175	-208
SpareBank 1 Boligkreditt (23,9 %)	98	1	97
SpareBank 1 Næringskreditt (14,8 %)	10	3	7
BN Bank (35,0 %)	257	203	54
SpareBank 1 Markets (39,9 %)	19	-	19
SpareBank 1 Kreditt (19,2 %)	-13	9	-22
SpareBank 1 Betaling (21,9 %)	-37	13	-51
SpareBank 1 Forvaltning (21,5 %)	35	33	1
Andre selskaper	-36	6	-42
Sum resultat fra tilknyttede selskaper	**297**	**443**	**-145**

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen er et samarbeid mellom SpareBank 1-bankene. Alliansens hensikt er å tilby konkurransedyktige finansielle tjenester og produkter, samt utnytte stordriftsfordeler. Alliansesamarbeidet drives gjennom eierskap og deltakelse i SpareBank 1 Utvikling DA, som utvikler og leverer felles produkter og tjenester, og gjennom SpareBank 1 Gruppen som er eier av produktselskapene.

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen fikk et resultat på 213 millioner kroner (1.796 millioner) i 2023, hvorav SpareBank 1 SMNs andel av majoritetens resultat ble minus 34 millioner kroner (175 millioner).

De viktigste selskapene i SpareBank 1 Gruppen (SpareBank 1 Gruppens eierandel):

- **Fremtind Forsikring (65 prosent)** er et skade- og personforsikringsselskap med hovedkontor i Oslo. Selskapet fikk et resultat i på 1.200 millioner kroner (1.169 millioner) etter skatt.
- **SpareBank 1 Forsikring (100 prosent)** er et pensjonsselskap med hovedkontor i Oslo. Selskapet tilbyr hovedsakelig innskuddsbasert tjenestepensjon, kollektive uføredekninger og privat pensjonssparing. SpareBank 1 Forsikring fikk et resultat på 208 millioner kroner (minus 21 millioner).
- **SpareBank 1 Factoring (100 prosent)** tilbyr administrativ og finansiell factoring. Selskapet har hovedkontor i Ålesund. Overskudd i 2023 ble 81 millioner kroner (73 millioner).
- **Tilknyttede selskaper** i SpareBank 1 Gruppen bidro negativt med 180 millioner kroner (minus 33 millioner) til SpareBank1 Gruppens resultat.
- **Kredinor (50 prosent)** er Norges største inkassoselskap, og er et tilknyttet selskap i SpareBank 1 Gruppen. Det ble i fjerde kvartal 2023 foretatt nedskrivninger av aksjene i Kredinor med 769 millioner kroner.

SpareBank 1 Forvaltning leverer produkter og tjenester til et bredt spekter av kunder innen kapitalforvaltning og verdipapirservice. SpareBank 1 SMNs resultatandel i 2023 ble 35 millioner kroner (33 millioner).

SpareBank 1 Boligkreditt er et kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett med sikkerhet i boliglån for å oppnå stabil finansiering med lave finansieringskostnader. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet ble 98 millioner kroner (1 million) i 2023.

SpareBank 1 Næringskreditt er et kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett med sikkerhet i lån til næringseiendom for å oppnå stabil finansiering med lave finansieringskostnader. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet ble 10 million kroner (3 millioner).

SpareBank 1 Kreditt tilbyr finansiering uten sikkerhet til privatmarkedet. SpareBank 1 SMNs andel av resultate ble minus 13 millioner kroner (9 millioner).

BN Bank tilbyr boliglån og lån til næringseiendom med hovedmarked i østlandsområdet. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i BN Bank ble 257 millioner kroner (203 millioner).

SpareBank 1 Markets er et ledende norsk verdipapirforetak. Selskapet tilbyr tjenester innen aksje- og kredittanalyse, handel i aksjer og obligasjoner og tjenester innen corporate finance. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i SpareBank 1 Markets i desember 2023 ble 19 millioner kroner. Øvrig resultatandel fra SpareBank 1 Markets i 2023 er ført som resultatandel fra virksomhet holdt for salg.

SpareBank 1 Betaling er SpareBank 1-bankenes eierselskap i Vipps AS. SpareBank 1 SMNs resultatandel ble minus 37 millioner kroner (13 millioner) i 2023.

Andre selskaper

Resultatet på minus 36 millioner kroner (6 millioner) er drevet av at SpareBank 1 Mobilitet Holding foretok en nedskrivning av sin aksjepost i bilabonnementsselskapet Fleks. Bilabonnement har i likhet med nybilmarkedet opplevd svakere etterspørsel i 2023.

Driftskostnader

Konsernets kostnadsmål er en kostnadsandel under 40 prosent i banken og under 85 prosent i EiendomsMegler 1 Midt-Norge og SpareBank 1 Regnskapshuset. Kostnadsandelen er definert som driftskostnader som andel av netto renteinntekter og provisjons - og andre inntekter.

Kostnadsandelen i morbank var 38 prosent i 2023 (37 prosent). Tilsvarende tall for EiendomsMegler 1 og Regnskapshuset var henholdsvis 91 (86) og 85 (84) prosent.

Driftskostnader (mill. kr)	2023	2022	Endring
Personalkostnader	1.691	1.406	286
IT-kostnader	413	355	58
Markedsføring	93	86	7
Avskrivninger	153	117	37
Driftskostnader faste eiendommer	57	55	2
Kjøpte tjenester	238	195	43
Fusjonskostnader	64	22	42
Øvrige driftskostnader	309	208	100
Sum driftskostnader	**3.017**	**2.443**	**574**

Samlede kostnader i konsernet økte med 574 millioner kroner sammenlignet med 2022, hvorav 106 millioner kroner av økningen er i datterselskapene. Pris- og lønnsvekst samt oppkjøp i SpareBank 1 Regnskapshuset er hoveddriveren bak kostnadsveksten i datterselskapene.

Bankens kostnadsøkning på 468 millioner kroner er primært knyttet inflasjon, inkludering av tidligere SpareBank 1 Søre Sunnmøres kostnadsbase og kostnadsføring av underslagssak i første kvartal 2023. I tillegg er kostnadene påvirket av gjennomføring av fusjonen, feiring av bankens 200-årsjubileum og nysatsinger.

Tap på utlån og garantier

Konsernets tap på utlån og garantier utgjorde 14 millioner kroner i 2023 (netto tilbakeføring på 7 millioner).

Tap i løpet av året fordeler seg med 8 millioner kroner på privatmarked og 6 millioner kroner på næringsliv. I banken var det netto tilbakeføring av tap på 72 millioner kroner (netto tilbakeføring på 37 millioner) og i SpareBank 1 Finans ble det i 2023 tapsført 86 millioner kroner (30 millioner).

Tap i 2023 fordeler seg med tilbakeføring på 28 millioner kroner i trinn 1 og 2 og 42 millioner kroner i tap i trinn 3. Tap i løpet av året utgjorde 0,01 prosent av totale utlån (0,00 prosent).

Tap	2022	2021	Endring
Privatmarked	8	44	-36
Næringsliv	6	-51	57
Sum tap	**14**	**-7**	**21**

Samlede nedskrivninger på utlån og garantier per 31. desember 2023 utgjør 995 millioner kroner (1.188 millioner).

Kredittkvaliteten i bankens utlånsportefølje er god. Porteføljen fordeler seg med henholdsvis 167.777 millioner (150.585 millioner) i Trinn 1 og 2 tilsvarende 99,12 prosent. Problemlån (Trinn 3) utgjør 2.085

millioner kroner (2.044 millioner) tilsvarende 0,88 prosent (0,97 prosent) av brutto utlån, inklusive lån solgt til kredittforetakene.

Forvaltningskapital 233 milliarder kroner
Bankens forvaltningskapital ved utgangen av 2023 var 233 milliarder kroner (223 milliarder) og har økt med 10 milliarder, tilsvarende 4,2 prosent. Forvaltningskapitalen har økt som følge av fusjon og utlånsvekst.

Per 31. desember 2023 er utlån på til sammen 66 milliarder kroner (59 milliarder) solgt fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og til SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler utlånsvekst, inkluderer utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Utlån
I 2023 har brutto utlånsvolum økt med 25,1 milliarder kroner (15,9 milliarder), tilsvarende 11,9 prosent (8,1 prosent) og var 236,3 milliarder (211,2 milliarder) ved utgangen året.

Utlån til privatmarkedskunder i banken økte 13,1 prosent (7,1 prosent), hvorav fusjonen med tidligere SpareBank 1 Søre Sunnmøre utgjorde 8,3 prosentpoeng. Totale utlån til privatmarked i banken var 166,7 milliarder kroner (147,4 milliarder) ved utgangen av 2023.

Utlånsvekst i næringslivssegmentet i banken i 2023 var 10,4 prosent (8,9 prosent), hvorav fusjonen utgjorde 3,5 prosentpoeng. Totale utlån til næringsliv i banken var 57,2 milliarder (51,8) per 31. desember 2023.

SpareBank 1 Finans' brutto utlånsvolum var 12,6 milliarder kroner (12,1 milliarder) ved utgangen av 2023. Dette tilsvarer en vekst på 4,5 prosent.

Innskudd
Innskudd fra kunder økte med 10,9 milliarder kroner (10,7 milliarder) i løpet av året, til 132,9 milliarder (122,0 milliarder). Dette tilsvarer en vekst på 8,9 prosent (9,6 prosent).

Innskudd fra personmarkedet økte med 17,6 prosent (8,4 prosent), hvorav fusjonen utgjør 10,7 prosentpoeng. Totale innskudd fra personmarkedet var 64,6 milliarder (54,9) ved utgangen av fjerde kvartal.

Innskudd fra næringslivssegmentet i banken økte med 0,1 prosent (5,5 prosent) i 2023. Korrigert for fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre ville innskuddsveksten i næringslivssegmentet i banken vært minus 6,8 prosent. Den svake innskuddsveksten er grunnet nedgang i fjerde kvartal på 10 prosent, som skyldes tiltagende konkurranse på innskudd fra offentlige kunder. Totale innskudd fra næringslivskunder i banken var 63,0 milliarder kroner (62,9 milliarder) per 31. desember 2023.

Privatmarked oppnådde et resultat før skatt på 1.770 millioner kroner i 2023 (1.297 millioner). Avkastning på anvendt kapital ble 22,2 prosent (13,6 prosent). Privatmarkedsporteføljen består av lønnstakere, landbrukskunder og enkeltpersonforetak.

Utlån til privatmarkedskunder i banken økte 13,1 prosent (7,1 prosent), hvorav fusjonen med tidligere SpareBank 1 Søre Sunnmøre utgjorde 8,3 prosentpoeng. Totale utlån til privatmarked i banken var 166,7 milliarder kroner (147,4 milliarder) ved utgangen av 2023. Innskudd fra personmarkedet økte med 17,6 prosent (8,4 prosent), hvorav fusjonen utgjør 10,7 prosentpoeng. Totale innskudd fra personmarkedet var 64,6 milliarder (54,9) ved utgangen av fjerde kvartal.

Privatmarked har gjennom 2023 gjennomført generelle renteøkninger på utlån og innskudd i takt med Norges Bank, med ytterligere en varslet renteøkning i første kvartal 2024.

Det er gjennomgående lav direkte risiko i utlån til personkunder, og dette reflekteres i fortsatt lave tap. Låneporteføljen er i stor grad sikret med pant i boligeiendom og risikovektene i porteføljen er under det regulatoriske gulvet på 20 prosent.

Privatmarkedsdivisjonen prioriterer balansert vekst. Fokus på innskudd i rådgivningen gir robusthet i bankens inntjening og øker kundenes økonomiske trygghet i form av økt bufferkapital.

Distribusjonsmodellen er forbedret med samlokalisering i finanshus og overgang fra personlig rådgiver til kundeteam. Økt bruk av data og innsikt gir et tettere samspill mellom fysisk og digital rådgivningskanal, med bedre og mer effektiv rådgivning.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal. Resultat før skatt ble 40 million kroner (58 millioner) i 2023.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge (92,4%)	2023	2022
Sum inntekter	435	429
Sum driftskostnader	395	371
Resultat før skatt (mill. kr)	**40**	**58**
Driftsmargin	9 %	14 %

Økte boliglånsrenter har dempet aktiviteten i boligmarkedet og salgsvolumet er noe ned fra fjoråret. EiendomsMegler 1 Midt-Norge tar markedsandeler og kompenserer med dette noe for fall i salgsvolumet. Økte inntekter per salg gir økt omsetning sammenlignet med 2022.

Antall salg i 2023 ble 6.651 (6.881) og antall nye oppdrag ble 7.474 (7.450). Selskapets markedsandel er per 31. desember 37,3 prosent, opp fra 36,5 prosent samme periode i fjor.

Næringsliv oppnådde et resultat før skatt på 1.955millioner kroner (1.403 millioner). Avkastning på anvendt kapital ble 36,3 prosent (20,8 prosent).

Utlånsvekst i næringslivssegmentet i banken i 2023 var 10,4 prosent (8,9 prosent), hvorav fusjonen utgjorde 3,5 prosentpoeng. Totale utlån til næringsliv i banken var 57,2 milliarder (51,8) per 31. desember 2023.

Innskudd fra næringslivssegmentet i banken økte med 0,1 prosent (5,5 prosent) i 2023. Korrigert for fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre ville innskuddsveksten i næringslivssegmentet i banken vært minus 6,8 prosent. Den svake innskuddsveksten er grunnet nedgang i fjerde kvartal på 10 prosent, som skyldes tiltagende konkurranse på innskudd fra offentlige kunder. Totale innskudd fra næringslivskunder i banken var 63,0 milliarder kroner (62,9 milliarder) per 31. desember 2023.

Resultatet i divisjonen er positivt påvirket av inntektsføring av ikke-inntektsførte renter på et engasjement kjøpt til underkurs og netto tilbakeføring av tap.

For kunder med utlåns- og innskuddsprodukter som ikke er knyttet til interbankrenter er det gjennomført generelle renteøkninger i takt med Norges Banks rentehevinger.

Kredittkvaliteten i utlånsporteføljen er god. Konkursraten i regionen har økt, men det har foreløpig hatt begrenset påvirkning på utlånsporteføljen.

Forsterket satsing i Trondheim og økt samhandling med SpareBank 1 Regnskapshuset bidrar til at Næringsliv tar markedsandeler i Midt-Norge. Oslo-etableringen er i 2024 ventet å gi utlånsvekst innen utvalgte bransjer hvor SpareBank 1 SMN har kompetanse og erfaring.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet oppnådde et resultat før skatt på 108 millioner kroner (96 millioner).

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN (93,3%)	2023	2022
Sum inntekter	720	607
Sum driftskostnader	612	511
Resultat før skatt (mill. kr)	**108**	**96**
Driftsmargin	15 %	16 %

Driftsinntektene økte med 103 millioner kroner fra 2022, drevet av økte inntekter fra rådgivning og regnskap. Kostnadsøkningen er i all hovedsak drevet av økte personalkostnader grunnet lønnsvekst og oppkjøp.

Det er investert betydelig i utvikling av selskapets konkurransekraft. Dette gir resultater, og omfatter styrket rådgiverkompetanse og kapasitet, økt satsing på digitalisering og nye inntektsstrømmer. Skybaserte løsninger som gir forenkling for selskapet, samt økt innsikt og prosessforbedring for kunden står sentralt. Dette har gitt økt organisk kundevekst og styrket lojalitet hos eksisterende kunder.

SpareBank 1 Finans Midt-Norges satsingsområder er leasing og fakturakjøp til bedrifter og billån til personkunder. Sparebank 1 Finans Midt-Norge oppnådde et resultat før skatt på 111 millioner kroner (191 millioner).

SpareBank 1 Finans Midt-Norge (56,5%)	2023	2022
Sum inntekter	311	329
Sum driftskostnader	115	108
Tap på utlån, garantier m.v.	86	30
Resultat før skatt (mill. kr)	**111**	**191**

De siste årene har selskapet utviklet nye distribusjonskanaler med et spesielt fokus på bilforhandlerkanalen. Over 20 prosent av salgspantlån til privatkunder kommer nå direkte fra bilforhandlere. SpareBank 1 Finans Midt-Norge har en markedsandel på salgspantlån på om lag 10 prosent i fylkene hvor eierbanker er representert.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge og andre SpareBank 1-banker eier gjennom SpareBank 1 Mobilitet Holding. 47,2 prosent i bilabonnementsselskapet Fleks, som er markedsledende i Norge på bilabonnement. Bilabonnement har i likhet med nybilmarkedet opplevd svakere etterspørsel i 2023 og SpareBank 1 Mobilitet Holding gjorde i tredje kvartal 2023 en nedskrivning av eierposten i Fleks. Nedskrivningen er presentert som nettoavkastning finansielle investeringer og inngår i sum inntekter i segmentinformasjonen.

SpareBank 1 SMN Invest
Selskapet eier aksjer og andeler i regionale vekstselskaper og fond. Porteføljen blir forvaltet sammen med øvrige anleggsaksjer i banken og vil trappes ned over tid. Selskapets portefølje er verdt 608 millioner kroner (584 millioner) per 31. desember 2023.

Selskapet hadde et resultat før skatt i 2023 på 68 millioner kroner (52 millioner).

God finansiering og likviditet
SpareBank 1 SMN har god likviditet og tilgang til finansiering. Banken følger en konservativ likviditetsstrategi, med likviditetsreserver som sikrer bankens overlevelse i tolv måneder med ordinær drift uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffere for å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon. LCR er beregnet til 175 prosent per 31. desember 2023 (239 prosent). Kravet er 100 prosent.

Konsernets innskuddsdekning per 31. desember 2023 inklusive SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 56 prosent (58 prosent).

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 89 prosent (90 prosent) per 31. desember 2023.

SpareBank 1 Boligkreditt og Næringskreditt er viktige finansieringskilder for banken, og lån på samlet 66 milliarder kroner (59 milliarder) er solgt til kredittforetakene per 31. desember 2023.

SpareBank 1 SMN hadde ved utgangen av 2023 12,4 milliarder kroner i etterstilt senior gjeld (MREL) og tilfredsstiller kravene til MREL

Rating
Bankens rating hos Moody’s er Aa3 (outlook stable).

Soliditet
Ren kjernekapitaldekning per 31. desember 2023 ble 18,8 prosent (18,9 prosent) mot 19,7 prosent per 30. september 2023.

SpareBank 1 SMN mottok i fjerde kvartal 2023 nytt pilar 2-krav. Kravet ble redusert til 1,7 prosentpoeng og må tilfredsstilles med minimum 56,25 prosent ren kjernekapital. Som følge av endringen er konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapitaldekning endret til 16,3 prosent, inkludert Pilar 2-guidance. Banken skal ha et midlertidig tillegg på 0,7 prosent i pilar 2-krav frem til søknad om justering av IRB-modeller er behandlet. Det midlertidige tillegget på 0,7 prosent er ikke inkludert i bankens langsiktige kapitalmål.

Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) på 7,1 prosent (7,1 prosent) viser at banken er svært solid. Se note 5 for detaljer.

Bærekraft

Konsernets strategier og målsettinger ligger fast, og arbeidet med å engasjere ansatte, kunder og samarbeidspartnere gjennom rådgivning, kompetansebygging, overgangsplaner og produktutvikling vil styrkes framover.

Vi har i løpet av året arbeidet aktivt for å videreutvikle forståelsen av konsernets ESG risiko og muligheter. Næringsliv har lansert overgangsplaner for fiskeri og næringseiendom, og har etablert overvåkning av ESG-faktorer som del av kredittprosessen. Divisjonen har i løpet av året styrket kredittavdelingen gjennom ansettelse av bærekraftsansvarlig som inngår i konsernets fagmiljø på bærekraft.

Privatmarked er et steg videre med estimert energimerking av utlånsporteføljen som gir grunnlag for produktutvikling og kundedialog. Divisjonen har videre etablert et finansielt helseteam som del av kundetilbudet. Det finansielle helseteamet er et pilotprosjekt som skal hjelpe kunder med akutte stress- og krisereaksjoner på uhåndterbar gjeld eller økonomiske problemer.

I arbeidet med klimaregnskapet står vi overfor flere utfordringer, spesielt knyttet til datakvalitet og måleusikkerhet. Et område vi har viet spesiell oppmerksomhet er tilgjengeligheten av pålitelige og oppdaterte data. Videre er beregningsmetodikk og -standarder i stadig utvikling, noe som kan føre til inkonsistens i hvordan utslipp beregnes og rapporteres over tid. Dette påvirker påliteligheten i konsernets klimaregnskap.

Klimaregnskapet viser en nedgang i våre utslipp som ikke nødvendigvis skyldes nedgang i økonomisk aktivitet eller mer klimaeffektiv drift, men vi er bevisste disse utfordringene og usikkerhetene i vårt klimaregnskap. Arbeidet med å integrere bærekraft som del av virksomhetsstyringen i konsernet er fortsatt en viktig oppgave.

Fokus på innovasjon av kundetilbudet har resultert i en ny enhet for bærekraft i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN. Avdeling for Bærekraftsrapportering og rådgivning er lansert, og opplever meget god respons fra markedet. Både Næringsliv, Privatmarked og Teknologi og Utvikling er i gang med å utforske nye forretningsmuligheter innenfor ESG.

For å styrke arbeidet med utvikling av overgangsplaner på bransjenivå har SpareBank 1 SMN i 2023 signert og sluttet seg til Science-Based Targets initiative (SBTi). SBTi er et rammeverk for å sette vitenskapsbaserte klimamålsettinger, og denne forpliktelsen er en naturlig oppfølging av konsernets strategiske målsetting om netto null utslipp innen 2050. Valideringsprosessen er ventet å ta minimum 2 år, og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN vil være rådgiver i prosessen.

SpareBank 1 SMN har i løpet av fjerde kvartal 2023 startet forberedelsene til oppdatering av den doble vesentlighetsanalysen. Dette arbeidet følger kravene i det nye direktivet om bærekraftsrapportering (CSRD), og vil involvere et bredt spekter av våre interessenter. Arbeidet vil pågå i første halvdel av 2024.

I kapittelet vårt bærekraftsarbeid er det redegjort nærmere for konsernets arbeid med bærekraft.

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis per 31. desember 2023 var 120,48 kroner (109,86) og resultatet per egenkapitalbevis i 2023 ble 16,88 kroner (12,82). Det er i 2023 utbetalt 6,50 kroner i utbytte per egenkapitalbevis.

Pris/Inntjening var 8,40 (9,94) og pris/bok 1,17 (1,16).

SpareBank 1 SMNs vedtekter inneholder ikke begrensninger for eierne på omsetning av egenkapitalbevis.

Ved emisjoner rettet mot ansatte tilbys ansatte deltakelse etter gitte retningslinjer. I de tilfeller det gis rabatter i emisjoner rettet mot ansatte, vil bindingstid før eventuelt salg foreligge. Rettighetene til egenkapitalbevis utstedt ved emisjoner rettet mot ansatte kan ikke overdras.

SpareBank 1 SMN er ikke kjent med at det foreligger avtaler mellom egenkapitalbeviseierne som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for egenkapitalbevis.

Se for øvrig kapittelet Eierstyring og selskapsledelse.

Forsikring for styrets medlemmer og daglig leder
Det er tegnet ansvarsforsikring for styremedlemmer og daglig leder.

Forsikringen dekker sikredes ansvar for formueskade som skyldes krav fremsatt i forsikringsperioden som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlatelse. I tillegg til å dekke selve formueskaden, omfatter forsikringen de nødvendige saksomkostninger for å avgjøre erstatningsspørsmålet forutsatt at erstatningskravet er omfattet av forsikringen. Forsikringen dekker også rimelige og nødvendige kostnader til rådgiver ved offentlig undersøkelser. Dette vil være utgifter som sikrede pådrar seg før det fremmes et krav mot vedkommende. Videre dekker forsikringen krav rettet mot sikrede av eller på vegne av en ansatt som følge av diskriminering, trakassering eller andre ulovligheter begått under ansettelsen eller unnlatelse av å innføre eller gjennomføre en adekvat personalpolitikk eller prosedyrer.

Utsikter
SpareBank 1 SMNs oppnådde et meget godt resultat i 2023 med sterk lønnsomhet og soliditet. Driftsresultatet ble tilfredsstillende samtidig som gevinst fra nedsalget i SpareBank 1 Markets styrket egenkapitalavkastningen.

Ved inngangen til 2024 er det fortsatt usikkerhet i økonomien med redusert kjøpekraft hos husholdningene og avtagende kredittvekst. Inflasjonen ligger fortsatt over målsatt nivå, selv om veksten har avtatt. Norges Bank økte styringsrenten til 4,50 prosent på rentemøtet i desember, og rentetoppen kan være nådd. Videre utvikling i rentene vil uansett være avhengig av den økonomiske utviklingen. Det er fortsatt lav arbeidsledighet i Midt-Norge, men det har vært en svak økning i ledigheten gjennom 2023 og Norges Banks regionale nettverksundersøkelser viser en negativ trend for landsdelen.

SpareBank 1 SMNs ambisjon om økte markedsandeler ligger fast. Vekstambisjonen skal realiseres gjennom initiativ i utvalgte geografier og bransjer. Arbeidet med styrking av synergier innen konsernets forretningsområder fortsetter, samtidig som satsing på innskudd og sparing forsterkes. Samtidig ser styret vekstmuligheter gjennom pågående strukturendringer i norsk finansnæring. Investeringer i teknologiutvikling og kompetanse reflekteres i bankens kostnadsvekst i 2023. Det forventes at effekter av satsingene vil styrke inntjeningen i 2024 og årene fremover, og konsernets markedsposisjon og effektivitet på sikt. Man vil gjennom 2024 ha et særskilt fokus på kostnadsutviklingen i konsernet.

Risikobildet i SpareBank 1 SMNs utlånsportefølje til næringslivet er tilfredsstillende, selv om høyere renter og prisvekst har økt usikkerheten særlig innenfor næringseiendom, bygg og anlegg og varehandel. Antall konkurser i regionen øker, men er fortsatt på lavere nivå enn før pandemien. Deler av næringslivet driver

godt og banken har ikke observert økning i mislighold innenfor næringslivsporteføljen. Det er så langt få indikasjoner på forverring av kredittkvaliteten i bankens portefølje, noe som reflekteres i fortsatt lave tap.

Med bakgrunn i endringer i regulatoriske krav fastsatt av Finanstilsynet i november 2023 er konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning redusert fra 17,2 prosent til 16,3 prosent med virkning fra fjerde kvartal 2023.

Konsernets langsiktige utbyttepolitikk om at om lag halvparten av overskuddet utbetales som utbytte ligger fast. Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte skal det tas hensyn til konsernets kapitalbehov, utsikter for lønnsom vekst og strategiske planer. Styret har foreslått overfor bankens representantskap et utbytte på 12,00 kroner per egenkapitalbevis (6,50 kroner) som er 74 prosent av resultatet, og 860 millioner kroner (474 millioner) som samfunnsutbytte. Størrelsen på utbytte for 2023 må ses i lys av konsernets soliditet, som ved utgangen av 2023 fortsatt er godt over regulatoriske krav og konsernets langsiktige mål.

SpareBank 1 SMN skal være blant de best presterende i Norden og konsernets overordnede finansielle mål er å levere en avkastning på egenkapitalen på 13 prosent over tid. Konsernets strategi ligger fast, og fokuset er på gjennomføring og realisering av effekter. Styret er fornøyd med oppnådde resultater i 2023. Konsernet er godt rustet for å styrke markedsposisjonen med en effektiv distribusjon av produkter og tjenester. Styret forventer at også 2024 blir et godt år for konsernet.

Trondheim, 29. februar 2024
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal Styrets leder	Christian Stav Nestleder	Mette Kamsvåg
Tonje Eskeland Foss	Ingrid Finboe Svendsen	Kristian Sætre
Freddy Aursø	Christina Straub Ansatterepresentant	Inge Lindseth Ansatterepresentant
		Jan-Frode Janson Konsernsjef

Resultatregnskap

Morbank 2022	Morbank 2023	(mill. kr)	Noter	Konsern 2023	Konsern 2022
4.740	9.219	Renteinntekter effektiv rentes metode	17	9.721	5.207
724	*1.548*	*Andre renteinntekter*	17	*1.542*	720
2.583	6.622	Rentekostnader	17	6.631	2.588
2.880	**4.144**	**Netto renteinntekter**	**4**	**4.632**	**3.339**
1.192	1.117	Provisjonsinntekter	18	1.370	1.446
90	114	Provisjonskostnader	18	199	186
55	73	Andre driftsinntekter	18	913	781
1.156	**1.076**	**Netto provisjons- og andre inntekter**	**4**	**2.084**	**2.042**
677	711	Utbytte	19,44	26	33
-	-	Netto resultat fra eierinteresser	19,39	297	442
-123	464	Netto resultat fra finansielle instrumenter	19	476	-94
554	**1.176**	**Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser**	**4**	**799**	**380**
4.590	**6.396**	**Sum inntekter**		**7.515**	**5.760**
661	849	Personalkostnader	20,22	1.691	1.406
841	1.121	Andre driftskostnader	21,31,32, 33	1.326	1.038
1.502	**1.969**	**Sum driftskostnader**	**4**	**3.017**	**2.443**
3.088	**4.426**	**Resultat før tap**		**4.498**	**3.317**
-37	-72	Tap på utlån og garantier	4,1	14	-7
3.125	**4.498**	**Resultat før skatt**		**4.484**	**3.324**
631	820	Skattekostnad	23	904	718
-	-	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	39	108	179
2.494	**3.678**	**Resultat for regnskapsåret**		**3.688**	**2.785**
60	122	Hybridkapitaleiernes andel av periodens resultat		125	63
1.557	2.376	Egenkapitalbeviseiernes andel av periodens resultat		2.331	1.658
877	1.181	Grunnfondskapitalens andel av periodens resultat		1.159	934
		Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat		74	130
2.494	**3.678**	**Resultat for regnskapsåret**		**3.688**	**2.785**
		Resultat/Utvannet resultat per egenkapitalbevis		16,88	12,82

Totalresultat

Morbank 2022	Morbank 2023	(mill. kr)	Noter	Konsern 2023	Konsern 2022
2.494	3.678	Resultat for regnskapsåret		3.688	2.785
		Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat			
177	-27	Aktuarielle gevinster og tap pensjoner	22	-27	177
-44	7	Skatt på estimatavvik pensjon		7	-44
-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		6	4
133	**-20**	**Sum**		**-14**	**137**
		Poster som vil bli reklassifisert til resultat			
9	-5	Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader		-5	9
-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		-140	113
9	**-5**	**Sum**		**-145**	**122**
142	**-25**	**Sum andre inntekter og kostnader**		**-158**	**259**
2.636	**3.653**	**Totaltresultat for regnskapsåret**		**3.530**	**3.044**
60	122	Hybrikapitaleiernes andel av periodens totalresultat		125	63
1.647	2.359	Egenkapitalbeviseiernes andel av periodens totalresultat		2.225	1.823
929	1.173	Grunnfondskapitalens andel av periodens totalresultat		1.106	1.028
		Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens totalresultat		74	130
2.636	**3.653**	**Totaltresultat for regnskapsåret**		**3.530**	**3.044**

Balanse

Morbank 31.12.2022	Morbank 31.12.2023	(mill. kr)	Noter	Konsern 31.12.2023	Konsern 31.12.2022
		EIENDELER			
1.171	1.172	Kontanter og fordringer på sentralbanker	12,24	1.172	1.171
21.972	19.241	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7,12,13,24,26	8.746	11.663
139.550	156.464	Netto utlån til kunder	4,8,9,10,11,12,13,24,25,26	168.955	151.549
38.072	34.163	Sertifikater og obligasjoner	12,13,24,25,27	34.163	38.073
6.804	6.659	Derivater	12,24,25,28,29	6.659	6.804
417	731	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	24,25,30	1.137	840
5.063	6.270	Investering i eierinteresser	39,40,41,44	8.695	7.873
1.924	2.090	Investering i konsernselskaper	39,41	0	0
553	98	Virksomhet holdt for salg	30,39	112	1.919
467	812	Immaterielle eiendeler	31	1.228	663
2.092	1.321	Øvrige eiendeler	4,12,22,23,24,26,32,33,34	1.849	2.555
218.085	**229.020**	**Sum eiendeler**	**14,15**	**232.717**	**223.110**
		GJELD			
14.636	13.160	Innskudd fra kredittinstitusjoner	7,24,26	13.160	14.636
122.699	133.462	Innskudd fra og gjeld til kunder	4,24,26,35	132.888	122.010
47.474	45.830	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	24,26,29,36	45.830	47.474
8.307	6.989	Derivater	24,26,27,30	6.989	8.307
2.067	2.262	Annen gjeld	22,23,24,25,26,37	3.005	2.725
-	-	Virksomhet holdt for salg	39	1	1.093
2.015	2.169	Ansvarlig lånekapital	5,24,26,38	2.247	2.058
197.199	**203.871**	**Sum gjeld**	**16**	**204.120**	**198.303**
		EGENKAPITAL			
2.597	2.884	Eierandelskapital	43	2.884	2.597
0	0	Egenbeholdning eierandelskapital	43	0	-11
895	2.422	Overkursfond		2.409	895
7.877	8.482	Utjevningsfond		8.482	7.828
840	1.730	Avsatt utbytte		1.730	840
474	860	Avsatt gaver		860	474
6.408	6.865	Grunnfondskapital		6.865	6.408
70	106	Fond for urealiserte gevinster		106	70
-	0	Annen egenkapital		2.690	2.940
1.726	1.800	Hybridkapital	5,38	1.903	1.769
		Ikke-kontrollerende eierinteresser		666	997
20.887	**25.150**	**Sum egenkapital**	**5**	**28.597**	**24.807**
218.085	**229.020**	**Sum gjeld og egenkapital**	**14,15**	**232.717**	**223.110**

Trondheim, 29. februar 2024
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Christian Stav
Nestleder

Mette Kamsvåg

Tonje Eskeland Foss

Ingrid Finboe Svendsen

Kristian Sætre

Freddy Aursø

Christina Straub
Ansatterepresentant

Inge Lindseth
Ansatterepresentant

Jan-Frode Janson
Konsernsjef

Endring i egenkapital

Regnskapsprinsipp

Foreslått utbytte på egenkapitalbevis og gaver regnskapsføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens representantskap.

Morbank	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital						
(mill. kr)	Eier-andels-kapital	Over-kurs-fond	Grunn-fonds-kapital	Utjev-nings-fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen-kapital	Hybrid-kapital	Sum egen-kapital
Egenkapital per 1.1.22	**2.597**	**895**	**5.918**	**7.007**	**1.517**	**171**	**-**	**1.250**	**19.356**
Resultat for regnskapsåret	-	-	440	781	1.314	-101	-	60	2.494
Utvidede resultatposter									
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	9	-	9
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	133	-	133
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	142	-	142
Totalresultat for perioden	-	-	440	781	1.314	-101	142	60	2.636
Transaksjoner med eierne									
Utbetalt utbytte for 2021	-	-	-	-	-970	-	-	-	-970
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-547	-	-	-	-547
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	476	476
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-60	-60
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	-	0
Andre egenkapitalføringer	-	-	50	88	-	-	-142	-	-3
Sum transaksjoner med eierne	0	-	50	88	-1.517	-	-142	416	-1.105
Egenkapital per 31.12.22	**2.597**	**895**	**6.408**	**7.877**	**1.314**	**70**	**0**	**1.726**	**20.887**
Egenkapital per 1.1.23	**2.597**	**895**	**6.408**	**7.877**	**1.314**	**70**	**0**	**1.726**	**20.887**
Resultat for regnskapsåret	-	-	299	602	2.591	37	27	122	3.678
Utvidede resultatposter									
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	-5	-	-5
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-20	-	-20
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	-25	-	-25
Totalresultat for perioden	-	-	299	602	2.591	37	3	122	3.653
Transaksjoner med eierne									
Utbetalt utbytte for 2022	-	-	-	-	-840	-	-	-	-840
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-474	-	-	-	-474
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	416	416
Tilbakekjøp hybridkapital								-342	-342
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-122	-122
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	3	-	-	-	-	2
Fusjon SpareBank1 Søre Sunnmøre	288	1.526	158						1.972
Andre egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-3	-	-3
Sum transaksjoner med eierne	287	1.526	158	3	-1.314	-	-3	-48	610
Egenkapital per 31.12.23	**2.884**	**2.422**	**6.865**	**8.482**	**2.591**	**106**	**0**	**1.800**	**25.150**

Konsern	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
(mill. kr)	Eier-andels-kapital	Over-kurs-fond	Grunn-fonds-kapital	Utjev-nings-fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen-kapital	Hybrid-kapital	IKE[1)]	Sum egen-kapital
Egenkapital per 31.12.21	**2.588**	**895**	**5.918**	**6.974**	**1.517**	**171**	**2.896**	**1.293**	**989**	**23.241**
Implementeringseffekt IFRS 17 i SpareBank 1 Gruppen [3)]	-	-	-	-	-	-	-234	-	-	-234
Egenkapital per 1.1.22	**2.588**	**895**	**5.918**	**6.974**	**1.517**	**171**	**2.662**	**1.293**	**989**	**23.007**
Periodens resultat	-	-	440	781	1.314	-101	158	63	130	2.785
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	117	-	-	117
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	9	-	-	9
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	133	-	-	133
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	259	-	-	259
Totalresultat for perioden	-	-	440	781	1.314	-101	417	63	130	3.044
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2021	-	-	-	-	-970	-	-	-	-	-970
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-547	-	-	-	-	-547
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	476	-	476
Tilbakekjøp hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-63	-	-63
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	-0	-	-	-	-	-	-0
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets [2)]	-2	-	-	-16	-	-	-2	-	-	-21
Andre egenkapitalføringer	-	-	50	88	-	-	-149	-	-	-11
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	13	-	-	13
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	-122	-122
Sum transaksjoner med eierne	-2	-	50	72	-1.517	-	-138	413	-122	-1.244
Egenkapital per 31.12.22	**2.586**	**895**	**6.408**	**7.828**	**1.314**	**70**	**2.940**	**1.769**	**997**	**24.807**

[1)] IKE = Ikke-kontrollerende eierinteresser

[2)] Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank 1 Markets' tradingaktivitet

[3)] Prinsippendringen som følge av implementering av IFRS 17 er beskrevet i Note 2 Regnskapsprinsipper

Konsern (mill. kr)	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
	Eier-andels-kapital	Over-kurs-fond	Grunn-fonds-kapital	Utjev-nings-fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen-egen-kapital	Hybrid-kapital	IKE[1)]	Sum egen-kapital
Egenkapital per 1.1.23	**2.586**	**895**	**6.408**	**7.828**	**1.314**	**70**	**2.940**	**1.769**	**997**	**24.807**
Resultat for regnskapsåret	-	-	299	602	2.591	37	-40	125	74	3.688
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-133	-	-	-133
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	-5	-	-	-5
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-20	-	-	-20
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	-158	-	-	-158
Totalresultat for perioden	-	-	299	602	2.591	37	-198	125	74	3.530
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2022	-	-	-	-	-840	-	-	-	-	-840
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-474	-	-	-	-	-474
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	519	-	519
Tilbakekjøp hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-385	-	-385
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-125	-	-125
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	3	-	-	-	-	-	2
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets[2)]	11	-	-	49	-	-	10	-	-	70
Fusjon SpareBank1 Søre Sunnmøre	288	1.513	158	-	-	-	-	-	-93	1.866
Utgang datterselskap SB1 Markets	-	-	-	-	-	-	110	-	-	110
Andre egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-3	-	-	-3
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-169	-	-	-169
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	-312	-312
Sum transaksjoner med eierne	298	1.513	158	52	-1.314	-	-52	10	-405	260
Egenkapital per 31.12.23	**2.884**	**2.409**	**6.865**	**8.482**	**2.591**	**106**	**2.690**	**1.903**	**666**	**28.597**

*) IKE = Ikke-kontrollerende eierinteresser Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank 1 Markets' tradingaktivitet

2) Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank 1 Markets' tradingaktivitet

Kontantstrømoppstilling

Morbank 2022	Morbank 2023	(mill. kr)	Konsern 2023	Konsern 2022
2.494	3.678	Resultat etter skatt	3.688	2.785
77	111	+ Av- og nedskrivninger	153	117
-37	-72	+ Tap på utlån/garantier	14	-7
-324	-413	Inntekter fra tilknyttede selskaper og felleskontroller virksomhet	-297	-443
-2.420	1.924	Andre justeringer	1.958	-2.436
-210	**5.228**	**Tilført fra årets virksomhet**	**5.516**	**16**
-4.626	1.035	Reduksjon/(økning) øvrige fordringer	1.000	-4.193
5.155	-1.289	Økning/(reduksjon) annen gjeld	-2.245	5.136
-3.739	-6.502	Reduksjon/(økning) utlån	-7.080	-5.643
-8.782	4.333	Reduksjon/(økning) utlån kredittinstitusjoner	4.519	-6.959
10.672	769	Økning/(reduksjon) innskudd kunder	885	10.724
294	-1.485	Økning/(reduksjon) innskudd kredittinstusjoner	-1.485	-429
-7.310	4.115	Reduksjon/(økning) sertifikater og obligasjoner	4.115	-7.311
-8.546	**6.204**	**A) Netto likviditetsendring fra virksomhet**	**5.227**	**-8.658**
-	35	Tilført kontanter og kontantekvivalenter ved fusjon	35	-
-71	-60	Brutto investeringer bygninger/driftsmidler	-95	-89
-18	-	Salg bygninger/driftsmidler	-	276
-5	-69	Utbetalinger av kapital ved økning eierandel datterselskap	79	6
324	413	Utbytte fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	413	324
6	100	Innbetalinger fra salg av eierandeler tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	100	6
-479	-190	Utbetalinger fra kjøp av eierandeler tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	-198	-492
813	1.424	Reduksjon/salg aksjer og eierinteresser	2.319	849
-835	1.487	Økning/kjøp aksjer og eierinteresser	-1.509	-846
-265	**166**	**B) Netto likviditetsendring investeringer**	**1.145**	**33**
1.000	750	Økning i ansvarlig lånekapital	784	1.000
-750	-750	Reduksjon i ansvarlig lånekapital	-750	-750
-0	-	Utbetalinger knyttet til eierandelskapital	-	-21
-	2	Innbetalinger knyttet til eierandelskapital	72	-
-970	-840	Utbetalt utbytte	-840	-970
-	-	Utbetalt utbytte til ikke-kontrollerende eierinteresser	-121	-162
-547	-474	Gaveutdeling	-474	-547
476	416	Ny hybridkapital	478	476
0	-342	Tilbakebetaling hybridkapital	-385	0
-60	-122	Betalte renter hybridkapital	-125	-63
16.194	5.280	Økning annen langsiktig gjeld	5.280	16.194
-6.613	-10.291	Reduksjon annen langsiktig gjeld	-10.291	-6.613
8.729	**-6.370**	**C) Netto likviditetsendringer finansiering**	**-6.371**	**8.544**
-81	**1**	**A) + B) + C) Netto endringer i likvider i året**	**1**	**-81**
1.252	1.171	Kontanter og fordringer på sentralbanker per 1.1	1.171	1.252
1.171	1.172	Kontanter og fordringer på sentralbanker ved utgangen av perioden	1.172	1.171
-81	**1**	**Endring**	**1**	**-81**
		Tilleggsinformasjon kontantstrøm		
6.263	10.224	Renter mottatt	10.710	6.716
3.598	6.177	Renter betalt	6.184	3.603

Noter til regnskapet

Note	Side	
1	124	Generell informasjon
2	125	Regnskapsprinsipper
3	127	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper
4	131	Segmentinformasjon
5	133	Kapitaldekning og kapitalstyring
6	135	Risikoforhold
		Kredittrisiko
7	140	Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld
8	141	Utlån til og fordringer på kunder
9	148	Fraregning av finansielle eiendeler
10	150	Tap på utlån og garantier
11	157	Kreditteksponering for hver interne risikorating
12	159	Maksimal kreditteksponering
13	162	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler
		Markedsrisiko
14	164	Markedsrisiko knyttet til renterisiko
15	165	Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering
		Likviditetsrisiko
16	166	Likviditetsrisiko
		Resultatregnskap
17	167	Netto renteinntekter
18	168	Netto provisjons- og andre inntekter
19	169	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser
20	170	Personalkostnader
21	173	Andre driftskostnader
22	174	Pensjon
23	178	Skatt
		Balanse
24	180	Klassifisering av finansielle instrumenter
25	182	Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter
26	185	Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost
27	187	Sertifikater og obligasjoner
28	188	Finansielle derivater
29	190	Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer
30	192	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser
31	195	Immaterielle eiendeler
32	196	Eiendom, anlegg og utstyr
33	198	Leieavtaler
34	201	Øvrige eiendeler
35	202	Innskudd fra og gjeld til kunder
36	203	Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

37	205	Annen gjeld og forpliktelse
38	207	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån
39	209	Investering i eierinteresser
		Øvrige opplysninger
40	214	Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning
41	216	Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper
42	217	Eierandelskapital- og eierstruktur
43	219	Resultat per egenkapitalbevis
44	220	Hendelser etter balansedagen

Note 1 - Generell informasjon

Beskrivelse av virksomheten
Se Dette er SpareBank1 SMN presentert i årsrapporten.

Konsernet SpareBank 1 SMN
SpareBank 1 SMN har sitt hovedkontor i Trondheim, Søndre gate 4. Bankens markedsområder er i hovedsak Trøndelag og Nordvestlandet.

Konsernregnskapet for 2023 ble godkjent av styret 29. februar 2024.

Note 2 - Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet
Selskaps- og konsernregnskapet 2023 for SpareBank 1 SMN er satt opp i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering IFRS®Accounting Standards som godkjent av EU (IFRS). Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, IFRS fortolkningskomité. Målegrunnlaget for selskaps- og konsernregnskapet er historisk kost med med unntak av eiendeler som måles til virkelig verdi beskrevet i note 24. Regnskapet er avlagt basert på IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges per 31. desember 2023**.**

Viktige regnskapsprinsipper
Sparebank1 SMN sine regnskapsprinsipper er beskrevet i hver av notene til årsregnskapet. Følgende regnskapsprinsipper er av ledelsen vurdert som de viktigste regnskapsprinsippene:

- Regnskapsprinsipper for Utlån (note 8) og Tap på utlån (note 10)
- Regnskapsprinsipper for netto renteinntekter (note 17) og provisjonsinntekter (note 18)
- Regnskapsprinsipper for gjeld ved utstedelse av verdipapirer (note 36) og sikring av gjeld (note 29)

Generelle regnskapsprinsipper

Konsolideringsprinsipper
Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterforetak som ikke er planlagt avhendet i nær framtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert.

Ved overtagelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser balanseført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler.

Alle transaksjoner innad i konsernet blir eliminert ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som egen post.

Presentasjonsvaluta
Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta
Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

Endringer i regnskapsprinsipper
Konsernet har vurdert virkningen av endrede regnskapstandarder og fortolkninger (IFRSs) utstedt av IASB og IFRSs godkjent av EU med virkning fra 1. januar 2023 eller senere. Konsernet har vurdert at anvendelse av disse ikke har hatt vesentlig innvirkning på konsernregnskapet for 2023 med unntak av implementering av IFRS 17 som beskrevet under.

IFRS 17 Forsikringskontrakter
IFRS 17 Forsikringskontrakter erstatter IFRS 4 Forsikringskontrakter og angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger forsikringskontrakter. Formål med ny standard er å eliminere uensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter og hovedtrekkene i den nye modellen er som følger:

- Et estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for en gruppe av forsikringskontrakter. Fremtidige kontantstrømmer omfatter fremtidige premieinnbetalinger og utbetalinger av forsikringsoppgjør, erstatninger og andre utbetalinger til forsikringstaker. Estimatet skal ta hensyn til en eksplisitt justering for risiko og estimatene skal være basert på forholdene på balansedato.

- En kontraktsmargin («Contractual Service Margin») som er lik dag én-gevinsten i estimatet av nåverdien av fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av forsikringskontrakter. Dette svarer til fortjenesteelementet i forsikringskontraktene som skal innregnes over den perioden tjenesten ytes, det vil si over dekningsperioden til forsikringene.
- Visse endringer i estimatet for nåverdien av fremtidige kontantstrømmer justeres mot kontraktsmarginen, og innregnes derved i resultatet over gjenværende periode de aktuelle kontraktene dekker.
- Effekten av endring i diskonteringsrente skal, som et valg av regnskapsprinsipp, presenteres enten i det ordinære resultatet eller i andre inntekter og kostnader.

IFRS 17 skal som et utgangspunkt anvendes retrospektivt, men det er åpnet for en modifisert retrospektiv anvendelse eller en anvendelse basert på virkelig verdi på overgangstidspunktet dersom retrospektiv anvendelse er upraktisk («impracticable»).

Ikrafttredelsestidspunktet er 1. januar 2023 med krav om at det oppgis sammenliknbare tall. Tidlig implementering er tillatt.

Effekten på egenkapitalen i konsernet som følge av at det tilknyttede selskapet SpareBank 1 Gruppen implementerer denne standarden per 1. januar 2022 er 234 millioner kroner i redusert egenkapital. Totalresultatet for 2022 fra Gruppen omarbeidet til IFRS 17/IFRS 9 er justert med 32 millioner, slik at effekten på egenkapitalen 1. januar 2023 er 202 millioner kroner. Konsernets resultat for 2022 og øvrige nøkkeltall er ikke omarbeidet.

IFRS 17 effekter for SMN	**mill. kr**
Implementering IFRS 17/IFRS 9 per 1. januar 2022	-234
Korrigert resultat for 2022 som følge av implementering IFRS 17/IFRS 9	32
Implementeringseffekt på egenkapital per 1. januar 2023	**-202**

Korreksjon av sammenligningstall	**Per 31. desember 2022**
SMN sin andel av resultat fra SpareBank 1 Gruppen	175
Effekt av implementering IFRS 17/IFRS 9	24
Korrigert SMN sin andel resultat fra SpareBank 1 Gruppen	**199**

Videre har konsernet vurdert virkningen av nye eller endrede regnskapsstandarder og fortolkninger (IFRS) utstedt av IASB som har ennå ikke er effektiv. Konsernet forventer ikke noe vesentlig innvirkning på fremtidige perioder fra vedtakelsen av disse endringene.

Note 3 - Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet.

Tap på utlån og garantier
Bankens utlånsportefølje reklassifiseres månedlig. Kunder med objektive bevis på tap grunnet betalingsmislighold, svekkelse i kredittverdighet eller andre objektive kriterier er gjenstand for en individuell gjennomgang og beregning av tap. Dersom bankens beregninger viser at nåverdien av diskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på innregningsstidspunktet er lavere enn lånets bokførte verdi plasseres utlånet i trinn 3 og det foretas nedskrivning for beregnet tap. Stor grad av skjønn kreves for å vurdere bevis på tap, og estimering av beløp og tidfesting av fremtidige kontantstrømmer for å fastsette beregnet tap påvirkes av dette skjønnet. Endringer i disse faktorene vil kunne påvirke størrelsen på avsetningen for tap. Hvor sikkerhetsverdier er knyttet til spesielle objekter eller bransjer som er i krise, vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder og vurdering av sikkerhetsverdier kan i slike tilfeller være beheftet med betydelig usikkerhet.

For utlån i trinn 1 og 2 foretas det en beregning av forventet kredittap ved bruk av bankens tapsmodell basert på estimater for sannsynlighet for tap (PD) og tap ved mislighold (LGD), samt eksponering (EAD). Banken benytter samme PD-modell som i IRB, men med forventningsrett kalibrering, det vil si uten sikkerhetsmarginer, som et utgangspunkt for vurdering av økt kredittrisiko. PD-estimatet representerer en 12-måneders sannsynlighet.

Nedskrivninger for eksponeringer i trinn 1 vil være beregning av ett års forventet tap, mens for eksponeringer i trinn 2 blir det beregnet tap over levetiden.

De viktigste inputfaktorene i bankens tapsmodell som bidrar til vesentlige endringer i tapsestimatet og er gjenstand for stor grad av skjønn er følgende:

- Bruk av framoverskuende informasjon og framskrivning av makroøkonomiske variabler for flere scenarier og sannsynlighetsvekting av disse.
- fastsettelse av hva en vesentlig økning i kredittrisiko er for et utlån.

Bruk av framoverskuende informasjon
Måling av forventet kredittap for hvert trinn krever både informasjon om hendelser og nåværende forhold, samt forventede hendelser og fremtidige økonomiske forhold. Estimering og bruk av framoverskuende informasjon krever stor grad av skjønn. Hvert makroøkonomiske scenario som benyttes, inkluderer en projeksjon i en femårsperiode. Vårt estimat på forventet kredittap i trinn 1 og 2 er et sannsynlighetsvektet snitt av tre scenarier; Basis, Oppside og Nedside. Basisscenario er utviklet med et utgangspunkt i observert mislighold og tap siste tre år, skjønnsmessig justert til et forventningsrett estimat på utviklingen som ligger noe over observert mislighold og tap siste 3 år.

Utviklingen i Oppside og Nedside scenariet utarbeides ved hjelp av justeringsfaktorer der utviklingen i konjunkturene fremskrives ved hjelp av forutsetninger om hvor mye mislighetssannsynligheten (PD) eller tap ved mislighold (LGD) vil øke eller reduseres sammenlignet med basisscenarioet i en femårsperiode. Utgangspunktet er basert på observasjoner siste 15 år, der Nedside reflekterer forventet misligholds- og tapsnivå i en krisesituasjon med nivåer på PD og LGD som benyttes i konservative stress-scenarier for andre formål i bankens kredittstyring.

I 2023 ble det anvendt en oppgradert tapsmodell som gir forslag til sentrale forutsetninger ved bruk av regresjonsanalyse og simulering. Fremtidig misligholdsnivå (PD) predikeres basert på forventet utvikling i pengemarkedsrente og arbeidsledighet. Fremtidig tapsnivå (LGD) simuleres basert på sikkerhetsverdier og forventninger til prisutvikling for sikkerhetsobjekter i ulike bransjer. Med SMNs forutsetninger i den oppdaterte modellen blir nedskrivningene i større grad enn tidligere allokert mot bransjer med stor rentebærende gjeld slik som eiendom, skipsfart og fiskeri. Norges Banks Pengepolitisk rapport er valgt som hovedkilde for forklaringsvariablene rente og arbeidsledighet samt forventet prisutvikling på boligeiendom i basisscenarioet. Ledelsens estimater og skjønnsmessige vurderinger om forventet utvikling for misligholds- og tapsnivå (PD og LGD) er i stor grad basert på makroprognoser fra Pengepolitisk rapport (PPR) 4/23. For lavt scenario ble det benyttet samme forutsetninger som i Finanstilsynets stresscenario fra Finansielt Utsyn juni 2023. Dette scenarioet innebærer en lavere rentebane og et lavere nivå for arbeidsledighet enn i våre tidligere lave scenarioer og trekker også i retning av et lavere nedskrivningsnivå. Bransjen bygg og anlegg er vurdert generelt å ha fått vesentlig økt kredittrisiko og kunder innenfor denne bransjen er derfor klassifisert i trinn 2 eller 3.

I 2022 ble sannsynligheten for lavt scenario for bedriftsmarked ekskl. offshore økt av flere grunner - økt makroøkonomisk usikkerhet som følge av krigen i Ukraina, sterk økning i energi- og råvarepriser, utfordringer i forsyningskjedene og utsikter til varig høyere inflasjon og rentenivå. Framtidige tapsforventninger ble økt både i 2022 og i første kvartal 2023 ved at PD og LGD baner for både personmarked og bedriftsmarked ekskl. offshore ble hevet i basisscenarioet. Banken har fokusert på forventede langsiktige effekter av et høyre rentenivå og svakere økonomisk vekst. For offshore porteføljen ble det i løpet av 2022 som følge av vesentlig bedring i marked og markedsutsikter lagt til grunn økte inntjeningsforutsetninger i simuleringene og vekt for lavt scenario ble redusert for supply og subsea. Fra 2023 er modellnedskrivningene for offshoreporteføljen beregnet med de samme forutsetningene som for bedriftsmarkedet for øvrig. Forventet kredittap (ECL) per 31. desember 2023 ble beregnet som en kombinasjon av 80 prosent forventet scenario, 10 prosent nedsidescenario og 10 prosent oppsidescenario (80/10/10 pst). Dette trekker i retning av et lavere nedskrivningsnivå enn tidligere perioder der vektene var 75/15/10 for BM og 70/15/15 for PM.

Effekten av endringen av forutsetninger i 2023 er vist på linjen "Endring som skyldes endrede forutsetninger i tapsmodellen" i note 8. Nedskrivningene øker i deler av næringslivs- og personmarkedsporteføljen som følge av at vesentlig økt rentenivå og inflasjon forventes å øke fremtidige nivå for PD og LGD. Endringene i scenariovekting omtalt over reduserer nedskrivningene. Samlet utgjør dette 4 millioner kroner for banken og 29 millioner kroner for konsernet i reduserte nedskrivninger.

Scenariene vektes med utgangspunkt i vårt beste estimat på sannsynlighet for de ulike utfallene representert. Estimatene oppdateres kvartalsvis og var slik ved vurderingene per 31. desember:

Portefølje	**2023**			**2022**		
	Basis	**Nedside**	**Oppside**	**Basis**	**Nedside**	**Oppside**
PM (boliglån)	80 %	10 %	10 %	70 %	15 %	15 %
BM ekskl. landbruk og offshore	80 %	10 %	10 %	60 %	25 %	15 %
Landbruk	80 %	10 %	10 %	60 %	25 %	15 %

Sensitiviteter

Første del av tabellen under viser fullt modellberegnet forventet kredittap på grunnlag per 31. desember 2023 i de tre scenarioene, fordelt på porteføljene Privatmarked (PM) og Bedriftsmarked (BM), samt landbruk som summerer seg til Morbank. I tillegg viser tabellen fullt modellberegnet forventet kredittap i datterselskapet SpareBank 1 Finans Midt-Norge (SB1 Finans MN). ECL for morbanken og datterselskapet er summert i kolonnen Konsern.

Andre del av tabellen viser porteføljefordelt ECL ved anvendt scenariovekting samt en alternativ scenariovekting med doblet sannsynlighet for nedsidescenariet.

Dersom man doblet nedsidescenarioets sannsynlighet på bekostning av basisscenariet ved utgangen av 2023 ville dette medført en økning i tapsavsetningene på 108 millioner kroner for morbanken og 126 millioner kroner for konsernet.

	BM	**PM**	**Landbruk**	**Sum morbank**	**SB 1 Finans MN, BM**	**SB 1 Finans MN, PM**	**Sum konsern**
ECL i forventet scenario	624	85	68	777	39	21	838
ECL i nedsidescenariet	1.366	253	243	1.862	158	82	2.102
ECL i oppsidescenariet	376	44	32	452	18	12	482
ECL med anvendt scenariovekting 80 /10/10	673	98	82	853	49	26	928
ECL med alternativ scenariovekting 70/20/10	748	115	99	962	61	32	1.055
Endring ECL ved alternativ vekting	**74**	**17**	**18**	**108**	**12**	**6**	**126**

Tabellen reflekterer at det er til dels betydelige forskjeller i underliggende PD- og LGD-estimater i de ulike scenarioene og at det er differensierte nivåer og nivåforskjeller mellom porteføljene. På konsernnivå er ECL i oppsidescenarioet, som i stor grad reflekterer taps- og misligholdsbildet de seneste årene, om lag 60 prosent av ECL i forventet scenario. Nedsidescenarioet gir over dobbel ECL sammenlignet med forventet scenario. Anvendt scenariovekting gir om lag 10 prosent høyere ECL enn i forventet scenario.

Fastsettelse av vesentlig økning i kredittrisiko:
Vurderingen av hva som er vesentlig økning i kredittrisiko krever stor grad av skjønn. Bevegelser mellom trinn 1 og trinn 2 er basert på hvorvidt instrumentets kredittrisiko på balansedagen har økt vesentlig relativt til tidspunktet for førstegangsinnregning. Denne vurderingen gjøres med utgangspunkt i instrumentets økonomiske 12 måneders PD, og ikke forventede tap.

Vurderingen gjøres på hvert enkelt instrument. Vår vurdering gjennomføres minimum kvartalsvis, basert på tre forhold:

1. Banken benytter både absolutte og relative endringer i PD som kriterie for flytting til trinn 2. En endring i PD med over 150% er vurdert å være en vesentlig endring i kredittrisiko. I tillegg må sluttnivået på PD være over 0,6 prosentpoeng.
2. Det gjøres i tillegg en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko dersom det er gjenstand for særskilt overvåking eller har mottatt betalingslettelser (forbearance).
3. I tillegg vil kunder med 30-90 dagers betalingsmislighold alltid flyttes til trinn 2.

Hvis noen av de nevnte forhold indikerer at en vesentlig økning i kredittrisiko har inntruffet, blir instrumentet flyttet fra trinn 1 til trinn 2.

Se ogsånote 10Tap på utlån ognote 6Risikoforhold.

Virkelig verdi egenkapitalinteresser
Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil i hovedsak være verdipapir som omsettes i et aktivt marked. Et aktivt marked er definert som et marked for omsetning av ensartede produkter hvor det normalt finnes villige kjøpere og selgere til enhver tid, og hvor prisene er tilgjengelige for allmennheten. Aksjer notert på en regulert markedsplass faller inn under definisjonen på et aktivt marked. Det kan være utfordringer knyttet til aksjer hvor det er stor forskjell mellom kjøps-og salgskurs, omtalt som spread, og hvor aksjen omsettes sjeldent. Noen vesentlige aksjer vil være basert på interne verdivurderinger, transaksjonspriser eller eksterne analyser av selskapet. Slike aksjer vedsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker. Dette kan være bruk av diskonterte kontantstrømmer eller ved hjelp av sammenligningsprising hvor en benytter lignende selskaper som er børsnoterte og benytter multippelprising for å fastslå verdien på det unoterte selskapet. Slike verdsettelser vil kunne være beheftet med usikkerhet. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Investeringene i private equity fond foretatt i datterselskapet SpareBank 1 SMN Invest verdsettes basert på net asset value (NAV) som rapporteres fra fondene. Virkelig verdi blir beregnet basert på verdsettelsesprinsipper fastsatt i IFRS 13 og retningslinjer for verdsettelse i henhold til International Private Equity and Venture Capital (IPEV), sewww.privateequityvaluation.com.

Ledelsen har basert sine vurderinger på den informasjon som er tilgjengelig i markedet kombinert med beste skjønn. Det er ikke fremkommet ny informasjon om vesentlige forhold som var inntruffet eller forelå allerede på balansedagen per 31.12.2023 og frem til styrets behandling av regnskapet 29. Februar 2024. Se for øvrig note 30 for spesifikasjon av aksjer og egenkapitalinteresser.

Virkelig verdi på finansielle derivater og andre finansielle instrumenter
Virkelig verdi av derivater fastsettes ved bruk av verdivurderingsmodeller der prisen på underliggende instrument, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. Ved måling av finansielle instrumenter hvor observerbare markedsdata ikke er tilgjengelig, gjør konsernetantagelser om hva markedsaktører vil legge til grunn ved verdsettelse av tilsvarende finansielle instrumenter. I verdsettelsene kreves det utstrakt bruk av skjønn blant annet ved beregning av likviditetsrisiko, kredittrisiko og volatilitet. En endring i de nevnte faktorene vil påvirkefastsatt virkelig verdi på konsernets finansielle instrumenter. For mer informasjon senote 25Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter.

For opsjoner vil volatiliteter være enten observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende instrument. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I den utstrekning markedsprisene som innhentes tar utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette hensyntas ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko amortiseres over løpetiden.

Goodwill
Konsernet gjennomfører tester for å vurdere mulig verdifall på goodwill årlig eller ved indikasjon på verdifall. Vurderingen er basert på konsernets bruksverdi. Gjenvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmene er basert på historisk inntjening og forventninger om fremtidige forhold og inkluderer antagelser og estimater om usikre forhold. Utfallet av nedskrivningstestene avhenger av anslag på avkastningskrav. Avkastningskravene er skjønnsmessig fastsatt på bakgrunn av tilgjengelig informasjon på balansedagen.

Ved nedskrivningstest av goodwill anses porteføljen å være integrert med bankens øvrige utlåns- og innskuddsvirksomhet, og laveste nivå for kontantgenererende enhet er segmentene Privatmarked og Næringsliv. Goodwill er forholdsmessig fordelt på segmentene basert på andel av utlånsvolum i siste periode før virksomhetssammenslutning. Det estimeres en netto kontantstrøm med utgangspunkt i inntjeningen i bankens utlånsportefølje. Det er utarbeidet en prognose for kontantstrømmene over 5 år med forventet vekst, med et terminalverdi uten vekst deretter. Kontantstrømmene er neddiskontert med et avkastningskrav (før skatt rente) på 13 prosent.

Beregninger viser at verdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer overstiger balanseført goodwill med god margin.

Øvrig goodwill i konsernet beregnes ut fra snitt inntjening i markedsområdet og neddiskonteres med risikofri rente + risikopremie for lignede virksomheter (12-14 prosent).

Oppkjøp

Oppkjøp av et annet selskap skal regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Ved oppkjøpsmetoden skal det foretas en fullstendig merverdiallokering hvor kjøpesum allokeres til identifiserte eiendeler og forpliktelser i det oppkjøpte selskapet. Merverdier utover de som er allokert til identifiserte eiendeler og forpliktelser regnskapsføres som goodwill. Eventuelle mindreverdier skal, etter grundig vurdering, inntektsføres i resultatregnskapet i oppkjøpsåret (badwill). Analysene inneholder både konkrete beregninger og bruk av beste skjønn for å komme frem til en mest mulig riktig virkelig verdi av de oppkjøpte selskapene på oppkjøpstidspunktet. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til skjønnsmessige poster, men disse er underbygget av beregninger om forventede kontantstrømmer, sammenlignbare transaksjoner tidligere perioder mv. Se også note 40 Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning.

Selskap holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Det jobbes kontinuerlig med salg av selskapene, og regnskapsmessig klassifiseres disse som holdt for salg. Fra fjerde kvartal 2022 er datterselskapet SpareBank 1 Markets klassifisert som holdt for salg.22. juni 2022 meldte SpareBank 1 SMN at SpareBank 1 Markets styrker satsningen innenfor kapitalmarkedet og får SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Nord-Norge som store eiere. SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Nord-Norge overdrar sin markets-virksomhet til SpareBank 1 Markets, og kjøper seg i tillegg opp i selskapet i form av et kontantvederlag. Etter gjennomføringen av transaksjonen vil SpareBank 1 SMN eie 39,9% og SpareBank 1 Markets vil behandles som et tilknyttet selskap. Transaksjonen er godkjent av Finanstilsynet og Konkurransetilsynet, og er gjennomført i fjerde kvartal 2023.

Resultat fra SpareBank 1 Markets er omklassifisert som følger:

Resultatregnskap (mill. kr)	**2023**	**2022**
Netto renteinntekter	-8	8
Netto provisjons- og andre inntekter	-352	-515
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	-342	-273
Sum inntekter	**-702**	**-780**
Sum driftskostnader	-577	-574
Resultat før skatt	**-125**	**-206**
Skatt	18	27
Resultat virksomhet holdt for salg	**108**	**179**

Se også note 39 Investering i eierinteresser.

Salg av låneporteføljer

Ved salg av låneporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt vurderer konsernet om kriteriene for fraregning er oppfylt i henhold til IAS 39. Ved utgangen av regnskapsåret er alle solgte porteføljer fraregnet morbankens balanse. Se også note 9 Fraregning av finansielle eiendeler.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i enkelte tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtakelsen klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi i henhold til eiendelens art i regnskapet.

Note 4 - Segmentinformasjon

Regnskapsprinsipper for segmentrapportering

SpareBank 1 SMN har Privatmarked og Næringsliv samt de vesentligste datterselskapene og tilknyttede selskaper som sine primære rapporteringssegmenter. Konsernet presenterer en sektor- og næringsfordeling av utlån og innskudd som sitt sekundære rapporteringsformat. Konsernets segmentrapportering er i samsvar med IFRS 8. For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernnivå.

Konsern 31. desember 2023

Resultatregnskap (mill. kr)	Privatmarked	Næringsliv	Sunnmøre og Fjordane	EM 1	SB 1 Finans MN	SB 1 Regnskaps-huset SMN	Øvrig	elim	Total
Netto renteinntekter	1.824	1.335	598	2	490	4	-	379	4.632
Renter av anvendt kapital	328	195	112	-	-	-	-	-634	-
Sum renteinntekter	**2.151**	**1.530**	**709**	**2**	**490**	**4**	**-**	**-255**	**4.632**
Netto provisjons- og andre inntekter	652	234	110	432	-97	716	-	37	2.084
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	1	6	7	1	-82	-	379	488	799
Sum inntekter	**2.804**	**1.770**	**826**	**435**	**311**	**720**	**379**	**270**	**7.515**
Sum driftskostnader	**1.078**	**407**	**315**	**395**	**115**	**612**		**97**	**3.017**
Resultat før tap	**1.726**	**1.363**	**512**	**40**	**196**	**108**	**379**	**173**	**4.498**
Tap på utlån, garantier m.v.	1	45	-118	-	86	-	-	-0	14
Resultat før skatt	**1.725**	**1.318**	**629**	**40**	**111**	**108**	**379**	**173**	**4.484**
Ek-avkastning *)	**18,2 %**	**24,3 %**	**19,6%**						**14,4 %**

Konsern 31. desember 2022

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat-marked	Nærings-liv	EM 1	SB 1 Finans MN	SB 1 Regnskaps-huset SMN	Øvrig	elim	Total
Netto renteinntekter	1.328	1.380	3	459	2	-	167	3.339
Renter av anvendt kapital	163	125	-	-	-	-	-288	-
Sum renteinntekter	**1.491**	**1.505**	**3**	**459**	**2**	**-**	**-121**	**3.339**
Netto provisjons- og andre inntekter	796	290	418	-106	605	-	39	2.042
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	-4	9	8	-23	-	466	-76	380
Sum inntekter	**2.283**	**1.804**	**429**	**329**	**607**	**466**	**-158**	**5.760**
Sum driftskostnader	**958**	**467**	**371**	**108**	**511**		**28**	**2.443**
Resultat før tap	**1.325**	**1.337**	**58**	**221**	**96**	**466**	**-186**	**3.317**
Tap på utlån, garantier m.v.	29	-66	-	30	-	-	-0	-7
Resultat før skatt	**1.296**	**1.403**	**58**	**191**	**96**	**466**	**-186**	**3.324**
Ek-avkastning*)	**13,6 %**	**20,8 %**						**12,3 %**

*) Regulatorisk kapital i henhold til bankens kapitalmål er lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i Privatmarked og Næringsliv.

**) Spesifikasjon av øvrig virksomhet (mill. kr)	2023	2022
SpareBank 1 Gruppen	-34	175
SpareBank 1 Boligkreditt	98	1
SpareBank 1 Næringskreditt	10	3
BN Bank	257	203
SpareBank1 Markets	19	
SpareBank 1 Kreditt	-13	9
SpareBank 1 Betaling	-37	13
SpareBank 1 Forvaltning	35	33
Andre selskaper	46	29
Sum avkastning på eierinteresser	**379**	**466**
SpareBank 1 Mobilitet Holding	-82	-23
Sum netto avkastning på eierinteresser	**297**	**442**

Note 5 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak (CRR/CRD IV). SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. For foretaksporteføljene benyttes Avansert IRB. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer.

Per 31. desember 2023 er samlet minstekrav til ren kjernekapital 14,0 prosent. Kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobufferen for norske IRB-A banker 4,5 prosent og den norske motsykliske kapitalbuffer 2,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN. Fra 31. desember 2023 er dette kravet 1,7 prosent og må tilfredsstilles med minimum 56,25 prosent ren kjernekapital. I tillegg må banken ha ytterligere 0,7 prosent i pilar 2-krav frem til søknad om justering av IRB-modeller er behandlet.

I henhold til CRR/CRDIV-forskiften kan ikke gjennomsnittlig risikovekt for engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom i Norge være lavere enn 20 prosent. Per 31. desember 2023 er det i morbank foretatt en justering for å komme opp til 20 prosent gjennomsnittlig risikovekt. Dette er i noten presentert sammen med massemarked eiendom under kredittrisiko IRB.

Systemrisikobufferen er på 4,5 prosent for de norske engasjementene. For engasjement i andre land skal det aktuelle lands sats benyttes. Per 31. desember 2023 er den reelle satsen for konsern 4,3 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 31. desember 2023 er både morbank og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Morbank			Konsern	
31.12.22	**31.12.23**	**(mill. kr)**	**31.12.23**	**31.12.22**
20.887	**25.150**	**Sum balanseført egenkapital**	**28.597**	**25.009**
-1.726	-1.800	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.903	-1.769
-467	-812	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.625	-947
-1.314	-2.591	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-2.591	-1.314
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-666	-997
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	679	784
-	-	Periodens resultat	-	-
-	-	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (50 prosent (50 prosent) etter skatt av konsernresultat)	-	-
-72	-53	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-72	-89
-194	-412	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-546	-279
-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	-4	-4
-281	-350	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-278	-619
16.833	**19.131**	**Sum ren kjernekapital**	**21.589**	**19.776**
1.726	1.800	Fondsobligasjon	2.252	2.106
-47	-48	Fradrag kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-48	-47
18.512	**20.883**	**Sum kjernekapital**	**23.793**	**21.835**
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
2.000	2.150	Ansvarlig kapital	2.822	2.523
-210	-216	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-216	-210
1.790	**1.934**	**Sum tilleggskapital**	**2.606**	**2.312**
20.301	**22.817**	**Netto ansvarlig kapital**	**26.399**	**24.147**

		Minimumskrav ansvarlig kapital		
1.148	1.256	Spesialiserte foretak	1.538	1.351
901	904	Foretak	931	923
1.379	1.569	Massemarked eiendom	2.907	2.559
98	124	Massemarked øvrig	126	100
1.249	1.485	Egenkapitalposisjoner IRB	-	-
4.774	**5.338**	**Sum kredittrisiko IRB**	**5.502**	**4.933**
6	3	Stater og sentralbanker	5	6
82	95	Obligasjoner med fortrinnsrett	153	139
403	373	Institusjoner	280	276
187	110	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	146	207
143	248	Foretak	506	385
7	4	Massemarked	703	662
27	37	Engasjementer med pant i fast eiendom	126	109
90	63	Egenkapitalposisjoner	465	504
97	112	Øvrige eiendeler	178	162
1.042	**1.046**	**Sum kredittrisiko Standardmetoden**	**2.561**	**2.450**
27	22	Gjeldsrisiko	22	29
-	-	Egenkapitalrisiko	7	10
-	-	Valutarisiko og oppgjørsrisiko	2	1
458	545	Operasjonell risiko	924	853
30	38	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	153	101
6.331	**6.988**	**Minimumskrav ansvarlig kapital**	**9.171**	**8.377**
79.140	**87.354**	**Beregningsgrunnlag (RWA)**	**114.633**	**104.716**
3.561	3.931	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	5.159	4.712
		Bufferkrav		
1.978	2.184	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.866	2.618
3.561	3.896	Systemrisikobuffer, 4,43 prosent på konsern	5.081	4.712
1.583	2.184	Motsykliskbuffer, 2,5 prosent	2.866	2.094
7.123	**8.264**	**Sum bufferkrav til ren kjernekapital**	**10.813**	**9.424**
6.149	**6.937**	**Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav**	**5.618**	**5.639**
		Kapitaldekning		
21,3 %	21,9 %	Ren kjernekapitaldekning	18,8 %	18,9 %
23,4 %	23,9 %	Kjernekapitaldekning	20,8 %	20,9 %
25,7 %	26,1 %	Kapitaldekning	23,0 %	23,1 %
		Uvektet kjernekapitalandel		
210.227	221.334	Balanseposter	323.929	302.617
6.234	7.559	Poster utenom balansen	8.984	7.744
-1.061	-513	Øvrige justeringer	-666	-1.985
215.400	228.380	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	332.247	308.376
18.512	20.883	Kjernekapital	23.793	21.835
8,6 %	**9,1 %**	**Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)**	**7,2 %**	**7,1 %**

Note 6 - Risikoforhold

Risikostyring
SpareBank 1 SMN har som mål å opprettholde en moderat risikoprofil, og å ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for rating, konsentrasjon, risikojustert avkastning, misligholdssannsynlighet, tapsgrader, forventet tap, nødvendig økonomisk kapital, regulatorisk kapitaldekning samt regulatoriske krav til likviditet.

Prinsippene for risikostyring i SpareBank 1 SMN er fastsatt i bankens risikostyringspolicy. Banken legger stor vekt på å identifisere, måle, styre og følge opp sentrale risikoer for å sikre at konsernet utvikler seg i tråd med vedtatt risikoprofil og strategier.

Bankens tre forsvarslinjer mot finansielle tap eller svekket omdømme består av:

1. Fornuftige risikorammer, som reduserer sannsynligheten for en bankspesifikk hendelse, og en god internkontroll som sikrer etterlevelse av rammene.
2. Periodens resultat, en buffer for å absorbere volatilitet og tap innenfor risikoappetitten, og gir tid til å foreta justeringer i forretningsplaner/risikoprofil.
3. Tilstrekkelig likviditet og egenkapital for å håndtere uventede hendelser og kriser

Risikostyringen i konsernet skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen og risikokostnadene, og gjennom detteskape bedre beslutningsgrunnlag
- å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.
- utnytte synergi og diversifiseringseffekter

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og behov for risikojustert kapital (økonomisk kapital) for å kunne dekke uventede tap.

Forventet tap beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en tolv måneders periode. Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet har påtatt seg. Styret har vedtatt at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av alle mulige uventede tap. Det er lagt til grunn statistiske metoder for beregning av forventet tap og for risikojustert kapital, men beregningen forutsetter likevel i noen tilfeller bruk av ekspertvurderinger. For risikotyper hvor det ikke finnes anerkjente metoder for å beregne kapitalbehov, legger banken vekt på å definere rammer for styring av risikoen som begrenser tapsrisiko i henhold til vedtatt risikoappetitt. For ytterligere detaljer vises det til bankens Pilar III-rapportering som er tilgjengelig på bankens hjemmesider.

Konsernet har innarbeidet ESG-risiko i styrende dokumenter, herunder risikostyringspolicy, kredittstrategi og kredittpolitikk. ESG-risiko, herunder klimarisiko, er regnet som en driver for finansiell risiko og risiko for svekket omdømme.

Konsernets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp løpende. Status og utvikling rapporteres gjennom periodiske risikorapporter til administrasjonen og styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av avdeling for risikostyring, som er uavhengig av de enkelte forretningsområdene i konsernet.

Kredittrisiko
Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor konsernet.

Konsernet er eksponert for kredittrisiko gjennom alle sine fordringer på kunder og motparter. Hovedsakelig er konsernet eksponert gjennom ordinær utlånsvirksomhet og leasingaktiviteter, men i tillegg er konsernets kredittrisiko knyttet til likviditetsporteføljen samt gjennom motpartsrisiko som oppstår gjennom rente- og valutaderivater.

Kredittrisiko knyttet til konsernets utlånsvirksomhet er det risikoområdet som har høyest krav til kapital, både etter interne vurderinger og kapitalkravberegninger under CRR.

Gjennom den årlige revisjonen av bankens kredittstrategi konkretiserer styret bankens risikoappetitt gjennom fastsettelse av terskler og rammer for bankens kredittportefølje. rammene definerer grensen for utlånsvirksomheten. Avvik på terskel gjør at kredittsjef må kommentere avviket for styret og i de fleste tilfeller lage handlingsplaner for å redusere risiko. Bankens kredittstrategi og kredittpolicy er utledet av bankens hovedstrategi, og inneholder retningslinjer for risikoprofilen herunder kredittkvalitet og konsentrasjonsrisiko.

Konsentrasjonsrisiko styres blant annet gjennom fordeling mellom Privatmarked og Næringsliv, begrensning i størrelse på utlån og tapsgrad på enkeltengasjement, rammer for maksimal eksponering for tjue største grupperte engasjement, rammer for maksimal eksponering innenfor bransjer og ramme som sikrer bransjediversifisering blant de 20 største kundene.

Etterlevelse av kredittstrategi og styrevedtatte terskler og rammer følges opp løpende av Konsernkredittutvalget og rapporteres kvartalsvis til styret gjennom risikorapport.

Styret delegerer kredittfullmakt til konsernsjef. Konsernsjef kan videre delegere fullmakter under konserndirektørnivå. Utlånsfullmaktene er gradert i forhold til engasjementsstørrelse og risikoprofil.

Banken har en egen avdeling for kredittstøtte som bistår eller tar over behandlingen av kunder hvor det er åpenbart, eller anses overveiende sannsynlig, at kunden ikke vil kunne betjene sine forpliktelser uten at det iverksettes tiltak ut over ordinær oppfølging.

Bankens eksponering mot klimarisiko er kartlagt gjennom kvalitative vurderinger av fysisk risiko og overgangsrisiko på bransjenivå, og gjennom krav til ESG-scoring av alle kredittsaker over 10 mill. kr. for næringslivskunder. I tillegg har banken estimert klimagassutslipp fra bankens utlånskunder. Styret har vedtatt en strategi om at banken skal være en pådriver for grønn omstilling og det utarbeides derfor overgangsplaner mot lavutslippssamfunnet for alle vesentlige bransjer i banken, hvorav landbruk, næringseiendom og fiskeri er publisert i 2023. Overgangsplanene kommuniserer forventninger og krav til våre kunder. Strategier og policyer blir jevnlig bli vurdert for å sikre at tiltak mot klimarisiko i utlånsporteføljen er tilstrekkelig iht. risikoappetitt. Banken har i 2023 ikke brukt eksklusjon av bransjer/kundegrupper som virkemiddel for å begrense klimarisiko.

Bankens risikoklassifiseringssystem er utviklet for å kvantifisere kredittrisiko, og dermed kunne styre bankens utlånsportefølje i tråd med bankens kredittstrategi og å måle den risikojusterte avkastningen.

Banken har godkjennelse til å benytte interne modeller i sin risikostyring og kapitalberegning (IRB) for utlån og garantier til massemarked og foretak. Tillatelse til å benytte avansert IRB-metode ble gitt av Finanstilsynet i 2015. Banken bruker IRB-modellene til risikoklassifisering, kapitalallokering, risikoprising og porteføljestyring.

I 2022 ble bankpakken, herunder CRR2, innført i norsk lov. Bankpakken inneholder omfattende krav og retningslinjer for utvikling, anvendelse og validering av IRB-modellene. Hele IRB-systemet til banken er de siste årene revidert for å etterleve nye krav og retningslinjer. Juni 2021 ble søknad om anvendelse av de reviderte modellene levert til Finanstilsynet. Prosessen er fortsatt pågående.

Risikoklassifiseringssystemet (IRB) baserer seg på følgende hovedkomponenter:

1. Misligholdssannsynlighet (PD)
'Bankens kredittmodeller er basert på statistiske beregninger av misligholdssannsynlighet. Beregningene er basert på scoringsmodeller som tar hensyn til finansiell stilling samt interne og eksterne adferdsdata. Modellene er delvis Point In Time-orienterte, og reflekterer misligholdsannsynligheten i løpet av de neste tolv månedene under de gjeldende konjunkturforhold.

For å kunne gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser. I tillegg har banken to risikoklasser for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

Modellene valideres løpende og minimum årlig både med hensyn på evne til å rangere kundene samt å estimere PD-nivå. Valideringsresultatene bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

Banken har i tillegg utviklet en kontantstrømbasert PD-modell som benyttes for eksponeringer mot utleie av næringseiendom. Banken har søkt Finanstilsynet om å kunne anvende denne modellen i kapitalkravberegningen (IRB).

2. Eksponering ved mislighold (EAD)
EAD er en beregnet størrelse på eksponeringen ved et eventuelt fremtidig misligholdstidspunkt. For trekkrettigheter benyttes en konverteringsfaktor (KF) for å anslå hvor mye av nåværende ubenyttet ramme som vil være trukket opp ved et fremtidig misligholdstidspunkt. For garantier benyttes en myndighetsbestemt KF til å estimere hvor mye av avgitte garantier som vil bli gjort gjeldende etter mislighold. KF valideres månedlig for trekkrettigheter innenfor Privatmarked og Næringsliv. Bankens EAD-modell tar hensyn til ulikheter både mellom produkter og kundetyper.

3. Tap gitt mislighold (LGD)
Banken estimerer tapsgrad for hvert lån basert på forventet tilfriskningsgrad, realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier, gjenvinningsgrad på usikret del av lånene samt direkte kostnader ved inndrivelse. Verdiene fastsettes etter faste modeller og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet.

Estimert tapsgrad skal ta hensyn til en framtidig lavkonjunktur. Med et begrenset datagrunnlag fra lavkonjunktur har banken lagt inn betydelige sikkerhetsmarginer i sine estimater for å sikre konservative anslag ved beregning av kapitalkrav.

De tre overnevnte parameterne (PD, EAD og LGD) danner grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering, statistisk beregning av forventet tap (EL) og behov for nødvendig økonomisk og regulatorisk kapital.

Motpartsrisiko
Motpartsrisiko i derivathandel styres gjennom bruk av ISDA og CSA-avtaler med de finansinstitusjoner som utgjør bankens størstemotparter. ISDA regulerer oppgjør mellom finansielle motparter. CSA-avtalene begrenser maksimal eksponering gjennom markedsevaluering av porteføljen og margininnbetaling når verdiendringen i porteføljen overstiger maksimal avtalt ramme eller minimum overføringsbeløp. Banken vil fortsette å inngå CSA-avtaler med finansielle motparter for å styre motpartsrisikoen.Se note 12 for ytterligere beskrivelse av disse avtalene.

For kunder sikres motpartsrisikoen gjennom bruk av kontantdepot eller andre sikkerheter som til enhver tid skal overstige markedsverdien av kundens portefølje. Det er etablert egne rutiner for innkalling av ytterligere sikkerheter eller lukking av posisjoner dersom markedsverdiene overstiger åtti prosent av sikkerhetene.

Markedsrisiko
Markedsrisiko er en felles betegnelse for risikoen for tap som oppstår som følge av endringer i kurser eller priser på finansielle instrumenter. Markedsrisiko oppstår i SpareBank 1 SMN hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, inklusive finansiering. SpareBank 1 SMN har utkontraktert kundehandel med rente og valutainstrumenter til SpareBank 1 Markets. Denne kundeaktiviteten, samt SpareBank 1 Markets anvendelse av bankens balanse, påvirker også bankens markedsrisiko.

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rente og valutamarkedene. Bankens strategi for markedsrisikoområdet legger grunnlaget for utarbeidelse av ledelsesrapportering, kontroll og oppfølgning av rammer og retningslinjer.

Konsernet definerer rammer for eksponering i markedsrisiko med utgangspunkt i stresstester basert på Finanstilsynets modul for markedsrisiko. Rammene gjennomgås minst årlig og vedtas av bankens styre. Etterlevelse av rammene overvåkes av avdeling for risikostyring, og status rapporteres kvartalsvis til styret.

Renterisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedsrentene i finansielle markeder. Renterisikoen for alle renteposisjoner kan uttrykkes ved å se på endringen i verdien på renteinstrumentene ved en renteendring på ett prosentpoeng på hele rentekurven på alle balanseposter. Konsernet benytter analyser som viser effekten av nevnte renteendring for ulike løpetidsbånd, og det er egne rammer for renteeksponering innenfor hvert løpetidsbånd og samlet, inkludert EVE og NII (måltall) for renterisiko i bankboken Rentebindingen på konsernets instrumenter er i all hovedsak kort, og konsernets renterisiko er lav til moderat.

Spreadrisiko er risikoen for at tap oppstår som følge av endringer i markedsverdi/virkelig verdi av obligasjoner grunnet generelle endringer i risikopåslag (kredittspread). Obligasjonsporteføljen styres med utgangspunkt i egne rammer for de enkelte utstedere. I tillegg har banken en egen ramme for samlet spreadrisiko og for forretningsområdene. Banken beregner spreadrisiko basert på Finanstilsynets modul for markeds- og kredittrisiko. Tapspotensialet for den enkelte kreditteksponering beregnes med utgangspunkt i rating og durasjon.

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutasortene. Rammene for valutakursrisiko er uttrykt ved rammer for maksimal aggregert valutaposisjon.

Aksjerisiko er risikoen for tap i posisjoner som følge av endringer i aksjekurser. Det er satt rammer for de ulike porteføljene, samt rammer for total aksjerisiko. Aksjer i datterselskaper og aksjer som inngår i en konsolidert eller strategisk posisjon inkluderes ikke.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde, per 31. desember 2023 var innskuddsdekningen 56 prosent inklusive solgte lån til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, mot 58 prosent per 31. desember 2022 (konserntall).

Banken reduserer sin likviditetsrisiko gjennom en spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder, løpetider og instrumenter samt ved bruk av langsiktige innlån. For stor konsentrasjon i forfall øker sårbarheten for refinansiering. Denne risikoen er søkt begrenset gjennom definerte rammer.

Finansavdelingen i banken er ansvarlig for konsernets finansiering og likviditetsstyring. Etterlevelse av rammer overvåkes av avdeling for risikostyring, og status rapporteres kvartalsvis til styret, men rammebrudd kan varsles løpende. Konsernet styrer sin likviditet samlet ved at finansavdelingen både har ansvaret for å finansiere banken og datterselskapene.

Styringen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil. Som en del av strategien er det også utarbeidet beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Disse hensyntar perioder med både bankspesifikke, systemmessige krisescenarier og en kombinasjon av disse.

Banken skal ha en tilstrekkelig beholdning av likvide aktiva for å dekke ordinær drift i minimum 12 måneder uten tilgang på ekstern finansiering samt tåle et fall i boligpriser på 30 prosent. Banken skal i tillegg ha en tilstrekkelig likviditetsbuffer bestående av aktiva som tilfredsstiller LCRkravene, og som i størrelse til enhver tid sikrer at banken er over minimumskravet. Tilgangen til finansiering har fungert tilfredsstillende i 2023.

Myndighetskrav og investorers preferanser vil fremover trekke i retning av grønne investeringer. Konsernets har utstedt grønne obligasjoner for 22,46 milliarder kroner og har som mål å øke andel lån som kvalifiserer for grønne obligasjoner.

Konsernets likviditetssituasjon per 31. desember 2023 vurderes som tilfredsstillende.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som følge av:

- Mennesker: Brudd på rutiner/retningslinjer, manglende kompetanse, uklar policy, strategi eller rutiner, interne misligheter
- Systemer: Svikt i IT og andre systemer
- Eksterne årsaker: Kriminalitet, naturkatastrofer, andre eksterne årsaker

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentlige av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet.

Styring av operasjonell risiko har fått økt betydning i finansnæringen gjennom de senere årene. Faktorer som spiller inn er internasjonalisering, en sterk teknologisk utvikling og stadig økende krav fra både kunder, myndigheter og andre interessegrupper. Internasjonalt har mange betydelige tapshendelser i finansnæringen hatt sin bakgrunn i svikt innenfor dette risikoområdet.

Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå i SpareBank 1 SMN. Ledernes viktigste hjelpemidler i arbeidet er faglig innsikt og lederkompetanse samt handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingssystemer. Et systematisk arbeid med risikovurderinger bidrar også til økt kunnskap og bevissthet om aktuelle forbedringsbehov i egen enhet. Eventuelle svakheter og forbedringstiltak rapporteres oppover i organisasjonen.

SpareBank 1 SMN legger vekt på fullmaktstrukturer, gode rutinebeskrivelser og godt definerte ansvarsforhold gjennom leveranseavtaler mellom de ulike divisjonene som elementer i et rammeverk for å håndtere den operasjonelle risikoen.

Ledelsen vurderer foretakets IT-systemer som sentrale for drift, regnskapsføring og rapportering av gjennomførte transaksjoner, samt fremskaffing av grunnlag for viktige estimater og beregninger. It- systemene er hovedsakelig standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktert til tjenesteleverandører.

Det gjennomføres prosess- og risikoanalyser på alle vesentlige virksomhetsområder i banken. I disse analysene foretas det en risikovurdering på prosessnivå for å få en oversikt over de største operasjonelle risikoer knyttet til bankens forretnings- og støtteprosesser.

Ved innføring av nye produkter, tjenester, systemer eller prosesser foretas det en risikovurdering og kvalitetssikring. En rekke av bankens fagområder er involvert i denne prosessen. Dette inkluderer Risk Management, Etterlevelse, Juridisk, personvernombud, AML og informasjonssikkerhet. Denne risikovurderingen bidrar til å holde den operasjonelle risikoen knyttet til nye produkter, tjenester, systemer og prosesser på et akseptabelt nivå.

Banken benytter et eget GRC-system (Governance-, Risk- og Compliancesystem) som et verktøy for å forbedre arbeidet med oppfølging av risiko, hendelser og forbedringsområder. Et viktig område er hendelsesregistrering, hvor disse benyttes til læring og forbedring. Det er etablert en strukturert prosess med oppfølging av hendelser mot de ansvarlige områdene. Her involveres kvalitetsansvarlige og fagansvarlige i å identifisere tiltak som for eksempel prosessforbedringer, rutineendringer og opplæringsbehov. Systemet er også et viktig verktøy for å registrere og følge opp forbedringsområder identifisert gjennom kontroller utført av 1. og 2. linje, samt forbedringsområder fra internrevisor sine gjennomganger.

Operasjonelle tap rapporteres periodisk til styret. Styret mottar årlig en uavhengig vurdering fra intern revisjon og ansvarlig revisor på konsernets risiko og om internkontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende. Styret vurderer den operasjonelle risikoen i foretaket som moderat, herunder risikoen knyttet til regnskaps- og rapporteringsprosessen.

For ytterligere informasjon vises til bankens Pilar III-rapportering som er tilgjengelig påhttps://www.sparebank1.no/nb/smn/om-oss/investor/finansiell-info/kapitaldekning.htmlsamt følgende noter:

Note 12 Maksimal kreditteksponering
Note 13 Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler
Note 14 Markedsrisiko knyttet til renterisiko
Note 15 Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Note 7 - Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld

Morbank			Konsern	
31.12.22	**31.12.23**	**Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (mill. kr)**	**31.12.23**	**31.12.22**
15.280	14.191	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	3.696	4.971
6.692	5.050	Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	5.050	6.692
21.972	**19.241**	**Sum**	**8.746**	**11.663**
		Spesifikasjon på de vesentligste valutasorter		
15	14	CAD	14	15
22	18	CHF	18	22
3.069	1.735	EUR	1.735	3.069
335	305	GBP	305	335
14	3	JPY	3	14
18.338	17.062	NOK	6.567	8.029
13	3	SEK	3	13
141	74	USD	74	141
25	26	Andre	26	25
21.972	**19.241**	**Sum**	**8.746**	**11.663**
2,3 %	4,5 %	Gjennomsnittlig rente	3,6 %	2,8 %

31.12.22	**31.12.23**	**Innskudd fra kredittinstitusjoner (mill. kr)**	**31.12.23**	**31.12.22**
11.225	11.028	Innskudd og gjeld uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	11.028	11.225
3.411	2.132	Innskudd og gjeld med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2.132	3.411
14.636	**13.160**	**Sum**	**13.160**	**14.636**
		Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter		
1.289	621	EUR	621	1.289
-	14	GBP	14	-
15	1	JPY	1	15
13.330	12.503	NOK	12.503	13.330
0	15	SEK	15	0
1	0	USD	0	1
0	6	Andre	6	0
14.636	**13.160**	**Sum**	**13.160**	**14.636**
1,3 %	3,2 %	Gjennomsnittlig rente	3,2 %	1,3 %

31.12.22	**31.12.23**	**Øvrige engasjementer til kredittinstitusjoner (mill. kr)**	**31.12.23**	**31.12.22**
0	2.304	Ubenyttede kreditter	2.304	0
55	20	Garantier	20	55
55	**2.324**	**Sum**	**2.324**	**55**

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente.

Gjennomsnittsrenten er beregnet med utgangspunkt i renteinntekt/rentekostnad i forhold til beholdningskontienes gjennomsnittssaldo for det aktuelle år. Gjelder beholdning i valuta NOK.

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder

Regnskapsprinsipp Utlån

Utlån som holdes i en «holde for å motta» forretningsmodell måles til amortisert kost. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Banken selger bare deler av de utlån som kvalifiserer for overføring til SparBank1 Boligkreditt. Utlån som inngår i forretningsmodeller (porteføljer) med utlån som kvalifiserer for overføring holdes derfor både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg. Banken klassifiserer derfor alle boliglån til virkelig verdi over OCI. Virkelig verdi på boliglån ved førstegangsinnregning er transaksjonsprisen, uten reduksjon for 12-måneders forventet tap.

Fastrentelån til kunder regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi innregnes over resultatregnskapet som verdiendring. Opptjent rente og over/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlånene styres med renteswapper som regnskapsføres til virkelig verdi. Det er konsernets oppfatning at vurdering av fastrenteutlån til virkelig verdi gir mer relevant informasjon om verdiene i balansen.

Morbank			Konsern	
31.12.2022	**31.12.2023**	**(mill. kr)**	**31.12.2023**	**31.12.2022**
140.549	157.240	Brutto utlån	169.862	152.629
999	776	Tapsavsetninger	907	1.081
139.550	**156.464**	**Utlån til og fordringer på kunder**	**168.955**	**151.549**
		Tilleggsinformasjon		
56.876	64.719	Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	64.719	56.876
718	894	- herav utlån til ansatte	1.609	1.349
1.739	1.749	Utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	1.749	1.739
78	102	Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	-	-
1.394	2.000	Utlån til ansatte[1)]	3.250	2.450

[1)] Rentesubsidiering ved utlån til ansatte inngår i rentenetto. Lånerenten til ansatte er 75 prosent av beste boliglånsrente til øvrige kunder.

Utlån og engasjementer fordelt på type

Morbank 31.12.2022	Morbank 31.12.2023	Utlån og engasjementer fordelt på type (mill. kr)	Konsern 31.12.2023	Konsern 31.12.2022
		Brutto utlån		
-	-	Leiefinansieringsavtaler (Finansiell lease)	3.788	3.728
12.236	13.891	Kasse-/drifts- og brukskreditter	13.891	12.236
3.825	4.211	Byggelån	4.211	3.825
124.488	139.138	Nedbetalingslån	147.971	132.841
140.549	157.240	Sum brutto utlån	169.862	152.629
		Øvrige engasjementer		
6.067	4.946	Finansielle garantier, herav:	4.946	6.067
1.493	*979*	*Betalingsgarantier*	*979*	*1.493*
1.177	*1.341*	*Kontraktsgarantier*	*1.341*	*1.177*
712	*670*	*Lånegarantier*	*670*	*712*
62	*79*	*Garantier for skatter*	*79*	*62*
2.624	*1.877*	*Annet garantiansvar*	*1.877*	*2.624*
1.047	995	Ubenyttede garantitilsagn	995	1.047
12.143	12.660	Ubenyttede kreditter	12.883	12.459
4.745	7.629	Innvilgede lånetilsagn[1)]	7.817	4.950
5	10	Remburser	10	5
24.007	26.240	Sum øvrige engasjementer	26.652	24.527
164.556	**183.481**	**Sum Totale engasjementer**	**196.514**	**177.157**

[1)] Økningen i innvilgede lånetilsagn skyldes finansieringsbevis, som tidligere ikke har vært inkludert på grunn av feil. Historikk er ikke omarbeidet.

Utlån og engasjementer fordelt på sektor og næring

	31.12.2023			31.12.2022		
Morbank (mill. kr)	**Brutto utlån**	**Øvrige engasjementer**	**Totale engasjementer**	**Brutto utlån**	**Øvrige engasjementer**	**Totale engasjementer**
Lønnstakere o.l	87.992	9.895	97.887	77.965	7.273	85.239
Offentlig forvaltning	2	643	645	1	692	694
Jordbruk og skogbruk	12.021	1.016	13.037	10.707	955	11.662
Fiske og fangst	5.459	756	6.215	7.047	902	7.949
Havbruk	2.218	1.806	4.024	2.324	1.145	3.469
Industri og bergverk	3.170	2.245	5.415	2.563	2.201	4.765
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	6.111	2.251	8.362	4.370	2.741	7.111
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.845	1.597	4.442	2.976	1.719	4.695
Sjøfart og offshore	6.030	1.574	7.604	5.382	548	5.929
Eiendomsdrift	19.539	1.561	21.101	16.983	2.433	19.416
Forretningsmessig tjenesteyting	4.239	910	5.149	3.561	860	4.421
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5.396	1.043	6.438	5.327	1.551	6.878
Øvrige sektorer	2.220	943	3.163	1.343	986	2.329
Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	**157.240**	**26.240**	**183.481**	**140.549**	**24.007**	**164.556**

Konsern (mill. kr)	31.12.2023 Brutto utlån	31.12.2023 Øvrige engasjementer	31.12.2023 Totale engasjementer	31.12.2022 Brutto utlån	31.12.2022 Øvrige engasjementer	31.12.2022 Totale engasjementer
Lønnstakere o.l	95.058	10.123	105.181	84.957	7.572	92.529
Offentlig forvaltning	39	644	683	35	694	729
Jordbruk og skogbruk	12.489	1.031	13.520	11.140	974	12.114
Fiske og fangst	5.488	757	6.245	7.075	904	7.979
Havbruk	2.473	1.814	4.287	2.656	1.159	3.814
Industri og bergverk	3.757	2.264	6.021	3.150	2.226	5.376
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	7.353	2.291	9.644	5.526	2.790	8.317
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	3.777	1.627	5.404	3.632	1.747	5.380
Sjøfart og offshore	6.030	1.574	7.604	5.382	548	5.929
Eiendomsdrift	19.651	1.565	21.216	17.101	2.438	19.538
Forretningsmessig tjenesteyting	5.148	941	6.088	4.312	893	5.206
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	6.459	1.077	7.536	6.375	1.595	7.970
Øvrige sektorer	2.140	943	3.084	1.288	987	2.275
Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	**169.862**	**26.652**	**196.514**	**152.629**	**24.527**	**177.157**

Utlån og øvrige engasjementer fordelt på geografiske områder

Morbank (mill. kr)	31.12.2023 Brutto utlån	31.12.2023 Øvrige engasjementer	31.12.2023 Totale engasjementer	31.12.2022 Brutto utlån	31.12.2022 Øvrige engasjementer	31.12.2022 Totale engasjementer
Trøndelag	95.331	15.593	110.924	91.519	14.931	106.449
Møre og Romsdal	37.194	6.441	43.635	29.612	5.341	34.953
Nordland	1.109	343	1.453	1.056	44	1.101
Oslo	9.794	2.061	11.855	7.087	2.051	9.138
Landet for øvrig	13.483	1.762	15.244	10.935	1.609	12.543
Utlandet	329	40	369	340	31	371
Sum	**157.240**	**26.240**	**183.481**	**140.549**	**24.007**	**164.556**

Konsern (mill. kr)	31.12.2023 Brutto utlån	31.12.2023 Øvrige engasjementer	31.12.2023 Totale engasjementer	31.12.2022 Brutto utlån	31.12.2022 Øvrige engasjementer	31.12.2022 Totale engasjementer
Trøndelag	99.368	15.727	115.096	95.640	15.111	110.751
Møre og Romsdal	40.038	6.533	46.571	31.946	5.441	37.387
Nordland	1.374	352	1.726	1.317	55	1.372
Oslo	10.211	2.074	12.285	7.512	2.069	9.581
Landet for øvrig	18.541	1.925	20.466	15.875	1.820	17.695
Utlandet	329	40	369	340	31	371
Sum	**169.862**	**26.652**	**196.514**	**152.629**	**24.527**	**177.157**

Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt

(mill. kr)	31.12.2023 Brutto utlån	31.12.2023 Øvrige engasjementer	31.12.2023 Totale engasjementer	31.12.2022 Brutto utlån	31.12.2022 Øvrige engasjementer	31.12.2022 Totale engasjementer
Trøndelag	55.192	2.357	57.549	36.923	1.676	38.599
Møre og Romsdal	7.392	7	7.399	8.631	384	9.015
Nordland	1.349	7	1.355	341	8	349
Oslo	457	0	457	3.248	57	3.304
Landet for øvrig	274	0	274	7.693	104	7.796
Utlandet	53	0	53	40	0	40
Sum	**64.717**	**2.371**	**67.088**	**56.876**	**2.229**	**59.104**

Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt

	31.12.2023			31.12.2022		
(mill. kr)	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Trøndelag	1.562	-	1.562	1.430	-	1.430
Møre og Romsdal	94	-	94	53	-	53
Nordland	93	-	93	-	-	-
Oslo	-	-	-	256	-	256
Landet for øvrig	-	-	-	-	-	-
Utlandet	-	-	-	-	-	-
Sum	**1.749**	**-**	**1.749**	**1.739**	**-**	**1.739**

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler

Konsern (mill. kr)	31.12.2023	31.12.2022
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler		
- Inntil 1 år	140	113
- Mellom 1 og 5 år	2.418	2.377
- Over 5 år	1.162	1.169
Sum brutto fordringer	**3.719**	**3.658**
Mottatt, ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	103	105
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	3.788	3.728
Netto investeringer i finasielle leieavtaler kan analyserers på følgende måte:		
- Inntil 1 år	153	127
- Mellom 1 og 5 år	2.491	2.450
- Over 5 år	1.145	1.151
Sum netto fordringer	**3.788**	**3.728**

Utlån og øvrige engasjement fordelt på risikogrupper

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgelsestidspunkt. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for nøkkeltall for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes risikoklassen for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe. Se note 11 for inndeling av risikoklasser.

Kundene rescores månedlig i bankens porteføljestyringssystem.

Øvrige engasjement inkluderer remburser, garantier, ubenyttede kreditter og lånetilsagn.

Engasjementsoppfølging gjøres ut ifra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprising av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement.

Banken benytter makrobaserte stresstester for å estimere nedskrivningsbehov knyttet til objektive hendelser som ikke har gitt utslag i porteføljekvalitet på måletidspunktet.

Risikogruppe tapsutsatte og/eller misligholdte består av kunder med mislighold over 90 dager og/ eller objektive bevis på verdifall som medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Se note 10 Tap på utlån og garantier for utfyllende beskrivelse av disse engasjementene.

Morbank 31.12.23 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	**79.502**	**7.751**	**2.854**	**647**	**1.098**	**526**	**92.377**
Trinn 1	79.314	6.791	1.147	187	236	-	87.675
Trinn 2	188	960	1.707	459	862	-	4.175
Trinn 3	-	-	-	-	-	526	526
Amortisert kost	**27.706**	**12.092**	**15.553**	**1.498**	**1.069**	**1.363**	**59.281**
Trinn 1	27.445	9.856	11.834	886	532	-	50.553
Trinn 2	261	2.236	3.719	613	536	-	7.366
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.363	1.363
Virkelig verdi over resultatet	**4.738**	**609**	**163**	**44**	**20**	**7**	**5.582**
Sum brutto utlån	**111.946**	**20.452**	**18.570**	**2.189**	**2.186**	**1.897**	**157.240**
Øvrige engasjementer	**16.850**	**4.917**	**3.963**	**199**	**118**	**193**	**26.240**
Trinn 1	16.209	4.585	3.080	67	35	-	23.976
Trinn 2	641	331	883	133	84	-	2.071
Trinn 3	-	-	-	-	-	193	193
Totale engasjementer	**128.796**	**25.369**	**22.533**	**2.389**	**2.305**	**2.090**	**183.481**

Morbank 31.12.22 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	**71.072**	**6.518**	**2.488**	**635**	**925**	**372**	**82.010**
Trinn 1	70.927	5.671	963	229	188	-	77.978
Trinn 2	144	848	1.525	406	737	-	3.660
Trinn 3	-	-	-	-	-	372	372
Amortisert kost	**26.194**	**11.451**	**12.497**	**1.553**	**633**	**1.502**	**53.830**
Trinn 1	24.784	10.085	10.195	913	167	-	46.144
Trinn 2	1.410	1.365	2.302	640	467	-	6.184
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.502	1.502
Virkelig verdi over resultatet	**3.962**	**595**	**99**	**11**	**38**	**4**	**4.708**
Sum brutto utlån	**101.227**	**18.564**	**15.083**	**2.200**	**1.597**	**1.878**	**140.549**
Øvrige engasjementer	**14.300**	**5.910**	**3.009**	**520**	**96**	**173**	**24.007**
Trinn 1	14.238	5.771	2.555	75	24	-	22.663
Trinn 2	62	139	454	445	71	-	1.171
Trinn 3	-	-	-	-	-	173	173
Totale engasjementer	**115.527**	**24.473**	**18.093**	**2.719**	**1.693**	**2.051**	**164.556**

Konsern 31.12.23 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	**79.502**	**7.751**	**2.854**	**647**	**1.098**	**526**	**92.377**
Trinn 1	79.314	6.791	1.147	187	236	-	87.675
Trinn 2	188	960	1.707	459	862	-	4.175
Trinn 3	-	-	-	-	-	526	526
Amortisert kost	**28.043**	**14.748**	**22.971**	**2.853**	**1.833**	**1.557**	**72.004**
Trinn 1	27.782	12.177	18.328	1.797	532	-	60.616
Trinn 2	261	2.571	4.642	1.056	1.301	-	9.832
Trinn 3	0	-	-	-	-	1.557	1.557
Virkelig verdi over resultatet	**4.636**	**609**	**163**	**44**	**20**	**7**	**5.480**
Sum brutto utlån	**112.181**	**23.108**	**25.988**	**3.544**	**2.951**	**2.091**	**169.862**
Øvrige engasjementer	**16.850**	**4.917**	**4.374**	**199**	**118**	**193**	**26.652**
Trinn 1	16.209	4.585	3.293	67	35	-	24.189
Trinn 2	641	331	1.081	133	84	-	2.270
Trinn 3	-	-	-	-	-	193	193
Totale engasjementer	**129.031**	**28.025**	**30.362**	**3.743**	**3.069**	**2.284**	**196.514**

Konsern 31.12.22 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	**71.072**	**6.518**	**2.488**	**635**	**925**	**372**	**82.010**
Trinn 1	70.927	5.671	963	229	188	-	77.978
Trinn 2	144	848	1.525	406	737	-	3.660
Trinn 3	-	-	-	-	-	372	372
Amortisert kost	**27.250**	**13.973**	**19.084**	**2.605**	**1.403**	**1.673**	**65.989**
Trinn 1	25.840	12.598	16.471	1.535	167	-	56.611
Trinn 2	1.410	1.375	2.612	1.071	1.236	-	7.705
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.673	1.673
Virkelig verdi over resultatet	**3.884**	**595**	**99**	**11**	**38**	**4**	**4.630**
Sum brutto utlån	**102.206**	**21.086**	**21.670**	**3.252**	**2.366**	**2.049**	**152.629**
Øvrige engasjementer	**14.300**	**5.910**	**3.530**	**520**	**96**	**173**	**24.527**
Trinn 1	14.238	5.771	2.827	75	24	-	22.934
Trinn 2	62	139	703	445	71	-	1.420
Trinn 3	-	-	-	-	-	173	173
Totale engasjementer	**116.505**	**26.996**	**25.200**	**3.772**	**2.462**	**2.222**	**177.157**

Utlån og øvrige engasjement solgt til SpareBank 1 Boligkreditt

Risikogrupper (mill. kr)	31.12.2023 Brutto utlån	31.12.2023 Øvrige engasjement	31.12.2023 Totale engasjement	31.12.2022 Brutto utlån	31.12.2022 Øvrige engasjement	31.12.2022 Totale engasjement
Laveste risiko	37.570	1.518	39.088	48.752	2.217	50.969
Lav risiko	13.153	597	13.750	6.261	7	6.268
Middels risiko	-	-	-	1.259	4	1.263
Høy risiko	3.960	81	4.042	327	0	327
Høyeste risiko	7.619	143	7.762	220	-	220
Tapsutsatte og/eller misligholdte	2.414	32	2.446	58	0	58
Sum	**64.717**	**2.371**	**67.088**	**56.876**	**2.229**	**59.104**

Utlån og øvrige engasjement solgt til SpareBank 1 Næringskreditt

Risikogrupper (mill. kr)	31.12.2023 Brutto utlån	31.12.2023 Øvrige engasjement	31.12.2023 Totale engasjement	31.12.2022 Brutto utlån	31.12.2022 Øvrige engasjement	31.12.2022 Totale engasjement
Laveste risiko	1.311	-	1.311	1.496	-	1.496
Lav risiko	188	-	188	147	-	147
Middels risiko	-	-	-	96	-	96
Høy risiko	250	-	250	-	-	-
Høyeste risiko	-	-	-	-	-	-
Tapsutsatte og/eller misligholdte	-	-	-	-	-	-
Sum	**1.749**	**-**	**1.749**	**1.739**	**-**	**1.739**

Note 9 - Fraregning av finansielle eiendeler

Som et ledd i sin ordinære virksomhet foretar banken transaksjoner som resulterer i salg av finansielle eiendeler. Banken overfører slike finansielle eiendeler i hovedsak gjennom salg av kundens boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt eller næringseiendomslån til SpareBank 1 Næringskreditt.

Mottatt vederlag for lån som er solgt til Sparebank 1 Boligkreditt AS og Sparebank 1 Næringskreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på salgstidspunktet.

I henhold til inngått forvaltningsavtale med kredittforetakene forestår banken forvalting av lånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene.

Kredittforetakene kan selge lånene som er kjøpt fra banken, samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan banken ha opsjon til å kjøpe tilbake lån under gitte betingelser.

Hvis kredittforetakene får tap på kjøpte lån har de en viss rett til å avregne dette i provisjoner fra samtlige banker som har solgt lånene. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte lån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne muligheten til avregning anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Bankens maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene.

Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte lånene er overført til kredittforetakene. Dette innebærer full fraregning av solgte lån. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved salget separat som eiendeler eller forpliktelser.

SpareBank 1 Boligkreditt
SpareBank 1 Boligkreditt AS eies av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 23,85 prosent per 31. desember 2023 (22,62 prosent pr 31.desember 2022). SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver lån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, (OMF) innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte lånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på lånene banken har solgt og kostnadene i kredittforetaket.

Det er i 2023 kjøpt og solgt boliglån til en netto verdi av 7,8 milliarder kroner (10,2 milliarder kroner i 2022) til Sparebank 1 Boligkreditt. Totalt er det fraregnet boliglån til Sparebank 1 Boligkreditt for 64,7 milliarder kroner ved utgangen av regnskapsåret (56,9 milliarder i 2022).

Likviditetsfasilitet
SpareBank 1 SMN har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene forplikter seg til å kjøpe OMF utstedt av foretaket begrenset til en samlet verdi av de neste tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt.

Forpliktelsen er begrenset til foretakets forpliktelser til å innfri utstedte OMF etter at foretakets egen beholdning av likviditet på forfallstidspunktet er trukket fra. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. I henhold til sin likviditetsstrategi holder SpareBank 1 Boligkreditt likviditet iht kravene etter Net Stable Funding Regime. Denne likviditetsreserven hensyntas ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun i de tilfeller hvor foretaket ikke lenger har tilstrekkelig likviditet for de neste tolv måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement knyttet til dette.

Soliditet
Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt har SpareBank 1 SMN også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minst ni prosent. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen tre måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette, med mindre det foretas andre grep for å redusere behovet for kapital.

Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være iht til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det

primære ansvaret i henhold til samme avtale. Foretaket har ved årsskiftet ca 18,3 prosent ansvarlig kapital, hvorav ca 16,2 prosent er kjernekapital. Sammenholdt med den svært lave risikoprofilen i foretaket har banken vurdert det som usannsynlig at det blir innkalt kapital iht denne avtalen og har valgt å ikke holde noen reserver for dette.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt AS eies av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 14,80 prosent per 31.12.2023 (16,30 prosent per 31.12.2022). SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver lån med pant i næringseiendom og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og å motta provisjon for dette og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte lånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på lånene banken har solgt og kostnadene i kredittforetaket.

Samlede lån solgt til Sparebank 1 Næringskreditt er i 2023 redusert med 90 millioner kroner (økt med 337 millioner kroner i 2022). Totalt er det fraregnet næringseiendomslån til Sparebank 1 Næringskreditt for 1,6 milliarder kroner ved utgangen av regnskapsåret (1,7 milliarder kroner i 2022).

Likviditetsfasilitet

Som beskrevet ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt er det inngått tilsvarende avtale med SpareBank 1 Næringskreditt.

Soliditet

Det er på samme måte inngått avtale om å sikre kjernekapital i SpareBank 1 Næringskreditt på minimum ni prosent. Se omtale ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt.

Note 10 - Tap på utlån og garantier

Regnskapsprinsipper tapsnedskrivning utlån
Bankens tapsavsetning innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for avsetninger for tap av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for både finansielle eiendeler som måles til amortisert kost og for finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat, som ikke er kjøpt eller utstedt med eksplisitt forventning om intruffet kredittap. I tillegg er også ubenyttet kreditt, lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Tapsanslaget lages kvartalsvis, og bygger på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Banken benytter tre makroøkonomiske scenarier for å ta hensyn til ikke-lineære aspekter av forventede tap. De ulike scenarier benyttes for å justere aktuelle parametre for beregning av forventet tap, og et sannsynlighetsvektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarier blir innregnet som tap.

Tapsestimatene beregnes basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Dette danner grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn.

Trinn 1:
Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:
I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på kredittap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som er klassifisert som friske. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig. SpareBank 1 SMN benytter både absolutte og relative endringer i livstids-PD som kriterie for flytting til trinn 2. Den viktigste driveren for en vesentlig endring i kredittrisiko er kvantitativ endring i PD på balansedagen sammenlignet med PD ved første gangs innregning. En endring i PD med over 150 prosent til et PD-nivå over 0,6 prosentpoeng er vurdert å være en vesentlig endring i kredittrisiko. Kunder med med mer enn 30 dagers betalingsforsinkelse vil alltid flyttes til trinn 2. Det gjøres i tillegg en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko dersom det er gjenstand for særskilt overvåking eller har betalingslettelser.

Kriteriene for bevegelse mellom trinn 1 og trinn 2 er symmetriske. Dersom en eiendel i trinn 2 ikke lenger er ansett å ha vesentlig økt kredittrisiko sammenlignet med første gangs innregning, vil eiendelen migreres tilbake til trinn 1.

Trinn 3:
I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og hvor det på balansedato er objektive bevis på kredittap som medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. Dette er eiendeler som under tidligere regelverk var definert som misligholdte/tapsutsatte eller individuelt nedskrevne.

Kredittapet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs innregning (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på kredittap omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- ikke uvesentlig mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntakers økonomiske situasjon
- sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer
- på grunn av finansielle problemer opphører de aktive markedene for den finansielle eiendelen

Konsernet vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på kredittap for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. Dersom det er objektive bevis på at kredittap har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en nedskrivningskonto og tapet innregnes i resultatregnskapet.

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Mislighold defineres i to kategorier; betalingsmislighold eller mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking.

1. Betalingsmislighold er definert som vesentlig overtrekk med mer enn 90 dagers varighet. Terskelverdier for vesentlig overtrekk er gitt i CRR/CRD IV forskriften.
2. Mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking baserer seg i større grad på kredittfaglige vurderinger, og i mindre grad på automatikk. Hendelser som inngår i denne kategorien er tapsavsetninger på kunden, konkurs/gjeldsordning, vurderinger av betalingslettelser, henstand over 180 dager, eller andre indikasjoner på at det kan være betydelig tvil om kunden vil oppfylle sine forpliktelser.

Kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karenstid er 3 måneder eller 12 måneder avhengig av underliggende årsak til misligholdet.

Misligholdsmerking på konsernnivå medfører at foretakskunder med misligholdt engasjement i et selskap i konsernet anses misligholdt også i banken. For personmarkedskunder er det angitt terskelverdier som medfører misligholdssmitte i konsernet. Dersom det misligholdte engasjementet overstiger 20 prosent av samlet engasjement vil engasjementet anses misligholdt på konsernnivå.

Konstaterte tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet:

- Avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar
- Stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger
- Avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar
- Avsluttet bo ved dødsfall
- Ved rettskraftig dom
- Sikkerheter er realisert

Engasjementet vil normalt legges på langstidsovervåkning i tilfelle debitor igjen skulle bli søkegod.

Utstedte finansielle garantier

Finansielle garantier er kontrakter som medfører at banken må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene, klassifiseres som utstedte finansielle garantier. Ved førstegangsinnregning av utstedte finansielle garantier balanseføres garantiene til mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av størrelsen på tapsavsetningen og beløpet som ble regnskapsført ved førstegangsinnregning med fradrag for eventuelle kumulative inntekter som er innregnet i resultatregnskapet. Ved utstedelse av finansielle garantier balanseføres vederlaget for garantien under «Andre forpliktelser» i balansen. Inntekter fra utstedte finansielle garantier og kostnader knyttet til kjøpte finansielle garantier amortiseres over durasjonen til instrumentet og presenteres som «Provisjonsinntekter» eller «Provisjonskostnader». Endring i forventet kredittap inngår i linjen «Tap på utlån og garantier» i resultatregnskapet.

Lånetilsagn

Forventede kredittap beregnes for lånetilsagn og presenteres som «Andre forpliktelser» i balansen. Endringer i avsetningen til forventet tap presenteres på linjen «Tap på utlån og garantier» i resultatet. For instrumenter som har både en trukket del og en ubenyttet ramme blir forventede kredittap fordelt pro rata mellom avsetning til tap på utlån og avsetninger i balansen basert på den relative andelen av eksponeringen.

	2023			2022		
Morbank (mill. kr)	**PM*)**	**NL*)**	**Totalt**	**PM*)**	**NL*)**	**Totalt**
Periodens endring i tapsavsetninger	4	-59	-55	29	-97	-68
Mertap ved konstatering	11	146	157	7	38	45
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-21	-153	-174	-7	-7	-14
Sum tap på utlån og garantier	**-6**	**-66**	**-72**	**29**	**-66**	**-37**

*) PM = Privatmarked, NL = Næringsliv

Konsern (mill. kr)	2023 PM*)	2023 NL*)	2023 Totalt	2022 PM*)	2022 NL*)	2022 Totalt
Periodens endring i tapsavsetninger	1	-7	-6	38	-86	-48
Mertap ved konstatering	47	168	215	13	45	58
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-40	-155	-195	-7	-10	-17
Sum tap på utlån og garantier	**8**	**6**	**14**	**44**	**-51**	**-7**

*) PM = Privatmarked, NL = Næringsliv

Konsernet har i 2023 konstatert tap på 296 millioner kroner som fortsatt er underlagt håndhevingsaktiviteter, tilsvarende tall for 2022 var 193 millioner kroner.

Morbank (mill. kr)	1.1.23	Fusjon Søre Sunnmøre	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.23
Utlån til amortisert kost Næringsliv	921	32	-101	-181	671
Utlån til amortisert kost Privatmarked	35	11	2	-5	43
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	147	-	-10	-	137
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	2	-	11	-	13
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	**1.106**	**43**	**-99**	**-186**	**864**
Presentert som:					
Avsetning til tap på utlån	999	41	-77	-186	776
Annen gjeld - avsetninger	67	2	-16	-	53
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	40	-	-5	-	36

Morbank (mill. kr)	1.1.22	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.22
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.298	-98	-278	921
Utlån til amortisert kost Privatmarked	31	10	-5	35
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	128	19	-	147
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	1	1	-	2
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	**1.458**	**-68**	**-284**	**1.106**
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.348	-65	-284	999
Annen gjeld - avsetninger	79	-12	-	67
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	31	9	-	40

Konsern (mill. kr)	1.1.23	Fusjon Søre Sunnmøre	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.23
Utlån til amortisert kost Næringsliv	976	32	-44	-186	777
Utlån til amortisert kost Privatmarked	63	11	-1	-5	68
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	147	-	-10	-	137
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	2	-	11	-	13
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	**1.188**	**43**	**-44**	**-192**	**995**
Presentert som:					
Avsetning til tap på utlån	1.081	41	-23	-192	907
Annen gjeld - avsetninger	67	2	-16	-	53
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	40	-	-5	-	36

Konsern (mill. kr)	1.1.22	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.22
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.343	-88	-280	976
Utlån til amortisert kost Privatmarked	49	19	-5	63
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	128	19	-	147
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	1	1	-	2
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	**1.520**	**-48**	**-285**	**1.188**
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.410	-45	-285	1.081
Annen gjeld - avsetninger	79	-12	-	67
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	31	9	-	40

Avsetning til tap på utlån

	31.12.23				31.12.22			
Morbank (mill.kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Privatmarked								
Inngående balanse	46	93	42	181	39	82	36	156
Overført til (fra) trinn 1	18	-18	-0	-	18	-18	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-3	3	-0	-	-2	2	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-0	-8	9	-	-0	-6	6	-
Netto ny måling av tap	-26	19	-5	-12	-24	20	7	4
Nye utstedte eller kjøpte utlån	15	20	3	37	17	24	4	45
Utlån som har blitt fraregnet	-14	-31	-4	-49	-12	-24	-3	-39
Endring som skyldes endrede forutsetninger	3	16	8	27	9	13	-2	20
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-5	-5	0	0	-5	-5
Utgående balanse	38	95	45	179	46	93	42	181
Næringsliv								
Inngående balanse	138	298	421	858	84	268	871	1.223
Overført til (fra) trinn 1	59	-59	-0	-	75	-74	-1	-
Overført til (fra) trinn 2	-14	24	-10	-	-5	97	-92	-
Overført til (fra) trinn 3	-1	-5	6	-	-1	-3	4	-
Netto ny måling av tap	-58	11	9	-38	-67	-35	-66	-168
Nye utstedte eller kjøpte utlån	90	35	37	163	49	34	4	87
Utlån som har blitt fraregnet	-52	-68	-15	-136	-33	-31	-24	-88
Endring som skyldes endringer i forutsetninger	-2	31	-62	-33	37	41	4	83
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-181	-181	-	-	-278	-278
Utgående balanse	160	267	205	633	138	298	421	858
Total balanseført tapsavsetning	**198**	**363**	**251**	**812**	**184**	**391**	**463**	**1.039**

Konsern (mill. kr)	31.12.23 Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	31.12.22 Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Privatmarked								
Inngående balanse	55	107	47	209	45	89	40	174
Overført til (fra) trinn 1	21	-20	-1	-	20	-20	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-4	5	-1	-	-3	3	-1	-
Overført til (fra) trinn 3	-1	-10	11	-	-0	-7	7	-
Netto ny måling av tap	-28	25	-6	-9	-24	25	8	9
Nye utstedte eller kjøpte utlån	19	25	3	47	22	30	4	56
Utlån som har blitt fraregnet	-17	-34	-7	-58	-13	-26	-4	-43
Endring som skyldes endrede forutsetninger	0	14	7	21	8	13	-3	18
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-5	-5	-	-	-5	-5
Utgående balanse	46	111	46	204	55	107	47	209
Næringsliv								
Inngående balanse	151	311	450	912	94	278	896	1.268
Overført til (fra) trinn 1	63	-63	-0	-	77	-76	-1	-
Overført til (fra) trinn 2	-18	28	-10	-	-7	99	-92	-
Overført til (fra) trinn 3	-1	-6	7	-	-2	-3	4	-
Netto ny måling av tap	-59	22	60	23	-68	-30	-47	-145
Nye utstedte eller kjøpte utlån	96	46	38	181	55	35	5	95
Utlån som har blitt fraregnet	-54	-70	-16	-140	-34	-33	-26	-93
Endring som skyldes endrede forutsetninger	-5	29	-75	-51	35	40	-8	67
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-186	-186	-	-	-280	-280
Utgående balanse	172	299	268	**739**	151	311	450	912
Total balanseført tapsavsetning	**218**	**410**	**314**	**943**	**206**	**418**	**497**	**1.121**

Avsetning til tap på garantier og ubenyttede kreditter

Morbank og Konsern (mill. kr)	31.12.23 Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	31.12.22 Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	24	34	9	67	19	55	5	79
Overført til (fra) trinn 1	6	-6	-0	-	16	-16	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-2	2	-0	-	-1	1	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-0	-1	1	-	-0	-0	1	-
Netto ny måling av tap	-13	-4	2	-15	-16	-3	3	-15
Nye utstedte eller kjøpte utlån	9	4	0	13	12	6	0	18
Utlån som har blitt fraregnet	-6	-8	-1	-15	-4	-12	-0	-16
Endring som skyldes endrede forutsetninger	0	5	-3	2	-3	3	0	1
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-	-	-	-	-	-
Utgående balanse	**18**	**27**	**8**	**53**	**24**	**34**	**9**	**67**
Herav								
Privatmarked				1				1
Næringsliv				51				66

Næringsfordeling av avsetning til tap på utlån

	31.12.23				31.12.22			
Morbank (mill.kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Jordbruk og skogbruk	3	44	10	57	4	38	18	60
Fiske og fangst	6	33	-	39	11	12	0	23
Havbruk	5	0	0	5	3	1	1	5
Industri og bergverk	15	31	13	59	9	47	2	58
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	46	25	28	99	26	22	11	59
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	8	13	1	23	16	14	1	32
Sjøfart og offshore	7	54	103	164	19	117	184	320
Eiendomsdrift	44	92	22	159	34	55	28	117
Forretningsmessig tjenesteyting	17	16	24	57	13	24	177	214
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	10	6	13	29	9	11	16	36
Offentlig forvaltning	0	-	-	0	0	-	-	0
Øvrige sektorer	1	0	-	1	0	0	-	0
Lønnstakere	1	47	35	83	1	50	25	75
Sum avsetning til tap på utlån	163	363	251	776	144	391	463	999
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	36	-	-	36	40	-	-	40
Total balanseført tapsavsetning	**198**	**363**	**251**	**812**	**184**	**391**	**463**	**1.039**

	31.12.23				31.12.22			
Konsern (mill.kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Jordbruk og skogbruk	4	46	10	60	5	40	19	64
Fiske og fangst	6	33	0	39	11	12	0	23
Havbruk	6	0	0	6	4	1	4	9
Industri og bergverk	18	36	13	68	11	50	8	70
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	46	42	33	121	30	25	16	71
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	11	15	2	28	17	15	2	34
Sjøfart og offshore	7	54	103	164	19	117	184	320
Eiendomsdrift	45	93	22	160	35	55	29	118
Forretningsmessig tjenesteyting	19	18	78	114	15	25	184	224
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	12	11	16	39	12	16	21	49
Offentlig forvaltning	0	-	-	0	0	-	-	0
Øvrige sektorer	1	0	-	1	0	0	0	0
Lønnstakere	8	62	36	106	8	61	29	99
Sum avsetning til tap på utlån	183	410	314	907	166	418	497	1.081
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	36	-	-	36	40	-	-	40
Total balanseført tapsavsetning	**218**	**410**	**314**	**943**	**206**	**418**	**497**	**1.121**

Brutto utlån	31.12.23				31.12.22			
Morbank (mill. kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Privatmarked								
Inngående balanse	80.994	3.962	527	85.484	82.299	3.892	444	86.636
Overført til (fra) trinn 1	895	-868	-27	-	1.075	-1.060	-15	-
Overført til (fra) trinn 2	-1.538	1.557	-18	-	-1.403	1.411	-8	-
Overført til (fra) trinn 3	-38	-156	194	-	-32	-119	150	-
Netto økning/reduksjon saldo eksisterende utlån	-2.305	-95	-6	-2.406	-2.501	-106	-15	-2.623
Nye utstedte eller kjøpte utlån	42.690	1.549	222	44.460	38.691	1.418	120	40.229
Utlån som har blitt fraregnet	-29.797	-1.395	-149	-31.342	-37.136	-1.473	-137	-38.746
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	0	0	-18	-18	-0	-1	-11	-12
Utgående balanse	90.901	4.553	725	96.178	80.994	3.962	527	85.484
Næringsliv								
Inngående balanse	43.127	5.883	1.346	50.356	38.359	5.186	2.656	46.201
Overført til (fra) trinn 1	1.026	-1.021	-5	-	1.839	-1.820	-19	-
Overført til (fra) trinn 2	-2.669	2.670	-1	-	-1.699	2.606	-908	-
Overført til (fra) trinn 3	-72	-44	116	-	-67	-72	139	-
Netto ny måling av tap	-1.099	-485	-10	-1.594	-731	-257	-3	-990
Nye utstedte eller kjøpte utlån	17.922	816	351	19.089	17.124	1.661	86	18.872
Utlån som har blitt fraregnet	-10.901	-828	-335	-12.064	-11.697	-1.415	-514	-13.625
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-7	-2	-298	-307	-3	-8	-91	-102
Utgående balanse	47.327	6.988	1.165	55.480	43.127	5.883	1.346	50.356
Utlån til virkelig verdi over resultatet	5.582	-	-	5.582	4.709	-	-	4.709
Brutto utlån ved utgangen av perioden	**143.809**	**11.541**	**1.890**	**157.240**	**128.830**	**9.845**	**1.874**	**140.549**

	31.12.23				31.12.22			
Konsern (mill. kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Privatmarked								
Inngående balanse	86.972	4.901	635	92.508	87.577	4.612	531	92.721
Overført til (fra) trinn 1	1.138	-1.108	-30	-	1.278	-1.261	-17	-
Overført til (fra) trinn 2	-1.955	1.978	-23	-	-1.771	1.784	-13	-
Overført til (fra) trinn 3	-59	-219	277	-	-40	-151	190	-
Netto ny måling av tap	-2.272	-165	-20	-2.457	-2.177	-170	-25	-2.372
Nye utstedte eller kjøpte utlån	45.658	1.781	231	47.670	41.570	1.801	129	43.500
Utlån som har blitt fraregnet	-32.519	-1.694	-227	-34.440	-39.465	-1.714	-150	-41.329
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-0	-0	-18	-18	-0	-1	-11	-12
Utgående balanse	96.963	5.474	825	103.263	86.972	4.901	635	92.508
Næringsliv								
Inngående balanse	47.621	6.460	1.410	55.491	41.855	5.768	2.759	50.382
Overført til (fra) trinn 1	1.207	-1.199	-8	-	2.090	-2.045	-45	-
Overført til (fra) trinn 2	-3.639	3.655	-17	-	-2.042	2.959	-917	-
Overført til (fra) trinn 3	-101	-80	180	-	-97	-88	185	-
Netto ny måling av tap	-1.103	-692	-23	-1.818	-761	-329	-13	-1.104
Nye utstedte eller kjøpte utlån	19.159	1.339	368	20.866	19.085	1.751	109	20.945
Utlån som har blitt fraregnet	-11.811	-949	-354	-13.114	-12.507	-1.546	-577	-14.629
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-7	-2	-297	-306	-3	-8	-91	-102
Utgående balanse	51.327	8.533	1.259	61.119	47.621	6.460	1.410	55.491
Utlån til virkelig verdi over resultatet	5.480	-	-	5.480	4.631	-	-	4.631
Brutto utlån ved utgangen av perioden	**153.770**	**14.007**	**2.085**	**169.862**	**139.224**	**11.361**	**2.044**	**152.629**

Note 11 - Kreditteksponering for hver interne risikorating

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. I tabellen er denne inndelingen sammenholdt med tilsvarende ratingklasser hos Moody's.

Historisk mislighold er tall for morbank og viser default ratio (DR) per risikoklasse. Tallene er et uvektet snitt for normalscorede kunder i perioden 2014-2023.

Sikkerhetsdekning representerer forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier. Verdiene fastsettes etter faste modeller, og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet. I samsvar med kravene i kapitalkravsforskriften er estimatene «down-turn»-estimater. Basert på sikkerhetsdekningen (RE-verdi / EAD) klassifiseres engasjementet i en av sju klasser, hvor beste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på over 120 prosent, og laveste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på under 20 prosent.

	Misligholdssansynlighet					Sikkerhetsdekning		
Risiko-klasse	**Fra**	**Til**	**Moody's**	**Historisk mislighold**	**Mislighold 2023**	**Sikkerhets-klasse**	**Nedre grense**	**Øvre grense**
A	0,00 %	0,10 %	Aaa-A3	0,02 %	0,03 %	1	120	
B	0,10 %	0,25 %	Baa1-Baa2	0,04 %	0,05 %	2	100	120
C	0,25 %	0,50 %	Baa3	0,09 %	0,12 %	3	80	100
D	0,50 %	0,75 %	Ba1	0,30 %	0,20 %	4	60	80
E	0,75 %	1,25 %	Ba2	0,63 %	1,10 %	5	40	60
F	1,25 %	2,50 %		1,30 %	1,99 %	6	20	40
G	2,50 %	5,00 %	Ba2-B1	2,11 %	2,74 %	7	0	20
H	5,00 %	10,00 %	B1-B2	4,75 %	5,17 %			
I	10,00 %	99,99 %	B3-Caa3	14,59 %	19,97 %			
J	mislighold							
K	tapsutsatt							

Bankens engasjementer klassifiseres i risikogrupper på bakgrunn av risikoklasse.

Risikoklasse	**Risikogrupper**
A - C	Laveste risiko
D - E	Lav
F - G	Middels
H	Høy
I	Høyeste risiko
J - K	Mislighold og nedskrevet

Morbank (mill. kr)	**Gjennom-snittlig usikret eksponering i % 31.12.2023**	**Totalt engasjement 31.12.2023**	**Gjennom-snittlig usikret eksponering i % 31.12.2022**	**Totalt engasjement 31.12.2022**
Laveste risiko	1,1 %	128.796	0,9 %	115.527
Lav risiko	2,4 %	25.369	1,3 %	24.473
Middels risiko	3,5 %	22.533	1,7 %	18.093
Høy risiko	2,1 %	2.389	3,0 %	2.719
Høyeste risiko	3,5 %	2.305	2,2 %	1.693
Mislighold og/eller tapsutsatt	5,7 %	2.090	10,0 %	2.051
Totalt		**183.481**		**164.556**

Konsern (mill. kr)	Gjennom-snittlig usikret eksponering i % 31.12.2023	Totalt engasjement 31.12.2023	Gjennom-snittlig usikret eksponering i % 31.12.2022	Totalt engasjement 31.12.2022
Laveste risiko	1,2 %	129.031	0,6 %	116.505
Lav risiko	2,2 %	28.025	1,2 %	26.996
Middels risiko	2,6 %	30.362	2,2 %	25.200
Høy risiko	1,4 %	3.743	3,6 %	3.772
Høyeste risiko	2,6 %	3.069	2,9 %	2.462
Mislighold og/eller tapsutsatt	5,3 %	2.284	10,9 %	2.222
Totalt		**196.514**		**177.157**

Realisasjonsverdien på stilte sikkerheter fastsettes slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en nedgangskonjuktur.

Note 12 - Maksimal kreditteksponering

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

For opplysning om klassifisering av finansielle instrumenter der dette ikke er spesifisert, se note 24 Klassifisering av finansielle instrumenter.

Morbank

31.12.23 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot-regnings-avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.147	-	-	-	-	1.147
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	19.241	-	-	-	-	19.241
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	5.582	-	5.387	26	30	139
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	59.281	659	32.438	2.912	20.313	2.959
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	92.377	117	91.080	71	471	638
Sertifikater og obligasjoner	34.163	-	-	-	11.884	22.278
Derivater	6.659	-	-	-	3.849	2.810
Opptjente ikke mottatte inntekter	136	-	-	-	-	136
Fordringer verdipapirer	66	-	-	-	-	66
Sum eiendeler	**218.651**	**776**	**128.904**	**3.010**	**36.548**	**49.413**
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	5.972	19	-	-	-	5.953
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	22.592	34	3.030	448	424	18.656
Andre engasjement	5.354	-	-	-	-	5.354
Sum forpliktelser	**33.919**	**53**	**3.030**	**448**	**424**	**29.964**
Sum total kredittrisikoeksponering	**252.570**					**79.377**

31.12.22 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot-regnings-avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.159	-	-	-	-	1.159
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	21.972	-	-	-	-	21.972
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.709	-	4.541	26	32	110
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	53.830	890	27.568	2.785	20.996	1.591
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	82.010	109	80.954	38	444	464
Sertifikater og obligasjoner	38.072	-	-	-	10.482	27.590
Derivater	6.804	-	-	-	3.909	2.894
Opptjente ikke mottatte inntekter	87	-	-	-	-	87
Fordringer verdipapirer	262	-	-	-	-	262
Sum eiendeler	**208.904**	**999**	**113.064**	**2.850**	**35.862**	**56.130**
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	7.174	29	-	-	-	7.145
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	16.888	37	3.095	50	255	13.451
Andre engasjement	4.461	-	-	-	-	4.461
Sum forpliktelser	**28.524**	**67**	**3.095**	**50**	**255**	**25.057**
Sum total kredittrisikoeksponering	**237.428**					**81.187**

Konsern

31.12.23 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot-regnings-avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.147	-	-	-	-	1.147
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8.746	-	-	-	-	8.746
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	5.480	-	5.387	26	30	37
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	72.004	531	32.438	2.912	33.065	3.059
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	92.377	117	91.080	71	471	638
Sertifikater og obligasjoner	34.163	-	-	-	11.884	22.279
Derivater	6.659	-	-	-	3.849	2.810
Opptjente ikke mottatte inntekter	153	-	-	-	-	153
Fordringer verdipapirer	66	-	-	-	-	66
Sum eiendeler	**220.796**	**648**	**128.904**	**3.010**	**49.300**	**38.934**
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	5.972	19	-	-	-	5.953
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	23.003	34	3.030	448	424	19.067
Andre engasjement	5.404	-	-	-	-	5.404
Sum forpliktelser	**34.380**	**53**	**3.030**	**448**	**424**	**30.425**
Sum total kredittrisikoeksponering	**255.176**					**69.359**

31.12.22 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot-regnings avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.159	-	-	-	-	1.159
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11.663	-	-	-	-	11.663
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.631	-	4.541	26	32	32
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	65.989	950	27.568	2.785	31.255	3.431
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	82.010	109	80.954	38	444	464
Sertifikater og obligasjoner	38.073	-	-	-	10.482	27.591
Derivater	6.804	-	-	-	3.909	2.894
Opptjente ikke mottatte inntekter	104	-	-	-	-	104
Fordringer verdipapirer	262	-	-	-	-	262
Sum eiendeler	**210.693**	**1.059**	**113.064**	**2.850**	**46.121**	**47.600**
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	7.174	29	-	-	-	7.145
Ubenyttede kreditter	17.408	37	3.095	50	255	13.971
Andre engasjement	4.505	-	-	-	-	4.505
Sum forpliktelser	**29.088**	**67**	**3.095**	**50**	**255**	**25.621**
Sum total kredittrisikoeksponering	**239.781**					**73.221**

*) Øvrig sikkerhet inkluderer blant annet kontanter, løsøre, skip og mottatte garantier. For obligasjoner med fortrinnsrett består sikkerhetsmassen av utlån til kunder i selskapet som har utstedt obligasjonen. For derivater er det stilt kontanter som sikkerhet, i tillegg bilaterale ISDA-avtaler om netting av derivater.

Bankens maksimale kreditteksponering fremgår av oppstillingen ovenfor. SpareBank 1 SMN utfører engrosbanktjenester for BN Bank og Samspar-bankene. I tilknytning til dette er det etablert garantiavtale som sikrer fullt oppgjør for eksponeringer knyttet til disse avtalene.

For privat- og næringslivskunder anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse ved derivathandel. Kunder stiller kontantdepot og/eller pant i eiendeler som sikkerhet for kunders handel av strøm- og laksederivater på NASDAQ OMX Oslo ASA og Fish Pool ASA.

SpareBank 1 SMN inngår standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler om netting av derivater der finansielle institusjoner er motparter. I tillegg har banken inngått tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA) mot de mest anvendte motpartene. Per 31. desember 2023 har banken rundt 40 (38) aktive ISDA-avtaler. Fra 1. mars 2017 måtte banken i henhold til EMIR ha en CSA med daglig utveksling av marginsikkerhet mv. med alle finansielle motparter som banken handler med hjemhørende (blant annet) i et EU-land. Banken inngår utelukkende avtaler med kontanter som sikkerhet. Håndteringen av sikkerhetsstillelsen under disse avtalene har banken satt ut til SEB Prime Collateral Services, det vil si at de håndterer marginkravene på vegne av banken. Mer om sikkerheter og pantstillelser i note 37 Annen gjeld og forpliktelser.

Sikkerhetsstillelsene er vurdert til markedsverdi, begrenset til maksimal kreditteksponering for den enkelte motpart.

Konsernet har 230 millioner kroner engasjementer i steg 3 hvor det ikke er foretatt nedskriving grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen, tilsvarende tall for 2022 var 213 millioner kroner.

Note 13 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Kredittkvaliteten av finansielle eiendeler håndteres ved at banken benytter sine interne retningslinjer for kredittratinger. Se avsnitt kredittrisiko under note 6 Risikoforhold.

Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten per klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem. Hele utlånsengasjementet er inkludert når deler av engasjementet er misligholdt. Misligholdt er i noten definert til betalingsmislighold over tusen kroner over 90 dager.

Morbank

		Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	
31.12.23 (mill.kr)	Noter	**Laveste risiko**	**Lav risiko**	**Middels risiko**	**Høy risiko**	**Høyeste risiko**		**Sum**
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	**19.241**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**19.241**
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		86.719	8.702	3.488	818	1.197	731	**101.655**
Næringsliv		25.227	11.750	15.083	1.371	989	1.165	**55.585**
Sum utlån		**111.946**	**20.452**	**18.570**	**2.189**	**2.186**	**1.897**	**157.240**
Finansielle investeringer	27							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		8.546	-	-	-	-	-	**8.546**
Noterte andre obligasjoner		16.566	440	5	-	-	-	**17.011**
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		5.323	-	-	-	-	-	**5.323**
Unoterte andre obligasjoner		3.282	-	-	-	-	-	**3.282**
Sum finansielle investeringer		**33.717**	**440**	**5**	**-**	**-**	**-**	**34.163**
Totalt		**164.904**	**20.893**	**18.575**	**2.189**	**2.186**	**1.897**	**210.644**

		Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	
31.12.22 (mill.kr)	Noter	**Laveste risiko**	**Lav risiko**	**Middels risiko**	**Høy risiko**	**Høyeste risiko**		**Sum**
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	**21.972**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**21.972**
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		77.371	7.432	3.025	711	1.046	531	90.116
Næringsliv		23.857	11.132	12.058	1.488	551	1.346	50.433
Sum utlån		**101.227**	**18.564**	**15.083**	**2.200**	**1.597**	**1.878**	**140.549**
Finansielle investeringer	27							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		9.167	-	-	-	-	-	9.167
Noterte andre obligasjoner		14.496	429	197	-	-	-	15.121
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		4.378	-	-	-	-	-	4.378
Unoterte andre obligasjoner		9.404	2	-	-	-	-	9.406
Sum finansielle investeringer		**37.445**	**430**	**197**	**-**	**-**	**-**	**38.072**
Totalt		**160.644**	**18.994**	**15.280**	**2.200**	**1.597**	**1.878**	**200.593**

Konsern

31.12.23 (mill.kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	**8.746**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**8.746**
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		86.721	10.255	8.029	1.308	1.596	831	**108.740**
Næringsliv		25.460	12.853	17.959	2.236	1.355	1.259	**61.122**
Sum utlån		**112.181**	**23.108**	**25.988**	**3.544**	**2.951**	**2.091**	**169.862**
Finansielle investeringer	27							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		8.546	-	-	-	-	-	**8.546**
Noterte andre obligasjoner		16.566	440	5	-	-	-	**17.011**
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		5.323	-	-	-	-	-	**5.323**
Unoterte andre obligasjoner		3.283	-	-	-	-	-	**3.283**
Sum finansielle investeringer		**33.718**	**440**	**5**	**-**	**-**	**-**	**34.163**
Totalt		**154.644**	**23.548**	**25.993**	**3.544**	**2.951**	**2.091**	**212.771**

31.12.22 (mill.kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	**11.663**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**11.663**
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		77.932	9.096	7.035	1.090	1.391	595	97.140
Næringsliv		24.716	11.990	14.635	2.162	976	1.454	55.932
Sum utlån		**102.648**	**21.086**	**21.670**	**3.252**	**2.366**	**2.049**	**153.072**
Finansielle investeringer	27							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		9.167	-	-	-	-	-	9.167
Noterte andre obligasjoner		14.496	429	197	-	-	-	15.121
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		4.378	-	-	-	-	-	4.378
Unoterte andre obligasjoner		9.405	2	-	-	-	-	9.407
Sum finansielle investeringer		**37.446**	**430**	**197**	**-**	**-**	**-**	**38.073**
Totalt		**151.757**	**21.517**	**21.867**	**3.252**	**2.366**	**2.049**	**202.808**

Note 14 - Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Noten er en sensitivitetsanalyse gjort med utgangspunkt i relevante balanseposter per 31. desember og fremover i tid for det aktuelle året. Bankens renterisiko beregnes ved at det simuleres et parallelt renteskift på ett prosentpoeng for hele rentekurven på alle balanseposter.

For ytterligere detaljer vedrørende renterisiko se note 6 Risikoforhold.

	Renterisiko, endring 1 prosentpoeng	
Basisrisiko konsern (mill. kr)	**2023**	**2022**
Valuta		
NOK	- 32	- 48
EUR	7	6
USD	- 1	- 3
CHF	0	- 1
GBP	0	1
Andre	0	0
Total renterisiko	**- 27**	**- 45**

Total renterisiko viser for 2023 at banken vil få et tap på en renteoppgang.

Tabellen under viser hvordan rentekurven forskyver seg innenfor de ulike tidsintervallene med tilhørende gevinst og tap innenfor de enkelte løpetider.

	Renterisiko, 1 %poeng endring	
Rentekurverisiko konsern (mill. kr)	**2023**	**2022**
Løpetid		
0 - 2 mnd	8	- 11
2 - 3 mndr	- 30	- 4
3 - 6 mndr	- 13	- 10
6 - 12 mndr	6	- 5
1 - 2 år	- 4	- 9
2 - 3 år	5	2
3 - 4 år	- 4	- 3
4 - 5 år	- 3	3
5 - 8 år	2	- 6
8 - 15 år	7	- 3
Total renterisiko	**- 27**	**- 45**

Note 15 - Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta. Handelsaktiviteten knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal nettoeksponering i valuta, målt i kroner.

Konsernet har utarbeidet rammer for netto valutaeksponering (uttrykt som den høyeste av sum lange og korte posisjoner). Overnatten kursrisiko for spothandel i valuta må ikke overstige 150 millioner kroner aggregert.

Valutarisikoen har gjennom året vært lav. For ytterligere detaljer se note 6 Risikoforhold.

Morbank		Netto valutaeksponering NOK	Konsern	
2022	**2023**	(mill. kr)	**2023**	**2022**
-5	20	EUR	20	-5
4	2	USD	2	4
4	5	SEK	5	4
0	-1	GBP	-1	0
-3	0	Andre	0	-3
1	**26**	**Sum**	**26**	**1**
0,5	0,9	Res.effekt e. skatt ved 3 % endring	0,9	0,5

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler. For detaljert beskrivelse henvises til note 6 Risikoforhold.

Konsern 31.12.23 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser [2)]						
Innskudd fra kredittinstitusjoner	10.399	90	344	1.938	20	12.792
Innskudd fra og gjeld til kunder	89.914	23.961	10.120	8.894	-	132.888
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	3.164	2.513	44.528	1.295	51.499
Derivater - kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	1.130	4.101	26.309	1.397	32.937
Annen gjeld	-	1.004	1.207	551	269	3.031
Ansvarlig lånekapital [1)]	-	38	505	2.180	-	2.723
Sum kontantstrøm forpliktelser	**100.313**	**29.386**	**18.790**	**84.401**	**2.981**	**235.871**
Derivater netto kontantstrømmer						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	1.130	4.101	26.309	1.397	32.937
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	-805	-3.331	-24.630	-1.360	-30.126
Netto kontraktsmessige kontantstrømmer	**-**	**325**	**770**	**1.679**	**37**	**2.811**

Konsern 31.12.22 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser [2)]						
Innskudd fra kredittinstitusjoner	11.180	1.194	161	2.125	26	14.685
Innskudd fra og gjeld til kunder	89.936	19.376	7.480	5.217	-	122.010
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	951	8.442	41.837	1.746	52.977
Derivater - kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	798	8.532	26.947	1.655	37.932
Annen gjeld	-	1.361	787	386	258	2.792
Ansvarlig lånekapital [1)]	-	16	824	1.459	-	2.299
Sum kontantstrøm forpliktelser	**101.116**	**23.696**	**26.226**	**77.972**	**3.684**	**232.694**
Derivater netto kontantstrømmer						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	798	8.532	26.947	1.655	37.932
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	-622	-8.176	-25.412	-1.633	-35.843
Netto kontraktsmessige kontantstrømmer	**-**	**176**	**356**	**1.535**	**21**	**2.089**

Inkluderer ikke verdijusteringer for finansielle instrumenter til virkelig verdi

1) For ansvarlig lånekapital benyttes call dato for kontantoppgjør

2) Kontantstrømmer inkluderer beregnede renter og sum avviker derfor fra balanseført forpliktelse

Note 17 - Netto renteinntekter

Regnskapsprinsipp

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost og virkelig verdi over andre inntekter og kostnader, resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. For gjeldsinstrumenter på eiendelssiden bokført til amortisert kost og som er nedskrevet som følge av objektive bevis for tap, inntektsføres renter basert på netto balanseført beløp.
For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedsverdien klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer.
For rentebærende instrumenter til amortisert kost som ikke inngår i sikringsrelasjoner, amortiseres over-/underkurs som renteinntekt over løpetiden på kontrakten.

Morbank			Konsern	
2022	**2023**	(mill. kr)	**2023**	**2022**
435	887	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert kost)	380	212
2.814	4.716	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (amortisert kost)	5.701	3.483
1.879	3.616	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over andre inntekter og kostnader)	3.616	1.879
125	165	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over resultatet)	165	125
599	1.382	Renter og lign. inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer (virkelig verdi over resultatet)	1.377	595
-	-	Andre renteinntekter	24	22
5.852	**10.767**	**Sum renteinntekter**	**11.262**	**6.315**
260	559	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	559	260
1.524	3.780	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	3.748	1.508
1.035	2.056	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	2.057	1.035
66	129	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	132	68
7	9	Andre rentekostnader	45	26
79	90	Avgift Sparebankenes sikringsfond	90	79
2.972	**6.622**	**Rentekostnader og lignende kostnader**	**6.631**	**2.977**
2.880	**4.144**	**Netto renteinntekter**	**4.632**	**3.339**

Note 18 - Netto provisjons- og andre inntekter

Regnskapsprinsipp

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres. Banken mottar provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt tilsvarende differansen mellom lånets rente og den finansieringskostnad SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt oppnår. I bankens regnskap fremkommer dette som provisjonsinntekter

Morbank			Konsern	
2022	**2023**	*(mill. kr)*	**2023**	**2022**
		Provisjonsinntekter		
77	68	Garantiprovisjon	68	77
-	-	Meglerprovisjon	265	267
44	47	Provisjon spareprodukter	47	44
256	155	Provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt	155	256
16	15	Provisjon fra SpareBank 1 Næringskreditt	15	16
475	496	Betalingsformidling	493	471
236	253	Provisjon fra forsikringstjenester	253	236
88	83	Andre provisjonsinntekter	74	80
1.192	**1.117**	**Sum provisjonsinntekter**	**1.370**	**1.446**
		Provisjonskostnader		
80	102	Betalingsformidling	102	80
11	12	Andre provisjonskostnader	96	105
90	**114**	**Sum provisjonskostnader**	**199**	**186**
		Andre driftsinntekter		
30	38	Driftsinntekter fast eiendom	41	32
-	-	Eiendomsforvaltning og -omsetning	166	151
-	-	Verdipapiromsetning	-	-
-	-	Regnskapsførerhonorarer	661	564
25	34	Andre driftsinntekter	45	34
55	**73**	**Sum andre driftsinntekter**	**913**	**781**
1.156	**1.076**	**Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter**	**2.084**	**2.042**

Note 19 - Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank 2022	Morbank 2023	(mill kr)	Konsern 2023	Konsern 2022
		Vurdert til virkelig verdi over resultatet		
-428	17	Verdiendring på renteinstrumenter	17	-427
		Verdiendring på derivater/sikring		
-10	2	Netto verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater *)	2	-10
-38	5	Netto verdiendring på sikrede fastrente utlån og derivater	5	-38
275	-118	Øvrige derivater	-118	275
		Inntekter fra egenkapitalinstrumenter		
-	-	Inntekter fra eierinteresser	297	442
646	693	Utbytte fra eierinteresser	-	-
4	32	Verdiendring og gevinst fra eierinteresser	-5	4
30	18	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	26	33
-19	421	Verdiendring og gevinst på egenkapitalinstrumenter	469	9
461	**1.069**	**Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi**	**692**	**287**
		Vurdert til amortisert kost		
-0	-2	Verdiendring på renteinstrumenter	-2	-0
-0	**-2**	**Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til amortisert kost**	**-2**	**-0**
93	**108**	**Netto inntekter fra valutahandel**	**108**	**93**
554	**1.175**	**Sum netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser**	**799**	**380**
		***) Virkelig verdi sikring**		
-2.155	896	Virkelig verdi-endringer på sikringsinstrumentet	896	-2.155
2.145	-894	Virkelig verdi-endringer på den sikrede posten henførbar til sikret risko	-894	2.145
-10	**2**	**Gevinster el.tap fra sikringsbokføring, netto**	**2**	**-10**

Note 20 - Personalkostnader

Morbank 2022	Morbank 2023	(mill. kr)	Konsern 2023	Konsern 2022
568	722	Lønn	1 455	1 227
54	67	Pensjonskostnader (Note 22)	117	99
39	60	Sosiale kostnader	119	81
661	**849**	**Sum personalkostnader**	**1 691**	**1 406**
675	776	Gjennomsnittlig antall ansatte	1 618	1 549
664	798	Antall årsverk per 31.12.	1 545	1 432
688	863	Antall ansatte per 31.12.	1 737	1 498

For ytterligere informasjon om ytelser til ledende ansatte i 2023 henvises det til Rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer publisert på smn.no.

Godtgjørelse til ledende personer
(tall oppgitt i tusen kr)

Navn og stilling	År	Fast godtgjørelse: Fast-lønn[1)]	Fast godtgjørelse: Frynse-goder[2)]	Ekstraord. ytelser[3)]	Pensjons-kostnad[4)]	Total godt-gjørelse	Lån[5)]	Antall EK-bevis[6)]
Jan-Frode Janson, Konsernsjef	2023	5.300	317		1.241	6.859	-	49.166
	2022	5.078	295		1.229	6.601	1	45.805
Trond Søraas, Konserndirektør - Konsernfinans og eierstyring	2023	2.387	193	100	314	2.994	3.323	10.267
	2022	1.891	292	150	278	2.611	3.942	10.000
Nelly Maske, Konserndirektør - Privatmarked	2023	2.797	204		382	3.383	5.898	21.876
	2022	2.680	204	100	374	3.358	3.927	21.783
Vegard Helland, Konserndirektør - Næringsliv	2023	2.927	193		355	3.475	100	36.202
	2022	2.786	190	150	348	3.473	551	35.842
Stig Brautaset, Konserndirektør - Sunnmøre og Fjordane[7)]	2023	1.771	144		435	2.351	-	1.407
	2022							
Astrid Undheim, Konserndirektør - Teknologi og utvikling	2023	2.385	220		362	2.968	5.787	744
	2022	2.285	177	100	216	2.778	6.666	384
Ola Neråsen Konserndirektør - Risikostyring	2023	2.439	171		274	2.884	-	43.764
	2022	2.280	181		272	2.733	120	43.404
Rolf Jarle Brøske, Konserndirektør - Kommunikasjon og merkevare	2023	2.281	208	150	274	2.912	9.771	15.713
	2022	2.175	195		276	2.646	9.629	10.853
Arne Nypan, Administrerende direktør - SpareBank 1 Regnskapshuset SMN[8)]	2023	2.594	235		254	3.083	4.903	33.948
	2022	2.434	299		252	2.984	10.559	29.958
Kjetil Reinsberg, Administrerende direktør - EiendomsMegler 1 Midt-Norge [9)]	2023	3.076	468		391	3.934	10.995	29.141
	2022	3.114	429		378	3.921	5.138	16.358
Kjell Fordal, Konserndirektør - Konsernfinans og eierstyring [10)]	2023							
	2022	2.086	119		117	2.322	12.525	221.753

1) Ingen ledende ansatte mottar variabel godtgjørelse, kun fast godtgjørelse. Fast godtgjørelse består av fastlønn, feriepenger, trekk i lønn for ferie, kompensasjon pensjon, tilleggspensjon, skattekompensasjon for 12G-ordning og andre faste tillegg.
2) Frynsegoder inkluderer godtgjørelse til elektronisk kommunikasjon, fast bilgodtgjørelse, fri bil, kilometergodtgjørelse, ulykke-/ behandling-/ yrkesskade-/ annen skade-/ reise- og gruppelivsforsikring samt rentefordel lån. I tillegg inkluderer dette innberettet fordel for utdelte egenkapitalbevis til underkurs i en frivillig spareordning ledende ansatte deltar i på like vilkår som øvrige ansatte.
3) Ekstraordinære ytelser utbetales i spesielle tilfeller til ledende ansatte som har hatt en ekstraorinær arbeidsbelastning
4) Pensjonskostnad inkluderer ordinær tjenestepensjon og innskuddspensjon for lønn over 12 G
5) Lån inkluderer lån til ledende ansatte eller deres nærstående. Alle i konsernledelsen har samme lånevilkår som øvrige ansatte
6) Antall egenkapitalbevis eid av den ledende ansatte selv eller dens nærstående
7) Stig Brautaset var administrerende direktør i SpareBank 1 Sunnmøre som fusjonerte med SpareBank 1 SMN 2.mai 2023. Etter fusjonen tiltrådte han stillingen som Konserndirektør Sunnmøre og Fjordane. Pensjonskostnad som er oppgitt er knyttet til bedriftseid pensjonskonto for lønn over 12 G og ordinær tjenestepensjon
8) Arne Nypan er administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset (SB1 RH) - beløp oppgitt som total godtgjørelse og pensjonskostnad er knyttet til SB1 RH
9) Kjetil Reinsberg er administrerende direktør i EiendomsMegler 1 Midt-Norge (EM1) - beløp oppgitt som total godtgjørelse og pensjonskostnad er knyttet til EM1
10) Kjell Fordal fratrådte 31.8.2022

Ytelser til styret og representantskapet
(tall oppgitt i tusen kr)

Navn	Tittel	År	Honorar	Honorarer til valgkomite, revisjons-, risiko-, og godt-gjørelses-utvalget	Andre godtgjørelser	Lån per 31.12	Antall egenkapital-bevis
Kjell Bjordal	Styreleder	2023	595	40	19	-	130.000
		2022	573	40	3	-	130.000
Christian Stav	Nestleder styret	2023	313	129	4	-	35.000
		2022	301	120	-	-	30.000
Mette Kamsvåg	Styremedlem	2023	273	134	15	3.951	5.600
		2022	261	128	1	-	5.600
Tonje Eskeland Foss	Styremedlem	2023	273	47	11	12.606	-
		2022	261	49	-	-	-
Kristian Sætre[1)]	Styremedlem	2023	206	20	1	1.421	-
Ingrid Finnboe Svendsen [1)]	Styremedlem	2023	206	106	-	-	1.150
Morten Loktu	Styremedlem	2023	66	7	15	-	15.000
		2022	261	27	-	-	15.000
Freddy Aursø	Styremedlem	2023	273	20	64	-	-
		2022	261	23	-	-	-
Christina Straub	Styremedlem, ansatterepresentant [2)]	2023	273	-	925	5.620	1.083
		2022	261	-	818	-	971
Inge Lindseth	Styremedlem, ansatterepresentant [2)]	2023	273	27	965	3.956	10.913
		2022	261	27	916	-	7.353

1) Tiltrådte styret i 2023
2) Andre godtgjørelser inkluderer lønn i ansattesforhold

Honorar til representantskapet
(tall oppgitt i tusen kr)

Navn	År	Honorar
Knut Solberg, rep.skapets leder	2023	95
	2022	100
Øvrige medlemmer	2023	270
	2022	405

Note 21 - Andre driftskostnader

Morbank 2022	Morbank 2023	(mill. kr)	Konsern 2023	Konsern 2022
304	404	IT-kostnader	461	355
11	12	Porto og verditransport	15	14
59	71	Markedsføring	93	86
77	111	Ordinære avskrivninger (note 31, 32 og 33)	153	117
46	50	Driftskostnader faste eiendommer	57	55
188	222	Kjøpte tjenester	254	217
156	251	Andre driftskostnader	294	195
841	**1.121**	**Sum andre driftskostnader**	**1.326**	**1.038**
		Godtgjørelse til revisor (i 1000 kroner)		
975	3.362	Lovpålagt revisjon	4.905	3.142
879	1.191	Andre attestasjonstjenester	1.339	984
-	-	Skatterådgivning	29	27
244	1.075	Andre tjenester utenfor revisjonen	1.075	311
2.098	**5.628**	**Sum inklusive merverdiavgift**	**7.348**	**4.464**

Note 22 - Pensjon

Ytelsesbasert ordning

SpareBank 1 SMN-konsernet har pensjonsordning for sine ansatte som tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenestepensjon. SpareBank 1 SMN hadde tidligere ytelsespensjon som administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. I ordningene inngår også barnepensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste ansatte en pensjon på 68 prosent av sluttlønn opptil 12 G. Ytelsesordningen ble avviklet med virkning fra 1. januar 2017, og konsernet gikk over på innskuddsordning. Ved overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fikk ansatte som var med i ytelsesordningen fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Endringen har medført reduksjon i pensjonsforpliktelsen. Dette ble behandlet som en avviklingsgevinst og reduserte pensjonskostnaden i 2016.

Fripoliser forvaltes av pensjonkassen som fra 1.1.2017 er en fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SMN og pensjonskassen som blant annet omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SMN fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse fortsatt innregnes i regnskapet. Styret i pensjonskassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltakere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonskassen. I tillegg til pensjonsforpliktelsene som dekkes gjennom pensjonskassen, har konsernet udekkede pensjonsforpliktelser som ikke kan dekkes av midlene i de kollektive ordningene. Forpliktelsene gjelder personer som ikke er innmeldt i pensjonskassen, tilleggspensjoner utover 12 G, ordinære førtidspensjoner og førtidspensjoner etter AFP (Avtalefestet pensjon).

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger. Innskuddene er gitt til pensjonsplanen for heltidsansatte, og tilskuddet utgjør fra sju prosent fra 0 - 7,1 G og 15 prosent fra 7,1 - 12 G. Pensjonspremien kostnadsføres når den påløper.

Avtalefestet førtidspensjon

Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). Ordningen dekker førtidspensjon fra 62 til 67 år. Bankens ansvar er 100 prosent av pensjonen som utbetales mellom 62 og 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 31. desember 2010. Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelser etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314 prosent av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1G frem til 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget.

Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretaket skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad. Dersom det ikke foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning. På det nåværende tidspunkt foreligger det ikke slikt grunnlag, og den nye AFP-ordningen regnskapsføres derfor som en innskuddsordning. Regnskapsføring av ny AFP-ordning som ytelsesordning vil først skje når pålitelig måling og allokering kan foretas. Ny ordning skal finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G.

I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP-forpliktelse. Dette skyldes at Felleskontoret for LO/NHO så langt ikke har foretatt de nødvendige beregninger.

	2023		2022	
Økonomiske forutsetninger	Kostnader	Forpliktelser	Kostnader	Forpliktelser
Diskonteringsrente	3,0 %	3,2 %	1,6 %	3,0 %
Forventet avkastning på midlene	3,0 %	3,2 %	1,6 %	3,0 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	3,25 %	3,25 %	2,25 %	3,25 %
Forventet G-regulering	3,25 %	3,25 %	2,25 %	3,25 %
Forventet pensjonsregulering	0%/2,0%	0%/2,0%	0%/2,0%	0%/2,0%
Arbeidsgiveravgift	19,1 %	19,1 %	19,1 %	19,1 %
Forventet frivillig avgang før/etter 50 år	2/0 %	2/0 %	2/0 %	2/0 %
Forventet AFP-uttak fra 62/64 år	25/50 %	25/50 %	25/50 %	25/50 %

Dødelighetstabell	K2013BE
Uførhet	IR73

Morbank			Konsern	
2022	**2023**	**Netto pensjonsforpliktelse i balansen (mill kr). Finansiell status 1.1**	**2023**	**2022**
645	577	Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	577	645
-701	-812	Virkelig verdi av pensjonsmidler	-812	-701
-56	-235	Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-235	-56
1	1	Arbeidsgiveravgift	1	1
-54	**-234**	**Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravgift**	**-234**	**-54**

Fordeling av forpliktelsen mellom usikret og sikret pensjonsordning konsern 1.1

Konsern	2023			2022		
	Sikret	**Usikret**	**Sum**	**Sikret**	**Usikret**	**Sum**
Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	572	5	577	639	7	645
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-812	0	-812	-701	-	-701
Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-240	5	-235	-62	7	-56
Arbeidsgiveravgift	0	1	1	0	1	1
Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravg.	**-240**	**6**	**-234**	**-62**	**8**	**-54**

Morbank			Konsern	
2022	**2023**	**Periodens pensjonskostnad**	**2023**	**2022**
0	0	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	-	0
-1	-7	Netto renteinntekt	-7	-1
-1	-7	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravg.	-7	-1
0	0	Periodisert arbeidsgiveravgift	0	0
-1	-7	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-7	-1
9	10	Avtalefestet pensjon, ny ordning	17	16
46	64	Innskuddsbasert pensjonskostnad	107	84
54	**67**	**Periodens pensjonskostnad**	**117**	**99**

Aktuarielle tap og gevinster ført over andre inntekter og kostnader	2023			2022		
	Usikret	Sikret	Sum	Usikret	Sikret	Sum
Endring diskonteringsrente	-	-13	-13	0	-111	-111
Endring i andre forhold DBO	0	11	11	0	65	64
Endring i andre forhold pensjonsmidler	-	29	29	-	-130	-130
Aktuarielle tap (gevinst) i perioden	**0**	**26**	**27**	**-1**	**-177**	**-177**

Morbank			Konsern	
2022	**2023**	**Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen**	**2023**	**2022**
-54	-234	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1	-234	-54
-177	27	Aktuarmessige tap og gevinster gjennom året	27	-177
-1	-7	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad inkl curtailment /settlement	-7	-1
-1	-3	Utbetalinger over drift	-3	-1
-234	**-217**	**Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12**	**-217**	**-234**

2022	**2023**	**Finansiell status 31.12**	**2023**	**2022**
577	558	Pensjonsforpliktelse	558	577
-812	-776	Verdi av pensjonsmidler	-776	-812
-235	-217	Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-217	-235
1	1	Arbeidsgiveravgift	1	1
-234	**-217**	**Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift ***	**-217**	**-234**

* Presenteres brutto i konsernregnskapet.

Fordeling av finansiell status 31.12 mellom sikret og usikret pensjonsordning konsern

Konsern	2023			2022		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse	555	3	558	572	5	577
Verdi av pensjonsmidler	-776	-	-776	-812	-	-812
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	**-221**	**3**	**-217**	**-240**	**5**	**-235**
Arbeidsgiveravgift	0	1	1	0	1	1
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	**-221**	**4**	**-217**	**-240**	**6**	**-234**

Virkelig verdi av pensjonsforpliktelsen konsern	2023	2022
IB pensjonsforpliktelser (PBO)	577	645
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-	-
Utbetaling/utløsning fra ordning	-33	-32
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	17	10
Planendring/ avkortning	-	-
Aktuariell tap/(gevinst)	-2	-47
UB pensjonsforpliktelser (PBO)	**558**	**577**

Virkelig verdi av pensjonsmidlene konsern	2023	2020
IB pensjonsmidler	812	701
Innbetalinger	2	1
Utbetalinger/utløsning fra fond	-33	-32
Forventet avkastning	24	11
Planendring/ avkortning	-	-
Aktuarielle endringer	-29	130
UB markedsverdi av pensjonsmidler	**776**	**812**

Sensitivitet konsern	+ 1 %-poeng diskonterings-rente	- 1 %-poeng diskonterings-rente	+ 1 %-poeng lønns-justering	- 1 %-poeng lønns-justering	+ 1 %-poeng pensjons-regulering
2023					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-	-	-	-	-
Endring i pensjonsforpliktelse	-58	70	-	-	72
2022					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-	-	-	-	-
Endring i pensjonsforpliktelse	-62	76	-	-	77

Morbank			Konsern	
2022	**2023**	**Medlemmer**	**2023**	**2022**
726	741	Antall personer som er med i pensjonsordningen	741	726
218	230	herav aktive	230	218
508	511	herav pensjonister og uføre	511	508

Plassering av pensjonsmidlene i pensjonskassen, prosentvis fordeling	2023	2022
Omløpsobligasjoner	55 %	38 %
Pengemarked	14 %	21 %
Aksjer	25 %	29 %
Eiendom	6 %	7 %
Sum	**100 %**	**100 %**

Pensjonsordningen er plassert i egen pensjonskasse, som har en langsiktig horisont på forvaltning av kapitalen. Pensjonskassen søker å oppnå en høyest mulig avkastning ved å sette sammen en investeringsportefølje som gir den maksimale risikojusterte avkastningen. Pensjonskassen søker å spre plasseringene på ulike utstedere og aktivaklasser for å redusere den selskaps- og markedspesifikke risikoen. Porteføljen er således sammensatt av aksjeinvesteringer i norske og utenlandske aksjer. Obligasjonsporteføljen er i all hovedsak plassert i norske obligasjoner. Bankinnskudd er plassert norske banker.

Note 23 - Skatt

Regnskapsprinsipp

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Ved beregningen av utsatt skatt benyttes til enhver tid gjeldende skattesats. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Kildeskatt presenteres som periodeskatt. Formueskatt blir presentert som driftskostnad i konsernets regnskap i samsvar med IAS 12.

Morbank			Konsern	
2022	**2023**	(mill. kr)	**2023**	**2022**
3.125	4.498	Resultat før skattekostnad	3.688	3.353
-456	-1.099	+/- permanente forskjeller	-632	-722
-315	-216	+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	-227	-313
-	-	+ underskudd til fremføring	-0	-4
2.354	**3.183**	**Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt**	**2.829**	**2.313**
612	803	Herav betalbar skatt	885	699
-15	-30	Skatt renter hybridkapital	-31	-15
15	8	For mye/lite skatt avsatt tidligere år	14	21
612	**781**	**Sum betalbar skatt i balansen**	**868**	**705**
612	803	Betalbar skatt av årets overskudd	885	699
34	47	+/- endring i utsatt skatt	50	35
-15	-30	Skatt renter hybridkapital	-31	-15
631	**820**	**Årets skattekostnad**	**904**	**718**
		Endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt		
-34	47	Resultatført utsatt skatt	50	-35
-44	7	Utsatt skatt ført mot egenkapital	7	-44
	41	Endring utsatt skatt ved virksomhetssammenslutning	41	-81
3	11	Korrigering betalbar skatt/utsatt skatt tidligere år *	-9	3
76	**106**	**Sum endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt**	**89**	**-156**

* Skyldes endringer i midlertidige forskjeller mellom avlagt årsregnskap og endelige ligningspapirer.

2022	2023	Sammensetning av balanseført utsatt skatt	2023	2022
		Midlertidige forskjeller på:		
-	13	- Driftsmidler	44	27
-	-	- Leasingobjekter	310	273
234	212	- Netto pensjonsforpliktelse	216	236
202	544	- Verdipapirer	544	202
2.154	1.337	- Sikringsinstrumenter	1.337	2.154
	128	- Andre midlertidige forskjeller	128	4
2.590	**2.233**	**Sum skatteøkende midlertidige forskjeller**	**2.578**	**2.896**
648	**558**	**Utsatt skatt**	**644**	**723**
		Midlertidige forskjeller på:		
-27	-	- Driftsmidler	-12	-38
-	-	- Netto pensjonsforpliktelse	-	-
-75	-48	- Verdipapirer	-48	-75
-2.185	-1.471	- Sikringsinstrumenter	-1.471	-2.185
-13	-2	- Andre midlertidige forskjeller	-117	-107
-	-	- Fremførbart underskudd	-	-1
-2.301	**-1.521**	**Sum skattereduserende midlertidige forskjeller**	**-1.648**	**-2.407**
-575	**-380**	**Utsatt skattefordel**	**-411**	**-602**
72	**178**	**Netto utsatt skatt (+)/skattefordel (-)**	**231**	**122**

Tabellen ovenfor består av midlertidige forskjeller fra alle konsoliderte selskaper vist brutto. På selskapsnivå er skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller nettoført. På konsernivå bruttoføres dette i samsvar med IAS 12 ved at hvert selskap presenteres separat ved beregning av konsernets skattefordel og utsatt skatt:

	2023	2022
Skattefordel balanseført 31.12	**6**	5
Utsatt skatt balanseført 31.12	**-236**	-127

2022	2023	Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt	2023	2022
781	1.125	25 % av resultat før skatt	1.190	882
-114	-275	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller) *	-257	-129
-44	-30	Skatteeffekt av poster ført direkte mot egenkapital	-31	-44
8	-	For lite avsatt skatt i fjor	2	8
631	**820**	**Resultatført periodeskatt**	**904**	**718**
20 %	**18 %**	**Effektiv skattesats i %**	**25 %**	**21 %**

Note 24 - Klassifisering av finansielle instrumenter

Regnskapsprinsipper
Aksjer, sertifikater og obligasjoner og derivater klassifiseres til virkelig verdi over resultatet.

Alle finansielle instrumenter klassifisert som til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer. Finansielle eiendeler holdt for handelsformål karakteriseres av at instrumenter i porteføljen omsettes hyppig og at posisjoner etableres med mål om kortsiktig gevinst. Øvrige slike finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er investeringer som ved førstegangsinnregning blir definert som vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle derivater presenteres som en eiendel når virkelig verdi er positiv og som en forpliktelse når virkelig verdi er negativ.

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost	
31.12.23 (mill. kr)	**Øremerket virkelig verdi**	**Obligatorisk**	**Holdt for omsetning**			**Total**
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	-	1.172	1.172
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	8.746	8.746
Utlån til og fordringer på kunder	5.582	-	-	92.263	71.110	168.955
Aksjer	-	774	363	-	-	1.137
Sertifikater og obligasjoner	-		34.163	-	-	34.163
Derivater	744	-	5.915	-	-	6.659
Opptjente ikke mottatte inntekter	-	-	-	-	153	153
Fordringer verdipapirer	-	-	-	-	66	66
Sum finansielle eiendeler	**6.326**	**774**	**40.441**	**92.263**	**81.247**	**221.051**
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	13.160	13.160
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-	132.888	132.888
Verdipapirgjeld	-	-	-	-	45.830	45.830
Derivater	1.630	-	5.359	-	-	6.989
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	2.247	2.247
Leieforpliktelser	-	-	-	-	403	403
Gjeld verdipapirer	-	-	-	-	-15	-15
Sum Finansielle forpliktelser	**1.630**	**-**	**5.359**	**-**	**194.512**	**201.501**

Konsern 31.12.22 (mill. kr)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet Øremerket virkelig verdi	Obligatorisk	Holdt for omsetning	Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost	Total
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	-	1.171	1.171
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	11.663	11.663
Utlån til og fordringer på kunder	4.708	-	-	81.901	64.940	151.549
Aksjer	-	700	140	-	-	840
Sertifikater og obligasjoner	-	38.073	-	-	-	38.073
Derivater	294	-	6.510	-	-	6.804
Opptjente ikke mottatte inntekter	-	-	-	-	104	104
Fordringer verdipapirer	-	-	-	-	262	262
Sum finansielle eiendeler	**5.002**	**38.773**	**6.649**	**81.901**	**78.140**	**210.465**
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	14.636	14.636
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-	122.010	122.010
Verdipapirgjeld	-	-	-	-	47.474	47.474
Derivater	2.368	-	5.939	-	-	8.307
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	2.058	2.058
Leieforpliktelser	-	-	-	-	339	339
Gjeld verdipapirer	-	-	-	-	176	176
Sum finansielle forpliktelser	**2.368**	**-**	**5.939**	**-**	**186.693**	**195.000**

Note 25 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked
Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og statskasseveksler.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata
Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data
Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2023:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	6.659	-	6.659
- Obligasjoner og sertifikater	2.879	31.284	-	34.163
- Egenkapitalinstrumenter	363	152	622	1.137
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	102	5.480	5.582
Finansielle eiendeler virkelig verdi over totalresultatet				
- Utlån til kunder	-	-	92.263	92.263
Sum eiendeler	**3.242**	**38.197**	**98.365**	**139.804**

Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	6.989	-	6.989
Sum forpliktelser	**-**	**6.989**	**-**	**6.989**

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2022:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	6.804	-	6.804
- Obligasjoner og sertifikater	3.721	34.352	-	38.073
- Egenkapitalinstrumenter	140	130	570	840
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	78	4.630	4.708
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder	-	-	81.901	81.901
Sum eiendeler	**3.861**	**41.363**	**87.101**	**132.325**

Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	8.307	-	8.307
Sum forpliktelser	**-**	**8.307**	**-**	**8.307**

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2023:

(mill. kr)	Egenkapital-instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1.23	570	4.630	81.901	87.101
Tilgang	38	1.814	40.578	42.430
Fraregning	-25	-977	-30.210	-31.212
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	2	2
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	38	14	-7	45
Utgående balanse 31.12.23	**622**	**5.480**	**92.263**	**98.365**

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2022:

(mill. kr)	Egenkapital-instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1.22	564	4.198	83.055	87.817
Tilgang	17	1.355	36.461	37.834
Fraregning	-2	-752	-37.604	-38.358
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-20	-20
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-8	-171	9	-171
Utgående balanse 31.12.22	**570**	**4.630**	**81.901**	**87.101**

Metode for verdsettelse

Verdsettelsesmetodene som benyttes er tilpasset til hvert finansielle instrument, og har som formål å benytte mest mulig av informasjonen som er tilgjengelig i markedet.

Metode for verdsettelse av finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 er beskrevet i det følgende:

Fastrenteutlån til kunder (nivå 3)

Utlånene består i hovedsak av fastrenteutlån i norske kroner. Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte rentestrømmer neddiskonteres over løpetiden med en diskonteringsfaktor som er justert for marginkrav. Ved beregning av sensitivitet, er diskonteringsfaktor økt med 10 punkter.

Utlån til virkelig verdi over totalresultatet (nivå 3)

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over totalresultat blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig kredittrisikoforverring etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskriving av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Dersom man dobler worst case scenarioets sannsynlighet i tapsmodellen, medfører det en reduksjon i virkelig verdi på 2 millioner kroner.

Sertifikater og obligasjoner (nivå 2 og 3)

Verdivurderingen i nivå 2 baseres i hovedsak på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver, valutakurser og kredittmarginer til den enkelte kreditt og obligasjonens eller sertifikatets karakteristika. For papirer vurdert under nivå 3 baseres verdsettelsen på indikative priser fra tredjepart eller sammenlignbare papirer.

Aksjer (nivå 3)

Aksjer som er klassifisert i nivå 3 omfatter i det vesentligste investeringer i unoterte aksjer. Disse omfatter blant annet 531 millioner kroner i Private Equity-investeringer, eiendomsfond, hedgefond og unoterte aksjer gjennom selskapet SMN Invest. Verdsettelsene er i all hovedsak basert på rapportering fra forvaltere av fondene, som benytter kontantstrømbaserte modeller eller multipler ved fastsettelse av virkelig verdi. Konsernet har ikke full tilgang til informasjon om alle elementene i disse verdsettelsene og har derfor ikke grunnlag for å fastsette alternative forutsetninger.

Finansielle derivater (nivå 2)

Finansielle derivater i nivå 2 omfatter i hovedsak valutaterminer og rente- og valutaswapper. Verdsettelsen er basert på observerbare rentekurver. I tillegg omfatter posten derivater knyttet til FRAer. Disse er verdsatt med utgangspunkt i observerbare priser i markedet. Derivater klassifisert i nivå 2 omfatter også aksjederivater knyttet til Markets' market-making aktiviteter. Hoveddelen av disse derivatene er knyttet opp mot de mest omsatte aksjene på Oslo Børs, og verdsettelsen baseres på kursutvikingen på den aktuelle/underliggende aksjen og observerbar eller beregnet volatilitet.

Sensitivitetsanalyse, nivå 3 pr 31. desember 2023:

(mill. kr)	Balanseført verdi	Effekt av mulige alternative forutsetninger
Fastrentelån	5.480	-15
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet *)	622	-
Utlån til virkelig verdi over totalresultatet	92.263	-2

*) Som beskrevet over er ikke informasjon for å foreta alternative beregninger tilgjengelig

Note 26 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle instrumenter til amortisert kost
Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi regnskapsføres enten til amortisert kost eller er i sikringsrelasjon. Amortisert kost innebærer verdsetting av balanseposter etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, justert for nedskrivninger. Amortisert kost vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurderinger av de samme finansielle instrumentene. Dette kan blant annet skyldes ulik oppfatning av markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav.

Hvilke metoder som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi for finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost beskrives nedenfor:

Utlån til og fordringer på kunder
P.T. prisede utlån er utsatt for konkurranse i markedet. Dette tilsier at mulige merverdier i porteføljen ikke vil bli opprettholdt over lengre tid. Virkelig verdi av p.t.-prisede utlån er derfor satt til amortisert kost. Effekten av endringer i kredittkvaliteten i porteføljen hensyntas gjennom modellmessige nedskrivninger, og gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi i den delen av porteføljen hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger.

Individuelle nedskrivninger fastsettes gjennom en vurdering av fremtidig kontantstrøm, neddiskontert med effektiv rente. Nedskrevet verdi gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi av disse utlånene.

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, Opptjente ikke mottatte inntekter, Fordringer verdipapirer, Innskudd fra kredittinstitusjoner, Innskudd fra og gjeld til kunder og Gjeld verdipapirer

For utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder, estimeres virkelig verdi til å samsvare med amortisert kost.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital
Verdivurderingen i nivå 2 baseres på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver og kredittmarginer der det er tilgjengelig.

Morbank

		31.12.23		31.12.22	
(mill.kr)	Nivå [1)]	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2	19.241	19.241	21.972	21.972
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	2	58.522	58.685	52.941	53.085
Opptjente ikke mottatte inntekter	2	136	136	87	87
Fordringer verdipapirer	2	66	66	262	262
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost		**77.965**	**78.128**	**75.262**	**75.406**
Forpliktelser					
Innskudd fra kredittinstitusjoner	2	13.160	13.160	14.636	14.636
Innskudd fra og gjeld til kunder	2	133.462	133.462	122.699	122.699
Verdipapirgjeld til amortisert kost	2	13.260	13.182	11.679	11.605
Verdipapirgjeld, sikring	2	32.637	32.639	35.868	35.867
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	2	2.169	2.168	2.015	2.014
Ansvarlig lånekapital, sikring	2	-	-	-	-
Leieforpliktelse	2	260	260	233	233
Gjeld verdipapirer	2	-15	-15	176	176
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost		**194.933**	**194.857**	**187.306**	**187.231**

Konsern

(mill.kr)		31.12.23 Bokført verdi	31.12.23 Virkelig verdi	31.12.22 Bokført verdi	31.12.22 Virkelig verdi
Eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2	8.746	8.746	11.663	11.663
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	2	71.115	71.298	65.018	65.184
Opptjente ikke mottatte inntekter	2	153	153	104	104
Fordringer verdipapirer	2	66	66	262	262
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost		**80.080**	**80.263**	**77.046**	**77.212**
Forpliktelser					
Innskudd fra kredittinstitusjoner	2	13.160	13.160	14.636	14.636
Innskudd fra og gjeld til kunder	2	132.888	132.888	122.010	122.010
Verdipapirgjeld til amortisert kost	2	13.260	13.182	11.679	11.605
Verdipapirgjeld, sikring	2	32.637	32.639	35.868	35.867
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	2	2.247	2.246	2.058	2.058
Ansvarlig lånekapital, sikring	2	-	-	-	-
Leieforpliktelser	2	403	403	339	339
Gjeld verdipapirer	2	-15	-15	176	176
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost		**194.580**	**194.504**	**186.765**	**186.690**

[1)] Virkelig verdi fastsettes etter ulike metoder innenfor tre nivåer. Se note 25 vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter for nærmere definisjon av nivåene

Note 27 - Sertifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet per 31. desember 2023.

Morbank			Konsern	
31.12.22	**31.12.23**	Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor (mill. kr)	**31.12.23**	**31.12.22**
		Stat		
8.079	7.972	Pålydende verdi	7.972	8.079
7.940	7.823	Bokført verdi	7.823	7.940
		Annen offentlig utsteder		
17.424	12.614	Pålydende verdi	12.614	17.424
17.419	12.630	Bokført verdi	12.630	17.419
		Finansielle foretak		
12.336	13.026	Pålydende verdi	13.026	12.336
12.525	13.483	Bokført verdi	13.483	12.525
		Ikke-finansielle foretak		
10	7	Pålydende verdi	7	10
9	7	Bokført verdi	8	10
37.849	**33.620**	**Sum rentepapirer, pålydende verdi**	**33.620**	**37.849**
178	218	Påløpte renter	218	178
38.072	**34.163**	**Sum rentepapirer, bokført verdi**	**34.163**	**38.073**

Note 28 - Finansielle derivater

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Urealiserte gevinster blir ført som eiendeler og urealisert tap ført som gjeld for alle rentederivater. Dette gjelder både derivater benyttet til sikringsformål og holdt for handelsformål. Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Kontraktssum viser absoluttverdier for alle kontrakter.

For beskrivelse av motpartsrisiko og markedsrisiko se beskrivelse i note 6 risikoforhold. Ytterligere detaljer vedrørende markedsrisiko knyttet til renterisiko se note 14, og for markedsrisiko knyttet til valutaeksponering se note 15.

Morbank

Til virkelig verdi over resultatet (mill. kr)	**31.12.23**			**31.12.22**		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer (forwards)	14.863	72	-241	11.510	71	-96
Valutabytteavtaler (swap)	36.719	556	-116	27.459	242	-118
Valutaopsjoner	326	-3	3	41	-1	0
Sum valutainstrumenter	**51.907**	**625**	**-354**	**39.010**	**312**	**-214**
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	245.023	4.919	-4.478	256.905	5.160	-4.566
Korte rentebytteavtaler (FRA)	-	4	-2	-	-	-1
Sum renteinstrumenter	**245.023**	**4.923**	**-4.480**	**256.905**	**5.160**	**-4.566**
Varerelaterte kontrakter						
Børsomsatte standardiserte forwards og futures kontrakter	2.091	158	-158	1.055	1.164	-1.164
Sum varerelaterte kontrakter	2.091	158	158	1.055	1.164	-1.164
Sikring						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	34.643	744	-1.630	38.401	294	-2.368
Sum renteinstrumenter	**34.643**	**744**	**-1.630**	**38.401**	**294**	**-2.368**
Sum						
Sum renteinstrumenter	279.666	5.666	-6.110	295.306	5.454	-6.934
Sum valutaintrumenter	51.907	625	-354	39.010	312	-214
Sum varerelaterte kontrakter	2.091	158	-158	1.055	1.164	-1.164
Påløpte renter		211	-367		-127	5
Sum finansielle derivater	**333.664**	**6.659**	**-6.989**	**335.371**	**6.803**	**-8.307**

Konsern

Til virkelig verdi over resultatet (mill. kr)	31.12.23			31.12.22		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer (forwards)	14.863	72	-241	11.510	71	-96
Valutabytteavtaler (swap)	36.719	556	-116	27.459	242	-118
Valutaopsjoner	326	-3	3	41	-1	0
Sum valutainstrumenter	**51.907**	**625**	**-354**	**39.010**	**312**	**-214**
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	245.023	4.919	-4.478	256.905	5.160	-4.566
Korte rentebytteavtaler (FRA)	-	4	-2	-	-	-
Sum renteinstrumenter	**245.023**	**4.923**	**-4.480**	**256.905**	**5.160**	**-4.566**
Varerelaterte kontrakter						
Børsomsatte standardiserte forwards og futures kontrakter	2.091	158	-158	1.055	1.164	-1.164
Sum varerelaterte kontrakter	**2.091**	**158**	**-158**	**1.055**	**1.164**	**-1.164**
Sikring						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	34.643	744	-1.630	38.401	294	-2.368
Sum renteinstrumenter	**34.643**	**744**	**-1.630**	**38.401**	**294**	**-2.368**
Sum						
Sum renteinstrumenter	279.666	5.666	-6.110	295.306	5.454	-6.934
Sum valutaintrumenter	51.907	625	-354	39.010	312	-214
Sum varerelaterte kontrakter	2.091	158	-158	1.055	1.164	-1.164
Påløpte renter		211	-367		-127	5
Sum finansielle derivater	**333.664**	**6.659**	**-6.989**	**335.371**	**6.803**	**-8.307**

Note 29 - Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Regnskapsprinsipp

Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet i samsvar med IAS 39. Banken benytter virkelig verdi sikring for å styre sin renterisiko. I sin sikringsaktivitet sikrer banken seg mot bevegelser i markedsrenten. Endringer i kredittspread er ikke hensyntatt i måling av sikringseffektiviteten. Ved virkelig verdi sikring blir både sikringsinstrumentet og sikringsobjektet regnskapsført til virkelig verdi, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført.

Banken har etablert sikringsbokføring for å oppnå en regnskapsmessig behandling som reflekterer hvordan renterisiko og valutarisiko styres for større langsiktige innlån. Se beskrivelse av risikostyring i note 6. Sikringsobjektene består utelukkende av gjeld stiftet ved utstedelse av finansielle instrumenter og gjennomføres ihht IFRS 9 ved en virkelig verdisikring. For de gjeldsinstrumenter som inngår i sikringsporteføljen inngås separate rente og/eller valutaswapper med tilsvarende hovedstol og forfallstruktur. Ineffektivitet kan likevel oppstå som følge av tilfeldige markedsvariasjoner i evalueringen av objekt og instrument.

Sikringsinstrumentene (rente- og valutaswapper) regnskapsføres til virkelig verdi, mens sikringsobjektene blir bokført til virkelig verdi for de risikoene som sikres (rente og valuta). Sikringsineffektivitet, definert som forskjell mellom verdiregulering av sikringsinstrumenter sammenlignet med verdiregulering av de sikrede risikoer i objektene, resultatføres løpende i resultatregnskapet.

	Pålydende per 31.12.23			Pålydende per 31.12.22		
Konsern (mill kr)	**Sikrings-instrument**	**Sikringsobjekt**	**Ineffektivitet**	**Sikrings-instrument**	**Sikringsobjekt**	**Ineffektivitet**
Regnskapslinje i balansen	Derivater	Verdipapirgjeld		Derivater	Verdipapirgjeld	
Innlån til fast rente	*Renteswap*			*Renteswap*		
Pålydende NOK	13.079	12.164	- 915	11.200	11.200	-
	Rente- og valutaswap			Rente- og valutaswap		
Innlån i valuta til fast rente						
Pålydende EUR	19.011	19.011	-	23.120	23.120	-
Pålydende JPY	719	719	-	-	-	-
Pålydende CHF	2.118	2.118	-	3.737	3.737	-

	Balanseverdi per 31.12.23			Balanseverdi per 31.12.22		
	Sikrings-instrument	**Sikringsobjekt**	**Resultatført ineffektivitet**	**Sikrings-instrument**	**Sikringsobjekt**	**Resultatført ineffektivitet**
Bokført verdi eiendeler	744			294		
Bokført verdi gjeld	1.630	29.624		2.368	35.868	
Akkumulerte verdiendringer utgående balanse	-1.259	-1.251		- 2.185	- 2.233	
Akkumulerte verdiendringer inngående balanse	-2.155	-2.145		-30	- 88	
Endringer i virkelig verdi	**896**	**894**	**2**	**-2.155**	**-2.145**	**-10**
Regnskapslinje i resultatet			Netto resultat fra finansielle instrumenter			Netto resultat fra finansielle instrumenter

IBOR reform

De senere årene har reform av og alternativer til IBOR-renter blitt et prioritert område for myndigheter verden over. Det er imidlertid usikkerhet rundt tidspunkt og metodikk for eventuelle endringer. Samtlige av SpareBank 1 SMN sine rentederivater har IBOR-renter som referanse, og vil således kunne bli påvirket av endringer. De vesentligste posisjonene foreligger i EURIBOR og NIBOR. Banken følger utviklingen i markedet tett, og deltar i flere prosjekt for å overvåke og tilrettelegge for eventuelle endringer. Tabellen nedenfor viser pålydende og netto eksponering for derivater i sikringsforhold som kan bli berørt av IBOR-reform, splittet på aktuell IBOR-rente.

Rente- og valutainstrument	Pålydende Sikringsobjekt	Pålydende Sikrings-instrument	Netto Eksponering
EURIBOR 3M	-	14.985	- 14.985
EURIBOR 6M	-	293	- 293
OIBOR 3M	-	19.254	- 19.254
Sum	**-**	**34.532**	**- 34.532**

Note 30 - Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Morbank			Konsern	
31.12.22	**31.12.23**	**Aksjer og andeler (mill. kr)**	**31.12.23**	**31.12.22**
210	**454**	**Til virkelig verdi over resultat**	**985**	**710**
140	363	Børsnoterte	363	140
70	92	Unoterte	623	571
210	**454**	**Sum aksjer og andeler**	**985**	**710**
		Fondsobligasjoner		
123	220	Børsnoterte	96	123
85	56	Unoterte	56	7
207	**276**	**Sum fondsobligasjoner**	**152**	**130**
		Virksomhet holdt for salg - herav aksjer		
98	98	Unoterte	112	1,919
98	**98**	**Sum aksjer holdt for salg (se note 39)**	**112**	1.919
263	583	Sum børsnoterte selskaper	459	263
252	246	Sum unoterte selskaper	791	2.496

Spesifikasjon av morbank

Børsnoterte selskap	Org.nr	Eierandel over 10%	Vår beholdning (antall)	Ansk. Kost (1.000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1.000 kr)
Visa Inc. C-aksjer			63.536	6.750	167.566
Sum børsnoterte aksjer				**6.750**	**167.566**
SpareBank 1 Nordmøre	937899408		69.423	7.455	8.678
Sum børsnoterte finansinstitusjoner				**7.455**	**8.678**
DNB Global Treasury	880109162		118.592	112.276	107.729
Holberg OMF	997454790		649.728	64.491	68.143
DNB European Covered Bonds	880109162		15.180	12.585	10.613
Sum børsnoterte verdipapir				**189.352**	**186.486**
Unoterte selskap					
Eksportfinans	816521432		2.153	16.651	39.975
VN Norge AS - SMN - oppgitt i milliard aksjer	821083052		28.688.772	37.338	20.125
Visa C preferanseaksje			1.298	2.607	10.932
Eiendomskreditt AS	979391285		44.000	4.502	9.329
Sparebank 1 Bank og Regnskap AS	917143501		308	2.487	3.388
Runde Miljøbygg AS	989736027		40.000	2.500	2.500
Øvrige selskap				2.955	5.302
Sum ikke børsnoterte aksjer og andeler				**69.040**	**91.550**
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	938521549			124.300	124.310
Sparebanken Sogn og Fjordane	946670081			14.624	14.695
Flekkefjord Sparebank	937894627			12.153	12.239
Sparebanken Øst	937888937			9.632	9.656
SpareBank 1 Sørøst-Norge	944521836			8.572	8.585
SpareBank 1 Nord-Norge	952706365			7.400	7.433
Hegra Sparebank	937903235			5.683	5.690
Aurskog Sparebank	937885644			5.003	5.025
DNB Bank	984851006			4.168	4.205
Sparebanken Sør	937894538			4.010	4.018
SpareBank 1 SR-Bank	937895321			4.012	4.017
Øvrige				20.173	20.227
Sum børsnoterte fondsobligasjoner				**219.730**	**220.098**
SpareBank 1 Gruppen				48.750	48.088
DNB Bank				8.033	8.117
Sum ikke børsnoterte fondsobligasjoner				**56.783**	**56.205**
Sum aksjer, egenkapitalbevis og fondsobligasjoner morbank				**549.110**	**730.584**

Spesifikasjon av konsern

Unoterte selskap	Org.nr	Eierandel over 10%	Vår beholdning (antall)	Ansk. Kost (1.000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1.000 kr)
SIGNORD AS (Tidligere Viking Venture III)	992229667	16,8 %	955.039	34.745	240.736
Salvesen & Thams AS	999104428		27.564	45.733	141.514
Crayo Nano AS	998682525		1.689.279	20.266	19.427
Sintef Venture V	920749984		9.000	16.636	19.111
Proventure Seed III AS	924111895		18.600.001	15.810	17.298
Sonoclear AS (tidl BrainImage AS)	917956146	12,4 %	1.517.982	7.988	15.180
Sintef Venture IV	912844889		18.101	11.653	13.840
Novelda AS	987361719		19.980	7.163	11.548
Signord Klasse E	992229667		46.476	4.704	9.292
Proventure Seed II AS	913391136		16.076.187	11.688	8.681
Vectron Biosolutions AS	992779837		220.000	6.000	6.140
Novela Kapital AS	922061017		624.000	6.240	4.430
Sintef Venture IV B	927177021		15.000	3.705	3.603
Diverse selskap				36.882	20.190
Sum ikke børsnotere aksjer og andeler				**229.215**	**530.990**
Eliminering av fondsobligasjon SpareBank 1 Finans Midt-Norge				-124.300	-124.310
Sum aksjer, egenkapitalbevis og fondsobligasjoner konsern				**654.025**	**1.137.264**

Note 31 - Immaterielle eiendeler

Regnskapsprinsipper

Immaterielle eiendeler består hovedsakelig av goodwill i konsernet SpareBank 1 SMN. Andre immaterielle eiendeler vil innregnes når kravene til balanseføring er til stede. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, jfr. omtale under konsolidering. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer.

Immaterielle eiendeler ervervet separat balanseføres til kost. Økonomisk levetid er enten bestemt eller ubestemt. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid avskrives over økonomisk levetid og testes for nedskrivning ved indikasjoner på dette. Avskrivningsmetode og – periode vurderes minst årlig.

Balanseført beløp av bankens eiendeler blir gjennomgått på balansedagen for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. Årlig beregnes gjenvinnbart beløp på balansedagen for goodwill, eiendeler som har en ubegrenset utnyttbar levetid, og immaterielle eiendeler som ennå ikke er tilgjengelig for bruk. Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke. For andre eiendeler reverseres nedskrivninger dersom det er en endring i estimater som er benyttet for å beregne gjenvinnbart beløp.

2023

Morbank				Konsern		
Andre immatrielle eiendeler	**Goodwill**	**Totalt**	**(mill.kr)**	**Totalt**	**Goodwill**	**Andre immatrielle eiendeler**
38	447	485	Anskaffelseskost 1.1.	796	680	116
12	-	12	Tilgang	176	31	145
133	219	352	Tilgang fusjonerte*	219	219	0
-1	-	-1	Avgang	-1	-	-1
-	-	-	Avgang datter**	183	183	-
182	665	847	Anskaffelseskost 31.12	1.373	1.113	260
18	-	18	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01	125	34	91
18	-	18	Årets avskrivning	20	-	20
-1	-	-1	Avgang	-1	-	-1
35	-	35	Akkumulert av- og nedskrivning 31.12	144	34	110
147	**665**	**812**	**Balanseført verdi 31.12**	**1.229**	**1.079**	**150**

* Effekt av fusjon med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, presenteres som tilgang fusjonerte.

** Fra fjerde kvartal 2022 er datterselskapet SpareBank 1 Markets klassifisert som holdt for salg. Effekten er presentert som avgang datter.

2022

Morbank				Konsern		
Andre immatrielle eiendeler	**Goodwill**	**Totalt**	**(mill.kr)**	**Totalt**	**Goodwill**	**Andre immatrielle eiendeler**
24	447	470	Anskaffelseskost 1.1.	1.017	842	175
14	-	14	Tilgang	36	21	16
-	-	-	Avgang datter*	-258	-183	-75
38	447	485	Anskaffelseskost 31.12	795	680	116
13	-	13	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01	164	34	130
5	-	5	Årets avskrivning	7	-	7
-	-	-	Avgang datter*	-46	-	-46
18	-	18	Akkumulert av- og nedskrivning 31.12	125	34	91
20	447	467	Balanseført verdi 31.12	670	646	25

* Fra fjerde kvartal 2022 er datterselskapet SpareBank 1 Markets klassifisert som holdt for salg. Effekten er presentert som avgang.

Note 32 - Eiendom, anlegg og utstyr

Regnskapsprinsipper

Eiendom, anlegg og utstyr samt eierbenyttet eiendom regnskapsføres i samsvar med IAS 16. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Eierbenyttet eiendom er etter definisjonen i IAS 40 eiendommer som i hovedsak benyttes av banken eller dens datterforetak til sin egen virksomhet.

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives er gjenstand for nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det. Eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning, klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40. Konsernet har ingen investeringseiendommer.

2023

Morbank				Konsern		
Bygg, tomter og annen fast eiendom	**Maskiner, inventar og transportmidler**	**Totalt**	**(mill.kr)**	**Totalt**	**Maskiner, inventar og transportmidler**	**Bygg, tomter og annen fast eiendom**
122	160	282	Anskaffelseskost 1.1.	563	243	320
23	23	46	Tilgang	50	25	25
65	21	86	Tilgang fusjonerte*	87	22	65
-10	-18	-28	Avgang	-28	-18	-10
200	186	386	Anskaffelseskost 31.12	672	272	400
73	92	165	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01	332	162	170
31	19	50	Akkumulert av- og nedskrivning fusjonerte*	50	19	31
12	19	31	Årets avskrivning	41	22	19
-1	-	-1	Årets nedskrivning	-1	-	-1
-9	-17	-26	Avgang	-26	-17	-9
107	113	219	Akkumulert av- og nedskrivning 31.12	396	186	210
93	**74**	**167**	**Balanseført verdi 31.12**	**276**	**86**	**190**

* Effekt av fusjon med Sparebank1 Søre Sunnmøre, presenteres som tilgang fusjonerte.

2022

Morbank				Konsern		
Bygg, tomter og annen fast eiendom	**Maskiner, inventar og transportmidler**	**Totalt**	**(mill.kr)**	**Totalt**	**Maskiner, inventar og transportmidler**	**Bygg, tomter og annen fast eiendom**
104	133	237	Anskaffelseskost 1.1.	546	236	310
26	30	56	Tilgang	60	34	26
-8	-3	-11	Avgang	-12	-3	-9
-	-	-	Avgang datter*	-31	-24	-7
122	160	282	Anskaffelseskost 31.12	563	243	320
73	79	152	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01	334	163	170
8	15	23	Årets avskrivning	34	19	15
-8	-2	-10	Avgang	-10	-2	-9
-	-	-	Avgang datter*	-26	-20	-7
73	92	165	Akkumulert av- og nedskrivning 31.12	332	162	170
						-
49	**68**	**117**	**Balanseført verdi 31.12**	**232**	**81**	**150**

* Fra fjerde kvartal 2022 er datterselskapet SpareBank1 Markets klassifisert som holdt for salg. Effekten er presentert som avgang

Avskrivning
Med utgangspunkt i anskaffelseskost fratrukket eventuell restverdi avskrives eiendelene lineært over forventet levetid innenfor følgende rammer:

- Maskiner 3-5 år
- Inventar 5-10 år
- Teknisk anlegg 5-10 år
- Transportmidler 10 år
- Bygg og annen fast eiendom 25 år

Sikkerhetsstillelse
Konsernet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Anskaffelseskost av avskrevne eiendeler
Anskaffelseskost av fullt ut avskrevne eiendeler som fortsatt er i bruk i banken i 2023 utgjør 138 millioner kroner (107 millioner). 29 millioner av dette er effekten av overførte anlegg fra Søre Sunnmøre.

Bruttoverdi av anleggsmidler som er midlertidig ute av drift
Konsernet har ikke vesentlige anleggsmidler som midlertidig er ute av drift per 31. desember 2023.

Note 33 - Leieavtaler

Regnskapsprinsipper

Identifisering av en leieavtale
Ved inngåelse av en kontrakt vurderer konsernet hvorvidt kontrakten er eller inneholder en leieavtale. En kontrakt er eller inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag.

Konsernet som leietaker
Atskillelse av bestanddelene i en leiekontrakt
For kontrakter som utgjør eller inneholder en leieavtale, separerer konsernet leiekomponenter dersom det kan dra nytte av bruken av en underliggende eiendel enten alene eller sammen med andre ressurser som er lett tilgjengelige for konsernet, og den underliggende eiendelen verken er svært avhengig av eller tett forbundet med andre underliggende eiendeler i kontrakten. Konsernet regnskapsfører deretter hver enkelt leiekomponent i kontrakten som en leiekontrakt separat fra ikke-leiekomponenter i kontrakten.

Innregning av leieavtaler og innregningsunntak
På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregner konsernet en leieforpliktelse og en tilsvarende bruksretteiendel for alle sine leieavtaler, med unntak av følgende anvendte unntak:

- Kortsiktige leieavtaler (leieperiode på 12 måneder eller kortere)
- Eiendeler av lav verdi

For disse leieavtalene innregner konsernet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de påløper.

Leieforpliktelser
Konsernet måler leieforpliktelser på iverksettelsestidspunktet til nåverdien av leiebetalingene som ikke betales på dette tidspunktet. Leieperioden representerer den uoppsigelige perioden av leieavtalen, i tillegg til perioder som omfattes av en opsjon enten om å forlenge eller si opp leieavtalen dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil (ikke vil) utøve denne opsjonen.

Leiebetalingene som inngår i målingen av leieforpliktelsen består av:

- Faste leiebetalinger (herunder i realiteten faste betalinger), minus eventuelle fordringer i form av leieinsentiver
- Variable leiebetalinger som er avhengige av en indeks eller en rentesats, første gang målt ved hjelp av indeksen eller rentesatsen på iverksettelsestidspunktet
- Beløp som forventes å komme til betaling for konsernet i henhold til restverdigarantier
- Utøvelseskursen for en kjøpsopsjon, dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil utøve denne opsjonen
- Betaling av bot for å si opp leieavtalen, dersom leieperioden gjenspeiler at konsernet vil utøve en opsjon om å si opp leieavtalen.

Leieforpliktelsen måles etterfølgende ved å øke den balanseførte verdien for å gjenspeile renten på leieforpliktelsen, redusere den balanseførte verdien for å gjenspeile utførte leiebetalinger og måle den balanseførte verdien på nytt for å gjenspeile eventuelle revurderinger eller endringer av leieavtalen, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som følger av justeringer i indekser eller rater.

Konsernet inkluderer ikke variable leiebetalinger i leieforpliktelsen. I stedet innregner konsernet disse variable leiekostnadene i resultatregnskapet. Konsernet presenterer leieforpliktelsen sammen med annen gjeld.

Bruksretteiendeler
Konsernet måler bruksretteiendeler til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall, justert for eventuelle nye målinger av leieforpliktelsen. Anskaffelseskost for bruksretteiendelene omfatter:

- Beløpet fra førstegangsmålingen av leieforpliktelsen
- Alle leiebetalinger ved eller før iverksettelsestidspunktet, minus eventuelle leieinsentiver mottatt
- Alle direkte utgifter til avtaleinngåelse påløpt konsernet
- Et anslag over utgiftene påløpt leietaker for demontering og fjerning av den underliggende eiendelen, gjenoppretting av stedet der enheten er plassert, eller gjenoppretting av den underliggende eiendelen til den stand som vilkårene i leieavtalen krever, med mindre disse utgiftene påløper under produksjonen av varene

Konsernet anvender avskrivningskravene i IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr ved avskrivning av bruksretteiendelen, bortsett fra at bruksretteiendelen avskrives fra iverksettelsestidspunktet fram til det som inntreffer først av slutten av leieperioden og slutten av bruksretteiendelenes utnyttbare levetid.
Konsernet anvender IAS 36 «Verdifall på eiendeler» for å fastslå om bruksretteiendelen er verdiforringet og for å regnskapsføre eventuelle påviste tap ved verdifall.

Konsernet som utleier
Atskillelse av bestanddelene i en leiekontrakt
For en kontrakt som inneholder en leiekomponent og en eller flere ytterligere leiekomponenter og ikke-leiekomponenter, fordeler konsernet vederlagene i kontrakten i henhold til prinsippene i IFRS 15 Driftsinntekter fra kontrakter med kunder.

Klassifisering av leieavtaler
For kontrakter hvor konsernet er utleier, klassifiserer det hver av sine leieavtaler som enten en operasjonell leieavtale eller en finansiell leieavtale. En leieavtale klassifiseres som en finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel. En leieavtale klassifiseres som en operasjonell leieavtale dersom den ikke i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel.
Konsernet som utleier har ingen finansielle leieavtaler.

Operasjonelle leieavtaler
For operasjonelle leieavtaler innregner konsernet leiebetalinger som andre inntekter, hovedsakelig lineært, med mindre et annet systematisk grunnlag bedre gjenspeiler det mønsteret der fordelen ved bruken av den underliggende eiendelen reduseres. Konsernet innregner utgifter som har påløpt ved opptjening av leieinntekten som en kostnad. Konsernet legger til direkte utgifter til avtaleinngåelse som påløper ved inngåelse av en operasjonell leieavtale, til den underliggende eiendelens balanseførte verdi og innregner disse utgiftene som en kostnad over leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

Innregning og diskonteringsrente
IFRS 16 viser til to ulike metoder for å fastsette diskonteringsrenten for leiebetalinger:

- Implisitt rente i leiekontrakten
- Leietakerens marginale lånerente, dersom den implisitte renten ikke enkelt kan fastsettes

Leiekontraktene som omfattes av IFRS 16 varierer med hensyn til løpetid og opsjonsstruktur. Videre må man gjøre forutsetninger på utgangsverdi av de underliggende eiendelene. Begge disse forholdene gjør en implisitt renteberegning mer komplisert enn en marginal lånerente-betraktning.

SpareBank 1 SMN har et rammeverk for mellomregning som skal gi et mest mulig korrekt bilde av hvordan ulike balanseposter, forretningsområder, segmenter eller regioner i banken bidrar til bankens lønnsomhet. Utgangspunktet for mellomregningsrentene er bankens historiske fundingkostnad. Konsernets fundingkostnad kan deles opp i en kostnad knyttet til senior usikret gjeld og en kostnad knyttet til kapital (fondsobligasjon og ansvarlig lån). Sistnevnte fundingkost skal, som annen egenkapital, fordeles på eiendeler ut fra risikovekter. Kostnaden knyttet til ansvarlig kapital (fondsobligasjon og ansvarlig lån) fremkommer da som et ytterligere tillegg på mellomregning på utlån.

Banken har også indirekte likviditetskostnader knyttet til likviditetsreserver. Dette er reserver banken er pålagt å holde av myndighetene, samt reserver av overskuddslikviditet som banken holder i kortere perioder. Likviditetsreservene har en betydelig negativ avkastning målt mot bankens fundingkostnad. Denne kostnaden fordeles på balanseposter som skaper behov for likviditetsreserver, og fremkommer som et fradrag på mellomregning på innskudd og et tillegg på utlån.

Mellomregningsrente= Fundingkostnad (CoF) + tillegg for likviditetsreservekostnad + tillegg for kapitalkostnad
I mellomregningen fordeles bankens likviditetskostnad eller fundingkostnad på aktiva og passiva, og benyttes aktivt i internregnskapet. Mellomregningen er dermed et godt etablert verktøy i styringen av banken, og oppdateres jevnlig.

Mellomregningsrenten for en eiendel med tilsvarende underliggende, i dette tilfellet næringseiendom, vil derfor være en god representasjon av den marginale lånerenten. Denne diskonteringsrenten vil inkludere de vesentlige tillegg til fundingkostnaden, som gir et mer korrekt bilde av alternativkostnaden for banken. Denne rentesatsen er brukt som diskonteringssats for konsernets leieavtaler som faller under IFRS 16. For 2023 er det lagt inn en diskonteringsrente på 5,65 prosent.

Rett til bruk eiendelen klassifiseres som anleggsmidler i balansen, mens leieforpliktelsen klassifiseres som annen gjeld.
Det alt vesentligste av SMN-konsernets leieforpliktelse knytter seg til leieavtaler for kontorer.

Morbank 2022	Morbank 2023	Bruksretteiendeler	Konsern 2023	Konsern 2022
398	417	Anskaffelseskost 1. januar	627	568
14	57	Tilgang av bruksretteiendeler	136	54
0	0	Avhendinger	-17	2
4	33	Overføringer og reklassifiseringer	40	5
417	507	Anskaffelseskost 31. desember	786	629
146	194	Akkumulerte av-og nedskrivninger 1. januar	307	214
49	61	Avskrivninger	92	90
0	0	Avhendinger	-3	0
194	256	Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember	396	304
223	**251**	**Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31. desember**	**390**	**325**

Leieforpliktelser

Morbank 2022	Morbank 2023	Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	Konsern 2023	Konsern 2022
58	41	Mindre enn 1 år	77	88
49	39	1-2 år	70	75
47	38	2-3 år	60	69
44	35	3-4 år	53	59
40	31	4-5 år	51	56
182	124	Mer enn 5 år	219	258
421	**308**	**Totale udiskonterte leieforpliktelser 31. desember**	**531**	**604**

2022	2023	Endringer i leieforpliktelser	2023	2022
262	233	Ved førstegangsanvendelse 1. januar	336	368
18	84	Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	123	58
-48	-56	Betaling av hovedstol	-83	-87
-7	-9	Betaling av renter	-12	-9
7	9	Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	12	9
0	0	Andre endringer	28	1
233	**260**	**Totale leieforpliktelser 31. desember**	**403**	**339**
50	54	Kortsiktige leieforpliktelser (note 37)	59	56
183	207	Langsikige leieforpliktelser (note 37)	344	282
-48	-56	Netto kontantstrøm fra leieforpliktelser	-97	-96

2022	2023	Andre leiekostnader innregnet i resultatet	2023	2022
17	14	Variable leiebetalinger kostnadsført i perioden	17	20
2	1	Driftskostnader i perioden knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkludert kortsiktige leieavtaler av lav verdi)	5	5
0	0	Driftskostnader i perioden knyttet til eiendeler av lav verdi (ekskludert kortsiktige leieavtaler over)	0	0
19	**15**	**Totale leiekostnader inkludert i andre driftskostnader**	**23**	**25**

Note 34 - Øvrige eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.2022	**31.12.2023**	(mill. kr)	**31.12.2023**	**31.12.2022**
-	-	Utsatt skattefordel	6	5
117	167	Varige driftsmidler	276	232
223	251	Bruksrett eiendom	390	325
87	136	Opptjente ikke motatte inntekter	153	104
262	66	Fordringer verdipapirer	66	262
240	221	Pensjonsmidler	221	240
1.164	479	Andre eiendeler	737	1.387
2.092	**1.321**	**Sum øvrige eiendeler**	**1.849**	**2.555**

Note 35 - Innskudd fra og gjeld til kunder

Regnskapsprinsipp

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost

Morbank			Konsern	
31.12.22	**31.12.23**	**Innskudd fra og gjeld til kunder (mill. kr)**	**31.12.23**	**31.12.22**
88.068	87.652	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	87.081	87.380
34.632	45.810	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	45.808	34.630
122.699	**133.462**	**Sum innskudd fra og gjeld til kunder**	**132.888**	**122.010**
1,3 %	2,9 %	Gjennomsnittlig rente	2,9 %	1,3 %

Av totale innskudd utgjør fastrenteinnskudd 7,1 prosent (4,0 prosent i 2022).

31.12.22	**31.12.23**	**Innskudd fordelt på sektor og næring**	**31.12.23**	**31.12.22**
48.316	57.874	Lønnstakere o.l.	57.874	48.316
21.690	19.437	Offentlig forvaltning	19.437	21.690
2.159	2.460	Jordbruk og skogbruk	2.460	2.159
1.366	1.588	Fiske og fangst	1.588	1.366
644	1.157	Havbruk	1.157	644
2.881	2.671	Industri og bergverk	2.671	2.881
5.534	5.251	Bygg, anlegg, kraft og vannforskyning	5.251	5.534
6.065	5.996	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	5.996	6.065
1.198	1.132	Sjøfart og offshore	1.132	1.198
5.645	5.867	Eiendomsdrift	5.787	5.577
13.036	13.413	Forretningsmessig tjenesteyting og lignende	13.413	13.036
9.364	11.164	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	10.698	8.856
4.800	5.452	Øvrige sektorer	5.425	4.687
122.699	**133.462**	**Sum innskudd fordelt på sektor og næring**	**132.888**	**122.010**

31.12.22	**31.12.23**	**Innskudd fordelt på geografiske områder**	**31.12.23**	**31.12.22**
77.655	79.421	Trøndelag	78.847	77.047
19.425	26.081	Møre og Romsdal	26.081	19.425
1.894	1.336	Nordland	1.336	1.894
9.431	11.431	Oslo	11.431	9.349
11.621	12.561	Landet for øvrig	12.561	11.621
2.673	2.633	Utlandet	2.633	2.673
122.699	**133.462**	**Sum innskudd fordelt på geografiske områder**	**132.888**	**122.010**

Note 36 - Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Regnskapsprinsipper

Utstedt verdipapirgjeld (seniorlån) måles til amortisert kost eller som finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer innregnet over resultatet. Som hovedregel benyttes sikringsbokføring (virkelig verdi sikring) ved utstedelse av obligasjonsgjeld med fast rente. Ved sikring er det en entydig, direkte og dokumentert sammenheng mellom verdiendringer på sikringsobjektet (innlånet) og sikringsinstrumentet (rentederivat). For sikringsobjektet regnskapsføres endringer i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen som et tillegg eller fradrag i balanseført verdipapirgjeld og resultatføres under «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser». Sikringsinstrumentene vurderes til virkelig verdi og endringene i virkelig verdi resultatføres på samme resultatlinje som sikringsobjektene. Gjeld ved utstedelse av verdipapirer presenteres inklusiv påløpte renter. Se note 29 for en mer utførlig beskrivelse av sikringsbokføring.

Morbank			Konsern	
31.12.22	**31.12.23**	**(mill. kr)**	**31.12.23**	**31.12.22**
40.392	33.417	Obligasjonsgjeld	33.417	40.392
7.082	12.412	Senior non preferred	12.412	7.082
47.474	**45.830**	**Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer**	**45.830**	**47.474**
1,3 %	2,1 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	2,1 %	1,3 %
2,7 %	4,5 %	Gjennomsnittlig rente senior non preferred	4,5 %	2,7 %

31.12.22	**31.12.23**	**Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt [1)]**	**31.12.23**	**31.12.22**
8.807	-	2023	-	8.807
4.497	3.438	2024	3.438	4.497
9.080	9.648	2025	9.648	9.080
9.512	11.520	2026	11.520	9.512
6.424	8.068	2027	8.068	6.424
9.649	10.722	2028	10.722	9.649
505	2.513	2029	2.513	505
105	113	2030	113	105
316	338	2031	338	316
263	281	2032	281	263
316	338	2033	338	316
158	169	2034	169	158
-93	-134	Valutaagio	-134	-93
-2.344	-1.490	Over og underkurs, markedsverdi strukturerte obligasjoner	-1.490	-2.344
280	306	Påløpte renter	306	280
47.474	**45.830**	**Sum verdipapirgjeld**	**45.830**	**47.474**

[1)] Forfallstidspunkt er endelig forfall, ikke call-dato

31.12.22	**31.12.23**	**Verdipapirgjeld fordelt på vesentlige valutaer**	**31.12.23**	**31.12.22**
21.554	24.231	NOK	24.231	21.554
22.255	18.784	EUR	18.784	22.255
3.665	2.814	Øvrige	2.814	3.665
47.474	**45.830**	**Sum verdipapirgjeld**	**45.830**	**47.474**

Morbank og konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.23	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.22
Obligasjonsgjeld	34.767	-	10.291	2.526	42.532
Senior non preferred	12.344	5.280	-	-36	7.100
Verdijusteringer	-1.588	-	-	850	-2.438
Påløpte renter	306	-	-	26	280
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	**45.830**	**5.280**	**10.291**	**3.366**	**47.474**

Endring i verdipapirgjeld	31.12.22	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.21
Obligasjonsgjeld	42.532	12.594	6.613	-254	36.805
Senior non preferred	7.100	3.600	-	-	3.500
Verdijusteringer	-2.438	-	-	-2.286	-152
Påløpte renter	280	-	-	102	178
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	**47.474**	**16.194**	**6.613**	**-2.438**	**40.332**

Note 37 - Annen gjeld og forpliktelse

Morbank 31.12.22	Morbank 31.12.23	Annen gjeld og balanseført forpliktelse (mill. kr)	Konsern 31.12.23	Konsern 31.12.22
72	178	Utsatt skatt	236	127
611	793	Betalbar skatt	880	705
13	22	Formuesskatt	22	13
97	140	Tidsavgrensninger	442	388
427	533	Avsetninger	533	427
66	52	Tapsavsetninger garantier og ubenyttede kreditter	52	66
6	9	Pensjonsforpliktelser	9	6
233	260	Leieforpliktelse	403	339
97	9	Trasseringsgjeld	9	97
73	132	Leverandørgjeld	191	116
176	-15	Gjeld verdipapirer	-15	176
196	148	Annen gjeld	243	265
2.067	**2.262**	**Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse**	**3.005**	**2.725**
		Andre forpliktelser ikke balanseført		
4.461	5.354	Kredittrammer, trading	5.354	4.461
-	-	Øvrige forpliktelser	50	44
4.461	**5.354**	**Sum andre forpliktelser**	**5.404**	**4.505**
6.529	**7.616**	**Totale forpliktelser**	**8.410**	**7.230**

Pantstillelser

SpareBank 1 SMN ble fra 1. mars 2017 i henhold til EMIR pålagt å ha en CSA-avtale med daglig utveksling av marginsikkerhet mv. med alle finansielle motparter som banken handler med hjemhørende (blant annet) i et EU-land.

Emir-forordningen regulerer OTC-derivater og innebærer blant annet at SpareBank 1 SMN er pålagt å cleare visse derivattransaksjoner gjennom en sentral motpart (Central counterpart). Dette gjelder hovedsakelig rentederivater i norske kroner og euro. Derivater cleares gjennom London Clearing House som sentral motpart hvor sikkerheten per i dag kun er kontanter. SpareBank 1 SMN er ikke direkte medlem i London Clearing House, men har inngått avtale med Commerzbank og SEB som clearingbroker. Forpliktelsen er presentert brutto i tabellen.

SpareBank 1 SMN er registrert som GCM på NASDAQ OMX Clearing AB. Banken tilbyr kunder clearingrepresentasjon knyttet til kundens handel av strøm- og laksederivater på NASDAQ OMX Oslo ASA og Fish Pool ASA. Clearingrepresentasjon innebærer at banken trer inn i kundens sted som motpart overfor NASDAQ OMX Clearing AB og blir forpliktet overfor NASDAQ til å stille marginsikkerhet og å gjennomføre oppgjør av kontrakter og betale gebyrer. Kundene vil for bankens eksponering stille sikkerheter bestående av kontantdepot og/eller pant i eiendeler.

Morbank Kontanter	Morbank Verdipapir	Morbank Sum	Pantstillelser	Konsern Sum	Konsern Verdipapir	Konsern Kontanter
1.268	-	1.268	Pantstillelse 31.12.23	1.268	-	1.268
1.685	-	1.685	Tilhørende forpliktelse 31.12.23	1.685	-	1.685
3.089	-	3.089	Pantstillelse 31.12.22	3.089	-	3.089
3.811	-	3.811	Tilhørende forpliktelse 31.12.22	3.811	-	3.811

Pågående rettstvister

SpareBank 1 SMN konsernet er ikke part i rettstvister som vurderes til å ha vesentlig betydning for konsernet økonomiske stilling. Det kan allikevel nevnes at SpareBank 1 SMN i tilknytning til sak som gjelder underslag fra perioden desember 2022-januar 2023 vil følge opp krav med grunnlag i saken. Videre er sak hvor SpareBank 1 SMN 1 indirekte er i tvist med Tieto Every vedrørende vederlag for leveranser anket til lagmannsretten etter avgjørelse i favør av SpareBank 1 i tingretten. Det er ikke foretatt tapsavsetninger pr. 31.12.2023.

Avsetninger

Konsernet har gjort avsetninger for pensjonsforpliktelser (se note 22), tap på garantier (se note 10), restruktureringskostnader og gavefond. Avsetning for restruktureringskostnader er gjort med bakgrunn i nedbemanningsplan. Avsetning til gavefond er den delen av tidligere års overskudd som skal deles ut til almennyttige formål. Mer om dette i avsnittet Samfunnsansvar.

Morbank/konsern (mill. kr)	Pensjons-forpliktelser	Restrukturerings-kostnader	Gavefond
Balanseført verdi 1.1.23	6	1	425
Ekstra avsetninger foretatt i perioden	-	-	230
Beløp som er benyttet i perioden	-3	0	-198
Ubenyttede beløp som er reversert i perioden	-	-	-
Økningen i løpet av perioden i det diskonterte beløpet som oppstår over tid, samt virkningen av eventuelle endringer i diskonteringsrenten	-	-	-
Andre bevegelser	0	-	-
Balanseført verdi 31.12.23	**4**	**1**	**456**

Morbank/konsern (mill. kr)	Pensjons-forpliktelser	Restrukturerings-kostnader	Gavefond
Balanseført verdi 1.1.22	8	33	314
Ekstra avsetninger foretatt i perioden	-	-	250
Beløp som er benyttet i perioden	-1	-31	-139
Ubenyttede beløp som er reversert i perioden	-	-	-
Økningen i løpet av perioden i det diskonterte beløpet som oppstår over tid, samt virkningen av eventuelle endringer i diskonteringsrenten	-	-	-
Andre bevegelser	-1	-	-
Balanseført verdi 31.12.22	**6**	**1**	**425**

Note 38 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

Regnskapsprinsipp

Ansvarlige lån måles til amortisert kost som andre langsiktige lån. Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. En fondsobligasjon er en obligasjon med en pålydende rente, men banken har under nærmere gitte vilkår ikke plikt til å betale ut renter, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjoner er klassifisert som hybridkapital under egenkapital da disse ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. Obligasjonene er evigvarende og SpareBank 1 SMN har rett til å ikke betale renter til investorene. Rentene presenteres ikke som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen. Se også nærmere beskrivelse i note 3. Behandling av ansvarlige lån og fondsobligasjoner i beregningen av konsernets kapitaldekning er omtalt i note 5 Kapitaldekning og kapitalstyring.

Morbank			Konsern	
31.12.22	**31.12.23**	(mill. kr)	**31.12.23**	**31.12.22**
		Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital		
-	-	2026 SpareBank 1 Finans Midt-Norge 23/34	76	43
250	0	2028 flytende rente NOK (Call 2023)	-	250
500	0	2028 flytende rente NOK (Call 2023)	-	500
250	250	2029 flytende rente NOK (Call 2024)	250	250
-	150	2029 flytende rente NOK (Call 2024)	150	-
1.000	1.000	2032 flytende rente NOK (Call 2024)	1.000	1.000
-	750	2033 flytende rente NOK (Call 2024)	750	-
15	19	Påløpte renter	21	16
2.015	**2.169**	**Sum tidsbegrenset ansvarlig lånekapital**	**2.247**	**2.058**
3,2 %	5,8 %	Gjennomsnittlig rente NOK	5,8 %	3,2 %
		Hybridkapital		
-	-	5/99 SpareBank 1 Finans Midt-Norge flytende rente NOK (Call 2023)	103	43
76	-	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	-	76
300	-	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	-	300
200	-	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	-	200
250	250	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	250	250
500	500	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	500	500
-	50	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	50	-
-	300	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	300	-
-	150	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	150	-
200	200	7/99 fast rente 5,0 % NOK (Call 2025)*	200	200
200	200	7/99 fast rente 7,12 % NOK (Call 2027)*	200	200
-	150	7/99 fast rente 7,04 % NOK (Call 2029)*	150	-
1.726	**1.800**	**Sum hybridkapital**	**1.903**	**1.769**
4,6 %	7,4 %	Gjennomsnittlig rente NOK	7,4 %	4,6 %

*) Fastrentefinansieringen er gjort om til flytende rente ved bruk av rentebytteavtaler

Konsern

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.23	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.22
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, NOK	2.226	934	750	-	2.043
Påløpte renter	21	-	-	5	16
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	**2.247**	**934**	**750**	**5**	**2.058**

Endringer i hybridkapital	31.12.23	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.22
Fondsobligasjonslån, NOK	1.903	711	576	-	1.769
Sum hybridkapital	**1.903**	**711**	**576**	**-**	**1.769**

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.22	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.21
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, NOK	2.043	1.000	750	-	1.793
Påløpte renter	16	-	-	-	16
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	**2.058**	**1.000**	**750**	**0**	**1.808**

Endringer i hybridkapital	31.12.22	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.21
Fondsobligasjonslån, NOK	1.769	700	224	-	1.293
Sum hybridkapital	**1.769**	**700**	**224**	**-**	**1.293**

Note 39 - Investering i eierinteresser

Regnskapsprinsipper

Tilknyttet foretak

Tilknyttet foretak er foretak der banken har betydelig innflytelse. Normalt er det betydelig innflytelse når banken har en eierandel på 20 prosent eller mer. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endring i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Banken resultatfører sin andel av resultatet i det tilknyttede foretaket. I morbankens regnskap regnskapsføres tilknyttede foretak til kostmetoden.

Felleskontrollert virksomhet

Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor. SpareBank 1 SMN har vurdert sine felleskontrollerte ordninger og kommet til at de er felleskontrollerte virksomheter. Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden i Konsernet og kostmetoden i selskapsregnskapet. Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollerte virksomheter opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultater etter kjøpet, samt andel av utvidet resultat. Når konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp (inkludert andre langsiktige investeringer som i realiteten er en del av Konsernets nettoinvestering i virksomheten) innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av de felleskontrollerte virksomhetene. Urealisert gevinst på transaksjoner mellom Konsernet og dets felleskontrollerte virksomheter elimineres i henhold til eierandelen i virksomheten. Urealiserte tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollerte virksomheter omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til Konsernet.

Anleggsmidler holdt for salg og avviklet virksomhet

Eiendeler som bankens styre har besluttet skal selges, blir behandlet etter IFRS 5 dersom det er svært sannsynlig at eiendelen vil bli solgt innen 12 måneder. Denne typen eiendeler er i hovedsak overtatte eiendeler i forbindelse med tapsengasjement samt investering i datterselskap holdt for salg. Anleggsmidler og grupper av anleggsmidler og gjeld klassifisert som holdt for salg måles til den laveste verdien av tidligere balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader. Resultat fra slik virksomhet samt tilhørende eiendeler og gjeld, presenteres på egen linje som holdt for salg.

Datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollert virksomhet og selskaper holdt for salg

Firma	Org.nr	Forretningskontor	Eierandel i prosent
Investering i datterselskaper			
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	936159419	Trondheim	92,4
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	936285066	Trondheim	93,3
SpareBank 1 Invest	990961867	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	938521549	Trondheim	56,5
SpareBank 1 SMN Kvartalet	990283443	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	934352718	Trondheim	100,0
St. Olavs Plass	999263380	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Bilplan	979945108	Trondheim	100,0
Aksjer eid av datter- og datterdatterselskaper			
GMA Invest	994469096	Trondheim	100,0
Sentrumsgården	975856828	Leksvik	35,3
Aqua Venture	891165102	Trondheim	37,6
Omega-3 Invest	996814262	Namsos	33,6
Tjeldbergodden Utvikling	979615361	Aure	23,0
Grilstad Marina	991340475	Trondheim	35,0
GMN 6	994254707	Trondheim	35,0
GMN 51	996534316	Trondheim	30,0
GMN 52	996534413	Trondheim	30,0
GMN 53	996534502	Trondheim	30,0
Grilstad N8	926281070	Trondheim	35,0
Brauten Eiendom	917066221	Trondheim	100,0
Kvidal Regnskap	993787663	Børsa	100,0
Brattberg Regnskap	977203058	Overhalla	100,0
Askus	965056238	Lillehammer	100,0
Askus Nord	931931008	Hammerfest	100,0
Askus Nord 2	932681266	Lillehammer	100,0
Leksvik Regnskapskontor	980491064	Leksvik	50,0
SpareBank 1 Mobilitet Holding	927249960	Hamar	30,7
Investeringer i felleskontrollert virksomhet			
SpareBank 1 Gruppen	975966372	Tromsø	19,5
SpareBank 1 Utvikling	986401598	Oslo	18,0
Investeringer i tilknyttede selskaper			
SpareBank 1 Boligkreditt	988738387	Stavanger	23,9
BN Bank	914864445	Trondheim	35,0
SpareBank 1 Næringskreditt	894111232	Stavanger	14,8
SpareBank 1 Kreditt	975966453	Trondheim	19,2
SpareBank 1 Betaling	919116749	Oslo	21,9
SpareBank 1 Gjeldsinformasjon	924911719	Oslo	18,9
SpareBank 1 Forvaltning	925239690	Oslo	21,5
SpareBank 1 Markets	992999101	Oslo	39,9
Investering i selskaper holdt for salg			
Mavi XV	890899552	Trondheim	100,0
Mavi XXIX	827074462	Trondheim	100,0
Byscenen Kongensgt 19	992237899	Trondheim	94,0
Bjerkeløkkja	998534976	Oppdal	95,0

Aksjer i datterselskaper morbank

Investeringen er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet. Sum kostnader er inkludert skattekostnad. Bokført verdi av datterselskaper i tabellene under er morbankens bokførte verdi. Resultatkolonnen viser selskapets årsresultat.

2023 (mill. kr)	Selskapets aksjekapital (1.000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1.000 kr)	Eiendeler	Gjeld	EK	IKE av EK *)	Sum inntekter	Sum kostnader	Resultat	IKE av res. *)	Bokført 31.12
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	1.200.000	57.015	21,0	12.636	10.987	1.648	618	404	380	24	28	792
Sum investeringer i kredittinstitusjoner												**792**
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	105.960	4.788	22,1	409	166	32	18	435	403	32	3	201
SpareBank 1 SMN Kvartalet	30.200	30.200	1,0	110	18	10	0	25	15	10	-	126
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	20.349	211	96,4	708	260	84	30	633	549	84	7	331
SpareBank 1 Invest	457.280	914.560	0,5	811	24	66	-	69	3	66	-	540
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	1.000	100	10,0	37	1	1	-	0	-1	1	-	40
St. Olavs Plass	1.000	100.000	0,0	53	2	0	-	4	4	0	-	50
SpareBank 1 Bilplan	5.769	41.206	0,1	8	0	0	-	0	0	0	-	9
Sum investering i andre datterselskaper												**1.298**
Sum investeringer i konsernselskap morbank												**2.090**

*) IKE : Ikke-kontrollerende eier-interesser

2022 (mill. kr)	Selskapets aksjekapital (1.000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1.000 kr)	Eiendeler	Gjeld	EK	IKE av EK *)	Sum inntekter	Sum kostnader	Resultat	IKE av res. *)	Bokført 31.12
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	1.050.000	57.015	18,4	12.198	10.728	1.470	617	353	212	140	62	671
Sum investeringer i kredittinstitusjoner												**671**
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	105.960	4.788	22,1	420	162	258	34	429	382	47	6	189
SpareBank 1 SMN Kvartalet	30.200	30.200	1,0	104	18	86	0	18	14	4	-	126
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	20.349	211	96,4	635	196	438	50	547	472	75	9	298
SpareBank 1 Invest	457.280	914.560	0,5	750	29	721	-	53	2	51	-	540
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	1.000	100	10,0	36	0	36	-	0	-1	1	-	40
St. Olavs Plass	1.000	100.000	0,0	53	1	52	-	3	2	1	-	50
SpareBank 1 Bilplan	5.769	41.206	0,1	8	0	8	-	0	0	0	-	9
Sum investering i andre datterselskaper												**1.252**
Sum investeringer i konsernselskap morbank												**1.924**

*) IKE : Ikke-kontrollerende eier-interesser

Utbytte fra datterselskap

(Mill. kr)	2023	2022
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	78	102
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	40	49
SpareBank 1 Markets	108	139
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	70	57
SpareBank 1 SMN Invest	-	-
SpareBank 1 SMN Kvartalet	4	3
St. Olavs Plass 1 SMN	1	-
Sparebank 1 Bygget Steinkjer	1	1
Sum utbytte	**302**	**350**

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i selskapsregnskapet. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden.

Morbank			Konsern	
2022	**2023**	**(mill. kr)**	**2023**	**2022**
4.590	5.063	Balanseført verdi per 1.1.	8.075	7.384
473	916	Tilgang/avgang	760	487
0	-20	Nedskrivning	-23	0
0	312	EK-føringer	-22	59
0	0	Resultatandel	297	442
0	0	Utbetalt utbytte	-391	-297
5.063	**6.270**	**Balanseført verdi per 31.12**	**8.695**	**8.075**

Spesifikasjon av årets endring på konsern	Tilgang/avgang	EK-endring
SpareBank 1 Gruppen	-	-150
SpareBank 1 Boligkreditt	-28	44
SpareBank 1 Næringskreditt	-61	30
SpareBank 1 Kreditt	64	19
Sparebank 1 Betaling	-	53
BN Bank	-	-1
SpareBank 1 Forvaltning	70	11
SpareBank 1 Markets	707	-
Øvrige selskap	8	-27
Sum	**760**	**-22**

Utbytte fra investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

(mill. kr)	2023	2022
SpareBank 1 Gruppen	287	137
SpareBank 1 Boligkreditt	-	16
BN Bank	70	70
SpareBank 1 Næringskreditt	3	1
SpareBank 1 Forvaltning	31	72
Sum utbytte fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	**391**	**297**

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollet virksomhet

Tabellene nedenfor inneholder selskaps- eller konsernregnskapstall hundre prosent andel, med unntak av resultatandel som oppgis som SMN-konsernets andel. Badwill og amortiseringseffekter knyttet til oppkjøp er inkludert i resultatandelen. Bokført verdi er konsernverdi i SMN-konsernet.

2023 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	132.113	119.812	17.648	17.402	-34	1.737	420.498
SpareBank 1 Boligkreditt	320.465	307.788	680	201	98	2.809	18.595.136
SpareBank 1 Næringskreditt	10.634	8.547	111	54	10	309	2.402.572
SpareBank 1 Kreditt	9.746	7.903	493	562	-13	354	975.378
Sparebank 1 Betaling	1.256	0	-	2	-37	275	6.849.205
BN Bank	47.961	41.933	1.347	583	257	1.997	4.943.072
SpareBank 1 Forvaltning	1.718	570	890	722	35	247	985.722
Øvrige selskaper					-18	242	
Sum					**297**	**7.970**	

2022 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	121.397	106.592	19.319	18.123	175	2.208	420.498
SpareBank 1 Boligkreditt	287.957	275.138	107	62	1	2.696	17.635.629
SpareBank 1 Næringskreditt	11.615	9.565	47	27	3	333	2.640.198
SpareBank 1 Kreditt	7.159	5.890	351	304	9	283	751.377
Sparebank 1 Betaling	1.251	0	-	3	13	260	5.711.159
BN Bank	44.998	39.499	1.128	533	203	1.812	4.943.072
SpareBank 1 Forvaltning	1.523	696	709	538	33	162	722.575
Øvrige selskaper					4	322	
Sum					**442**	**8.075**	

Selskaper holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, og klassifiseres som holdt for salg.

2023 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Eierandel
Mavi XV konsern	80	26	15	15	1	100 %
Sum Holdt for salg	**80**	**26**	**15**	**15**	**1**	

2022 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Eierandel
Mavi XV konsern	75	30	12	11	-0	100 %
SpareBank 1 Markets	1.844	1.063	780	601	179	67 %
Sum Holdt for salg	**1.919**	**1.093**	**791**	**612**	**179**	

Note 40 - Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning

Generelt
Ved oppkjøp av selskaper utarbeides oppkjøpsanalyse i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser vurderes til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet.

Oppkjøp av regnskapskontor
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har i 2023 overtatt samtlige aksjer i Askus AS, Kvidal Regnskap AS og Brattberg Regnskap AS. Selskapene innfusjoneres og integreres fullt ut i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS fra 2024.

Lom Regnskap AS, Regnskapsforum AS og Info-Regnskap AS er innfusjonert i 2023.

Det er utarbeidet oppkjøpsanalyser i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser er vurdert til virkelg verdi på overtakelsestidspunktet. Forskjellen mellom konsernets anskaffelseskost og bokført verdi av netto eiendeler er allokert til goodwill.

Fusjon med SpareBank 1 Søre Sunnmøre 2.mai 2023
Sammenslåingen av SpareBank 1 Søre Sunnmøre og SpareBank 1 SMN ble gjennomført 2. mai 2023 med regnskapsmessig virkning fra samme dato. SpareBank 1 SMN er overtakende bank og fusjonen er behandlet etter oppkjøpsmetoden i samsvar med IFRS 3.

20. juni 2022 vedtok styrene i bankene en intensjonsavtale vedrørende fusjon mellom SpareBank 1 SMN og Sparebank1 Søre Sunnmøre. Bakgrunnen for sammenslåingen var at bankene sammen ønsket å skape en større og mer slagkraftig bank med økt attraktivitet for kunder, eiere, ansatte og lokalsamfunnene i regionen.

Det overordnede målet for den sammenslåtte banken er å bli den ledende bankaktøren på Sunnmøre og i Fjordane. En sammenslått bank gir økt konkurransekraft, økt tilstedeværelse og vil være attraktiv for både kunder, ansatte og eiere.

3. oktober 2022 ble fusjonsplanen vedtatt av styrene i begge bankene, og fusjonsplanen ble endelig vedtatt i bankenes generalforsamlinger 9. november 2022. Finanstilsynet ga 17. mars 2023 de nødvendige tillatelser til fusjonen. Fusjonen ble vedtatt gjennomført fra 2. mai 2023.

I den endelige fusjonsplanen ble bytteforholdet satt til 93,4 prosent til SpareBank 1 SMN og 6,6 prosent til Sparebank 1 Søre Sunnmøre.

Vederlaget for overtagelsen av virksomheten til Sparebank 1 Søre Sunnmøre ytes i form av nye egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN.

I forbindelse med sammenslåingen er eierandelskapitalen forhøyet med 288 millioner kroner ved utstedelse av 14.379.147 nye egenkapitalbevis herav 1.407.923 egenkapitalbevis til tidligere egenkapitalbeviseiere i Sparebank 1 Søre Sunnmøre og 12.971.224 egenkapitalbevis til Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre. Dette innebærer at ett egenkapitalbevis i SpareBank 1 Søre Sunnmøre byttes med 1,4079 egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN.

Disse egenkapitalbevisene utstedes med pålydende 20 kroner per egenkapitalbevis og til tegningskurs 103,36 kroner per egenkapitalbevis, som tilsvarer siste beregnede bokført verdi per egenkapitalbevis 30. april 2023. Etter utstedelsen av nye egenkapitalbevis vil total eierandelskapital utgjøre 2.884.311.800 fordelt på 144.215.590 egenkapitalbevis pålydende 20 kroner per egenkapitalbevis.

Virkelig verdi av de 14.379.147 egenkapitalbevisene som er utstedt som vederlag til egenkapitalbeviseierne i Sparebank 1 Søre Sunnmøre og Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre er 137,10 kroner per egenkapitalbevis, som tilsvarer siste omsetningskurs 2. mai 2023 i egenkapitalbeviset til SpareBank 1 SMN. Differansen mellom virkelig verdi av vederlaget til egenkapitalbeviseierne i SpareBank 1 Søre Sunnmøre før sammenslåingen og deres andel av netto egenkapital i henhold til oppkjøpsanalysen, utgjør en goodwill, og innregnes i balansen på gjennomføringstidspunktet i samsvar med IFRS 3.

I tabellen nedenfor vises vederlaget, virkelig verdi av eiendeler og gjeld fra SpareBank 1 Søre Sunnmøre samt beregning av goodwill pr. 2. mai 2023 (gjennomføringstidspunktet).

	Antall	Kurs (NOK)	Vederlag (mill. kr.)
Eierandelskapital - SpareBank 1 Søre Sunnmøre	1.407.923	103	146
Eierandelskapital - Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre	12.971.224	103	1.341
Sum vederlag	**14.379.147**		**1.486**

Virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser	Balanseført verdi 30.04.23	Mer/mindre verdier	Virkelig verdi 02.05.2023
(tall i mnok)			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	35	-	35
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.602	-	1.602
Netto utlån til kunder	10.345	20	10.365
Sertifikater og obligasjoner	206	-	206
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	566	23	589
Investering i eierinteresser	163	107	270
Utsatt skattefordel	2	-	2
Varige driftsmidler	48	15	63
Øvrige eiendeler	43	-	43
Immatrielle eiendeler (kunderelasjoner)	-	133	133
Sum eiendeler	**13.009**	**299**	**13.307**
Innskudd fra kredittinstitusjoner	9	-	9
Innskudd fra og gjeld til kunder	9.994	-	9.994
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.240	-	1.240
Utsatt skatt	-	42	42
Annen gjeld	52	-	52
Avsetning til forpliktelser	19	-	19
Ansvarlig lånekapital	150	-	150
Sum gjeld	**11.463**	**42**	**11.505**
Hybridkapital	50		50
Netto eiendeler	**1.496**		**1.753**
Goodwill			219
Beregnet egenkapital basert på sluttkurs 2. mai 2023 137,1 kr og bytteforhold 93,4% SpareBank 1 SMN og 6,6% SpareBank 1 Søre Sunnmøre			**1.971**

Note 41 - Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Med nærstående parter menes her datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og selskaper holdt for salg hvor morbanken har betydelig innflytelse. I tillegg medregnes SpareBank 1 SMN Pensjonskasse og selskaper eid av morbankens personlige nærstående. Inngående balanse kan avvike fra utgående balanse året før da utgående balanse kan inkludere selskaper som i løpet av regnskapsåret er kommet til som bankens nærstående.

	Datterselskaper		Øvrige nærstående selskaper	
Lån (mill. kr)	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Lån utestående pr 1.1.	10.350	8.670	4.526	4.622
Lån innvilget i perioden	207	1.703	- 4.577	332
Tilbakebetaling	- 2	23	- 776	332
Lån per 31.12	**10.559**	**10.350**	**725**	**4.622**
Renteinntekter	518	235	23	48
Obligasjoner og ansvarlige lån pr. 31.12	226	155	1.018	945
Innskudd (mill. kr)				
Innskudd per 1.1.	1.263	1.426	1.831	2.037
Nye innskudd i perioden	27.411	52.956	344.438	78.579
Uttak	27.634	52.340	344.966	78.694
Innskudd per 31.12.	**1.040**	**2.042**	**1.303**	**1.923**
Rentekostnader	45	22	60	21
Verdipapirhandel	203	134	-	-
Provisjonsinntekt SpareBank 1 Boligkreditt	-	-	154	255
Provisjonsinntekt SpareBank 1 Næringskreditt	-	-	16	16
Utstedte garantier og kausjonsansvar	-	6	26	20

Lån og innskudd
Alle lån og innskudd for nærstående parter er bokført i morbanken.

Handel med verdipapirer
SpareBank 1 SMNs finansavdeling og SpareBank 1 Markets, via utkontrahert virksomhet, utfører et betydelig antall transaksjoner med bankens nærstående selskaper. Det gjøres løpende transaksjoner innenfor rente- og valutaområdet, betalingsformidling, obligasjonshandel mv. Disse inngår som en del av den ordinære bankdrift og alle avtaler er inngått på markedsmessige vilkår. Rapporterte tall i tabellen ovenfor inkluderer nettoinvestering i derivater, kjøp og salg av obligasjoner og deposit.

Andre transaksjoner
SpareBank 1 SMN har inngått leveranseavtaler med med flere nærstående selskaper for å sikre ordinær bankdrift og videreutvikling av SpareBank 1-alliansen. Dette omfatter utvikling av datatekniske løsninger i alliansesamarbeidet, provisjoner fra forsikrings- og spareprodukter, administrative tjenester, leie av lokaler mv. Avtalene er vurdert å være på markedsmessige vilkår. I tillegg deltar banken i kapitalforhøyelser i nærstående selskaper, se note 39 om investering i eierinteresser.

Note 42 - Eierandelskapital- og eierstruktur

Eierandelskapital

Bankens eierandelskapital utgjør 2.884.311.800 kroner fordelt på 144 215 590 egenkapitalbevis, hvert pålydende 20,00 kroner. Per 31. desember 2023 var det 17 348 egenkapitalbeviseiere (17 007 per 31. desember 2022).

Eierandelskapitalen er tatt opp på følgende måte (i hele kroner):

År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
1991	Rettet emisjon	525.000.000	525.000.000	5.250.000
1992	Rettet emisjon	75.000.000	600.000.000	6.000.000
2000	Ansatt emisjon	5.309.900	605.309.900	6.053.099
2001	Ansatt emisjon	4.633.300	609.943.200	6.099.432
2002	Ansatt emisjon	4.862.800	614.806.000	6.148.060
2004	Fondsemisjon	153.701.500	768.507.500	7.685.075
2005	Rettet emisjon	217.424.200	985.931.700	9.859.317
2005	Ansatt emisjon	23.850.000	1.009.781.700	10.097.817
2005	Splitt	-	1.009.781.700	40.391.268
2005	Fortrinnsemisjon	252.445.425	1.262.227.125	50.489.085
2007	Utbytteemisjon	81.752.950	1.343.980.075	53.752.203
2007	Ansatt emisjon	5.420.000	1.349.400.075	53.976.003
2008	Utbytteemisjon	90.693.625	1.440.093.700	57.603.748
2008	Ansatt emisjon	6.451.450	1.446.545.150	57.861.806
2009	Fondsemisjon	289.309.025	1.735.854.175	69.434.167
2010	Ansatt emisjon	12.695.300	1.748.549.475	69.941.979
2010	Fortrinnsemisjon	624.082.675	2.372.632.150	94.905.286
2011	Fortrinnsemisjon	625.000	2.373.257.150	94.930.286
2012	Nedsettelse av pålydende	-474.651.430	1.898.605.720	94.930.286
2012	Fortrinnsemisjon	569.543.400	2.468.149.120	123.407.456
2012	Ansatt emisjon	16.220.200	2.484.369.320	124.218.466
2012	Rettet emisjon	112.359.540	2.596.728.860	129.836.443
2023	Fusjon	287.582.940	2.884.311.800	144.215.590

20 største eiere 31.12.2023	Antall	Andel
Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre	12.971.224	8,99 %
Sparebankstiftelsen SMN	5.463.847	3,79 %
Kommunal Landspensjonskasse Gjensidige	4.222.118	2,93 %
Pareto Aksje Norge VPF	3.870.618	2,68 %
State Street Bank and Trust Company	3.421.466	2,37 %
Pareto Invest Norge AS	2.938.362	2,04 %
VPF Eika Egenkapitalbevis	2.743.094	1,90 %
JP Morgan Chase Bank, N.A., London	2.651.780	1,84 %
Danske Invest Norske Institutt II.	2.375.940	1,65 %
The Northern Trust Company, London Br	2.232.500	1,55 %
VPF Alfred Berg Gambak	2.201.532	1,53 %
VPF Holberg Norge	2.150.000	1,49 %
State Street Bank and Trust Company	2.143.675	1,49 %
VPF Odin Norge	2.016.474	1,40 %
Forsvarets Personellservice	2.014.446	1,40 %
J.P. Morgan SE	1.870.630	1,30 %
VPF Nordea Norge Verdi	1.847.635	1,28 %
RBC Investor Services Trust	1.786.001	1,24 %
Spesialfondet Borea Utbytte	1.550.642	1,08 %
MP Pensjon PK	1.352.771	0,94 %
Sum 20 største eiere	**61.824.755**	**42,87 %**
Øvrige eiere	82.390.835	57,13 %
Utstedte egenkapitalbevis	**144.215.590**	**100,00 %**

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviseierne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviseierne) og grunnfondskapitalen (tidligere sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at om lag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at om lag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Note 43 - Resultat per egenkapitalbevis

Egenkapitalbeviseiernes andel av resultatet er beregnet som resultat etter skatt fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i regnskapsåret. Det foreligger ikke opsjonsavtaler knyttet til egenkapitalbevisene slik at utvannet resultatet er overensstemmende med resultat pr. egenkapitalbevis.

(mill. kr)	2023	2022
Grunnlag resultat som fordeles mellom EK-beviseiere og grunnfondskapital [1)]	3.489	2.592
Resultat til egenkapitalbeviseiere, fordelt etter egenkapitalbevisbrøk [2)]	2.331	1.658
Gjennomsnittlig antall utstedte egenkapitalbevis fratrukket egne bevis	138.106.331	129.316.131
Resultat per egenkapitalbevis	**16,88**	**12,82**

[1)] Korrigert resultat	2023	2022
Konsernets resultat i perioden	3.688	2.785
- ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat	-74	-130
- korrigert for renter på hybridkapital ført direkte mot EK	-125	-63
Korrigert resultat i perioden	**3.489**	**2.592**

[2)] Beregning av egenkapitalbevisbrøk (morbank)

(mill. kr)	31.12.23	31.12.22
Eierandelskapital	2.884	2.597
Utjevningsfond	8.482	7.877
Overkursfond	2.422	895
Fond for urealiserte gevinster	71	45
Annen egenkapital	-	-
A. Sum egenkapitalbeviseiernes kapital	**13.859**	**11.413**
Grunnfondskapital	6.865	6.408
Fond for urealiserte gevinster	35	25
Annen egenkapital	-	-
B. Sum grunnfondskapital	**6.900**	**6.433**
Avsetning gaver	860	474
Avsatt utbytte	1.730	840
Egenkapital ekskl. hybridkapital	**23.350**	**19.161**
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	**66,8 %**	**64,0 %**
Egenkapitalbevisbrøk til disponering	**66,8 %**	**64,0 %**

Note 44 - Hendelser etter balansedagen

Regnskapsprinsipper
Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet årsregnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette. Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Analyse av regnskapet (konsern)

Resultatanalyse, mill kr [1)]	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Renteinntekter	11.262	5.927	6.315	4.197	4.626	4.057	3.825	3 597	4 031	4 265
Rentekostnader	6.631	2.588	2.977	1.439	1.939	1.655	1.600	1 714	2 159	2 475
Rentenetto	**4.632**	**3.339**	**3.339**	**2.759**	**2.687**	**2.403**	**2.225**	**1 883**	**1 872**	**1 790**
Provisjonsinntekter	2.084	2.042	2.042	2.572	2.290	2.177	2.005	1 674	1 545	1 512
Resultat eierinteresser	297	442	442	681	879	423	443	423	448	527
Resultat finansielle investeringer	502	-61	-61	269	322	334	317	521	11	193
Sum inntekter	**7.515**	**5.760**	**5.760**	**6.281**	**6.178**	**5.337**	**4.989**	**4 502**	**3 876**	**4 021**
Personalkostnader	1.691	1.406	1.406	1.883	1.699	1.584	1.426	1 159	1 093	1 002
Andre driftskostnader	1.326	1.038	1.038	1.069	1.098	1.040	943	844	838	787
Sum kostnader	**3.017**	**2.443**	**2.443**	**2.952**	**2.797**	**2.624**	**2.369**	**2 003**	**1 931**	**1 789**
Resultat før tap	**4.498**	**3.317**	**3.317**	**3.329**	**3.380**	**2.713**	**2.621**	**2 499**	**1 945**	**2 232**
Tap på utlån og garantier	14	-7	-7	951	299	263	341	516	169	89
Resultat før skatt	**4.484**	**3.324**	**3.324**	**2.378**	**3.081**	**2.450**	**2.279**	**1 983**	**1 776**	**2 143**
Skatt	904	718	718	400	518	509	450	341	370	362
Resultat virksomhet holdt for salg	108	179	179	1	0	149	-1	4	- 1	0
Overskudd	**3.688**	**2.785**	**2.785**	**1.978**	**2.563**	**2.090**	**1.828**	**1 647**	**1 406**	**1 782**
Utbytte	**1.730**	**840**	**840**	**569**	**840**	**661**	**571**	**389**	**292**	**292**

Balanseutvikling, mill kr										
Kontanter og innskudd i finansinstitusjoner	9.917	12.834	5.956	7.856	2.871	5.957	7.527	4.207	5.677	5.965
Verdipapirer og derivater	50.655	53.792	44.024	43.522	35.508	32.438	31.672	29.489	30.282	27.891
Brutto utlån	169.862	152.629	147.301	134.648	126.277	120.473	112.071	102.325	93.974	90.578
- Tapsavsetninger	907	1.081	1.410	1.517	998	744	1.113	971	559	467
Øvrige aktiva	3.189	5.137	2.974	3.403	3.004	2.581	3.096	3.030	2.540	2.080
Eiendeler	**232.717**	**223.312**	**198.845**	**187.912**	**166.662**	**160.705**	**153.254**	**138.080**	**131.914**	**126.047**
Innskudd fra finansinstitusjoner	13.160	14.636	15.063	13.095	8.853	9.214	9.607	10.509	8.155	9.123
Innskudd fra kunder	132.888	122.010	111.286	97.529	85.917	80.615	76.476	67.168	64.090	60.680
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og derivater	52.818	55.781	44.241	51.098	46.541	47.251	45.537	40.390	40.569	39.254
Øvrig gjeld	3.007	3.818	3.217	3.085	2.841	2.671	1.924	1.532	1.734	1.095
Ansvarlig lånekapital	2.247	2.058	1.796	1.795	2.090	2.268	2.201	3.182	3.463	3.371
Egenkapital	28.597	25.009	23.241	21.310	20.420	18.686	17.510	15.299	13.904	12.524
Gjeld og egenakapital	**232.717**	**223.312**	**198.845**	**187.912**	**166.662**	**160.705**	**153.254**	**138.080**	**131.914**	**126.047**
Nøkkeltall										
Forvaltningskapital	232.717	223.312	198.845	187.912	166.662	160.704	153.254	138.080	131.914	126.047
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	235.303	213.112	196.229	183.428	165.154	156.992	145.948	137.060	128.355	117.794
Resultat i prosent av forvaltningskapital	1,6 %	1,2 %	1,4 %	1,1 %	1,5 %	1,3 %	1,2 %	1,2 %	1,1 %	1,4 %
Brutto utlån	169.862	152.629	147.301	134.648	126.277	120.473	112.071	102.325	93.974	90.578
Brutto utlån inkl. lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	236.329	211.244	195.353	182.801	167.777	160.317	148.784	137.535	127.378	120.435
Brutto utlån til lønnstakere	159.777	141.833	132.894	124.461	115.036	108.131	98.697	89.402	80.725	74.087
Brutto utlån til næringsliv og offentlig sektor	76.553	69.411	62.458	58.340	52.740	52.186	50.087	48.133	46.653	46.348
Innskudd	132.888	122.010	111.286	97.529	85.917	80.615	76.476	67.168	64.090	60.680
Innskudd fra lønnstakere	57.874	48.316	44.589	40.600	35.664	33.055	31.797	29.769	28.336	26.496
Innskudd fra næringsliv og offentlig sektor	75.015	73.693	66.697	56.928	50.253	47.561	44.678	37.398	35.754	34.184
Innskuddsdekning (Innskudd / utlån i balansen)	78 %	80 %	76 %	72 %	68 %	67 %	68 %	66 %	68 %	67 %
Innskuddsdekning (Innskudd / utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskeditt))	56 %	58 %	57 %	53 %	51 %	50 %	51 %	49 %	50 %	50 %

Kapitaldekning										
Ren kjernekapital	21.589	19.776	17.790	17.041	15.830	14.727	13.820	13.229	12.192	10.679
Kjernekapital	23.793	21.835	19.322	18.636	17.742	16.472	15.707	15.069	13.988	12.382
Ansvarlig kapital	26.399	24.147	21.333	20.759	19.854	18.743	17.629	17.185	16.378	14.937
Risikoveid volum	114.633	104.716	98.664	93.096	91.956	101.168	94.807	88.788	89.465	95.317
Ren kjernekapitaldekning	18,8 %	18,9 %	18,0 %	18,3 %	17,2 %	14,6 %	14,6 %	14,90 %	13,63 %	11,20 %
Kjernekapitaldekning	20,8 %	20,9 %	19,6 %	20,0 %	19,3 %	16,3 %	16,6 %	16,9 %	15,6 %	12,9 %
Kapitaldekning	23,0 %	23,1 %	21,6 %	22,3 %	21,6 %	18,5 %	18,6 %	19,4 %	18,3 %	15,7 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,2 %	7,1 %	6,9 %	7,1 %	7,5 %	7,4 %	7,2 %	7,4 %	6,7 %	6,0 %
Kostnader i % av inntekter	45 %	42 %	45 %	47 %	45 %	49 %	47 %	44 %	50 %	44 %
Tapsprosent utlån (inkl lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	0,01 %	0,00 %	0,09 %	0,54 %	0,18 %	0,17 %	0,23 %	0,39 %	0,14 %	0,08 %
Egenkapitalavkastning	14,4 %	12,3 %	13,5 %	10,0 %	13,7 %	12,2 %	11,5 %	11,3 %	10,7 %	15,1 %
Utlånsvekst (brutto utlån inkl lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	11,9 %	8,1 %	6,9 %	9,0 %	4,7 %	7,8 %	8,2 %	8,0 %	5,8 %	7,3 %
Innskuddsvekst	8,9 %	9,6 %	14,1 %	13,5 %	6,6 %	5,4 %	13,9 %	4,8 %	5,6 %	8,5 %
Antall ansatte	1.737	1.498	1.449	1.653	1.634	1.588	1.482	1.328	1298	1273
Antall årsverk	1.545	1.432	1.432	1.560	1.509	1.493	1.403	1254	1208	1192
Antall bankkontor	46	40	40	45	46	48	48	48	49	49

[1)] Historikk for 2021 er omarbeidet etter at datterselskapet SpareBank 1 Markets er reklassifisert til holdt for salg fra Q4 2022. Se nærmere informasjon i note 2. Historikk for tidligere år er ikke omarbeidet.

Resultat per år

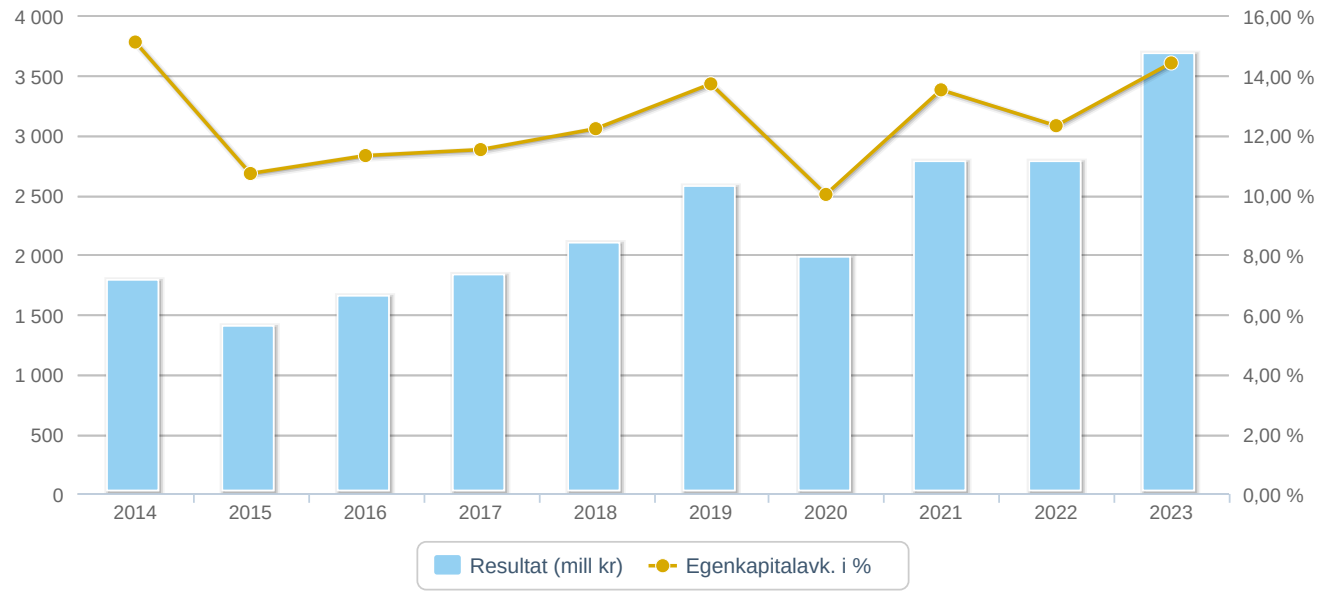

Kapitaldekning i prosent

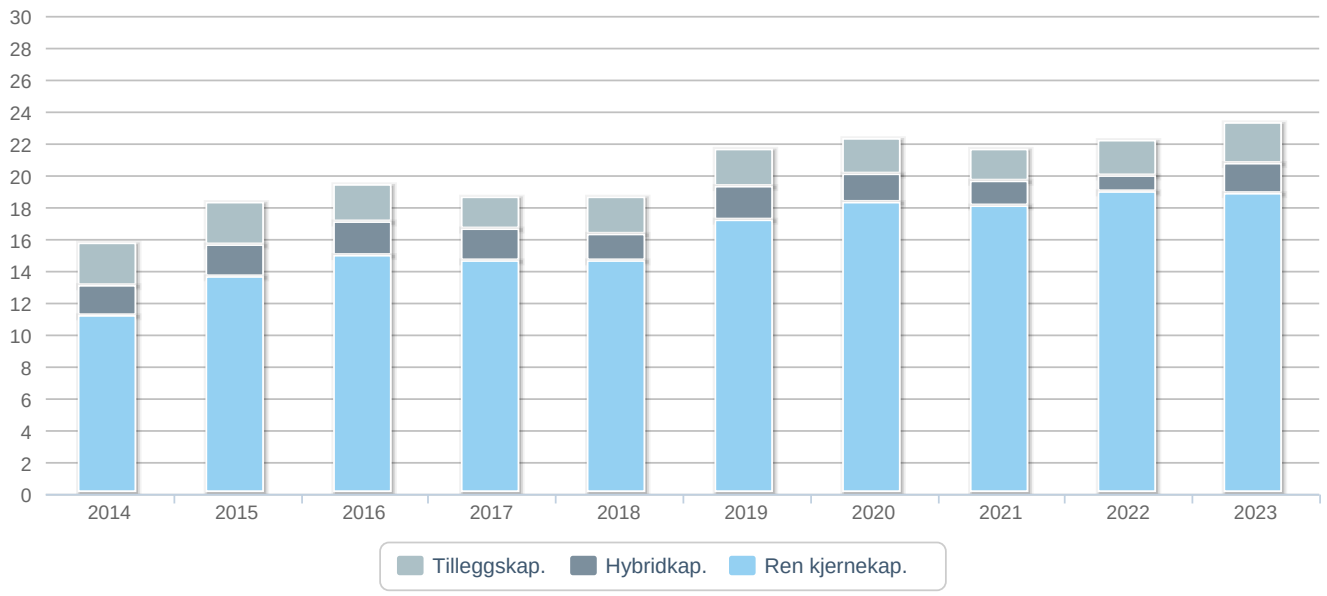

Utlån - innskudd (mrd kroner)

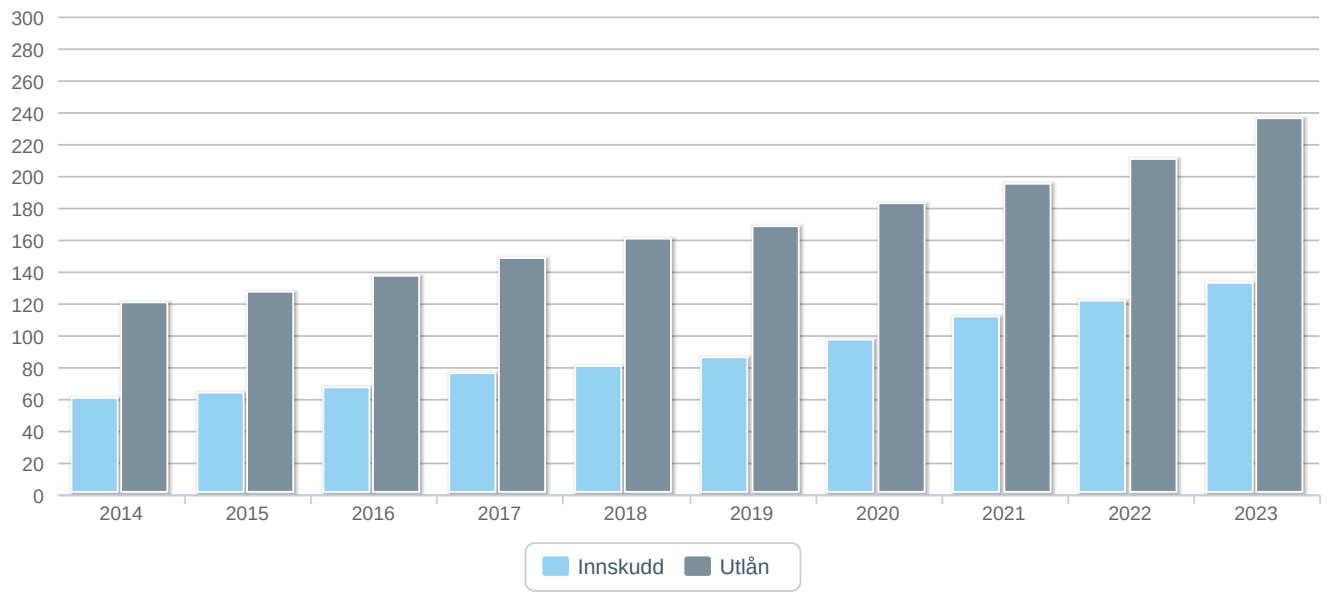

Årsverksutvikling

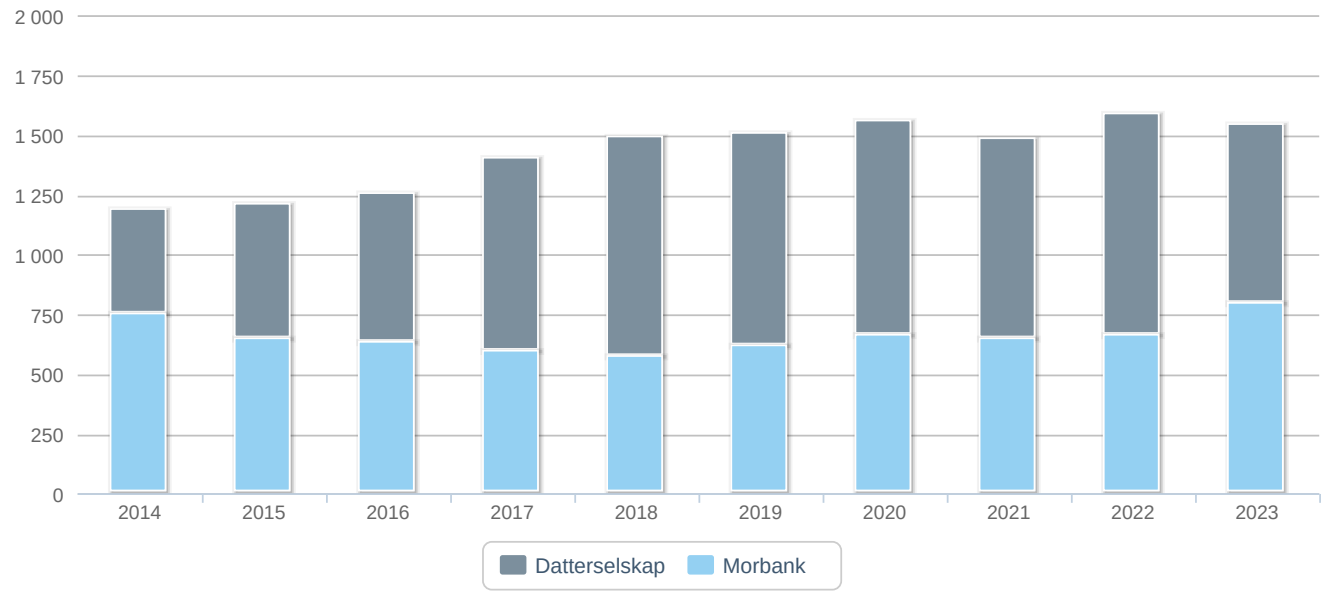

Tap på utlån

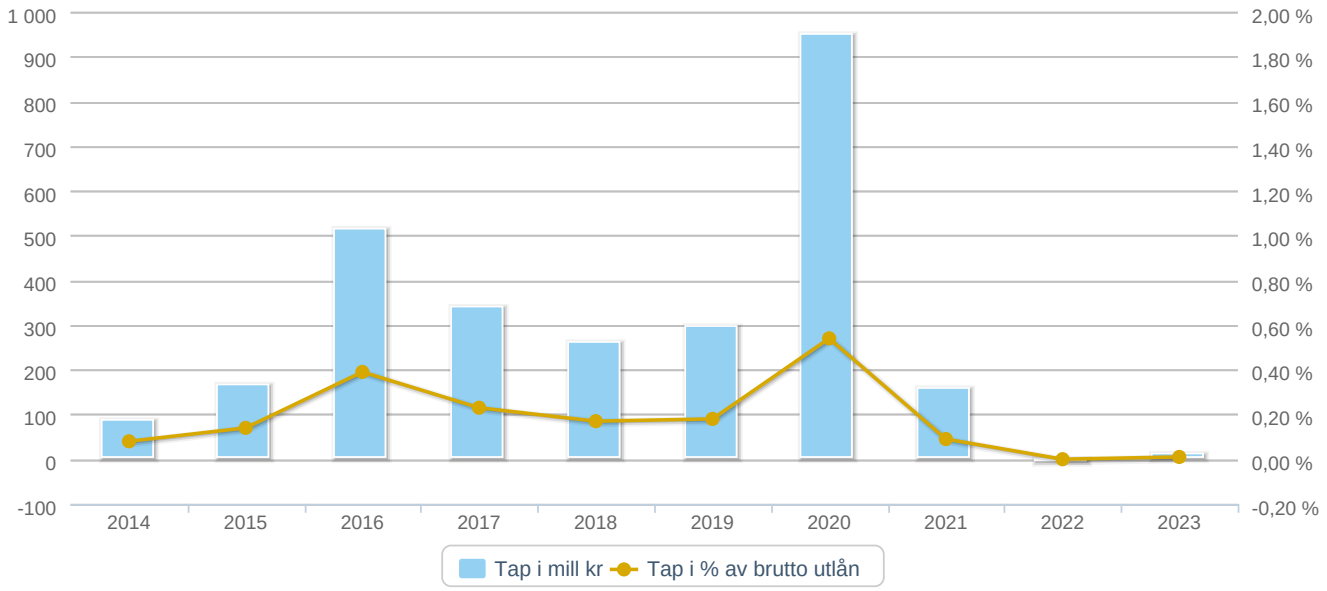

Utbytte og resultat per egenkapitalbevis

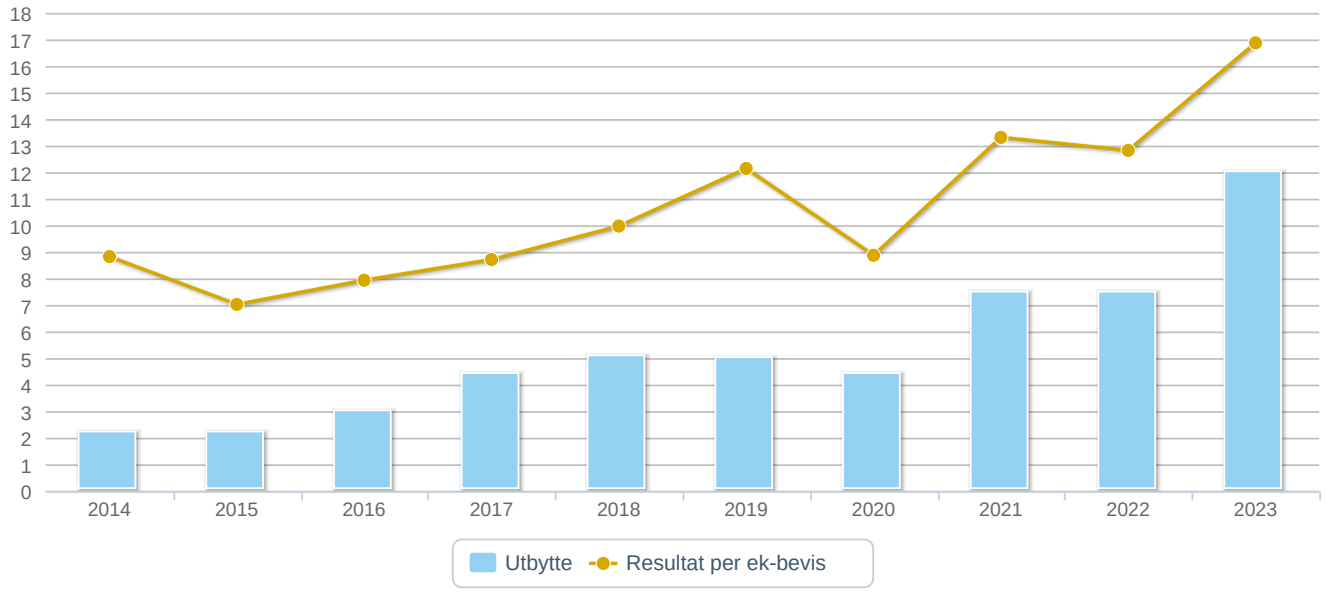

Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi erklærer etter beste overbevisning at

- årsregnskapet for morbanken og konsernet for 2023 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med de tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven
- årsregnskapsopplysningene gir et rettvisende bilde av morbanken og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet samt at
- årsberetningen gir en rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til morbanken og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor.

Trondheim, 29. februar 2024
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal Styrets leder	Christian Stav Nestleder	Mette Kamsvåg
Tonje Eskeland Foss	Ingrid Finboe Svendsen	Kristian Sætre
Freddy Aursø	Christina Straub Ansatterepresentant	Inge Lindseth Ansatterepresentant
		Jan-Frode Janson Konsernsjef

Til Representantskapet i SpareBank 1 SMN

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 SMN, som består

av:
- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresulat, endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresultat, endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettvisende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for SpareBank 1 SMN sammenhengende i 5 år fra valget i Representantskapet den 22. november 2018 for regnskapsåret 2019.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriskeendringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har ledet til nye fokusområder.*Verdien av utlån til kunder* har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen avsetningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

Bruk av tapsmodeller for å beregne forventet kredittap innebærer bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- Klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment,
- Identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko,
- Hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn, og
- Ulike parametere som sannsynlighet for mislighold, tap ved mislighold og tapsscenarioer.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Vurderingene krever at ledelsen bruker skjønn.

Note 3, note 6, note 8, og note 10 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9.

Ved vår revisjon av avsetninger til tap på utlån vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt.

For utlån hvor det ikke forelå objektive indikasjoner på verdifall ble nedskrivningsbeløp beregnet for grupper av utlån basert på et modellverk. Vi testet modellverket og tok stilling til relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger som var benyttet i beregningen.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller rettet mot å sikre:

- Kalkulasjoner og metode som ble benyttet,
- At modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle, og
- Påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Vår testing av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Vi diskuterte også betydningen av den makroøkonomiske situasjonen for størrelsen på tapsavsetninger og verdien av pant med ledelsen.

Vårt arbeid omfattet tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante service-organisasjonene ble benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt rapporter som blant annet omfattet testing om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi

oss om revisorens kompetanse og objektivitet, og vi gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Våre vurderinger underbygget at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i, og beregningene som foretas av, selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige.

For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg ved å vurdere de estimerte fremtidige kontantstrømmene ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge beregningen av avsetnings-beløpet. Vi utfordret de forutsetningene ledelsen hadde lagt til grunn ved å intervjue kredittmedarbeidere og ledelsen om den informasjonen som ble innhentet fra kunder og hvordan påliteligheten av den informasjonen ble vurdert. Vi sammenlignet forutsetningene med ekstern dokumentasjon der dette var tilgjengelig. Resultatet av vår testing viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av avsetningsbeløpene.

Vi leste også de relevante notene og fant at informasjonen der var tilstrekkelig.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal

legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke

vår uavhengighet, og, der det er relevant, om iverksatte tiltak for å eliminere trusler eller iverksatte forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon
Som en del av revisjonen av årsregnskapet for SpareBank 1 SMN har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn SB1SMN-2023-12-31-nb i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar
Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter
For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til: https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger

Trondheim, 29. februar 2024
PricewaterhouseCoopers AS

Rune Kenneth S. Lædre
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Securely signed with Brevio

Revisjonsberetning

Signers:

Name	*Method*	*Date*
Lædre, Rune Kenneth Snæbjörnsson	BANKID	2024-02-29 14:02

This document package contains:

- Closing page (this page)
-The original document(s)
-The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

maximus vitae eros sed, lobortis blandit urna. Donec risus enim, consequat et lacus sed, varius volutpat ex. Vestibulum commodo lorem velit, non venenatis quam suscipit eu. Vestibulum ex sem, cursus a enim quis, faucibus consectetur neque.

Egenkapitalbevis

Markedskursen for SpareBank 1 SMNs egenkapitalbevis (MING) var ved årsskiftet 141,8 kroner per bevis. Per 31. desember 2022 var kursen 127,4 kroner.

SpareBank 1 SMN hadde ved utgangen av 2023 en egenkapitalbeviskapital på 2.884 millioner kroner fordelt på 144.215.590 egenkapitalbevis hvert pålydende 20 kroner. Konsernet hadde ved årsskiftet en egenbeholdning på 11.745 egenkapitalbevis.

Nøkkeltall egenkapitalbeviskurs, ti års historikk

Egenkapitalbevis (EKB)	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Børskurs	141,80	127,40	149,00	97,60	100,20	84,20	82,25	64,75	50,50	58,50
Antall utstedte bevis (mill. kroner)	144,20	129,29	129,39	129,39	129,30	129,62	129,38	129,83	129,83	129,83
Børsverdi (mill. kroner)	20.448	16.471	19.279	12.629	12.956	10.914	10.679	8.407	6.556	7.595
Utbytte per EKB	12,00	6,50	7,50	4,40	5,00	5,10	4,40	3,00	2,25	2,25
Bokført egenkapital per EKB (inkl. utbytte)	120,48	109,86	103,48	94,71	90,75	83,87	78,81	73,26	67,65	62,04
Resultat per EKB, majoritetsandel	16,88	12,82	13,31	8,87	12,14	9,97	8,71	7,91	7,02	8,82
Pris / Resultat per EKB	8,40	9,94	11,19	11,01	8,26	8,44	9,44	8,19	7,19	6,63
Pris / Bokført egenkapital	1,18	1,16	1,44	1,03	1,10	1,00	1,04	0,88	0,75	0,94
Utdelingsforhold	71 %	50,7 %	56,3 %	50 %	54 %	51 %	50 %	38 %	25 %	25 %
Egenkapitalbevisbrøk	66,8 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64 %	64,0 %	64,0 %	64,6 %

Kursutvikling sammenlignet med OSEBX and OSEEX

1. jan 2022 til 31. des 2023

OSEBX = Oslo Stock Exchange Benchmark Index
OSEEX = Oslo Stock Exchange ECC Index

Omsetningsstatistikk

1. des 2022 til 31. des 2023

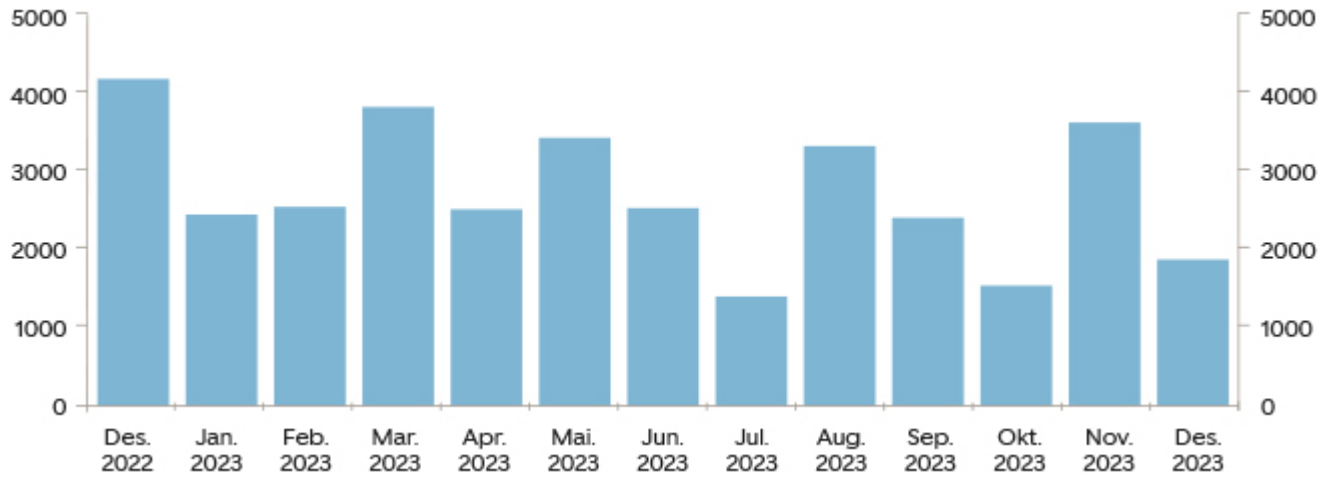

Totalt antall egenkapitalsbevis omsatt, i 1000

20 største eiere	Antall	Andel
Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre	12.971.224	8,99 %
Sparebankstiftelsen SMN	5.463.847	3,79 %
KLP	4.222.118	2,93 %
Pareto Aksje Norge VPF	3.870.618	2,68 %
State Street Bank and Trust Comp	3.421.466	2,37 %
Pareto Invest Norge AS	2.938.362	2,04 %
VPF Eika Egenkapitalbevis	2.743.094	1,90 %
J. P. Morgan Chase Bank, N.A., London	2.651.780	1,84 %
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II.	2.375.940	1,65 %
The Northern Trust Comp	2.232.500	1,55 %
VPF Alfred Berg Gamba	2.201.532	1,53 %
VPF Holberg Norge	2.150.000	1,49 %
State Street Bank and Trust Comp	2.143.675	1,49 %
VPF Odin Norge	2.016.474	1,40 %
Forsvarets personellservice	2.014.446	1,40 %
J. P. Morgan SE	1.870.630	1,30 %
VPF Nordea Norge	1.847.635	1,28 %
RBC Investor Services Trust	1.786.001	1,24 %
Spesialfondet Borea Utbytte	1.550.642	1,08 %
MP Pensjon PK	1.352.771	0,94 %
Sum 20 største eiere	61.824.755	42,87 %
Øvrige eiere	82.390.835	57,13 %
Utstedte egenkapitalbevis	**144.215.590**	**100 %**

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviseierne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviseierne) og grunnfondskapitalen (tidl. sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at omlag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at omlag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Vedlegg

SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SMN
Klimaregnskap
Rapporteringsåret 2023

Om konsernets klimaarbeid

Grønn omstilling av Midt-Norge driver utviklingen
Midt-Norge er et attraktivt sted for både næringsliv og folk – og det skal det være i lang tid fremover. Derfor er bærekraftig utvikling av regionen vår helt sentralt når vi beskriver vårt samfunnsansvar. Dette betyr å være en aktiv og synlig pådriver for grønn omstilling av Midt-Norge og fremme ansvarlig forretningspraksis.

For oss innebærer dette mer enn bare å minimere vår egen miljøpåvirkning. Finansnæringen har begrensede direkte utslipp, og vår påvirkning på klima gjennom daglig drift kommer stort sett fra utslipp knyttet til kontordrift, energiforbruk og reisevirksomhet. Selv om det er viktig for oss å senke våre utslipp fra daglig drift, ser vi også at vårt aller største bidrag ligger i hvordan vi klarer å påvirke våre leverandører og våre kunder i en mer bærekraftig retning.

Våre klimaambisjoner
Styret vedtok i 2022 en ambisjon om netto null utslipp innen 2050. For å hjelpe oss å dreie utslippene våre mot null har vi etablert overgangsplaner for ulike sektorer i utlånsporteføljene. Sammen med nullutslippsambisjonen vil overgangsplanene i stor grad påvirke hvordan vi finansierer disse bransjene fremover.

I 2023 fortsatte vi å styrke vårt arbeid med å utarbeide klimamål og overgangsplaner. I august vedtok styre å utarbeide klimamål for validering i henhold til Science Based Targets initiative (SBTi). SBTi er et globalt initiativ som hjelper bedrifter å sette vitenskapelig baserte klimamål for å redusere utslippene i tråd med Parisavtalen. Dette innebærer at vi i SpareBank 1 SMN, over de neste to årene, skal utvikle og få godkjent både kortsiktige og langsiktige mål med tilhørende handlingsplaner for å oppnå vår nullutslippsambisjon. Videre forplikter vi oss til å offentlig redegjøre for våre utslippsmål, reduksjonsplaner og fremgang i tråd med Parisavtalen.

Et robust og transparent klimaregnskap er et viktig verktøy for oss i arbeidet med å nå våre klimaambisjoner. For å nå målene våre er vi helt avhengig av å kunne kartlegge, måle og styre våre klimagassutslipp. Det betyr å beregne påvirkningen av all vår økonomiske aktivitet på et slik detaljnivå at vi, og våre interessenter, har muligheten til å forstå vår påvirkning og hva som skaper den.

Det er viktig å understreke at vi er på god vei, men ikke helt i mål. Vi har tatt store steg i vår rapportering av klimagassutslipp siden vi utarbeidet klimaregnskap for første gang i 2019.

I 2022 var vi blant de bankene som inkluderte utslipp fra utlånsporteføljen – såkalte finansierte utslipp. Disse utslippene anser vi for helt sentrale i vårt arbeid mot grønn omstilling av Midt-Norge, og i 2023 ble det etablert en prosjektgruppe som skal arbeide med å sikre at våre ambisjoner og overgangsplaner er i tråd med Parisavtalen.

Behandling av usikkerhet i datagrunnlaget
I arbeidet med klimaregnskapet står vi overfor flere utfordringer, spesielt knyttet til datakvalitet og usikkerhet i dataene. Et område vi har viet spesiell oppmerksomhet er tilgjengeligheten av pålitelige og oppdaterte data. Majoriteten av våre oppstrøms- og nedstrømsutslipp dekkes av sekundærdata. Videre er beregningsmetodikker og -standarder i stadig utvikling, noe som kan føre til inkonsistens i hvordan utslipp beregnes og rapporteres over tid. Endringer i datakvaliteten for utslippsfaktorer kan føre til endringer i rapporterte utslipp, selv uten endringer i den økonomiske aktiviteten. Dette påvirker påliteligheten i klimaregnskapet som måleverktøy, og er noe vi prioriterer høyt. For at klimaregnskapet skal være et godt styringsverktøy må vi samtidig etterstrebe å sikre at rapporterte endringer i utslipp i størst mulig grad gjenspeiler reelle klimatiltak og faktiske forbedringer i stedet for endringer i metodikk eller eksterne faktorer.

Sammenlignbarhet med tidligere år
I 2023 ble vi nødt til å revidere våre rapporterte klimaregnskap for fjoråret (2022) og vårt basisår (2019). Endringer i de metodiske forutsetningene og underliggende data i utslippsfaktorene for våre indirekte oppstrømsutslipp var av en vesentlighetsgrad som gjorde oss nødt til å beregne foregående år om igjen med oppdaterte forutsetninger for å sikre bedre sammenlignbarhet. Vi er bevisste disse utfordringene og usikkerhetene i vårt klimaregnskap, og det er et prioritert område vi jobber med å forbedre i 2024.

Samarbeidspartnere
Vi har i 2023 fortsatt vårt samarbeid med SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS og Asplan Viak AS i utarbeidelsen av klimaregnskapet. Vi tror på at kombinasjonen av lokal ekspertise og kjennskap til SpareBank 1 SMN, i møte med internasjonal fagdybde, har bidratt positivt til utviklingen av klimaregnskapet.

Prinsippnote for klimaregnskapet

Overordnede prinsipper og organisatorisk avgrensning

Klimaregnskapet følger standardene, anbefalingene og retningslinjene gitt i GHG-protokollen. Dette inkluderer *GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard*, *GHG Protocol Scope 2 Guidance*, og *The Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard*.

I tråd med GHG-protokollen kategoriserer vi våre klimautslipp i tre overordnede kategorier, såkalte scopes. Disse definerer vi som:

- **Scope 1**: direkte utslipp fra kilder som vi eier eller kontrollerer, som gjennom forbrenning eller direkte utslipp slipper ut klimagasser til luft. Relevante utslippskilder vil kunne være utslipp fra eide kjøretøy.
- **Scope 2**: indirekte utslipp fra produksjon av kjøpt elektrisitet, oppvarming og kjøling som vi benytter på våre kontorer.
- **Scope 3**: indirekte utslipp som oppstår i vår verdikjede som vi forårsaker gjennom våre innkjøp og salg av varer og tjenester. Dette kan inkludere utslipp fra produksjon av kjøpte varer og tjenester som IT- og kontorutstyr, forretningsreiser til ansatte, utslipp fra det vi finansierer gjennom våre utlån m.m.

I tillegg benyttes begrepene *oppstrøm* og *nedstrøm* om indirekte utslipp som forårsakes henholdsvis før oss i verdikjeden (innkjøp) og etter oss i verdikjeden (finansierte utslipp).

Omfang og organisatorisk avgrensning
Klimaregnskapet er utarbeidet på grunnlag av innsamlede energi- og regnskapsdata fra SpareBank 1 SMN.[1]

Innenfor rammen av GHG-protokollen defineres organisasjonens ansvarsområder for utslipp gjennom organisatoriske avgrensninger. Disse spesifiserer hvilke utslipp en organisasjon er ansvarlig for, og omfatter direkte utslipp fra kilder som organisasjonen eier eller kontrollerer, samt indirekte utslipp fra kilder utenfor organisasjonens kontroll.

Valget av organisatoriske avgrensninger påvirker hvilke utslipp som rapporteres og hvordan de rapporteres. Selskaper kan velge mellom egenkapitalmetoden eller kontrollmetoden. Egenkapitalmetoden inkluderer utslipp fra operasjoner som organisasjonen eier, uavhengig av om den har operasjonell kontroll over dem, mens kontrolltilnærmingen inkluderer utslipp fra operasjoner som organisasjonen enten har operasjonell eller finansiell kontroll over, uavhengig av eierskap.

I SpareBank 1 SMN benytter vi operasjonell kontroll i vårt klimaregnskap. Denne metoden definerer hvilke klimagassutslipp, fra eksempelvis driftsmidler, som skal inngå i klimaregnskapet og hva som faller innenfor de ulike scopene hvor vi inkluderer vi utslipp fra aktiviteter som selskapet har bestemmende kontroll over.

Datakilder og beregningsmetoder
For at klimaregnskapet skal kunne fungere som et godt styringsverktøy, og for at våre interessenter skal få så god informasjon som mulig om vårt klimaarbeid er vi avhengig av et komplett klimaregnskap. Vi bruker derfor flere datakilder og ulike beregningsmetoder for å gi et transparent bilde av våre utslipp.

I tråd med GHG-protokollen baserer vi oss på to hovedtyper av data; primær- og sekundærdata. Primærdata omfatter aktivitets- og/eller utslippsdata samlet inn direkte fra selskapet eller leverandørkjeden. I vårt klimaregnskap betrakter vi primærdata som kvantifiserte data fra våre aktiviteter, som forbruk av drivstoff eller strøm, kombinert med så spesifikke utslippsfaktorer som mulig.

Sekundærdata er som alle andre estimerte eller beregnede data. Dette kan for eksempel være stipulert strømforbruk på lokasjoner der vi ikke har måleravlesning, eller utslippsberegninger basert på kostnader.

[1] Fra 1. mai 2023 ble SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Søre Sunnmøre slått sammen. Fra denne datoen ble også SpareBank 1 Søre Sunnmøre inkludert i datainnsamlingen for SpareBank 1 SMN. Utslippene som skjedde fra 1. januar 2023 til 30. april 2023, samt for hele regnskapsåret 2022, er beregnet på proforma-basis. Dette er i tråd med hvordan den finansielle rapporteringen er utført.

Klimaregnskapet er utarbeidet ved bruk av tre beregningsmetoder:

Fysiske data
Beregning av primære datakilder med spesifikke utslippsfaktorer

- Vi beregner klimaeffekten av direkte og indirekte utslipp gjennom konvertering av primærdata til utslipp gjennom utslippsfaktorer. Eksempelvis henter vi inn måleravlesninger og multipliserer kilowattimene med en utslippsfaktor for å estimere vårt klimagassutslipp knyttet til forbruk av energi.
- I hovedsak gjelder denne metoden beregning av indirekte energirelaterte utslipp i Scope 2, samt beregning av enkelte finansierte utslipp i Scope 3. Dette er den mest spesifikke og pålitelige metoden for beregning av klimagassutslipp.

Spend-basert metode
Beregning av sekundære datakilder ved bruk av regnskapsdata

- Når vi ikke har tilgang på primærdata bruker vi sekundære datakilder. For våre indirekte utslipp knyttet til innkjøp av varer og tjenester bruker vi Klimakost, en vitenskapelig forankret utslippsmodell fra Asplan Viak AS. Modellen estimerer klimaavtrykket knyttet til driftskostnader og er spesielt nyttig for å estimere våre driftsrelaterte Scope 3-utslipp.
- Klimakostmodellen, en miljøutvidet kryssløpsmodell (EEIOA), benytter utslippsstatistikk fra ulike land, nærings- og industrisektorer, samt handel mellom disse for å estimere klimaavtrykket per krone brukt på varer og tjenester. Selv om denne metoden gir et oversiktsbilde over hvilke innkjøpsarter og aktiviteter som har størst påvirkning, er den ikke i stand til å skille utslipp ned på enkeltprodukter eller leverandører.
- Denne metoden er av den grunn best egnet til å identifisere hovedkildene til våre utslipp, noe som gjør det mulig for oss å fokusere på de mest vesentlige utslippsdriverne ved hjelp av fysiske data.

Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)
Beregning av finansierte utslipp ved bruk av primære og sekundære datakilder

- I vår nedstrøms verdikjede finner vi majoriteten av vårt klimagassutslipp. I utgangen av 2021 ble vi medlem av Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), et globalt samarbeid mellom finansinstitusjoner for å harmonisere estimering, måling og opplysninger om klimagassutslipp knyttet til sine utlånsporteføljer.
- Vi tar utgangspunkt i PCAF-metodikken, samt Finans Norges oppdaterte veileder på PCAF og finansierte utslipp for å estimere våre klimautslipp i utlånsporteføljene.

SpareBank 1 SMN

Prinsippnote for klimaregnskapet

Vesentlige endringer

Det er fire vesentlige endringer som påvirker klimaregnskapet for 2023, og som nødvendiggjør en tilbakeregning av tidligere års klimaregnskap for å sikre sammenlignbarhet mellom basisår, fjorår og årets rapportering.

Fusjon med SpareBank 1 Søre Sunnmøre
1. mai 2023 ble SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Søre Sunnmøre fusjonert. Klimagassberegningene fra begge bankene rapporteres samlet fra og med 1. mai 2023.

Oppstrømsutslippene fra 1. januar 2023, til og med 30. april 2023, samt for hele regnskapsåret 2022, er beregnet på proforma-basis for å danne et sammenligningsgrunnlag for våre utslipp knyttet til daglig drift. Klimagassutslippene presentert med proforma-informasjon er å finne på siste side i klimaregnskapet.

Presentasjonen av proforma-informasjon er i tråd med hvordan den finansielle rapporteringen og tilhørende noteverk er utarbeidet. Nedstrømsutslipp eller nøkkeltallsberegninger for SpareBank 1 Søre Sunnmøre er ikke inkludert vår proforma-beregning.

Endring i utslippsfaktorer i Klimakostmodellen (Asplan Viak AS)
Ved utarbeidelsen av årets klimaregnskap oppdaget vi en nedgang i utslipp sammenligning mot fjorårets klimaregnskap. Nedgangen kunne ikke forklares med redusert økonomisk aktivitet eller mer klimaeffektiv drift. I tillegg har vi fusjonert med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, noe som kunne ha forårsaket en økning i utslipp isolert sett.

Vi oppdaget at endringene skyldtes oppdaterte utslippsfaktorer for 2023[1]. Disse oppdateringene, som inkluderte flere mindre metodiske justeringer og usikkerheter i det statistiske grunnlaget, resulterte i en vesentlig samlet endring. Endringen av fjorårets klimaregnskap forårsaket en utslippsøkning i 2023, fremfor en utslippsreduksjon.

Endringen i utslippsfaktorer var av en vesentlighetsgrad som medførte at klimaregnskapet ikke var sammenlignbart med tidligere år, uten en justering med det nye faktorsettet.

Endring i PCAF-metodikken
Metodikken for å estimere klimagassutslippene fra utlånsporteføljen er i år oppdatert for å være i tråd med Finans Norge sin oppdaterte «Veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp». Utslippsfaktorene ble høsten 2023 oppdatert til en ny versjon av EXIOBASE, uten manuelle justeringer og korrigeringer av ekstremverdier. Dette har ført til betydelige endringer i utslippsfaktorene.

Vi har sett til den oppdaterte veiledningen for PCAF-databasen og rådført oss med Asplan Viak AS for å evaluere utslippsfaktorene. Basert på deres tilbakemeldinger og i samråd med andre banker i SpareBank 1 Alliansen, har vi valgt å bytte fra norske utslippsfaktorer til EU-faktorer og korrigert noen ekstremverdier. På grunn av disse betydelige endringene i målemetoden, har vi estimert de historiske tallene for 2022 på nytt med den oppdaterte målemetoden. Dette sikrer at rapporterte endringer i størst mulig grad reflekterer endringer i faktiske klimagassutslipp, og ikke bare tekniske justeringer i målemetoden.

Justering av utslippsfaktor for elektrisitet
Tidligere klimaregnskap benyttet to ulike kilder for elektrisitetsrelaterte utslipp. I Scope 2 ble en nordisk elektrisitetsmiks (136g CO_2e/kWh) benyttet for lokasjonsbaserte utslipp[2], mens markedsbaserte Scope 2-utslipp ble beregnet med en residualmiks fra NVE (405g CO_2e/kWh)[3]. Samtidig benyttet vi en norsk forbruksmiks fra NVE i lokasjonsbaserte utslippsfaktorer i vår beregning av finansierte utslipp, samt den samme residualmiksen for markedsbaserte utslipp som for oppstrømsutslippene.

For 2023 har vi valgt å benytte samme faktorsett fra NVE i Scope 2 både oppstrøms og nedstrøms i klimaregnskapet. Dette gjelder både for lokasjons- og markedsbaserte strømrelaterte utslipp, hhv. norsk forbruksmiks (19g CO_2e/kWh) og europeisk residualmiks (502g CO_2e/kWh)[3,4]. Vi har tilbakeregnet Scope 2-beregningen for 2019 og 2022 med tilsvarende NVE-faktorer for å sikre sammenlignbarhet mellom rapporteringsårene.

[1] Oppdateringene inkluderte justeringer i utslippsfaktorene, som revidert globalt oppvarmingspotensial (GWP) for klimagasser, omfordeling av utslipp i noen norske sektorer, og endringer i intensiteter basert på ny økonomisk data. Intensiteter for 2022 og 2023 er justert med konsumprisindeksen, noe som innebærer usikkerheter. Det er en forsinkelse i tilgjengeliggjøringen av statistikk, som ikke samsvarer med finansielle rapporteringsår. Dette betyr at 2023-utslippsfaktorene er påvirket av makroøkonomiske forhold fra 2021, hvor den globale pandemien sannsynligvis forklarer avvik i rapporterte utslipp fra mange industrisektorer.
[2] NS3720 - estimert snitt for EU-miks
[3] Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE): Varedeklarasjon for strømleverandører
[4] Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE): Klimadeklarasjon for fysisk levert strøm

SpareBank 1 SMN

Klimagassutslipp i egen drift

Rapporteringsåret 2023

Om resultatene
Vi har et totalt beregnet oppstrøms klimagassutslipp[1] på 14 744 tCO_2e i 2023, mot 13 967 tCO_2e i 2022. Dette utgjør en økning på 6%.

I samme periode var økningen i selskapets salgsinntekter større enn den beregnede økningen i utslipp fra daglig drift. I tillegg ble SpareBank 1 Søre Sunnmøre fra 1. mai 2023 fusjonert inn.

Det er sannsynlig at den absolutte utslippsøkningen skyldes en økning i aktivitet etter justering av fjorårstall.

- **Scope 1**
  Vi rapporterer i dag ingen utslipp i Scope 1. Direkte utslipp fra kilder som vi eier eller kontrollerer begrenser seg for oss til utslipp fra eide kjøretøy. Eventuelle utslipp fra eide kjøretøy er estimert basert på kostnad og er lagt under forretningsreiser i Scope 3.

- **Scope 2**
  Indirekte klimagassutslipp knyttet til forbruk av innkjøpt energi, herunder elektrisitet, fjernvarme og -kjøling i våre kontorlokaler i Midt-Norge, Sunnmøre og Oslo.

  Vårt totale estimerte energiforbruk i 2023 var 3 542 MWh. Sammenlignet med 2022 er dette en økning på 32%. Dette består av en andel fjernvarme (14%) og en andel elektrisitet (86%).

- **Scope 3**
  Majoriteten (99%) av våre oppstrømsutslipp knytter seg til indirekte utslipp fra daglig drift. De største bidragsyterne stammer fra innkjøp av IT-relaterte tjenester, reisekostnader, kapitalslit, leie lokaler, markedsføring og media, samt øvrige driftsavtaler.

Våre totale klimagassutslipp fra egen drift
tonn CO_2-ekvivalenter

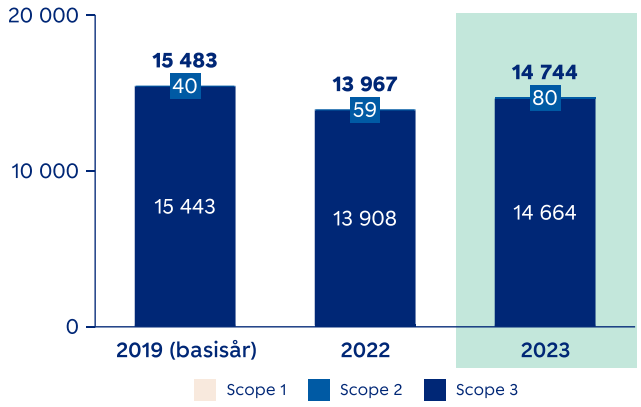

Distribusjon av våre totale klimagassutslipp fra egen drift
tonn CO_2-ekvivalenter

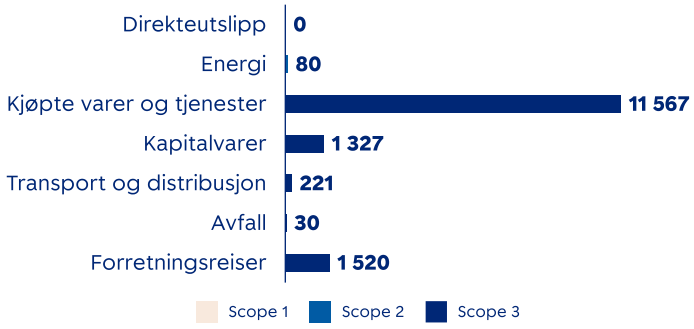

Proformaberegning av egen drift SpareBank 1 SMN etter fusjon[2]
tonn CO_2-ekvivalenter

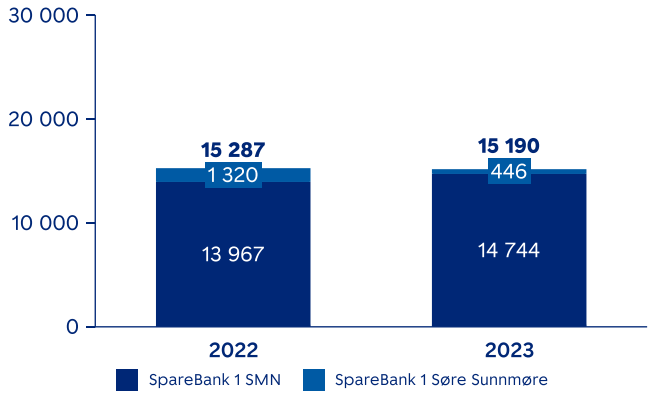

[1] Resultatet viser totale estimerte, lokasjonsbaserte oppstrømsutslipp. Totale markedsbaserte oppstrømsutslipp var 15 878 tCO_2e i 2023, mot 14 865 tCO_2e i 2022.
[2] Klimagassutslippene til SpareBank 1 Søre Sunnmøre er for perioden 01.01.23 – 30.04.23, samt for hele regnskapsåret 2022, beregnet på proforma-basis.

Finansierte klimagassutslipp

Rapporteringsåret 2023

Om resultatene
Våre estimater indikerer fortsatt at klimagassutslippene i utlånsporteføljen er konsentrert om noen få bransjer, og en begrenset andel av vårt utlånsvolum.

Fire bransjer utgjør kun 13% av utlån, men hele 85% av klimagassutslippene. Disse bransjene er jordbruk og skogbruk (60%), sjøfart og offshore (11%), transport og annen tjenesteytende virksomhet (8%) og fiske og fangst (7%). Klimagassutslippene har økt med 8%, noe som er mindre enn økningen i utlån.

Økning i utlån skyldes både fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, inflasjon og vekst i finansierte aktiva. For landbruk har de aktivitetsbaserte utslippene økt, ved at vi har finansiert mer produsert vare. For fiskeri er utslippene redusert som følge av redusert utlånsvolum og færre finansierte båter.

- **Fiske og fangst**
  For fiskeriporteføljen har vi samlet inn bunkersbruk (drivstoff på skip) for våre største kunder i flere år. Dette er brukt til å estimere klimagassutslipp for fiskeriporteføljen med relativt god kvalitet. Dette er den porteføljen som har best datakvalitet i analysen. Datakilden har ett-årlig tidsforsinkelse, altså er bunkersbruk for 2022 brukt til å estimere kundens utslippsintensitet for 2023. Dersom en kundes finansiering har økt fra 2022 til 2023, så har altså estimerte utslippene økt tilsvarende.

- **Lønnstakere (boliglån)**
  For boliglånsporteføljen er estimerte klimagassutslipp levert av Eiendomsverdi AS, og utarbeidet av Simenergi AS. Klimagassutslippene er estimert med klimagassutslippsfaktor basert på fysisk produksjonsmiks med et utslipp på 19 gram CO_2e per kWh. Vi har også presentert estimerte klimagassutslipp basert på europeisk restmiks, på 502 gram CO_2e per kWh.

- **Eiendomsdrift**
  Klimagassutslippene fra finansiert næringseiendom er gjort ved å hente informasjon om hvert enkelt bygg, altså type eiendom, bruksareal og energimerke, der det eksisterer. Informasjonen om bygget er så satt sammen med PCAF-utslippsfaktorer for eiendom, enten per kvm eller per bygg.

- **Jordbruk og skogbruk**
  I årsrapport for 2022 ble estimerte klimagassutslipp fra landbruket estimert basert på utslippsfaktorer fra Asplan Viak, som igjen ble koblet til informasjon på gårdsnivå fra produksjonstilskuddsregisteret. Registeret inneholder oversikt over antall dyr, produksjon og forvaltet areal. I denne rapporten er utslippsfaktorene byttet ut med tallene i Finans Norge sin veileder, de såkalte PLATON-faktorene. Dette har isolert sett gitt en økning i utslippene på 50%, men endringen er oppveiet med at gårdsbruk som ikke har noen aktivitet registrert i produksjonstilskuddsregisteret nå er estimert som bolig, mens det tidligere fikk estimert veldig høye utslipp med faktorbasert metode.

Fordeling av finansierte klimagassutslipp
tonn CO_2-ekvivalenter

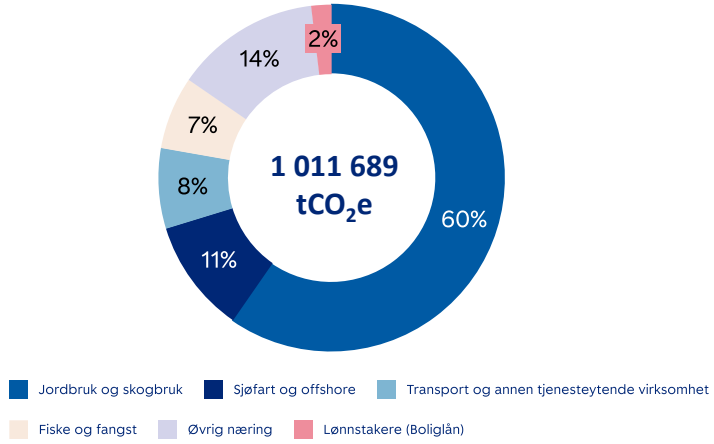

Resultat og nøkkeltall klimagassutslipp

Rapporteringsåret 2023

Totale klimagassutslipp tonn CO_2-ekvivalenter	2019 Basisår	2022 Fjorår	2023 Rapporteringsår	Endring Mot siste år	Endring Mot basisår
Scope 1 GHG-utslipp (tCO_2e)					
Total netto Scope 1 GHG-utslipp	-	-	-	0 %	0 %
Scope 2 GHG-utslipp (tCO_2e)					
Total netto lokasjonsbasert	40	59	80	36 %	98 %
Total netto markedsbasert	939	957	1 214	27 %	29 %
Scope 3 GHG-utslipp (tCO_2e)					
Total netto oppstrøms Scope 3	15 443	13 908	14 664	5 %	-5 %
Kjøpte varer og tjenester	11 279	11 056	11 567	5 %	3 %
Kapitalvarer	1 416	1 217	1 327	9 %	-6 %
Transport og distribusjon	624	248	221	-11 %	-65 %
Avfall som følge av operasjoner	37	20	30	52 %	-18 %
Forretningsreiser	2 087	1 367	1 520	11 %	-27 %
Total netto nedstrøms Scope 3	-	934 982	1 011 689	8 %	-
Finansierte utslipp	-	934 982	1 011 689	8 %	-
Jordbruk og skogbruk	-	517 847	603 450	17 %	-
Fiske og fangst	-	96 122	69 027	-28 %	-
Havbruk	-	17 584	13 785	-22 %	-
Industri og bergverk	-	50 424	61 931	23 %	-
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	-	14 453	19 463	35 %	-
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	-	24 880	28 499	15 %	-
Sjøfart og offshore	-	118 228	107 439	-9 %	-
Eiendomsdrift	-	3 347	4 453	33 %	-
Forretningsmessig tjenesteyting	-	4 713	5 903	25 %	-
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	-	68 844	75 896	10 %	-
Offentlig forvaltning	-	1	3	285 %	-
Øvrige sektorer	-	2 973	2 728	-8 %	-
Lønnstakere (Boliglån)	-	15 566	19 113	23 %	-
Totale GHG-utslipp (tCO_2e)					
Totale GHG-utslipp (lokasjonsbasert)	-	948 949	1 026 434	8 %	-
Totale GHG-utslipp (markedsbasert)	-	949 847	1 027 567	8 %	-
Energiforbruk (MWh)					
Nettoforbruk strøm	2 371	2 385	3 058	28 %	29 %
Nettoforbruk fjernvarme	-	301	484	61 %	-

Nøkkeltall tonn CO_2-ekvivalenter	2019 Basisår	2022 Fjorår	2023 Rapporteringsår	Endring Mot siste år	Endring Mot basisår
Totalomsetning (i 1000 kr)					
Salgsinntekt	6 339 000,0	7 650 000,0	13 131 000,0	72 %	107 %
Utslippsintensitet per omsetning					
kg CO_2e/1000 kr omsetning (lokasjonsbasert)	-	130,6	78,2	-40 %	-
kg CO_2e/1000 kr omsetning (markedsbasert)	-	124,2	78,3	-37 %	-

[1] Lokasjonsbaserte utslipp fra strømforbruk er beregnet med NVEs utslippsfaktor for fysisk levert strøm (19 g CO_2e/kWh).
[2] Markedsbaserte utslipp fra strømforbruk er beregnet med to utslippsfaktorer. For opprinnelsesgarantier har vi beregnet 0 g CO_2e/kWh. For markedsbaserte utslipp hvor det ikke er kjøpt opprinnelsesgarantier brukes NVEs faktor for europeisk restmiks (502 g CO_2e/kWh).
[3] Utslipp fra forbruk av fjernvarme er for 2023 beregnet med en utslippsfaktor på 45,1 g CO_2e/kWh. Dette gjelder både for lokasjons- og markedsbaserte Scope 2-utslipp.

SpareBank 1 SMN

Resultat og nøkkeltall klimagassutslipp

Rapporteringsåret 2023 - inkludert proformaberegning SpareBank 1 Søre Sunnmøre

Totale klimagassutslipp tonn CO_2-ekvivalenter	2019 Basisår	2022 Fjorår	2023 Rapporteringsår	Endring Mot siste år	Endring Mot basisår
Scope 1 GHG-utslipp (tCO_2e)					
Total netto Scope 1 GHG-utslipp	-	-	-	0 %	0 %
Scope 2 GHG-utslipp (tCO_2e)					
Total netto lokasjonsbasert	40	61	81	33 %	100 %
Total netto markedsbasert	939	1 009	1 235	22 %	32 %
Scope 3 GHG-utslipp (tCO_2e)					
Total netto oppstrøms Scope 3	15 443	15 227	15 110	-1 %	-2 %
Kjøpte varer og tjenester	11 279	12 032	11 892	-1 %	5 %
Kapitalvarer	1 416	1 365	1 365	0 %	-4 %
Transport og distribusjon	624	277	228	-18 %	-63 %
Avfall som følge av operasjoner	37	20	30	52 %	-18 %
Forretningsreiser	2 087	1 532	1 594	4 %	-24 %
Total netto nedstrøms Scope 3	-	934 982	1 011 689	8 %	-
Finansierte utslipp	-	934 982	1 011 689	8 %	-
Jordbruk og skogbruk	-	517 847	603 450	17 %	-
Fiske og fangst	-	96 122	69 027	-28 %	-
Havbruk	-	17 584	13 785	-22 %	-
Industri og bergverk	-	50 424	61 931	23 %	-
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	-	14 453	19 463	35 %	-
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	-	24 880	28 499	15 %	-
Sjøfart og offshore	-	118 228	107 439	-9 %	-
Eiendomsdrift	-	3 347	4 453	33 %	-
Forretningsmessig tjenesteyting	-	4 713	5 903	25 %	-
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	-	68 844	75 896	10 %	-
Offentlig forvaltning	-	1	3	285 %	-
Øvrige sektorer	-	2 973	2 728	-8 %	-
Lønnstakere (Boliglån)	-	15 566	19 113	23 %	-
Totale GHG-utslipp (tCO_2e)					
Totale GHG-utslipp (lokasjonsbasert)	-	950 269	1 026 880	8 %	-
Totale GHG-utslipp (markedsbasert)	-	951 218	1 028 034	8 %	-
Energiforbruk (MWh)					
Nettoforbruk strøm	2 371	2 489	3 100	25 %	31 %
Nettoforbruk fjernvarme	-	301	484	61 %	-

[1] Lokasjonsbaserte utslipp fra strømforbruk er beregnet med NVEs utslippsfaktor for fysisk levert strøm (19 g CO_2e/kWh).
[2] Markedsbaserte utslipp fra strømforbruk er beregnet med to utslippsfaktorer. For opprinnelsesgarantier har vi beregnet 0 g CO_2e/kWh. For markedsbaserte utslipp hvor det ikke er kjøpt opprinnelsesgarantier brukes NVEs faktor for europeisk restmiks (502 g CO_2e/kWh).
[3] Utslipp fra forbruk av fjernvarme er for 2023 beregnet med en utslippsfaktor på 45,1 g CO_2e/kWh. Dette gjelder både for lokasjons- og markedsbaserte Scope 2-utslipp.

SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SMN

Bank
Eiendom
Regnskap

SpareBank 1 SMN konsern

Konsolidert klimaregnskap

Rapporteringsåret 2023

Om vårt klimaarbeid

Grønn omstilling av Midt-Norge driver utviklingen
Midt-Norge er et attraktivt sted for både næringsliv og folk – og det skal det være i lang tid fremover. Derfor er bærekraftig utvikling av regionen vår helt sentralt når vi beskriver vårt samfunnsansvar. Dette betyr å være en aktiv og synlig pådriver for grønn omstilling av Midt-Norge og fremme ansvarlig forretningspraksis.

For oss innebærer dette mer enn bare å minimere vår egen miljøpåvirkning. Finansnæringen har begrensede direkte utslipp, og vår påvirkning på klima gjennom daglig drift kommer stort sett fra utslipp knyttet til kontordrift, energiforbruk og reisevirksomhet. Selv om det er viktig for oss å senke våre utslipp fra daglig drift, ser vi også at vårt aller største bidrag ligger i hvordan vi klarer å påvirke våre leverandører og våre kunder i en mer bærekraftig retning.

Våre klimaambisjoner
Styret vedtok i 2022 en ambisjon om netto null utslipp innen 2050. For å hjelpe oss å dreie utslippene våre mot null har vi etablert overgangsplaner for ulike sektorer i utlånsporteføljene. Sammen med nullutslippsambisjonen vil overgangsplanene i stor grad påvirke hvordan vi finansierer disse bransjene fremover.

I 2023 styrket vi dette arbeidet ytterligere. Vi lanserte overgangsplaner for fiskeri og næringseiendom, og i august vedtok styret å utarbeide klimamål for validering i henhold til Science Based Targets initiative (SBTi). SBTi er et globalt initiativ som hjelper bedrifter å sette vitenskapelig baserte klimamål for å redusere utslippene i tråd med Parisavtalen. Dette innebærer at vi i SpareBank 1 SMN, over de neste to årene, skal utvikle og få godkjent både kortsiktige og langsiktige mål med tilhørende handlingsplaner for å oppnå vår nullutslippsambisjon. Videre forplikter vi oss til å offentlig redegjøre for våre utslippsmål, reduksjonsplaner og fremgang i tråd med Parisavtalen.

Et robust og transparent klimaregnskap er et viktig verktøy for oss i arbeidet med å nå våre klimaambisjoner. For å nå målene våre er vi helt avhengig av å kunne kartlegge, måle og styre våre klimagassutslipp. Det betyr å beregne påvirkningen av all vår økonomiske aktivitet på et slik detaljnivå at vi, og våre interessenter, har muligheten til å forstå vår påvirkning og hva som skaper den.

Det er viktig å understreke at vi er på god vei, men ikke helt i mål. Vi har tatt store steg i vår rapportering av klimagassutslipp siden vi utarbeidet klimaregnskap for første gang i 2019. I 2022 var vi blant de bankene som inkluderte utslipp fra utlånsporteføljen – såkalte finansierte utslipp. Disse utslippene anser vi for helt sentrale i vårt arbeid mot grønn omstilling av Midt-Norge, og i 2023 ble det etablert en prosjektgruppe som skal arbeide med å sikre at våre ambisjoner og overgangsplaner er i tråd med Parisavtalen.

Behandling av usikkerhet i datagrunnlaget
I arbeidet med klimaregnskapet står vi overfor flere utfordringer, spesielt knyttet til datakvalitet og usikkerhet i dataene. Et område vi har viet spesiell oppmerksomhet er tilgjengeligheten av pålitelige og oppdaterte data. Majoriteten av våre oppstrøms- og nedstrømsutslipp dekkes av sekundærdata. Videre er beregningsmetodikker og -standarder i stadig utvikling, noe som kan føre til inkonsistens i hvordan utslipp beregnes og rapporteres over tid. Endringer i datakvaliteten for utslippsfaktorer kan føre til endringer i rapporterte utslipp, selv uten endringer i den økonomiske aktiviteten. Dette påvirker påliteligheten i klimaregnskapet som måleverktøy, og er noe vi prioriterer høyt. For at klimaregnskapet skal være et godt styringsverktøy må vi samtidig etterstrebe å sikre at rapporterte endringer i utslipp i størst mulig grad gjenspeiler reelle klimatiltak og faktiske forbedringer i stedet for endringer i metodikk eller eksterne faktorer.

Sammenlignbarhet med tidligere år
I 2023 ble vi derfor nødt til å revidere våre rapporterte klimaregnskap for fjoråret (2022) og vårt basisår (2019). Endringer i de metodiske forutsetningene og underliggende data i utslippsfaktorene for våre indirekte oppstrømsutslipp var av en vesentlighetsgrad som gjorde oss nødt til å beregne foregående år om igjen med oppdaterte forutsetninger for å sikre bedre sammenlignbarhet. Vi er bevisste disse utfordringene og usikkerhetene i vårt klimaregnskap, og det er et prioritert område vi jobber med å forbedre i 2024.

Samarbeidspartnere
Vi har i 2023 fortsatt vårt samarbeid med SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS og Asplan Viak AS i utarbeidelsen av klimaregnskapet. Vi tror på at kombinasjonen av lokal ekspertise og kjennskap til SpareBank 1 SMN, i møte med internasjonal fagdybde, har bidratt positivt til utviklingen av klimaregnskapet.

Prinsippnote for klimaregnskapet

Overordnede prinsipper og organisatorisk avgrensning

Klimaregnskapet følger standardene, anbefalingene og retningslinjene gitt i GHG-protokollen. Dette inkluderer *GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard*, *GHG Protocol Scope 2 Guidance*, og *The Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard*.

I tråd med GHG-protokollen kategoriserer vi våre klimautslipp i tre overordnede kategorier, såkalte scopes. Disse definerer vi som:

- **Scope 1**: direkte utslipp fra kilder som vi eier eller kontrollerer, som gjennom forbrenning eller direkte utslipp slipper ut klimagasser til luft. Relevante utslippskilder vil kunne være utslipp fra eide kjøretøy.
- **Scope 2**: indirekte utslipp fra produksjon av kjøpt elektrisitet, oppvarming og kjøling som vi benytter på våre kontorer.
- **Scope 3**: indirekte utslipp som oppstår i vår verdikjede som vi forårsaker gjennom våre innkjøp og salg av varer og tjenester. Dette kan inkludere utslipp fra produksjon av kjøpte varer og tjenester som IT- og kontorutstyr, forretningsreiser til ansatte, utslipp fra det vi finansierer gjennom våre utlån m.m.

I tillegg benyttes begrepene *oppstrøm* og *nedstrøm* om indirekte utslipp som forårsakes henholdsvis før oss i verdikjeden (innkjøp) og etter oss i verdikjeden (finansierte utslipp).

Omfang og organisatorisk avgrensning
Klimaregnskapet er utarbeidet på grunnlag av innsamlede energi- og regnskapsdata fra SpareBank 1 SMN[1], SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS, EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS, SpareBank 1 SMN Kvartalet AS, SpareBank 1 Bygget Steinkjer AS og St. Olavs Plass 1 SMN AS i tillegg til SpareBank 1 Markets AS[2]. Klimaregnskapene fra samtlige selskaper danner grunnlaget for det konsoliderte klimaregnskapet.

Innenfor rammen av GHG-protokollen defineres organisasjonens ansvarsområder for utslipp gjennom organisatoriske avgrensninger. Disse spesifiserer hvilke utslipp en organisasjon er ansvarlig for, og omfatter direkte utslipp fra kilder som organisasjonen eier eller kontrollerer, samt indirekte utslipp fra kilder utenfor organisasjonens kontroll.

Valget av organisatoriske avgrensninger påvirker hvilke utslipp som inkludert i rapporteringen og hvordan de rapporteres på. Selskaper kan velge mellom egenkapitalmetoden eller kontrollmetoden. Egenkapitalmetoden inkluderer utslipp fra operasjoner som organisasjonen eier, uavhengig av om den har operasjonell kontroll over dem, mens kontrolltilnærmingen inkluderer utslipp fra operasjoner som organisasjonen enten har operasjonell eller finansiell kontroll over, uavhengig av eierskap.

Ved utarbeidelse av vårt konsoliderte klimaregnskap benytter vi begge metodene:

- **Egenkapitalmetoden** benyttes i konsolideringen av klimaregnskapet, slik at utslippene blir inkludert i forhold til vår eierandel i de respektive datterselskapene.
- **Operasjonell kontroll** benyttes når vi utarbeider klimaregnskapet til mor og datterselskaper. Metoden definerer hvilke av selskapenes driftsmidler, og deres respektive utslipp, som skal inngå i klimaregnskapet, og hva som faller innenfor de ulike scopene. Ved bruk av denne metoden inkluderer vi utslipp fra aktiviteter som konsernet har bestemmende kontroll over.

[1] Fra 1. mai 2023 ble SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Søre Sunnmøre slått sammen. Fra denne datoen ble også SpareBank 1 Søre Sunnmøre inkludert i datainnsamlingen for SpareBank 1 SMN. Utslippene som skjedde fra 1. januar 2023 til 30. april 2023, samt for hele regnskapsåret 2022, er beregnet på proforma-basis. Dette er i tråd med vår finansielle rapportering og noteverk.
[2] I juni 2022 overdro SpareBank 1 Nord-Norge og SpareBank 1 SR-bank sine kapitalmarkedsvirksomheter til SpareBank 1 Markets AS, i tillegg til at de kjøpte seg opp i selskapet. Dette reduserte SpareBank 1 SMNs eierandel betydelig og SpareBank 1 Markets AS regnes ikke lengre inn som datterselskap i konsernet. Transaksjonen ble forventet gjennomført i mars 2023, men ble først godkjent av Finanstilsynet i desember 2023. SpareBank 1 Markets AS er derfor regnet inn i klimaregnskapet som et datterselskap for hele 2023.

Organisatoriske avgrensninger for konsernets klimaregnskap

Konsernnivå
Konsernets klimagassutslipp er konsolidert etter eierandelen i datterselskapene. Eierandel er angitt for hvert datterselskap i figuren nedenfor.

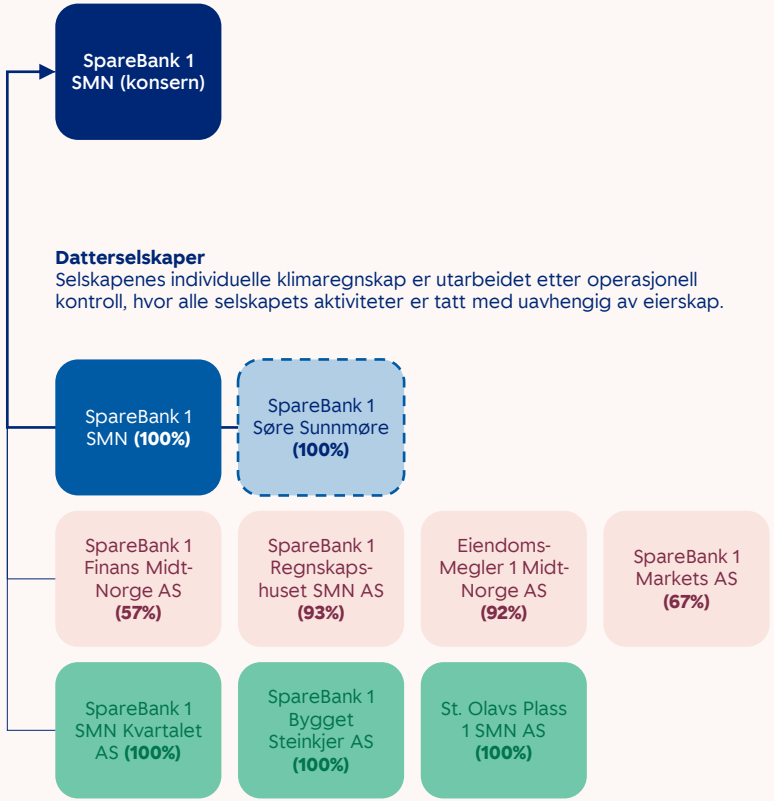

SpareBank 1 SMN | Bank Eiendom Regnskap

Prinsippnote for klimaregnskapet

Beregningsprinsipper

For at klimaregnskapet skal kunne fungere som et godt styringsverktøy, og for at våre interessenter skal få så god informasjon som mulig om vårt klimaarbeid er vi avhengig av et komplett klimaregnskap. Vi bruker derfor flere datakilder og ulike beregningsmetoder for å gi et ærlig bilde av våre utslipp.

I tråd med GHG-protokollen baserer vi oss på to hovedtyper av data; primær- og sekundærdata. Primærdata omfatter aktivitets- og/eller utslippsdata samlet inn direkte fra konsernselskapene eller leverandørkjeden. I vårt klimaregnskap betrakter vi primærdata som kvantifiserte data fra våre aktiviteter, som forbruk av drivstoff eller strøm, kombinert med så spesifikke utslippsfaktorer som mulig.

Sekundærdata er alle andre estimerte eller beregnede data. Dette kan for eksempel være stipulert strømforbruk på lokasjoner der vi ikke har måleravlesning, eller utslippsberegninger basert på kostnader.

Vi kobler datakildene sammen ved hjelp av flere beregningsmetoder:

Fysiske data – beregning av primære datakilder med spesifikke utslippsfaktorer
Vi beregner klimaeffekten av direkte og indirekte utslipp gjennom konvertering av primærdata til utslipp gjennom utslippsfaktorer. Eksempelvis henter vi inn måleravlesninger og multipliserer kilowattimene med en utslippsfaktor for å estimere vårt klimagassutslipp knyttet til forbruk av energi.

I hovedsak gjelder denne metoden beregning av indirekte energirelaterte utslipp i Scope 2, samt beregning av enkelte finansierte utslipp i Scope 3. Dette er den mest spesifikke og pålitelige metoden for beregning av klimagassutslipp.

Spend-basert metode – beregning av sekundære datakilder ved bruk av kostnadsdata
Når vi ikke har tilgang på primærdata bruker vi sekundære datakilder. For våre indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer og tjenester bruker vi Klimakost, en vitenskapelig forankret utslippsmodell fra Asplan Viak AS. Modellen estimerer klimaavtrykket knyttet til driftskostnader og er spesielt nyttig for å estimere våre driftsrelaterte Scope 3-utslipp.

Klimakostmodellen, en miljøutvidet kryssløpsmodell (EEIOA), benytter utslippsstatistikk fra ulike land, nærings- og industrisektorer, samt handel mellom disse for å estimere klimaavtrykket per krone brukt på varer og tjenester. Selv om denne metoden gir et oversiktsbilde over hvilke innkjøpsarter og aktiviteter som har størst påvirkning, er den ikke i stand til å skille utslipp ned på enkeltprodukter eller leverandører.

Denne metoden er av den grunn best egnet til å identifisere hovedkildene til våre utslipp, noe som gjør det mulig for oss å fokusere på de mest vesentlige utslippsdriverne ved hjelp av fysiske data.

Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) – beregning av finansierte utslipp
I vår nedstrøms verdikjede finner vi majoriteten av vårt klimagassutslipp. I utgangen av 2021 ble vi medlem av Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), et globalt samarbeid mellom finansinstitusjoner for å harmonisere estimering, måling og opplysninger om klimagassutslipp knyttet til sine utlånsporteføljer.

Vi tar utgangspunkt i PCAF-metodikken, samt Finans Norges oppdaterte veileder på PCAF og finansierte utslipp for å estimere våre klimautslipp i utlånsporteføljene.

Prinsippnote for klimaregnskapet

Vesentlige endringer

Det er fire vesentlige endringer som påvirker klimaregnskapet for 2023, og som nødvendiggjør en tilbakeregning av tidligere års klimaregnskap for å sikre sammenlignbarhet mellom basisår, fjorår og årets rapportering.

Fusjon med SpareBank 1 Søre Sunnmøre
1. mai 2023 ble SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Søre Sunnmøre fusjonert. Klimagassberegningene fra begge bankene rapporteres samlet fra og med 1. mai 2023.

Oppstrømsutslippene fra 1. januar 2023, til og med 30. april 2023, samt for hele regnskapsåret 2022, er beregnet på proforma-basis for å danne et sammenligningsgrunnlag for våre utslipp knyttet til daglig drift. Klimagassutslippene presentert med proforma-informasjon er å finne på siste side i klimaregnskapet.

Presentasjonen av proforma-informasjon er i tråd med hvordan den finansielle rapporteringen og tilhørende noteverk er utarbeidet. Nedstrømsutslipp eller nøkkeltallsberegninger for SpareBank 1 Søre Sunnmøre er ikke inkludert vår proforma-beregning.

Endring i utslippsfaktorer i Klimakostmodellen (Asplan Viak AS)
Ved utarbeidelsen av årets klimaregnskap oppdaget vi en betydelig nedgang i utslipp sammenligningen mot fjorårets klimaregnskap. Nedgangen kunne ikke forklares med redusert økonomisk aktivitet eller mer klimaeffektiv drift. I tillegg har vi fusjonert med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, noe som kunne ha forårsaket en økning i utslipp isolert sett.

Vi oppdaget at endringene skyldtes oppdaterte utslippsfaktorer for 2023[1]. Disse oppdateringene, som inkluderte flere mindre metodiske justeringer og usikkerheter i det statistiske grunnlaget, resulterte i en vesentlig samlet endring. Endringen av fjorårets klimaregnskap forårsaket en redusert utslippsreduksjon i 2023.

Endringen i utslippsfaktorer var av en vesentlighetsgrad som medførte at klimaregnskapet ikke var sammenlignbart med tidligere år, uten en justering med det nye faktorsettet.

Endring i PCAF-metodikken
Metodikken for å estimere klimagassutslippene fra utlånsporteføljen er i år oppdatert for å være i tråd med Finans Norge sin oppdaterte «Veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp». Utslippsfaktorene ble høsten 2023 oppdatert til en ny versjon av EXIOBASE, uten manuelle justeringer og korrigeringer av ekstremverdier. Dette har ført til betydelige endringer i utslippsfaktorene.

Vi har sett til den oppdaterte veiledningen for PCAF-databasen og rådført oss med Asplan Viak AS for å evaluere utslippsfaktorene. Basert på deres tilbakemeldinger og i samråd med andre banker i SpareBank 1 Alliansen, har vi valgt å bytte fra norske utslippsfaktorer til EU-faktorer og korrigert noen ekstremverdier. På grunn av disse betydelige endringene i målemetoden, har vi estimert de historiske tallene for 2022 på nytt med den oppdaterte målemetoden. Dette sikrer at rapporterte endringer i størst mulig grad reflekterer endringer i faktiske klimagassutslipp, og ikke bare tekniske justeringer i målemetoden.

Justering av utslippsfaktor for elektrisitet
Tidligere klimaregnskap benyttet to ulike kilder for elektrisitetsrelaterte utslipp. I Scope 2 ble en nordisk elektrisitetsmiks (136g CO_2e/kWh) benyttet for lokasjonsbaserte utslipp[2], mens markedsbaserte Scope 2-utslipp ble beregnet med en residualmiks fra NVE (405g CO_2e/kWh)[3]. Samtidig benyttet vi en norsk forbruksmiks fra NVE i lokasjonsbaserte utslippsfaktorer i vår beregning av finansierte utslipp, samt den samme residualmiksen for markedsbaserte utslipp som for oppstrømsutslippene.

For 2023 har vi valgt å benytte samme faktorsett fra NVE i Scope 2 både oppstrøms og nedstrøms i klimaregnskapet. Dette gjelder både for lokasjons- og markedsbaserte strømrelaterte utslipp, hhv. norsk forbruksmiks (19g CO_2e/kWh) og europeisk residualmiks (502g CO_2e/kWh)[3,4]. Vi har tilbakeregnet Scope 2-beregningen for 2019 og 2022 med tilsvarende NVE-faktorer for å sikre sammenlignbarhet mellom rapporteringsårene.

[1] Oppdateringene inkluderte justeringer i utslippsfaktorene, som revidert globalt oppvarmingspotensial (GWP) for klimagasser, omfordeling av utslipp i noen norske sektorer, og endringer i intensiteter basert på ny økonomisk data. Intensiteter for 2022 og 2023 er justert med konsumprisindeksen, noe som innebærer usikkerheter. Det er en forsinkelse i tilgjengeliggjøringen av statistikk, som ikke samsvarer med finansielle rapporteringsår. Dette betyr at 2023-utslippsfaktorene er påvirket av makroøkonomiske forhold fra 2021, hvor den globale pandemien sannsynligvis forklarer avvik i rapporterte utslipp fra mange industrisektorer.
[2] NS3720 - estimert snitt for EU-miks
[3] Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE): Varedeklarasjon for strømleverandører
[4] Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE): Klimadeklarasjon for fysisk levert strøm

SpareBank 1 SMN
Bank
Eiendom
Regnskap

Konsoliderte klimagassutslipp i egen drift

Rapporteringsåret 2023

Om resultatene
Vi har et totalt beregnet oppstrøms klimagassutslipp[1] på 18 553 tCO_2e i 2023 mot 19 389 tCO_2e i 2022. Dette utgjør en nedgang på 4%.

I samme periode var økningen i konsernets salgsinntekter større enn den beregnede nedgangen i utslipp fra daglig drift. I tillegg ble SpareBank 1 Søre Sunnmøre fra 1. mai 2023 fusjonert inn.

Det er sannsynlig at utslippsreduksjonen kommer av en nedgang i utslippsfaktorene fremfor reell nedgang i våre utslipp, som trolig har holdt seg konstant i perioden.

- **Scope 1**
  Vi rapporterer i dag ingen utslipp i Scope 1. Direkte utslipp fra kilder som vi eier eller kontrollerer begrenser seg for oss til utslipp fra eide kjøretøy. Eventuelle utslipp fra eide kjøretøy er estimert basert på kostnad og er lagt under forretningsreiser i Scope 3.

- **Scope 2**
  Indirekte klimagassutslipp knyttet til forbruk av innkjøpt energi, herunder elektrisitet, fjernvarme og -kjøling i våre kontorlokaler i Midt-Norge, Sunnmøre og Oslo.

  Vårt totale estimerte energiforbruk i 2023 var 6 600 MWh. Sammenlignet med 2022 er dette en økning på 16%. Dette består av en andel fjernvarme (14%) og en andel elektrisitet (86%).

- **Scope 3**
  Majoriteten (99%) av våre oppstrømsutslipp knytter seg til indirekte utslipp fra daglig drift. De største bidragsyterne stammer fra IT-relaterte tjenester, reisekostnader, markedsføring og media, samt øvrige driftsavtaler.

Våre totale klimagassutslipp fra egen drift
tonn CO_2-ekvivalenter

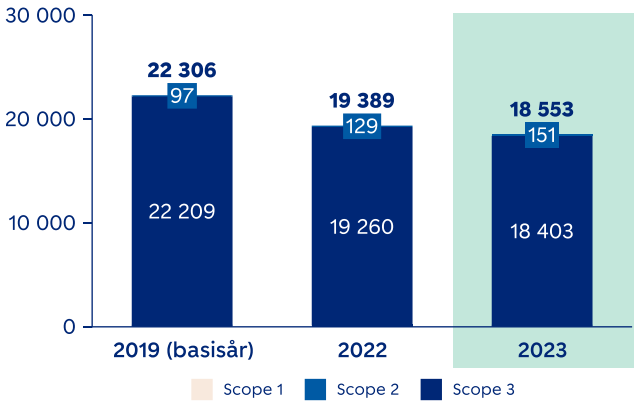

Distribusjon av konsoliderte klimagassutslipp fra egen drift
tonn CO_2-ekvivalenter

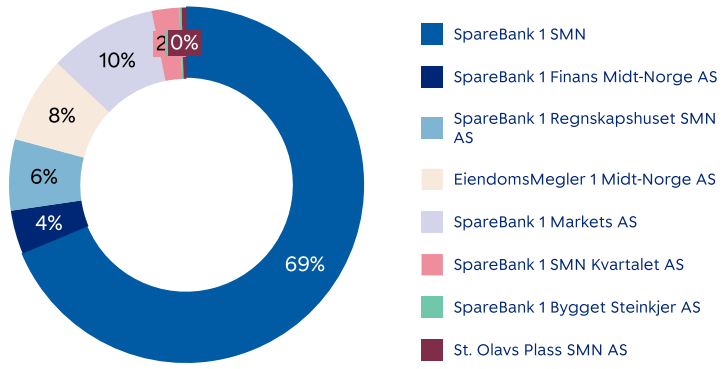

Distribusjon av våre totale klimagassutslipp fra egen drift
tonn CO_2-ekvivalenter

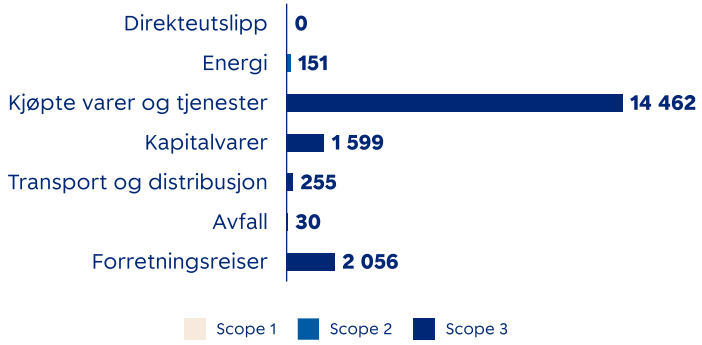

Proformaberegning av egen drift SpareBank 1 SMN-konsernet etter fusjon[2]
tonn CO_2-ekvivalenter

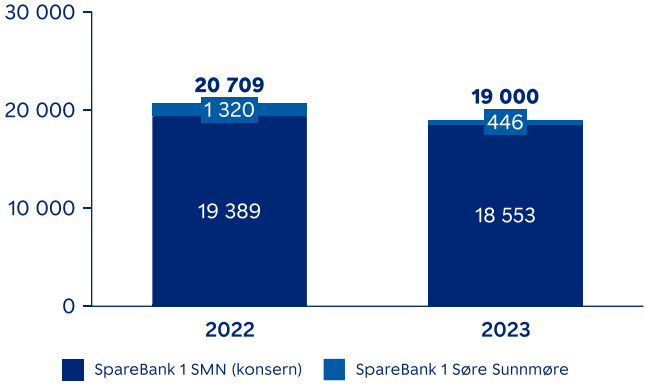

[1] Resultatet viser totale estimerte, lokasjonsbaserte oppstrømsutslipp. Totale markedsbaserte oppstrømsutslipp var 20 668 tCO_2e i 2023, mot 21 299 tCO_2e i 2022.
[2] Klimagassutslippene til SpareBank 1 Søre Sunnmøre er for perioden 01.01.23 – 30.04.23, samt for hele regnskapsåret 2022, beregnet på proforma-basis.

SpareBank 1 SMN
Bank
Eiendom
Regnskap

Finansierte klimagassutslipp

Rapporteringsåret 2023

Om resultatene
Våre estimater indikerer fortsatt at klimagassutslippene i utlånsporteføljen er konsentrert om noen få bransjer, og en begrenset andel av vårt utlånsvolum.

Fire bransjer utgjør kun 13 % av utlån, men hele 82% av klimagassutslippene[1]. Disse bransjene er jordbruk og skogbruk (58%), sjøfart og offshore (10%), transport og annen tjenesteytende virksomhet (7%) og fiske og fangst (7%). Klimagassutslippene har økt med 8%, noe som er mindre enn økningen i utlån.

Økning i utlån skyldes både fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, inflasjon og vekst i finansierte aktiva. For landbruk har de aktivitetsbaserte utslippene økt, ved at vi har finansiert mer produsert vare. For fiskeri er utslippene redusert som følge av redusert utlånsvolum og færre finansierte båter.

- **Fiske og fangst**
  For fiskeriporteføljen har vi samlet inn bunkersbruk (drivstoff på skip) for våre største kunder i flere år. Dette er brukt til å estimere klimagassutslipp for fiskeriporteføljen med relativt god kvalitet. Dette er den porteføljen som har best datakvalitet i analysen. Datakilden har ett-årlig tidsforsinkelse, altså er bunkersbruk for 2022 brukt til å estimere kundens utslippsintensitet for 2023. Dersom en kundes finansiering har økt fra 2022 til 2023, så har altså estimerte utslippene økt tilsvarende.

- **Lønnstakere (boliglån)**
  For boliglånsporteføljen er estimerte klimagassutslipp levert av Eiendomsverdi AS, og utarbeidet av Simenergi AS. Klimagassutslippene er estimert med klimagassutslippsfaktor basert på fysisk produksjonsmiks med et utslipp på 19 gram CO_2e per kWh. Vi har også presentert estimerte klimagassutslipp basert på europeisk restmiks, på 502 gram CO_2e per kWh.

- **Eiendomsdrift**
  Klimagassutslippene fra finansiert næringseiendom er gjort ved å hente informasjon om hvert enkelt bygg, altså type eiendom, bruksareal og energimerke, der det eksisterer. Informasjonen om bygget er så satt sammen med PCAF-utslippsfaktorer for eiendom, enten per kvm eller per bygg.

- **Fossile kjøretøy**
  For SpareBank 1 Finans Midt-Norge er klimagassutslippene kun estimert for 7,7 av 12,6 milliarder i finansiering som er brukt til å finansiere kjøretøy med bensin- eller dieselmotor. Vi har i estimatene benyttet en gjennomsnittlig kjørelengde på 12.000 kilometer for alle bilene.

- **Jordbruk og skogbruk**
  I årsrapport for 2022 ble estimerte klimagassutslipp fra landbruket estimert basert på utslippsfaktorer fra Asplan Viak AS, som igjen ble koblet til informasjon på gårdsnivå fra produksjonstilskuddsregisteret. Registeret inneholder oversikt over antall dyr, produksjon og forvaltet areal. I denne rapporten er utslippsfaktorene byttet ut med tallene i Finans Norge sin veileder, de såkalte PLATON-faktorene. Dette har isolert sett gitt en økning i utslippene på 50%, men endringen er oppveiet med at gårdsbruk som ikke har noen aktivitet registrert i produksjonstilskuddsregisteret nå er estimert som bolig, mens det tidligere fikk estimert veldig høye utslipp med faktorbasert metode.

Fordeling av finansierte klimagassutslipp
tonn CO_2-ekvivalenter

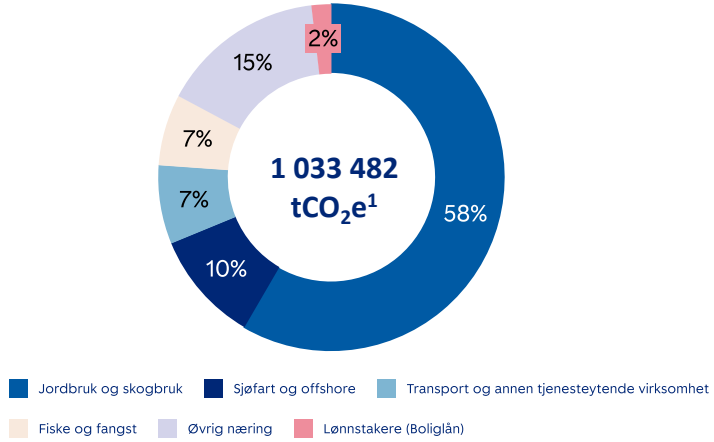

[1] Resultatet avviker fra resultatene i avsnittet «Klimagassutslipp fra konsernets utlånsporteføljer» i årsrapporten. Avviket skyldes ulik konsolideringsmetodikk, og utgjør 16 778 tCO_2e (1 – eierandel SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS).

SpareBank 1 SMN
Bank
Eiendom
Regnskap

Resultat og nøkkeltall klimagassutslipp

Rapporteringsåret 2023

Totale konsoliderte klimagassutslipp tonn CO_2-ekvivalenter	2019 Basisår	2022 Fjorår	2023 Rapporteringsår	Endring Mot siste år	Endring Mot basisår
Scope 1 GHG-utslipp (tCO2e)					
Total netto Scope 1 GHG-utslipp	-	-	-	0 %	0 %
Scope 2 GHG-utslipp (tCO2e)					
Total netto lokasjonsbasert[1]	97	129	151	17 %	56 %
Total netto markedsbasert[2]	2 260	2 040	2 266	11 %	0 %
Scope 3 GHG-utslipp (tCO2e)					
Total netto oppstrøm Scope 3	22 209	19 260	18 403	-4 %	-17 %
Kjøpte varer og tjenester	15 814	15 143	14 462	-4 %	-9 %
Kapitalvarer	1 990	1 637	1 599	-2 %	-20 %
Transport og distribusjon	713	285	255	-11 %	-64 %
Avfall som følge av operasjoner	23	24	30	24 %	31 %
Forretningsreiser	3 669	2 170	2 056	-5 %	-44 %
Total netto nedstrøm Scope 3	-	958 990	1 033 482	8 %	-
Finansierte utslipp	-	958 990	1 033 482	8 %	-
Jordbruk og skogbruk	-	517 847	603 450	17 %	-
Fiske og fangst	-	96 122	69 027	-28 %	-
Havbruk	-	17 584	13 785	-22 %	-
Industri og bergverk	-	50 424	61 931	23 %	-
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	-	14 453	19 463	35 %	-
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	-	24 880	28 499	15 %	-
Sjøfart og offshore	-	118 228	107 439	-9 %	-
Eiendomsdrift	-	3 347	4 453	33 %	-
Forretningsmessig tjenesteyting	-	4 713	5 903	25 %	-
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	-	68 844	75 896	10 %	-
Offentlig forvaltning	-	1	3	285 %	-
Øvrige sektorer	-	2 973	2 728	-8 %	-
Lønnstakere (Boliglån)	-	15 566	19 113	23 %	-
Lån/leasing av fossile biler	-	24 009	21 792	-9 %	-
Totale GHG-utslipp (tCO2e)					
Totale GHG-utslipp (lokasjonsbasert)	-	978 379	1 052 035	8 %	-
Totale GHG-utslipp (markedsbasert)	-	980 290	1 054 150	8 %	-
Energiforbruk (MWh)					
Nettoforbruk strøm	5 707	5 028	5 657	13 %	-1 %
Nettoforbruk fjernvarme[3]	-	678	943	39 %	-

[1] Lokasjonsbaserte utslipp fra strømforbruk er beregnet med NVEs utslippsfaktor for fysisk levert strøm (19 g CO_2e/kWh).
[2] Markedsbaserte utslipp fra strømforbruk er beregnet med to utslippsfaktorer. For opprinnelsesgarantier har vi beregnet 0 g CO_2e/kWh. For markedsbaserte utslipp hvor det ikke er kjøpt opprinnelsesgarantier brukes NVEs faktor for europeisk restmiks (502 g CO_2e/kWh).
[3] Utslipp fra forbruk av fjernvarme er for 2023 beregnet med en utslippsfaktor på 45,1 g CO_2e/kWh. Dette gjelder både for lokasjons- og markedsbaserte Scope 2-utslipp.

Nøkkeltall tonn CO_2-ekvivalenter	2019 Basisår	2022 Fjorår	2023 Rapporteringsår	Endring Mot siste år	Endring Mot basisår
Totalomsetning (i 1000 kr)					
Salgsinntekt[1]	4 599 365,3	5 635 675,4	15 448 102,5	174 %	236 %
Utslippsintensitet per omsetning					
kg CO2e/1000 kr omsetning (lokasjonsbasert)	-	173,6	68,1	-61 %	-
kg CO2e/1000 kr omsetning (markedsbasert)	-	173,9	68,2	-61 %	-

[1] Salgsinntekter er et resultat av morselskap og datterselskap sine inntekter multiplisert med eierbrøk. Interntransaksjoner er i dette tallet **ikke** eliminert, og tallet er ikke direkte overførbart til konsernregnskapet.

SpareBank 1 SMN
Bank
Eiendom
Regnskap

Resultat og nøkkeltall klimagassutslipp

Rapporteringsåret 2023 - inkludert proformaberegning SpareBank 1 Søre Sunnmøre

Totale konsoliderte klimagassutslipp tonn CO_2-ekvivalenter	2019 Basisår	2022 Fjorår	2023 Rapporteringsår	Endring Mot siste år	Endring Mot basisår
Scope 1 GHG-utslipp (tCO2e)					
Total netto Scope 1 GHG-utslipp	-	-	-	0 %	0 %
Scope 2 GHG-utslipp (tCO2e)					
Total netto lokasjonsbasert[1]	97	131	152	16 %	56 %
Total netto markedsbasert[2]	2 260	2 092	2 287	9 %	1 %
Scope 3 GHG-utslipp (tCO2e)					
Total netto oppstrøm Scope 3	22 209	20 578	18 848	-8 %	-15 %
Kjøpte varer og tjenester	15 814	16 119	14 787	-8 %	-6 %
Kapitalvarer	1 990	1 785	1 637	-8 %	-18 %
Transport og distribusjon	713	314	262	-16 %	-63 %
Avfall som følge av operasjoner	23	24	30	24 %	31 %
Forretningsreiser	3 669	2 336	2 131	-9 %	-42 %
Total netto nedstrøm Scope 3	-	958 990	1 033 482	8 %	-
Finansierte utslipp	-	958 990	1 033 482	8 %	-
Jordbruk og skogbruk	-	517 847	603 450	17 %	-
Fiske og fangst	-	96 122	69 027	-28 %	-
Havbruk	-	17 584	13 785	-22 %	-
Industri og bergverk	-	50 424	61 931	23 %	-
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	-	14 453	19 463	35 %	-
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	-	24 880	28 499	15 %	-
Sjøfart og offshore	-	118 228	107 439	-9 %	-
Eiendomsdrift	-	3 347	4 453	33 %	-
Forretningsmessig tjenesteyting	-	4 713	5 903	25 %	-
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	-	68 844	75 896	10 %	-
Offentlig forvaltning	-	1	3	285 %	-
Øvrige sektorer	-	2 973	2 728	-8 %	-
Lønnstakere (Boliglån)	-	15 566	19 113	23 %	-
Lån/leasing av fossile biler	-	24 009	21 792	-9 %	-
Totale GHG-utslipp (tCO2e)					
Totale GHG-utslipp (lokasjonsbasert)	-	979 699	1 052 482	7 %	-
Totale GHG-utslipp (markedsbasert)	-	981 660	1 055 520	8 %	-
Energiforbruk (MWh)					
Nettoforbruk strøm	5 707	5 132	5 699	11 %	0 %
Nettoforbruk fjernvarme[3]	-	678	943	39 %	-

[1] Lokasjonsbaserte utslipp fra strømforbruk er beregnet med NVEs utslippsfaktor for fysisk levert strøm (19 g CO_2e/kWh).
[2] Markedsbaserte utslipp fra strømforbruk er beregnet med to utslippsfaktorer. For opprinnelsesgarantier har vi beregnet 0 g CO_2e/kWh. For markedsbaserte utslipp hvor det ikke er kjøpt opprinnelsesgarantier brukes NVEs faktor for europeisk restmiks (502 g CO_2e/kWh).
[3] Utslipp fra forbruk av fjernvarme er for 2023 beregnet med en utslippsfaktor på 45,1 g CO_2e/kWh. Dette gjelder både for lokasjons- og markedsbaserte Scope 2-utslipp.

SpareBank 1 SMN | Bank Eiendom Regnskap

GRI-indeks

Tabellen viser SpareBank 1 SMN sin rapportering for 2023 i henhold til GRI Universal Standards 2021.

GRI-indikator	Navn på indikator	Beskrivelse av indikatoren	Besvarelse i årsrapport	Kilde
GENERELL INFORMASJON				
Organisasjonsprofil				
2-1	Detaljer om organisasjonen	Navn på organisasjonen	Dette er SpareBank 1 SMN	
2-1	Detaljer om organisasjonen	Adressse til organisasjonens hovedkontor	Søndre Gate 4, 7011 TRONDHEIM	
2-1	Detaljer om organisasjonen	Antall land organisasjonen har virksomhet i	Norge	
2-1	Detaljer om organisasjonen	Eierskap og juridisk selskapsform	Sparebank med egenkapitalbevis	
2-6	Aktiviteter, leverandørkjede og forretningsforbindelser	Viktigste produkter og tjenester	Dette er SpareBank 1 SMN Datterselskaper	
2-6	Aktiviteter, leverandørkjede og forretningsforbindelser	Beskrivelse av de bransje og marked organisasjonen opererer i	Dette er SpareBank 1 SMN Datterselskaper	
2-6	Aktiviteter, leverandørkjede og forretningsforbindelser	Organisasjonens størrelse og omfang	Dette er SpareBank 1 SMN Organisering av SpareBank 1 SMN Mennesker og organisasjon	
2-6	Aktiviteter, leverandørkjede og forretningsforbindelser	Beskrivelse av selskapets verdikjede	Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder	Nettside: Krav til leverandører om bærekraft og forretningsetiske forhold
2-6	Aktiviteter, leverandørkjede og forretningsforbindelser	Vesentlige endringer i løpet av rapporteringsperioden som gjelder størrelse, struktur, eierskap eller leverandørkjede	Viktige hendelser i 2023	
2-7	Arbeidstakere	Totalt antall ansatte etter ansettelsesform og ansettelseskontrakt, fordelt på lokasjon og kjønn	Mennesker og organisasjon Bemanning	
2-8	Arbeidstakere som ikke er ansatte	Totalt antall ansatte gjennom bemanningsbyrå og beskrivelse av deres arbeidsoppgaver	Mennesker og organisasjon Organisasjon Bemanning	
2-23	Forpliktelse til retningslinjer	Beskrivelse av om og hvordan «føre-var»-prinsippet er implementert i organisasjonen	Eierstyring og selskapsledelse	
2-28	Medlemskap	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger, og nasjonale/internasjonale lobbyorganisasjoner	Vårt bærekraftsarbeid Våre forpliktelser	Se vedlegg: SpareBank 1 SMN sine medlemskap
Strategi, retningslinjer og praksis				
2-22	Uttalelse om strategien for bærekraftig utvikling	Uttalelse på konsernets bidrag til en bærekraftig utvikling	Vårt bærekraftsarbeid	Bærekraft er en integrert del av vår konsernstrategi som innarbeides i alle forretningsområder og støttefunksjoner, inkludert daglig drift, kundetilbud og disponering av

				samfunnsutbytte. Nettside: Bærekraftstrategi
2-23	Forpliktelse til retningslinjer	Organisasjonens verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	Mennesker og organisasjon	Nettside: Bærekraftpolicy
2-24	Forankring til retningslinjer	Beskriv hvordan retningslinjer er forankret i organisasjonens utøvede forretningsområder og forretningsforbindelser.	Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder	Nettside: Bærekraftpolicy
2-25	Utbedring av negativ påvirkning	Beskriv hvilke forpliktelser og tilnærminger organisasjonen har for å utbedre negativ påvirkning den direkte eller indirekte har bidratt til.	Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder	Nettside: Konsernets påvirkningsanalyse 2022
2-26	Mekanismer for å søke råd eller fremheve bekymringer	Beskriv hvordan ansatte i organisasjonen kan søke råd i utøvelse av organisasjonens retningslinjer og praksis, og hvordan de kan rapportere brudd på disse.	Mennesker og organisasjon Organisasjon	Nettside: Varslingsrutine
2-27	Etterlevelse av lover og regler	Rapporter antall signifikante og ikke-signifikante brudd på lover og regler i rapporteringsperioden, og hvorvidt disse har ført til bøter.	Eierstyring og selskapsledelse	0 lovbrudd, 0 bøter.
Styring				
2-9	Styringsstruktur og sammensetning	Organisasjonens styringsstruktur, herunder øverste myndighet og komiteer som er ansvarlige for beslutninger på økonomiske, miljømessige og samfunnsmessige temaer	Eierstyring og selskapsledelse	
2-10	Valg av øverste styringsorgan og dets medlemmer.	Kriterier for nominering og valg av medlemmer til øverste styringsorgan, og en beskrivelse av hvorvidt, og hvordan syn, diversitet, uavhengighet og selskapsnær kompetanse er vurdert.	Eierstyring og selskapsledelse - pkt. 7	
2-11	Leder av øverste styringsorgan	Beskriv om leder av øverste styringsorgan er konserndirektør, og hvis aktuelt, beskriv dens funksjon, bakgrunnen for en slik strukturering, og hvordan interessekonflikter forhindres.	Eierstyring og selskapsledelse - pkt. 8	
2-12	Rollen til det øverste styringsorgan i håndtering av selskapets påvirkning	Rollen til det øverste styringsorgan i å utvikle, godkjenne og oppdatere selskapets oppgave, visjon, strategier, policyer og mål relatert til en bærekraftig utvikling.	Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft Klimarisiko og muligheter	
2-12	Rollen til det øverste styringsorgan sin styring av selskapets påvirkning	Beskriv rollen det øverste styringsorgan har i due-diligence og andre prosesser som er ment å identifisere og håndtere organisasjonens påvirkning på økonomi, miljø og mennesker.		Nettside: Interessentdialog i SpareBank 1 SMN
		Forklar hvordan det øverste styringsorgan delegerer	Sikre langsiktig	

2-13	Delegering av ansvar for å håndtere påvirkning	ansvar for håndtering av organisasjonens påvirkning på økonomi, miljø og mennesker.	lønnsomhet og konkurransekraft Klimarisiko og muligheter	
2-14	Det øverste styringsorgan rolle i bærekraftsrapporteringen	Hvis det øverste styringsorgan er ansvarlig for å evaluere og godkjenne rapporteringen, beskriv prosessen.	Eierstyring og selskapsledelse	Nettside: Representantskapets oppgaver
2-15	Interessekonflikter	Proseeser for å sikre at interessekonflikter i det øverste styringsorgan er hindret og begrenset.	Eierstyring og selskapsledelse - pkt. 9	
2-16	Kommunikasjon av kritiske bekymringer	Hvordan kommuniseres kritiske bekymringer til det øverste styringsorgan, inkludert antall og type kommuniserte bekymringer.	Eierstyring og selskapsledelse - pkt. 10	3 varsler i 2023
2-17	Det øverste styringsorgan samlede kompetanse	Gjennomførte tiltak for å øke det øverste styringsorgan kollektive kompetanse, ferdigheter og erfaring på bærekraftig utvikling.	Eierstyring og selskapsledelse - pkt. 9	Nettside: Policy for bærekraft i SpareBank 1 SMN
2-18	Evaluering av det øverste styringsorgan prestasjon	Uavhengige og interne prosesser for å evaluere prestasjonen til styret i deres håndtering av organisasjonens påvirkning på økonomi, miljø og mennesker. Beskriv iverksatte tiltak basert på disse evalueringene.	Eierstyring og selskapsledelse - pkt. 9	
2-19	Lønnsgodtgjørelse	Godtgjørelse til det øverste styringsorgan, styret og konsernledelse, og hvordan det knytter seg til bærekraftsmål og prestasjoner.	Eierstyring og selskapsledelse - pkt 11 og 12	Nettside: Ledergodtgjørelse i SpareBank 1 SMN
2-20	Godtgjørelsesprosesser	Beskriv prosessen knyttet til utforming av retningslinjer for godtgjørelse.	Eierstyring og selskapsledelse - pkt 11 og 12	Nettside: Ledergodtgjørelse i SpareBank 1 SMN
2-21	Årlig kompensasjonssammenligning	Sammenlign organisasjonens høystlønnende person med medianlønnen i organisasjon, både i beløp og prosent.	Eierstyring og selskapsledelse	Nettside: Ledergodtgjørelse i SpareBank 1 SMN
2-30	Kollektive tariffavtaler	Prosent medarbeidere som er dekket av kollektive tariffavtaler	Mennesker og organisasjon Bemanning	
Interessentdialog				
2-21	Tilnærming til involvering av interessenter	Interessentgrupper som organisasjonen er i dialog med	-	Nettside: Interessentdialog i SpareBank 1 SMN
2-29	Tilnærming til involvering av interessenter	Beskrivelse av hvordan organisasjonen identifiserer viktige interessenter	-	Nettside: Interessentdialog i SpareBank 1 SMN
2-29	Tilnærming til involvering av interessenter	Tilnærming til interessentsamarbeid og hvor ofte organisasjonen involverer de ulike interessentene	-	Nettside: Interessentdialog i SpareBank 1 SMN
Praksis for rapportering			-	-
2-2a	Selskap inkludert i organisasjonens bærekraftsrapportering	Oversikt over alle enhetene som omfattes av organisasjonens integrerte årsrapport	Dette er SpareBank 1 SMN Datterselskaper	

2-2b	Selskap inkludert i organisasjonens bærekraftsrapportering	Spesifiser forskjeller mellom selskapene inkludert i finansiell- og ikke-finansiell rapportering	Ingen forskjeller.	
2-2c	Selskap inkludert i organisasjonens bærekraftsrapportering	Forklar tilnærmingen for konsolidering av informasjon	Kun vesentlige datterselskaper er inkludert i årsrapporten. Se "Dette er SpareBank 1 SMN".	
2-3	Rapporterings-periode, frekvens og kontaktperson.	Rapporteringsperiode-, frekvens og kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten	Dato for publisering: 29.02.2024 Rapporteringsperiode 2023 Rapporteringskrevens: Årlig Kontaktperson: Jan-Eilert Nilsen	Epost: jan-eilert.nilsen@smn.no
2-4	Endring av tidligere rapportert informasjon	Endring av historiske data fra tidligere rapporter		Nettside: Klimaregnskap 2023
2-5	Ekstern attestasjon	Ekstern attestasjon av rapporteringen	Revisors beretning	Nettside: Revisors beretning
3-1a	Prosess for å avklare vesentlige tema	Beskrivelse av prosess for å definere rapportens innhold, avgrensninger og integrering av GRI-prinsippene	Global Reporting Initiative 2021.	Beskrivelse av prosess: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-1b	Interessenter hensyntatt i avklaring av vesentlige tema	Spesifiser interessenter som er hensyntatt i avklaring av vesentlige tema		Nettside Interessentdialog i SpareBank 1 SMN
3-2	Oversikt over vesentlige tema	Oversikt over alle temaer som er identifisert som vesentlige	Vårt bærekraftsarbeid Våre fokusområder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-2	Oversikt over vesentlige tema	Vesentlige endringer i rapportens innhold, omfang, avgrensning eller målemetoder	Vårt bærekraftsarbeid Kommende lovkrav og regulering	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
				-

SPESIFIKK INFORMASJON

Fokusområde 1: Ansvarlige utlån og investeringer

1.1 Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
404-2a	Program for medarbeiderutvikling	Andel ledere og ansatte som fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering	Mål 2023: 100 % Resultat 2023: 97 % Mål 2024: 100 %	
SMN-1	N/A	Tap som følge av svindel	Mål 2023: < 10.000.000 NOK Resultat 2023: 15.660.000 NOK Mål 2024: < 22.500.000 NOK	

1.2 Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av	Sikre langsiktig lønnsomhet og	Nettside: Konsernets

		styringssystemet	konkurransekraft	vesentlighetsanalyse 2022
FS8	N/A	Andel av utlånsporteføljen til NL med ESG-score	Mål 2023: 75 % Resultat 2023: 87 % Mål 2024: 90 %	
FS8	N/A	Andel av utlånsporteføljen til PM med ESG-score	Mål 2023: 20 % Resultat 2023: 0 % Mål 2024: 20 %	
FS8	N/A	Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner	Mål 2023: Under arbeid Resultat 2023: 19,1 % Mål 2024: Under arbeid	

1.3 Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
305-1	Direkte klimagassutslipp (Scope 1)	Direkte klimagassutslipp (Scope 1)	Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer	Nettside: Klimaregnskap konsern 2023
305-2	Indirekte klimagassutslipp fra energiforbruk (Scope 2)	Indirekte klimagassutslipp fra energiforbruk (Scope 2)	Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer	Nettside: Klimaregnskap konsern 2023
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (Scope 3)	Andre indirekte klimagassutslipp (Scope 3)	Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer	Nettside: Klimaregnskap konsern 2023
305-5	Reduksjon av klimagassutslipp	Reduksjon av absolutte CO2-utslipp fra utlånsporteføljer	Mål 2023: 1.000 (1000 tCO2e) Resultat 2023: 1.034 (1000 tCO2e) Mål 2024: SBTi	Nettside: Klimaregnskap konsern 2023

1.4 Stimulere til grønn omstilling for kunder

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Stimulere til grønn omstilling for privatkunder og næringslivskunder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Stimulere til grønn omstilling for privatkunder og næringslivskunder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Stimulere til grønn omstilling for privatkunder og næringslivskunder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
SMN-3	N/A	Andel privatboliger i utlånsporteføljen med energimerke	Mål 2023: 90 % Resultat 2023: 42 % Mål 2024: 70 %	
SMN-3	N/A	Andel næringseiendommer i utlånsporteføljen (>1.000m2) med energimerke	Mål 2023: 75 % Resultat 2023: 21 % Mål 2024: 90 % av nye innvilgelser	

Fokusområde 2: Rådgivning og kundetilbud

2.1 Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
FS8	N/A	Volum av produkter og tjenester utviklet for å levere	Mål samlet 2023: 2.000.000.000 NOK	

		en miljømessig fordel	Resultat samlet 2023: 2.516.000.000 NOK Mål samlet 2024: 3.000.000.000 NOK	
FS7	N/A	Volum av produkter og tjenester utviklet for å levere en samfunnsmessig fordel		

2.2 Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
SMN-2	N/A	Kategoriscore Winningtemp for bærekraft på minimum 7,4	Mål 2023: 7,4 Resultat 2023: 7,3 Mål 2024: 8	

2.3 Ivareta etiske standarder

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Ivareta etiske standarder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Ivareta etiske standarder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Ivareta etiske standarder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
404-2a	Ansattutvikling	Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk	Mål 2023: 100 % Resultat 2023: 94 % Mål 2024: 100 %	
404-2b	Ansattutvikling	Bistand til overgang for ansatte som endrer arbeidsoppgaver, pensjonerer seg eller slutter	Avgang, pensjonering og endring av arbeidsoppgaver forekommer ikke utover hva som er normalt, og bistand til overgang er ikke beskrevet nærmere.	

2.4 Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
418-1	Dokumenterte klager vedrørende brudd på personvern og tap av kundedata	Antall dokumenterte klager for brudd på personvern eller tap av kundedata	Mål 2023: 0 Resultat 2023: 12 Mål 2024: 0	

Fokusområde 3: Bærekraftig omstilling av Midt-Norge

3.1 Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av	Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk	Nettside: Konsernets

		styringssystemet	vekst	vesentlighetsanalyse 2022
413-1	Engasjement i lokalsamfunnet, påvirkningsvurderinger og utviklingsprogram	Antall deltagere på møteplasser og nyskapningsaktiviteter i konsernets regi	Mål 2023: 7.000 deltagere og 250 gründer- og ungdomsbedrifter Resultat 2023: 5.790 deltagere og 300 gründer- og ungdomsbedrifter Mål 2024: 6.000 deltagere og 250 gründer- og ungdomsbedrifter	
413-1	Engasjement i lokalsamfunnet, påvirkningsvurderinger og utviklingsprogram	Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram i konsernets regi	Mål 2023: 50-100 Resultat 2023: 270 Mål 2024: 500	

3.2 Bidra til å styrke omstillingsarbeidet i små og mellomstore bedrifter

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bidra til å styrke omstillingsarbeidet i små og mellomstore bedrifter	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bidra til å styrke omstillingsarbeidet i små og mellomstore bedrifter	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Bidra til å styrke omstillingsarbeidet i små og mellomstore bedrifter	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
SMN-3	N/A	Andel store næringslivskunder med kredittengasjement som har klimaregnskap	Mål 2023: 25 % Resultat 2023: 24 % Mål 2024: 25 %	

Fokusområde 4: Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN

4.1 Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
SMN-4	N/A	Andel av konsernets vesentlige innkjøp (> 100.000 kr) fra leverandører med klimaregnskap	Mål 2023: 50 % Resultat 2023: 68 % Mål 2024: 80 %	

4.2 Styrke data- og cybersikkerhet

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Styrke data- og cybersikkerhet	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Styrke data- og cybersikkerhet	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Styrke data- og cybersikkerhet	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
404-2a	Ansattutvikling	Andel ledere og ansatte som har gjennomført e-læring i informasjonssikkerhet	Mål 2023: 100 % Resultat 2023: 90 % Mål 2024: 100 %	

4.3 Fremme mangfold, inkludering og likebehandling

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Fremme mangfold, inkludering og likebehandling	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
		Beskrivelse av	Fremme mangfold,	Nettside: Konsernets

3-3	Håndtering av vesentlige tema	styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	inkludering og likebehandling	vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Fremme mangfold, inkludering og likebehandling	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
SMN-5	N/A	Kategoriscore Winningtemp for mangfold, inkludering og likebehandling på minimum 8	Mål 2023: I/A Resultat 2023: I/A Mål 2024: I/A	

4.4 Redusere karbonavtrykk i daglig drift

3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Redusere karbonavtrykk i daglig drift	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Redusere karbonavtrykk i daglig drift	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
3-3	Håndtering av vesentlige tema	Evaluering av styringssystemet	Redusere karbonavtrykk i daglig drift	Nettside: Konsernets vesentlighetsanalyse 2022
305-1	Direkte klimagassutslipp (Scope 1)	Direkte klimagassutslipp (Scope 1)	Redusere karbonavtrykk i daglig drift	Nettside: Klimaregnskap konsern 2023
305-2	Indirekte klimagassutslipp fra energiforbruk (Scope 2)	Indirekte klimagassutslipp fra energiforbruk (Scope 2)	Redusere karbonavtrykk i daglig drift	Nettside: Klimaregnskap konsern 2023
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (Scope 3)	Andre indirekte klimagassutslipp (Scope 3)	Redusere karbonavtrykk i daglig drift	Nettside: Klimaregnskap konsern 2023
305-5	Reduksjon av klimagassutslipp	Reduksjon av klimagassutslipp fra daglig drift	Mål 2023: 16,4 (1000 tCO2e) Resultat 2023: 18,5 (1000 tCO2e) Mål 2024: SBTi	Nettside: Klimaregnskap konsern 2023

Til Styret i SpareBank 1 SMN

Uavhengig uttalelse vedrørende SpareBank 1 SMNs rapportering av bærekraft

Vi har gjennomført et attestasjonsoppdrag med moderat grad av sikkerhet hva angår SpareBank 1 SMNs GRI-indeks for 2023 og utvalgte nøkkeltall for bærekraft for perioden 1. januar – 31. januar 2023 (saksforholdet), inkludert i selskapets årsrapport for 2023.

Informasjonen om saksforholdet består av:

> SpareBank 1 SMNs GRI-indeks for 2023 som er en oversikt over hvilke bærekraftstemaer banken anser som vesentlig for deres virksomhet og hvilke nøkkeltall de bruker for å måle og rapportere resultater knyttet til bærekraft, sammen med en henvisning til hvor vesentlig informasjonen om bærekraft er rapportert. GRI-indeksen for 2023 er tilgjengelig og inngår i vedlegg til selskapets årsrapport 2023. Vi har kontrollert om SpareBank 1 SMN har utarbeidet en GRI-indeks for 2023 og om obligatorisk informasjon er gitt slik det kreves i standarder utgitt av The Global Reporting Initiative (www.globalreporting.org/standards) (kriterier).
>
> SpareBank 1 SMN har definert nøkkeltall for bærekraft i årsrapporten for 2023. Kvantifiseringen av nøkkeltallene er fastsatt av emnespesifikke opplysningskrav fra GRI eller egne definisjoner som er spesifisert av banken og forklart i kapitlene under "Vårt bærekraftsarbeid" og i vedleggene "Energi- og klimaregnskap SpareBank 1 SMN" samt "Energi- og klimaregnskap konsernet" (kriterier). For de følgende nøkkeltallene for bærekraft har vi undersøkt grunnlaget for 2023 og om nøkkeltallene er beregnet, estimert og rapportert i henhold til gjeldende kriterier:
>
> - "Resultater 2023" inntatt i "Tabell 1: Fokusområder med tilhørende nøkkeltall" i kapittelet "Innledning"
> - Resultatindikatorer for 2023 inntatt i "Tabell 16: Bemanning i konsernet" til og med "Tabell 20: Fordeling type ansettelse og kjønn" i kapittelet "Mennesker og organisasjon"
> - Kolonne "2023 Rapporteringsår " inntatt i oppstilling «Resultat og nøkkeltall klimagassutslipp 2023 Inkludert proformaberegning Søre Sunnmøre" i vedlegg "SpareBank 1 SMN Klimaregnskap" og vedlegg "SpareBank 1 SMN Konsolidert klimaregnskap"

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen om saksforholdet og for at den er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende kriterier. Ansvaret omfatter å utforme, implementere og vedlikeholde en intern kontroll for å utarbeide informasjon om saksforholdet som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Kvantifisering av klimagasser har en iboende usikkerhet som skyldes at fastsettelse av utslippsfaktorer og verdier som er nødvendige for å kombinere utslipp av ulike gasser, er basert på ufullstendig vitenskapelig kunnskap.

Vår uavhengighet og kvalitetsstyring

Vi har overholdt kravene om uavhengighet og etikk i henhold til International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), som er basert på de grunnleggende etiske prinsippene: integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, konfidensialitet og profesjonell atferd.

Vi anvender internasjonal standard for kvalitetsstyring (ISQM) 1 Kvalitetsstyring for revisjonsforetak som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede

tjenester, og opprettholder et omfattende system for kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer vedrørende etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en konklusjon om informasjonen om saksforholdet basert på de kontrollene vi har utført og innhentede bevis. Vi har utført attestasjonsoppdraget med moderat grad av sikkerhet i samsvar med internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 Revidert – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon» og på klimagassutslipp, internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE 3410) - "Attestasjonsoppdrag om klimagassrapporter", utstedt av The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). Disse standardene krever at vi planlegger og utfører attestasjonsoppdraget for å oppnå en moderat grad av sikkerhet for at informasjonen om saksforholdet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

Et attestasjonsoppdrag med moderat grad av sikkerhet i samsvar med ISAE 3000 og ISAE 3410, innebærer å vurdere egnetheten av ledelsens bruk av de gjeldende kriteriene som grunnlag for utarbeidelsen av informasjonen om saksforholdet, vurdere risiko for at informasjonen om saksforholdet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil, adressere de vurderte risikoer på en hensiktsmessig måte etter omstendighetene, og å vurdere den samlede presentasjonen av informasjonen om saksforholdet. Et attestasjonsoppdrag med moderat grad av sikkerhet er av et betydelig mindre omfang enn et attestasjonsoppdrag med betryggende grad av sikkerhet. Dette gjelder både risikovurderingshandlinger, herunder forståelsen av internkontroll, og handlingene som utføres for å adressere de vurderte risikoene.

Kontrollhandlingene vi har utført er basert på vårt profesjonelle skjønn og omfattet blant annet:

- intervjuer av personer som er ansvarlige for saksforholdet;
- å opparbeide en forståelse av prosessen for utarbeidelse og rapportering av informasjonen om saksforholdet, inkludert relevant intern kontroll;
- å utføre en begrenset stikkprøvebasert test av informasjonen om saksforholdet for å teste om måling, registrering og rapportering av underliggende data er hensiktsmessig; og
- å vurdere den samlede presentasjonen av informasjonen om saksforholdet.

Handlingene som utføres ved et attestasjonsoppdrag med moderat grad av sikkerhet varierer i art og tidspunkt fra, og er av et mindre omfang enn handlingene som utføres ved et attestasjonsoppdrag med betryggende grad av sikkerhet. Følgelig er graden av sikkerhet som oppnås fra et attestasjonsoppdrag med moderat grad av sikkerhet betydelig lavere enn sikkerheten som kunne blitt oppnådd dersom vi hadde utført et attestasjonsoppdrag med betryggende grad av sikkerhet. Vi avgir følgelig ikke en uttalelse som gir uttrykk for om informasjonen om saksforholdet, i all vesentlighet, er utarbeidet i samsvar med gjeldende kriterier.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de kontrollene vi har utført og beviser vi har innhentet, har vi ikke blitt oppmerksom på forhold som gir oss grunn til å tro at:

- SpareBank 1 SMNs GRI-indeks for 2023 ikke, i alt det vesentlige, er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i standarder utgitt av The Global Reporting Initiative.
- SpareBank 1 SMNs utvalgte nøkkeltall for bærekraft ikke, i det alt vesentlige, er beregnet, estimert og rapportert i overenstemmelse med definisjonene og forklaringene i tilknytning til hvert enkelt nøkkeltall for bærekraft i kapitlene under "Vårt bærekraftsarbeid", " i vedlegg "SpareBank 1 SMN Klimaregnskap" og vedlegg "SpareBank 1 SMN Konsolidert klimaregnskap"

Trondheim, 29. februar 2024
PricewaterhouseCoopers AS

Rune Kenneth S. Lædre
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Securely signed with Brevio

Revisjonsberetning

Signers:

Name	*Method*	*Date*
Lædre, Rune Kenneth Snæbjörnsson	BANKID	2024-02-29 14:02

This document package contains:

- Closing page (this page)
-The original document(s)
-The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

SpareBank 1 SMN sine medlemskap

ACI Norge
Agritech Cluster
Arti7 bedriftsnettverk Trondheim
Aukra næringsforum
Den norske advokatforening
Den norske dataforening
Econa
Eiendom Norge
Finans Norge
Finansieringsselskapenes Forening
Fosnavåg shippingklubb
Framtiden i Våre Hender
Framtidslaben Ålesund
Frøya Handelsstand
Frøya nye næringsforening
Frøya Næringsforum
Førde industri- og næringssamskipnad
Haram næring- og innovasjonsforum
Hitra Næringsforening
HR Norge
Hustadvika næringsforum
Håndverkerforeningen i Trondheim
ICC Norge
iKuben Molde
Industrinavet Verdal
Innherred Næringsforening
InnoCamp Steinkjer
KID Næringslivs nettverket
Knytte bedriftsnettverk Trondheim
Kommunikasjonsforeningen
Kristiansund og Nordmøre næringsforum
Kvinner i Finans charteret
Lean forum Midt-Norge
Lean forum Nordvest
Maritimt forum Nordvest
Midsund næringsforum
Miljøfyrtårn
Molde Næringsforum
Molde sentrum
Namdal Næringsforening
Namdalskysten Næringsforening
Namsos næringsforening
NCE Finance Innovation
NCE Finance Innovation
NCE ikuben Molde
Newton-rom (via selskapet First Scandinavia)
NiTr Fosen
NiTr Malvik
NiTr Melhus
NiTr Midtre Gauldal
Nordic arena nettverk Møre AS
Nordic Future Innovation AS
Norges Eiendomsmeglerforbund
Norsk institutt for styremedlemmer
Norsk kommunikasjonsforening
Norsk nettverk for næringseiendom
Norsk Petroleumsforening
Norske Finansanalytikeres Forening
NorwAI
NTNU Partnerskap Innovasjon og verdiskapning
Næringsforeningen i Trondheimsregionen
Næringsforeningen i Værnesregionen
Næringsforeningen i Ålesundsregionen
Næringslivets sikkerhetsråd
Oppdal Næringsforening
Orkland næringsforening
Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)
ProtoMore Molde
Rauma næringslag
Regnskap Norge
Renergy
Rennebu næringsforening
Romsdal reiseliv
Samarbeidsgruppen Midtbyen Trondheim
Shippingklubben Ålesund
Skift - næringslivets klimaledere
Skogmo Industripark Overhalla
Sparebankforeningen
Startuplab Fintech Industriprogram
Steinkjer næringsforum
Sunndal næringsforening
Surnadal næringsforening
Sykkylven industri- og næringslag
Thams Klyngen Orkanger
todalen.no
Trollheimsporten AS
Trondheim markedsforening
Trondheim Tech Port (Tidligere Technoport)
Trøndelag HR-forum
Trøndersk matfestival
UN Global Compact Norge
UNEPFIs Principles for Responsible Banking
Ungt Entreprenørskap
United Nations (USCH5)
Verdipapirforetakenes forbund
Verdipapirforetakenes forening
Vestnes næringsforum
Vestnes sentrumsforening
Visit Nordmøre og Romsdal
Ørland næringsforum
Ålesund Kunnskapspark

0. Summary of KPIs to be disclosed by credit institutions under Article 8 Taxonomy Regulation

		Total environmentally sustainable assets	KPI [1]	KPI [1]	% coverage (over total assets) [2]	% of assets excluded from the numerator of the GAR (Article 7(2) and (3) and Section 1.1.2. of Annex V)	% of assets excluded from the denominator of the GAR (Article 7(1) and Section 1.2.4 of Annex V)
Main KPI	**Green asset ratio (GAR) stock**	**17.087**	**5,7 %**	**5,7 %**	**92,5 %**	**28,12 %**	**7,53 %**

		Total environmentally sustainable activities	KPI [3]	KPI [3]	% coverage (over total assets)	% of assets excluded from the numerator of the GAR (Article 7(2) and (3) and Section 1.1.2. of Annex V)	% of assets excluded from the denominator of the GAR (Article 7(1) and Section 1.2.4 of Annex V)
Additional KPIs	*GAR (flow)*	5.488	1,8 %	1,8 %	12,0 %	N/A	N/A
	Trading book [4]						
	Financial guarantees	0	0	0			
	Assets under management	0	0	0			
	Fees and commissions income [4]						

1) The KPI is based on the total taxonomy-aligned assets in table 1

2) % of assets covered by the KPI over banks'total assets

3) The KPI is based on the total taxonomy-aligned assets in table 4

4) Fees and Commissions and Trading Book KPIs shall only apply starting 2026

Note: cells shaded in black should not be reported for the reporting year 2023

1.Assets for the calculation of GAR

The table provides information on the covered assets for GAR-calculation.

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	ab	ac	ad	ae	af
		31 December 2023														
			Climate Change Mitigation (CCM)					Climate Change Adaptation (CCA)				TOTAL (CCM + CCA) [1), 2)]				
			Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)								
				Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)					Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)				Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)			
	NOK millions	Total [gross] carrying amount			Of which Use of Proceeds	Of which transitional	Of which enabling			Of which Use of Proceeds	Of which enabling			Of which Use of Proceeds	Of which transitional	Of which enabling
	GAR - Covered assets in both numerator and denominator															
1	Loans and advances, debt securities and equity instruments not HfT eligible for GAR calculation	209.028	180.870	17.087		17.008						180.870	17.087		17.008	
2	**Financial undertakings**	23.472	5.675	79		-						5.675	79			
3	Credit institutions	23.286	5.675	79		-						5.675	79			
4	Loans and advances	5.643	2.702	24		-						2.702	24			
5	Debt securities, including UoP	17.606	2.973	55		#						2.973	55			
6	Equity instruments	36	-	-		#										
7	Other financial corporations	186	-	-	-	#										
8	of which investment firms	-	-	-	-	-										
9	Loans and advances	-	-	-	-	-										
10	Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-										
11	Equity instruments	-	-	-		-										
12	of which management companies	186	-	-	-	-										
13	Loans and advances	-	-	-	-	-										
14	Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-										
15	Equity instruments	186	-	-		-										
16	of which insurance undertakings	-	-	-	-	-										
17	Loans and advances	-	-	-	-	-										
18	Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-										
19	Equity instruments	-	-	-		-										
20	**Non-financial undertakings**	-	-	-	-	-										
21	Loans and advances	-	-	-	-	-										
22	Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-										
23	Equity instruments	-	-	-		-										
24	**Households**	184.182	173.971	17.008	-	17.008						173.971	17.008		17.008	
25	of which loans collateralised by residential immovable property	173.808	173.536	17.008	-	17.008						173.536	17.008		17.008	
26	of which building renovation loans	-	-	-	-	-										
27	of which motor vehicle loans	6.726	435	-	-	-						435				
28	**Local governments financing**	1.224	1.224									1.224				
29	Housing financing															
30	Other local government financing	1.224	1.224									1.224				
31	**Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties**															
32	**Assets excluded from the numerator for GAR calculation (covered in the denominator)**	91.263														
33	**Financial and Non-financial undertakings**	80.668														
34	SMEs and NFCs (other than SMEs) not subject to NFRD disclosure obligations	77.856														
35	Loans and advances	69.085														
36	of which loans collateralised by commercial immovable property	42.187														
37	of which building renovation loans															
38	Debt securities	5.177														
39	Equity instruments	3.593														
40	Non-EU country counterparties not subject to NFRD disclosure obligations	2.813														
41	Loans and advances	,														
42	Debt securities	2.488														
43	Equity instruments	168														
44	**Derivatives**	3.976														
45	**On demand interbank loans**	3.746														
46	**Cash and cash-related assets**	25														
47	**Other categories of assets (e.g. Goodwill, commodities**	2.848														
48	**Total GAR assets**	300.141	180.870	20.497		16.491						180.870	17.087		17.008	
49	**Assets not covered for GAR calculation**	24.441														
50	**Central governments and Supranational issuers**	15.800														
51	**Central banks exposure**	1.451														
52	**Trading book**	7.189														
53	**Total assets**	324.582	180.870	20.497	-	16.491						180.870	17.087		17.008	
Off-balance sheet exposures - Undertakings subject to NFRD disclosure obligations																
54	Financial guarantees															
55	Assets under management															
56	Of which debt securities															
57	Of which equity instruments															

1) Reporting on CCM og CCA for the reporting year 2023

2) Cells shaded in black across the template are not subject for disclosure for the reporting year 2023

2. GAR sector information

The table provides information about the proportion of EU-taxonomy eligible and taxonomy-aligned exposures, broken down by sector towards non-financial corporates (subject to NFRD).
For the reporting year 2023 SpareBank 1 SMN do not have exposures towards non-financial corporates subject to NFRD.

3. GAR KPI stock

The table provides information about proportion of taxonomy-eligible and taxonomy-aligned assets compared to total covered assets.

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	aa	ab	ac	ad	ae	af
		31 December 2023														
		Climate Change Mitigation (CCM)					Climate Change Adaptation (CCA)				TOTAL (CCM + CCA) [1, 2]					
	% (compared to total covered assets in the denominator)	Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Proportion of total assets covered [3]
			Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				
				Of which Use of Proceeds	Of which transitional	Of which enabling			Of which Use of Proceeds	Of which enabling			Of which Use of Proceeds	Of which transitional	Of which enabling	
	GAR - Covered assets in both numerator and denominator															
1	Loans and advances, debt securities and equity instruments not HfT eligible for GAR calculation	59 %	6 %		6 %						59 %	6 %		6 %		9 %
2	**Financial undertakings**	2 %	0 %								2 %	0 %				0 %
3	Credit institutions	2 %	0 %								2 %	0 %				0 %
4	Loans and advances	1 %	0 %								1 %	0 %				0 %
5	Debt securities, including UoP	1 %	0 %								1 %	0 %				0 %
6	Equity instruments															
7	Other financial corporations															
8	of which investment firms															
9	Loans and advances															
10	Debt securities, including UoP															
11	Equity instruments															
12	of which management companies															
13	Loans and advances															
14	Debt securities, including UoP															
15	Equity instruments															
16	of which insurance undertakings															
17	Loans and advances															
18	Debt securities, including UoP															
19	Equity instruments															
20	**Non-financial undertakings**															
21	Loans and advances															
22	Debt securities, including UoP															
23	Equity instruments															
24	**Households**	58 %	6 %		6 %						58 %	6 %		6 %		9 %
25	of which loans collateralised by residential immovable property	58 %	6 %		6 %						58 %	6 %		6 %		9 %
26	of which building renovation loans															
27	of which motor vehicle loans	0 %														
28	**Local governments financing**	0 %									0 %					0 %
29	Housing financing															
30	Other local government financing	0 %									0 %					0 %
31	**Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties**															
32	**Total GAR assets**	59 %	6 %		6 %						59 %	6 %		6 %		9 %

1) Only reporting on CCM og CCA for the reporting year 2023

2) Cells shaded in black across the template are not subject for disclosure for the reporting year 2023

3) Proportion of aligned assets in table 1 over total eligible assets in table 1

4. GAR KPI flow

The table provides information on the flow of new loans (on a net basis) compared to flow of total eligible assets.

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	aa	ab	ac	ad	ae	af
% (compared to flow of total eligible assets)		31 December 2023														
		Climate Change Mitigation (CCM)					Climate Change Adaptation (CCA)				TOTAL (CCM + CCA) 1), 2)					
		Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Proportion of total new assets covered 3)
			Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				
				Of which Use of Proceeds	Of which transitional	Of which enabling			Of which Use of Proceeds	Of which enabling			Of which Use of Proceeds	Of which transitional	Of which enabling	
	GAR - Covered assets in both numerator and denominator															
1	Loans and advances, debt securities and equity instruments not HfT eligible for GAR calculation	21 %	22 %		21 %						21 %	22 %		21 %		10 %
2	**Financial undertakings**	30 %	0 %								30 %	0 %				0 %
3	Credit institutions	30 %	0 %								30 %	0 %				0 %
4	Loans and advances															
5	Debt securities, including UoP	58 %	0 %								58 %	0 %				0 %
6	Equity instruments															
7	Other financial corporations															
8	of which investment firms															
9	Loans and advances															
10	Debt securities, including UoP															
11	Equity instruments															
12	of which management companies															
13	Loans and advances															
14	Debt securities, including UoP															
15	Equity instruments															
16	of which insurance undertakings															
17	Loans and advances															
18	Debt securities, including UoP															
19	Equity instruments															
20	**Non-financial undertakings**															
21	Loans and advances															
22	Debt securities, including UoP															
23	Equity instruments															
24	**Households**	21 %	22 %		21 %						21 %	22 %		21 %		10 %
25	of which loans collateralised by residential immovable property	21 %	22 %		21 %						21 %	22 %		21 %		10 %
26	of which building renovation loans															
27	of which motor vehicle loans	18 %									18 %					
28	**Local governments financing**															
29	Housing financing															
30	Other local government financing															
31	**Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties**															
32	**Total GAR assets**	21 %	18 %	#DIV/0!	22 %						21 %	22 %	0 %	21 %		10 %

1) Only reporting on CCM og CCA for the reporting year 2023
2) Cells shaded in black across the template are not subject for disclosure for the reporting year 2023
3) Proportion of new aligned assets over total new eligible assets

5. KPI off-balance sheet exposures

The table provides information about off-balance sheet exposures towards undertakings subject to NFRD.

For the reporting year 2023 SpareBank 1 SMN do not have off-balance sheet exposures towards undertakings subject to NFRD disclosure obligations.

Template 1 - Nuclear and fossil gas related activities

The table provides information about the exposure to nuclear and fossil gas related activities.

Row	Nuclear energy related activities	
1.	The undertaking carries out, funds or has exposures to research, development, demonstration and deployment of innovative electricity generation facilities that produce energy from nuclear processes with minimal waste from the fuel cycle.	NO
2.	The undertaking carries out, funds or has exposures to construction and safe operation of new nuclear installations to produce electricity or process heat, including for the purposes of district heating or industrial processes such as hydrogen production, as well as their safety upgrades, using best available technologies.	NO
3.	The undertaking carries out, funds or has exposures to safe operation of existing nuclear installations that produce electricity or process heat, including for the purposes of district heating or industrial processes such as hydrogen production from nuclear energy, as well as their safety upgrades.	NO
	Fossil gas related activities	
4.	The undertaking carries out, funds or has exposures to construction or operation of electricity generation facilities that produce electricity using fossil gaseous fuels.	NO
5.	The undertaking carries out, funds or has exposures to construction, refurbishment, and operation of combined heat/cool and power generation facilities using fossil gaseous fuels.	NO
6.	The undertaking carries out, funds or has exposures to construction, refurbishment and operation of heat generation facilities that produce heat/cool using fossil gaseous fuels.	NO

Based on the disclosure template 2-5 is omitted due to no reporting information for the reporting year 2023.